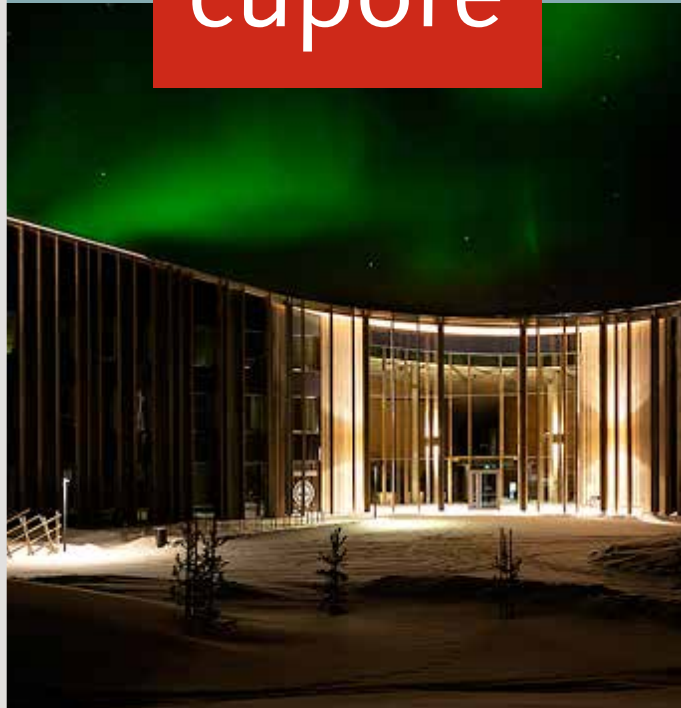

Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö
Cuporen verkkojulkaisuja 25

cupore

OLLI JAKONEN, RITVA MITCHELL

Kulttuuri alueellisen kehityksen moottorina

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittamat kulttuurihankkeet
Manner-Suomessa rakennerahastokaudella 2007-2013

KULTTUURIMATKAILUA, LUOVAA TALOUTTA JA INFRASTRUKTUURIA

Cuporen verkkojulkaisuja 25

Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö

© Tekijät ja Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö Cupore

Ulkoasu ja taitto: Lagarto

ISBN 978-952-5573-54-1

ISSN 1796-9263

Marraskuu 2014

Julkaisun värillisinä esitetyt linkit on tarkistettu ja todettu toimiviksi 20.11.2014.

Kannen kuva: Saamelaiskulttuurikeskus Sajos © Mika Huisman (Decopic). <http://www.decopic.com/>

OLLI JAKONEN, RITVA MITCHELL

Kulttuuri alueellisen kehityksen moottorina

**Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittamat kulttuurihankkeet
Manner-Suomessa rakennerahastokaudella 2007-2013**

KULTTUURIMATKAILUA, LUOVAA TALOUTTA JA INFRASTRUKTUURIA

Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö - CUPORE

SISÄLLYS

KUVIOT JA TAULUKOT	6
1 JOHDANTO	7
1.1 Selvityksen tausta ja rakenne	7
1.2 Rakennerahastokausi 2007–2013 numeroina	9
1.3 Rakennerahastot, innovaatiot, kulttuuri ja alueet	9
1.4 Selvityksen aineistot ja hankkeiden luokittelu	12
2 EAKR-KULTTUURIHANKKEET RAHASTOKAUDELLA 2007-2013	15
2.1 Kulttuurihankkeiden alueellinen sijoittuminen ja teemat	15
2.1.1 EAKR-kulttuurihankkeiden osuudet Manner-Suomessa ja alueittain	15
2.1.2 Kulttuurihankkeiden temaattinen jakautuminen	18
2.2 EAKR-toimintalinjat ja kulttuurihankkeet	21
2.3 Kulttuurihankkeet suuralueilla	22
2.3.1 Pohjois-Suomi (Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Lappi)	24
2.3.2 Etelä-Suomi (Uusimaa, Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Päijät-Häme, Kanta-Häme, Varsinais-Suomi)	26
2.3.3 Länsi-Suomi (Satakunta, Pirkanmaa, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa)	28
2.3.4 Itä-Suomi (Pohjois- ja Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala)	30
2.4 Kulttuurihankkeiden toteuttajat	32
2.4.1 Kuntien ja kuntayhtymien kulttuurihankkeet	34
2.4.2 Yritysten kulttuurihankkeet	36
2.4.3 Kolmannen sektorin kulttuurihankkeet	37
2.4.4 Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kulttuurihankkeet	38
2.4.5 Muiden toimijoiden kulttuurihankkeet	41
2.5 Suurimmat kulttuuria sisältävät hankkeet maakunnissa rahoituksen perusteella ja hanketoteuttajat	43
3 KULTTUURIHANKE-ESIMERKIT RAHASTOKAUDELTA 2007-2013	46
3.1 Esimerkkihankkeiden valinta ja alueellinen, temaattinen sekä toimintalinjallinen jakautuminen	46
3.2 Hankkeiden suhde opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategiaan 2020	48
3.3 Hankkeiden vaikuttavuuden analyysistä	48

4	POHJOIS-SUOMEN HANKKEET: KULTTUURI-INFRASTRUKTUURI JA ELOKUVAKOMISSIOT	51
4.1	Kulttuuritalo Korundi (Taiteiden Talo).....	51
4.2	Saamelaiskulttuurikeskus Sajos	54
4.3	Pohjois-Suomen ja Lapin elokuvakomissiot	59
5	ETELÄ-SUOMEN HANKKEET: LUOVIA TILOJA JA KULTTUURISTA HYVINVOINTIA	71
5.1	Luova Tila.....	71
5.2	Kulttuurisilta pääkaupunkiseudulla.....	76
6	ITÄ-SUOMEN HANKKEET: KULTTUURIPERINTÖÄ JA -MATKAILUA	83
6.1	Kainuun museo – Avain Kainuun kulttuuriperintöön.....	83
6.2	Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma	87
6.3	Etelä-Savo – elinvoimainen Saimaan maakunta	90
7	LÄNSI-SUOMEN HANKKEET: KULTTUURI-INFRASTRUKTUURIA, LUOVAA TALOUTTA, KULTTUURISTA HYVINVOINTIA JA MONIKULTTUURISUUTTA..	98
7.1	Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi	98
7.2	Tampere yhdessä -pienhankkeet	103
7.3	RYTKE ja Rytmikorjaamo	109
7.4	Pirkanmaan festivaalit -verkosto.....	121
8	LOPPUPÄÄTELMÄT JA TIIVISTELMÄ: RAKENNERAHASTOT, ALUEET, KULTTUURI	131
8.1	Esimerkkihankkeiden kytkeytyminen taiteen ja kulttuurin aloihin sekä kulttuuripolitiikan strategian 2020 tavoitealueisiin	134
8.2	Hankkeiden innovatiivisuus ja hyvät käytännöt	136
8.3	Hankkeiden rakennerahastolliset, paikalliset, alueelliset ja omat tavoitteet sekä vaikutukset	138
8.4	Kymmenen kehittämis ehdotusta rakennerahastokaudelle 2014–2020	144
	LÄHTEET	146
	LIITTEET: KARTAT, KYSELYLOMAKE JA HAKUSANAT	149
	LIITE 1 EAKR-kulttuurihankkeet maakunnittain 2007–2013 (n = 504).....	149
	LIITE 2 EAKR-kulttuurihankkeet maakunnittain 2007–2013 ilman Tekes-rahoitteisia hankkeita tai yritystukihankkeita (n = 420)	150
	LIITE 3 Kulttuurihankkeiden jakautuminen temaattisesti maakunnittain (5 luokkaa).....	151
	LIITE 4 Surveyspal-kysely hanketoimijoille syys-lokakuussa 2014	156
	LIITE 5 Hakusanat	158
	LIITE 6 Kulttuuria kehittävät EAKR-hankkeet kaudella 2007–2013.....	159

KUVIOT JA TAULUKOT

Kartta 1. EAKR-kulttuurihankkeiden julkinen rahoitus per asukas maakunnittain.	17
Kuvio 1. Kulttuuri-, innovaatio- ja aluepolitiikan rajapintoja.	11
Kuvio 2. EAKR-hankkeiden määrä ja toteutunut julkinen rahoitus 2007–2013.	16
Kuvio 3. EAKR:n Tekes-rahoitus ja yritystuet luoville aloille 2007–2013 (€).	16
Kuvio 4. EAKR-kulttuurihankkeiden keskokoot alueittain 2007–2013 (toteutunut julkinen rahoitus yhteensä, €).	18
Kuvio 5. EAKR-kulttuurihankkeiden toteutuneen julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain 2007–2013 Manner-Suomessa, yhteensä 139,7 M€.	19
Kuvio 6. EAKR-kulttuurihankkeiden EU- ja valtion rahoituksen jakaantuminen teemoittain 2007–2013 Manner-Suomessa, yhteensä 98,5 M€.	19
Kuvio 7. EAKR-kulttuurihankkeet Manner-Suomessa 2007–2013 (n=504). Hankkeiden määrät teemoittain.	20
Kuvio 8. Kulttuurihankkeiden rahoitus koko maassa ja alueittain.	22
Kuvio 9. EAKR-kulttuurihankkeiden toteutunut julkinen rahoitus suuralueittain kaudella 2007–2013, yhteensä 139,7 M€.	23
Kuvio 10. EAKR-kulttuurihankkeiden määrät suuralueittain 2007–2013, yhteensä 504 hanketta.	23
Kuvio 11. Pohjois-Suomen suuralue – EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain, yhteensä 52,4 M€	25
Kuvio 12. Pohjois-Suomen suuralue, EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakautuminen toimintalinjoille 1–3, yhteensä 52,4 M€.	25
Kuvio 13. Etelä-Suomen suuralue – EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain, yhteensä 35,1 M€.	27
Kuvio 14. Etelä-Suomen suuralue, EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakautuminen toimintalinjoille 1–5, yhteensä 35,1 M€.	27
Kuvio 15. Länsi-Suomen suuralue – EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain, yhteensä 25,5 M€.	29
Kuvio 16. Länsi-Suomen suuralue, EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakautuminen toimintalinjoille 1–4, yhteensä 25,5 M€	29
Kuvio 17. Itä-Suomen suuralue – EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain, yhteensä 26,7 M€.	31
Kuvio 18. Itä-Suomen suuralue, EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakautuminen toimintalinjoille 1–3, yhteensä 26,7 M€.	31
Kuvio 19. EAKR-kulttuurihankkeiden määrät hankkeiden toteuttajien organisaatiotyyppin mukaan (n = 504).	33
Kuvio 20. EAKR-kulttuurihankkeet ja yritykset 2007–2013 (n = 135).	33
Kuvio 21. EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen hanketoimijoittain (M€, yhteensä 139,7 M€).	33
Kuvio 22. Kulttuuri-investointien vaikutukset alueelliseen kehitykseen.	139
Kuvio 23. Kulttuurisen osallistumisen vaikutukset.	143
Taulukko 1. Kulttuurihankkeiden temaattinen luokittelu (soveltaen Pekkala 2012, 13).	14
Taulukko 2. Kulttuuriin liittyvien EAKR-hankkeiden julkinen rahoitus suuralueilla asukasta kohti.	24
Taulukko 3. Kuntien ja kuntayhtymien toteuttamat kulttuuria kehittävät hankkeet. Kymmenen suurinta hanketta julkisen rahoituksen perusteella 2007–2013.	35
Taulukko 4. Yritysten toteuttamat kulttuurihankkeet ja luovan alan hankkeet, julkiselta rahoitukseltaan suurimmat 10 hanketta 2007–2013. (Ei yritystuki- tai Tekesin rahoittamia hankkeita). Selvästi monialaiset hankkeet on merkitty.	36
Taulukko 5. Yhdistysten ja järjestöjen toteuttamia kulttuurihankkeita 2007–2013 (listassa yksittäiset isoimmat hankkeet ja useita hankkeita toteuttaneita toimijoita).	37
Taulukko 6. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen toteuttamia kulttuurihankkeita 2007–2013.	38
Taulukko 7. Peliteollisuuden suurimpia EAKR-rahoitteisia hankkeita 2007–2013.	42
Taulukko 8. Muotoilun suurimpia EAKR-rahoitteisia hankkeita 2007–2013.	43
Taulukko 9. Julkiselta rahoitukseltaan suurimmat kulttuuria kehittävät ja sisältävät hankkeet maakunnittain 2007–2013.	43
Taulukko 10. Kulttuuripolitiikan strategian 2020 tavoitealueet, joihin hankkeilla voidaan arvioida olleen suoria tai epäsuoria vaikutuksia.	135
Taulukko 11. Kulttuurisen osallistumisen vaikutukset.	137

1 JOHDANTO

1.1 Selvityksen tausta ja rakenne

CUPORE sai toukokuussa 2014 toimeksiannon opetus- ja kulttuuriministeriöltä kartoittaa Suomessa kaudella 2007–2013 EU:n rakennerahastojen rahoittamia kulttuurihankkeita. Ministeriö halusi saada lisätietoa rahoituksesta kulttuurin ja taiteen aloille sekä hanketoiminnan tuloksista ja vaikuttavuudesta. Tässä selvityksessä keskitytään aikataulun rajallisuuden vuoksi ainoastaan Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittamiin hankkeisiin.

Kuten myös tämä selvitys tuo ilmi, EU:n rakennerahastojen kautta tuleva rahoitus¹ on merkittävää kulttuurin ja erityisesti alueellisen kulttuurin kannalta. Kulttuurihankkeet voivat saada rahoitusta rakennerahastoista silloin ja niiltä osin kun ne liittyvät rakennerahastojen tavoitteisiin. Kytkeä rakennerahastotavoitteisiin syntyy ohjelmien toimintalinjojen ja painopisteiden sekä strategisten kansallisten ja alueellisten tavoitteiden kautta. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1080/2006 Euroopan aluekehitysrahastosta ja erityisesti sen artikkelit 4 ja 5 antavat erityistä merkitystä kulttuurille myös Euroopan alueiden kilpailukykyyn ja työllisyyden edistämiseksi. Tämä heijastui kansallisiin ja alueellisiin ohjelmiin kaudella 2007–2013. Kyse on myös seutujen ja alueiden omasta aktiivisuudesta EU-rahoituksen hakemisessa alueelle tärkeisiin (esimerkiksi nimenomaan kulttuuriin) hankkeisiin, joiden perusta on alueellisissa ja maakunnallisissa strategioissa.

Kulttuurin kehittämisen historia rakennerahastorahoilla ulottuu Suomessa 1990-luvulle EU-jäsenyyden alkuvuosiin asti. Vuosien 1995–1999 kulttuurihankkeista suurin osa liittyi kulttuuriperintöön ja kotiseututyöhön tai ne olivat muita kulttuuria hyödyntäviä kehittämishankkeita.

1 Rakennerahastorahoitukseen sisältyy aina myös kansallinen rahoitusosuus, joten kyse ei ole yksinomaan kansallisen rahoituksen ulkopuolelta tulevasta rahoitusmuodosta. Rakennerahastohankkeissa on oltava mukana EU:n lisäksi myös muita rahoittajia, joko yksityisiä tai julkisia. Ks. http://www.rakennerahastot.fi/vanhat_sivut/rakennerahastot/fi/03_hakijalle/03_hakijalle/index.html.

Kaudella 2000–2006 kulttuurimatkailua koskevat hankkeet olivat puolestaan suurin rahoitettu kohderyhmä taide- ja kulttuuriperinnön ollessa toiseksi suurin.² Tämän selvityksen eräänä tavoitteena on selvittää rahoituksen painopisteet kaudella 2007–2013.

Selvityksessä kartoitetaan myös tilaajan kanssa valikoitujen EAKR-esimerkkihankkeiden toimintaa ja tuloksia, ns. hyviä käytäntöjä ja hankkeiden kulttuurisia vaikutuksia. Se palvelee valtakunnallisia, alueellisia ja paikallisia kulttuuri- ja taidealan toimijoita ja hanketoiminnan kehittäjiä sekä rahoituksesta päättäviä tahoja. Sitä voidaan hyödyntää myös kulttuuri- ja taidepolitiikan suunnittelussa ja toteuttamisessa paikalliselta ja alueelliselta tasolta valtakunnalliselle. Selvityksen tiedot ovat myös käytettävissä käynnistymässä olevaa rakennerahastojen uutta ohjelmakautta 2014–2020 varten. Suomen rakennerahasto-ohjelma on Eurooppa 2020 -strategiaa³ toteuttava ”Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020”. Siinä on viisi toimintalinjaa ja 13 erityistavoitetta.

Käsillä olevassa selvityksessä on kaksi osaa. Ensimmäisessä osassa esitetään perustietoa kauden 2007–2013 EAKR-kulttuurihankkeista. Hankkeita ja niiden jakaantumista tarkastellaan alueellisesti, temaattisesti, rahoituksen ja toimintalinjojen mukaan. Tietopohjan selvittäminen antaa myös perustan hankkeiden lähempään tarkasteluun. Toisessa osassa ovat lähitarkastelussa eri puolilla Suomea toteutetut erilaiset kulttuurihankkeet. Näissä case-analyysseissä tarkastellaan kunkin hankkeen lähtökohtia ja tavoitteita, hankkeessa tehtyjä toimenpiteitä, hankkeen tuloksia, tavoitteiden toteutumista ja kulttuurisia vaikutuksia. Jokaisen hankkeen kohdalla tarkastellaan myös sitä, mikä hankkeessa on jatkuvaa ja toisaalta mitä opittavaa hankkeissa ilmeni hanketoimijoiden mielestä. Toisessa osiossa esitellään lisäksi perustietoja hankekokonaisuuksiin liittyvistä Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoittamista hankkeista.

Selvityksen tutkimuskysymykset ovat: 1) Kuinka paljon EAKR-rahoitteisia kulttuurihankkeita Suomessa toteutettiin hankekaudella 2007–2013 ja miten ne jakaantuivat temaattisesti, alueellisesti, rahoituksellisesti sekä ohjelmien toimintalinjojen suhteen? Ketkä olivat aktiivisimpia hanketoteuttajia yhteiskunnan eri sektoreilla ja millaisia hankkeita toteutettiin? 2) Mitä EAKR-kulttuurihankkeissa tehtiin ja millaisia tuloksia saavutettiin? Miten hankkeet toteuttivat rakennerahastojen tavoitteita? Millaisia kulttuurisia vaikutuksia hankkeilla oli paikallisesti, alueellisesti ja suhteessa opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategiaan?

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen vastataan selvityksen ensimmäisessä tietopohjaosuudessa. Toiseen kysymykseen vastataan selvityksen toisessa osassa kahdentoista eri aluetta ja teemoja edustavan hanke-esimerkin kautta.

2 Kangas & Hirvonen 2001, OKM 2006.

3 Strategian visiona on ”älykäs, kestävä ja osallistuva kasvu”.

1.2 Rakennerahastokausi 2007-2013 numeroina

RAKENNERAHASTOKAUDELLA 2007–2013⁴ Suomi sai EU:lta 1,7 miljardia euroa rakennerahasto-ohjelmiensa toteuttamiseen. Lisäksi ohjelmiin sitoutui kansallista julkista rahoitusta 2,01 miljardia euroa (valtiolta 75 %, kunnilta 25 %) ja yksityistä rahoitusta noin 2,3 miljardia euroa. Yhteensä rakennerahastorahoitus oli noin 6 miljardia euroa.

Suurin osa varoista kohdennettiin koko Suomessa toteutetun alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitteen ohjelmille, joita toteutettiin EAKR- (Euroopan aluekehitysrahasto) ja ESR-ohjelmin (Euroopan sosiaalirahasto). Suomi oli lisäksi mukana Euroopan alueellisessa yhteistyössä ja ENPI CBC- ohjelmassa. Ahvenanmaalla on omat erilliset ohjelmansa.

Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitteen Manner-Suomen EU-rakennerahastorahoitus oli kaudella 2007–2013 yhteensä noin 1,6 miljardia euroa, josta EAKR:n EU-rahamuus oli 974 miljoonaa euroa. EAKR:n hyväksytyjen toimenpideohjelmien julkinen kokonaisrahoitus (EU, valtio ja kunnat) oli koko ohjelmakaudelle kaikkiaan hieman yli 2 miljardia euroa. ESR:n EU-osuus oli 615 miljoonaa euroa. Kansallista julkista rahoitusta oli ESR-ohjelmaan varattu noin 799 miljoonaa euroa. Täten ESR:n julkinen kokonaisrahoitus oli hieman yli 1,4 miljardia euroa.⁵

1.3 Rakennerahastot, innovaatiot, kulttuuri ja alueet

EU:n rakennerahastot kilpailukykyyn, työpaikkojen ja yrittäjyyden edistämiseksi

Kansallisessa rakennerahastostrategiassa osoitetaan rakennerahastotoimien yhteys Lissabonin strategiaan ja koheesiopolitiikan yleisiin suuntaviivoihin. Rakennerahastojen perimmäiset tavoitteet koskevat yrittäjyyttä, työpaikkoja ja kilpailukykyä. Kulttuuria käytettiin EAKR-hankkeissa erityisesti perusteluna koheesiopolitiikan strategisten suuntaviivojen toteuttamiseen, eli alueiden ja kaupunkien houkuttelevuuden parantamiseen (tavoite 1 alla). Tavoite 2 korostaa puolestaan innovointia, yrittäjyyttä ja tietotaloutta, mitkä olivat myös EAKR-kulttuurihankkeiden keskeisiä teemoja. Tietysti myös työpaikat (tavoite 3) olivat tavoitteena osassa kulttuurihankkeista.

Koheesiopolitiikan strategiset suuntaviivat määrittelevät EU:n rakennerahasto-ohjelmien 2007–2013 varojen kohdentamista koskevat ensisijaiset tavoitteet: (1) Tehdään jäsenvaltioista, alueista ja kaupungeista entistä houkuttelevampia, (2) edistetään innovointia, yrittäjyyttä ja tietoon perustuvaa taloutta sekä (3) luodaan uusia ja parempia työpaikkoja. Tavoitteet

4 Jotkut hankkeet ovat kuitenkin käynnissä vuoden 2014 loppuun tai vuoden 2015 puolelle.

5 TEM: EU:n rakennerahasto-ohjelmat 2007–2013.

http://www.tem.fi/alueiden_kehittaminen/eu_n_alue-_ja_rakennepolitiikka/rakennerahasto-ohjelmat_2007-2013.

muodostavat yhteiset puitteet, joiden perusteella jäsenvaltiot ja alueet kehittävät kansallisia ja alueellisia ohjelmiaan.⁶

Kulttuuri osana alue- ja innovaatiopolitiikkaa

Kuten tämä selvitys osoittaa, rakennerahastojen EAKR-kulttuurihankkeissa taidetta ja kulttuuria hyödynnettiin hyvin monin eri tavoin sekä hankkeen perusteluissa että kehittämiskohteena. Erityisesti matkailun ja kulttuurin yhteyttä korostettiin usean hankkeen lähtökohdissa. Rovaniemen Taiteiden Talon (nykyisin Kulttuuritalo Korundi) infrastruktuurihankkeen projektikuvauksen osaa voidaan käyttää esimerkkinä rahastokauden 2007–2013 yleisestä tendenssistä, jossa korostettiin kulttuurin ja matkailun vuorovaikutusta sekä alueen kehittymistä:

Selkein yhteys kulttuurilla on matkailuun, sillä kulttuurin merkitys matkailussa kasvaa. Kulttuuri, historia ja taide ja kulttuurimatkailu edellyttävät kuitenkin vetovoimaisia ja tasokkaita kulttuurimatkailullisia tuotteita. Matkailu puolestaan pystyy tuomaan kulttuurille uutta elinvoimaisuutta.⁷

Konsultti- ja tutkimuslaitos KEA⁸ (KEA European Affairs) havainnollistaa vuonna 2012 ilmestyneessä selvityksessään EU:n liikettä kohti aikaisempaa moniulotteisempaa ja kokonaisvaltaisempaa ymmärrystä kulttuuripolitiikasta ja kulttuurista. Kulttuuri voi toimia kaupunkien (erityisesti taloudellisen) elpymisen ja houkuttelevuuden, yrittäjyyden, innovaatioiden, työpaikkojen luomisen sekä kestävänsä kehityksen välineenä. Myös kaupungeissa ja alueilla on jo siirrytty kohti kyseistä laajempaa kulttuurinäkemystä. Voidaan puhua kokonaisesta ajattelutavan muutoksesta (”mind-shift”) kulttuurin suhteen.⁹ KEA:n esittelemät teemat kulttuurista ja kulttuuripolitiikasta nousevat keskeisesti esiin myös tässä selvityksessä Suomen rahastokauden 2007–2013 EAKR-kulttuurihankkeissa. Kriittisestä näkökulmasta ilmiötä voidaan kutsua myös kulttuurin instrumentalisoitumiseksi tai välineellistymiseksi, jolloin kulttuuripolitiikka toteuttaa myös muiden politiikkasektoreiden tavoitteita ja ei-kulttuurisia tavoitteita.¹⁰

Kulttuurin roolin monipuolistuminen ei koske vain kulttuurin omaa kenttää. Kulttuuri on tullut myös osaksi innovaatio- ja aluepolitiikkaa. Sen nähdään auttavan näiden politiikkojen tavoitteiden saavuttamisessa. Innovaatiopolitiikassa korostetaan kulttuuristen ja luovien panosten merkitystä innovaatioiden tuottamisessa. Aluepolitiikassa korostetaan kulttuurin roolia alueiden houkuttelevuuden lisäämisessä sekä matkailijoiden että ammatillisten osaajien suhteen. Kulttuuriteollisuus ja luovat alat (luova talous) nähdään aluepolitiikassa keskeisiksi strategisiksi

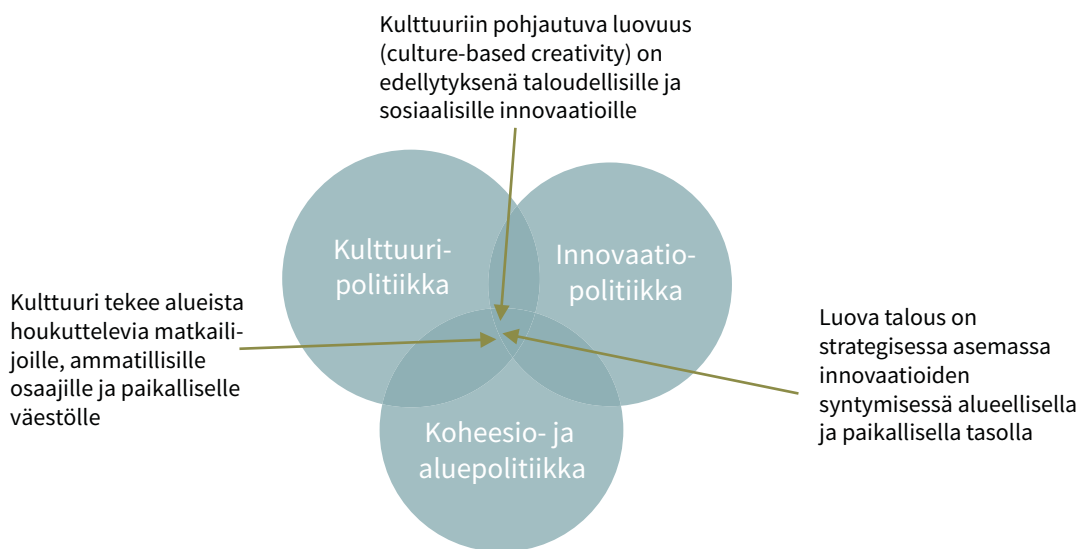
6 Suomen rakennerahastostrategia 2007–2013, 5.

7 <https://www.eura2007.fi/rrtiepa/projekti.php?projektiid=A30256>.

8 KEA on Brysselissä vuodesta 1999 toiminut konsultti- ja tutkimuslaitos, joka on erikoistunut muun muassa luovaan talouteen ja kulttuuriin. <http://www.keanet.eu/about-us/>.

9 Ks. KEA 2012, 22.

10 Ks. instrumentalisaatiosta kulttuuripolitiikassa esim. Gray 2007.

Kuvio 1.

Kulttuuri-, innovaatio- ja aluepolitiikan rajapintoja.

välineiksi yhdistämään luovuus ja innovaatiot alueellisella ja paikallisella tasolla. Voimme siis löytää kulttuuri-, innovaatio- ja aluepolitiikan yhtymäkohtia ja rajapintoja, jotka on esitetty kuviossa 1.¹¹

Kaupunkien ja maakuntien strategiat kulttuurihankkeiden taustalla

Rakennerahastot ovat EU:n keskeinen aluepoliittinen instrumentti. EAKR-kulttuurihankkeilla on vahva alueellinen kytkös ja perusta tietyn alueen tarpeissa. Kangas & Hirvonen osoittavat¹² omassa vuosien 1995–1999 EU-kulttuuriprojekteja käsitelleessä tutkimuksessaan, kuinka projektit saivat sisältönsä alueiden perinteistä ja alueidentiteetistä. Rakennerahastotuella toteutettavien hankkeiden legitimitetti pohjautuu vahvasti aluepoliittisiin perusteluihin ja esimerkiksi hankkeen toteuttamismaakunnan maakuntaohjelmaan. Toisaalta erilaisten hankkeiden, myös kulttuurihankkeiden, kautta toteutetaan kansallista rakennerahastostrategiaa ja suuraluetaisia ohjelmia. Täten hankkeet ovat aina jonkin rakennerahastollisen toimintalinjan ja toimenpidekokonaisuuden mukaisia.¹³ Tämän selvityksen hanke-esimerkkiosiossa (luvut 4–7) tuodaan kunkin kulttuurihankkeen kohdalla esiin se, miten hanke toteutti maakuntansa kehittämissuunnitelmia ja -strategioita – eli mikä oli kytkös alueellisen sekä maakunnallisen kehittämisen tahotilan ja hankkeen välillä.

11 Kuvion mallina käytetty KEA 2012, 22–23.

12 Kangas & Hirvonen 2001, 26.

13 Ks. myös Kangas & Hirvonen 2001, 13 sekä Pekkala 2012, 18.

1.4 Selvityksen aineistot ja hankkeiden luokittelu

EAKR-kulttuurihankkeiden kartoitus rakennerahastokauden 2007–2013 ajalta pohjautuu Laura Pekkanen OKM:lle tekemään selvitykseen (2012). Pekkanen selvityksessä EU:n rahoittamia kulttuurihankkeita kartoitettiin temaattisesti vuoteen 2010 eli päättyneen rahastokauden vajaan puoleenväliin asti. Pekkanen tekemässä selvityksessä mukana olevat EAKR-hankkeet on hyödynnetty tässä uuden tiedon pohjaksi¹⁴. Tämä selvitys tarjoaa suuntaa-antavan kuvan siitä, miten paljon ja millaisia kulttuurihankkeita EAKR-rahoituksella on toteutettu koko rahastokaudella 2007–2013.

EAKR-kulttuurihankkeiden tietoja haettiin kesä-heinäkuun 2014 aikana julkisesta tietokannasta (rr-tietopalvelusta¹⁵) saatavista projektikuvauksista ja hanketiivistelmistä. Hankeaineiston kokonaisuuden, josta kulttuurihankkeita alettiin poimia, muodostivat heinäkuussa olleet 17 175 EAKR-hanketta. Kulttuurihankkeiden seulomisen aloittamisen jälkeen selvisi, että Finnveran yrityksille suunnattuja investointi- ja kehittämistukia ei voitu ottaa selvitykseen mukaan, koska niiden tunnistaminen kulttuurihankkeiksi ei tämän selvityksen aikataulun puitteissa ja tietokannan vähäisten tietojen takia ollut mahdollista. Tämän jälkeen EAKR-hankemassan määräksi jäi 10 550. Tietokannan hankemassasta tunnistettiin kulttuuriaihteiset hankkeet nimen, toteuttajan sekä hankkeen lyhyen tiivistelmän (mm. tiivistelmä toteutuksesta ja loppuraportin tiivistelmä) perusteella. Myös hankkeiden www-sivuja käytettiin hyväksi mahdollisuuksien mukaan. Hankkeita seulottiin tietokannasta eri hakusanojen ja taivutusmuotojen avulla¹⁶ tietoa kumuloiden. Hakusanan on vastattava projektikuvauksessa esiintyvää sanaa, jotta haku onnistuu¹⁷. Hankkeita olisi mahdollista hakea myös listoittain alue ja toimintalinja kerrallaan.

Kulttuurin määrittelemiseen on lukemattomia tapoja ja näkökulmia. Tässä selvityksessä kulttuurin määrittelemisessä suuntauduttiin OKM:n ja Taiteen edistämiskeskuksen taiteenalaistausten lisäksi muun muassa OKM:n vuoden 2009 kulttuuripolitiikan strategiassa painotettuun laajaan elämäntapa- ja paikalliskulttuurinäkökulmaan. Monissa EAKR:n kulttuurisissa matkailuhankkeissa korostettiin perinteitä, paikallisuutta ja elämäntapaa (esim. karjalaisuus tai saaristolaiselämäntapa). Myös KEA¹⁸ tuo selvityksessään esiin kulttuurin käsittämistä kokonaisvaltaisesti (tietyn ryhmän käytännöt, arvot, tavat ym.) ja toisaalta sektorina: ”ydintaiteina”, kulttuuriteollisuutena (julkaisutoiminta, musiikki, av-alat, elokuva, pelit) ja luovana teollisuutena (muotoilu/design, mainosala, arkkitehtuuri). Taloutta ja markkinalähtöisyyttä painottavasta näkökulmasta voidaan kaikkia edellä mainittuja kuvata luovan talouden käsitteellä. Tässä raportissa kulttuurin määrittely perustuu vahvasti myös hanketoimijoiden hankehakemusten käsitteisiin, koska niiden perusteella hahmottui se laaja kenttä, jossa kulttuuria hyödynnetään rakennerahastohankkeissa.

14 Pekkanen selvityksessä EAKR-kulttuurihankkeita oli löydetty 163, mutta mukana ei ollut Tekesin rahoittamia hankkeita tai yritystukihankkeita luoville aloille kuten tässä selvityksessä.

15 <https://www.eura2007.fi/rrtiepa/>.

16 Hakusanojen muodostamisessa käytettiin apuna OKM:n listausta taiteenaloista ja luovan tuotannon vientialoista. Myös Taiteen edistämiskeskuksen taiteenalaistausta hyödynnettiin.

17 Hankkeita on mahdollista tarkastella julkisessa tietokannassa myös listoina suuralueittain ja toimintalinjoittain, jolloin kulttuurihankkeiden erottelomiseksi tulisi käydä läpi kaikki suuralueiden ja toimintalinjojen hankelistat ja hankkeiden kuvaukset.

18 KEA 2012, 15.

Kulttuurihankkeiden temaattinen tunnistaminen hankemassasta lyhyiden hankehakemusta varten tehtyjen projektikuvausten perusteella on tulkinnanvaraista. Tyypillistä rakennerahastohankkeille on niiden monimuotoisuus ja -alaisuus. Kulttuurisuus sekä taiteen ja kulttuurin kehittäminen on usein vain yksi näkökulma hankkeen kokonaisuudessa. Hankkeiden tunnistamista ja tematisointia vaikeuttaa myös se, että kulttuurihankkeiden perustelut ja tavoitteet pitää kirjoittaa pääosin rakennerahasto-ohjelmien tavoitteista käsin eikä niinkään ”kulttuuripoliittisesti”. Tämä tarkoittaa, että lähes kaikki kulttuurihankkeet voitaisiin myös luokitella luovan talouden hankkeiksi, koska työllisyys, kilpailukyky ja kasvu olivat kaudella 2007–2013 rakennerahasto-ohjelmien keskeinen tavoite. Selvityksen hankkeissa on siis mukana myös monialaisia hankkeita, joissa kulttuuria kehitetään osana muun toimialan kehittämistä. Tällöin hanke otettiin mukaan kuitenkin vain, jos kulttuurilla vaikutti olevan siinä merkittävä rooli. Julkisen rakennerahastotietokannan hankemassasta seulomisen jälkeen löydetty EAKR-kulttuurihankkeet luokiteltiin temaattisesti seuraavalla tavalla:

- 1) luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden hankkeiksi
- 2) kulttuurimatkailuhankkeiksi
- 3) kulttuurin hyvinvointihankkeiksi
- 4) kulttuuri-infrastruktuurihankkeiksi
- 5) kulttuuriperintö- ja ympäristöhankkeiksi.

Luovaa taloutta voidaan kuvata esimerkiksi innovaatiotoiminnan ja kulttuuritoiminnan leikkauspisteeksi, taiteeseen ja kulttuuriin perustuvaksi kaupalliseksi tuotannoksi.¹⁹ Luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden määrittelemisessä ja erityisesti luovien alojen yritysten tunnistamisessa on käytetty hyväksi Luovan Suomen²⁰ ”Case Book – Tarinoita luovasta taloudesta” -julkaisua sekä OKM:n ”kulttuuri tietoyhteiskunnassa” -osiota²¹, joissa tuodaan esiin muun muassa peliteollisuus ja muotoilu luovan tuotannon ventialoina. Listasta on jätetty pois tässä selvityksessä viestintä, mainonta ja markkinointiviestintä. Näiden alojen löytäminen hankemassasta ja tunnistaminen kulttuurihankkeiksi osoittautui liian suuritöiseksi hakusanahaun kautta tehtynä. Toisaalta monissa kulttuurimatkailuhankkeissa on kyse markkinoinnista, mainonnasta ja mielikuvien luomisesta. Myöskään liikuntahankkeita ei ole otettu mukaan tietopohjaan (kulttuuria ja liikuntaa yhdistäviä on mukana). Luovien alojen yritystukihankkeiden ja luovan talouden määrittelemisessä käytettiin seuraavaa listausta:

Luovat alat ja kulttuuriyrittäjyys

Animaatiotuotanto, arkkitehtipalvelut, elokuva- ja tv-tuotanto, kirjojen tuotanto, kuvataide ja taidegalleriat, käsityö, mediataide, muotoilupalvelut, musiikki ja ohjelmapalvelut, peliteollisuus, radio- ja äänituotanto, sirkus, sisällöntuotanto, taide- ja antiikkikauppa, tanssi ja teatteri.

19 Ks. Hautamäki 2009, 17–18.

20 ESR-rahoitteinen Luova Suomi on luovien alojen tekijöiden avoin foorumi, <http://www.luovasuomi.fi/>.

21 Ks. Suntola & Matilainen 2013, 3 ja http://okm.fi/OPM/Kulttuuri/kulttuuri_tietoyhteiskunnassa/kulttuuriteollisuus_ja_yrittaejyys/?lang=fi.

Kulttuuriaiheisiksi tunnistetut ja kulttuuria perusteluna käyttävät EAKR-hankkeet luokiteltiin alla olevan taulukon 1 mukaan, kukin hanke (n = 504) vain yhteen luokkaan.

TAULUKKO 1.

Kulttuurihankkeiden temaattinen luokittelu (soveltaen Pekkala 2012, 13).

TEEMA	HANKKEIDEN SISÄLTÖ JA TOIMINTA
Luova talous ja kulttuuriyrittäjyys	Hankkeissa aloitetaan, kehitetään ja kasvatetaan luovien alojen ja kulttuurin liiketoimintaa ja yrittäjyyttä sekä kehitetään tuotteita tai palveluita sekä yrityksiä. Hankkeissa luodaan toimintaedellytyksiä luovalle taloudelle esimerkiksi verkostoituen tai yhteistyöllä. ELY-keskusten yritystukihankkeet luovan alan yrityksille (ks. lista yllä).
Kulttuurimatkailu	Hankkeissa kehitetään kulttuurimatkailun edellytyksiä, verkostoja, osaamista, markkinointia, toimintaympäristöä tai matkailullisia tuotteita ja palveluita. Hankkeet voivat olla kulttuurihankkeita, joissa tehdään yhteistyötä matkailusektorin kanssa ja matkailuhankkeita, joissa on kulttuurisia elementtejä mukana.
Kulttuuri ja hyvinvointi^a	Hankkeissa kulttuuri edistää eri tavoin osallisuutta, yhteisöllisyyttä (myös monikulttuurisuutta ja kaupunkikulttuuria), arjen luovia toimintoja ja ympäristöjä (kulttuurisesti kestävien ympäristöjen kehittäminen) ^b . Hankkeissa kulttuuri voi toimia osana sosiaali- ja terveyssektoria ja terveyden edistäjänä sekä työhyvinvoinnin edistäjänä.
Kulttuuri-infrastruktuuri, kulttuuritilat	Hankkeissa rakennetaan uusia tai kunnostetaan olemassa olevia tiloja ja infrastruktuuria kulttuurille, taiteelle, luoville aloille ja näihin liittyvälle toiminnalle sekä verkostoille. Hankkeet voivat koskea alueiden ja kaupunkien (keskustojen) kulttuurista kehittämistä.
Kulttuuriperintö- ja ympäristö	Hankkeissa säilytetään, kunnostetaan ja digitoidaan kulttuuriperintöä (esim. museohankkeet, rakennusperintö, kulttuurihistoriallisesti tärkeät alueet) ja kehitetään sekä hoidetaan kulttuuriympäristöjä (kulttuurimaisemat, rakennettu kulttuuriympäristö).

a Tässä luokittelussa on käytetty hyväksi OKM:n julkaisua ”Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus toimintaohjelmaksi 2010–2014” (2010). Erityisesti sivut 25–26. Myös Unescon paperia ”Culture: a driver and enabler of social cohesion” (2013) on hyödynnetty.

b Kulttuurin ja kulttuurisen näkökulman avulla voidaan saavuttaa ”elävä kaupunki-, taajama- tai maaseutuympäristö, jota ihmiset arvostavat, jossa he viihtyvät sekä tuntevat elävänsä turvallisesti osana lähiyhteisöä ja jossa heillä on osallistumisen ja toimimisen mahdollisuuksia”. (OKM 2010, 25.)

2 EAKR-KULTTUURIHANKKEET RAHASTOKAUDELLA 2007-2013

2.1 Kulttuurihankkeiden alueellinen sijoittuminen ja teemat

Tässä selvityksessä EAKR-hankkeiden rahoituksella viitataan pääosin hankkeiden *toteutuneeseen julkiseen rahoitukseen yhteensä (EU, valtio, kunnat, mahdollinen muu julkinen rahoitus)*. Näin on menetelty siksi, että julkisesta rakennerahastotietokannasta ei löydy tietoa hankkeiden yksityisestä rahoituksesta ja yksityisen rahoituksen osuuksista.²² Jossain tapauksissa tuodaan esiin myös toteutunut EU- ja valtion rahoitus erikseen, mutta tällöin asiasta mainitaan. Hanke-esimerkeissä selvityksen toisessa osassa tuodaan esiin käsiteltyjen hankkeiden koko rahoitus (viranomaisloppuraportin tiedoista).

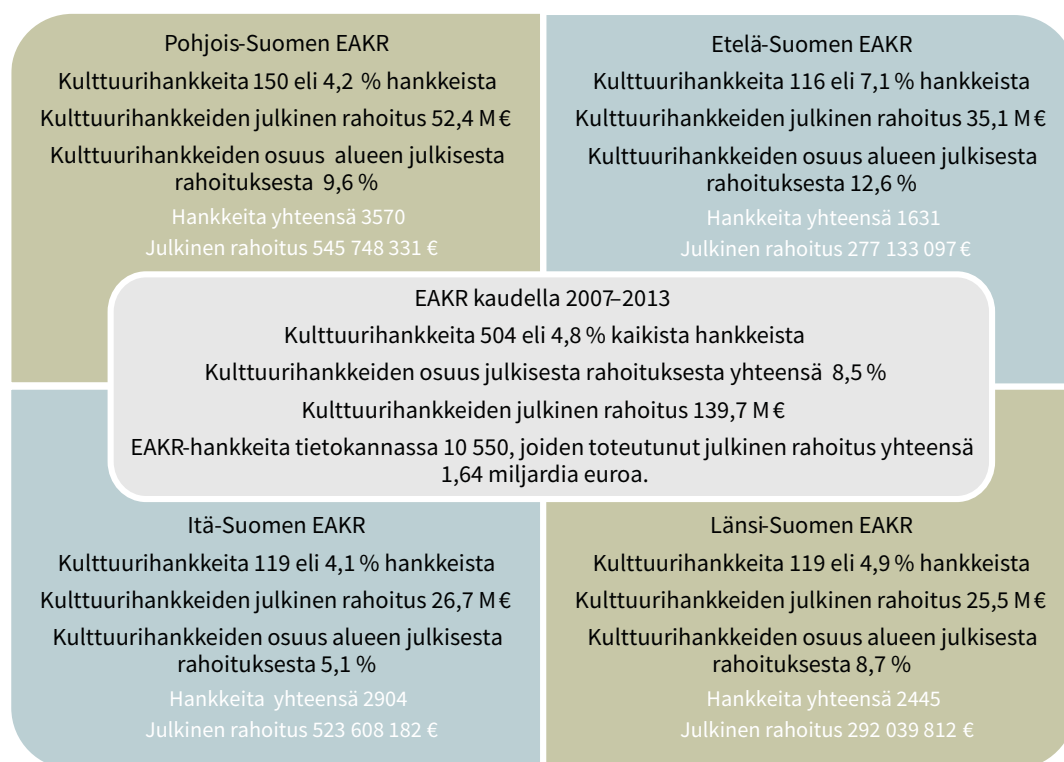
2.1.1 EAKR-kulttuurihankkeiden osuudet Manner-Suomessa ja alueittain

Kulttuuriaiheisia ja kulttuuria välillisesti kehittäviä EAKR-hankkeita tunnistettiin kesä-heinäkuussa 2014 tehdyssä tietokantatarkastelussa Manner-Suomesta yhteensä 504 kappaletta. Yhteensä tutkimuksen perustan muodostavia EAKR-hankkeita oli julkisessa rakennerahastotietokannassa 10 550²³. Kulttuuriaiheisten hankkeiden lukumäärällinen osuus kaikista kauden 2007–2013 EAKR-hankkeista (kun Finnveran tukihankkeita ei huomioida) oli siis 4,8 %. Löydettyissä kulttuurihankkeissa oli toteutunutta julkista rahoitusta (EU, valtio, kunnat, muu julkinen rahoitus) yhteensä 139,7 M€. Toteutunutta EU- ja valtion rahoitusta oli kulttuurihankkeissa puolestaan 98,5 M€. Kulttuuriaiheisten EAKR-hankkeiden toteutuneen julkisen rahoituksen osuus (EU, valtio, kunnat, muu julkinen raha) kaikesta EAKR:n toteutuneesta julkisesta rahoituksesta oli siis 8,5 %. Toteutuneen EU- ja valtion rahoituksen suhteen kulttuurihankkeiden osuus kokonaisuudesta oli 7,6 %.

Kuviossa 2 on esitetty koko EAKR:n hankemäärä ja julkinen rahoitus sekä kulttuurihankkeiden määrällinen osuus ja osuus julkisesta rahoituksesta. Samat tiedot esitetään myös kaikista neljästä Manner-Suomen suuralueohjelmasta. Kuviossa on otettava huomioon, että *sen sisältämissä luvuissa (kuten hankkeiden kokonaismäärässä) eivät ole mukana Finnveran investointi- ja kehittämistuet yrityksille eivätkä ministeriöiden koordinaatio-, arviointi-, hallinto- tai viestintähankkeet tai tekninen tuki*. Näin tehtiin, koska lopullinen hankeaineisto, josta kulttuurihankkeet poimittiin ja johon kulttuurin toteutuneita julkisen rahoituksen osuuksia verrataan, ei sisältänyt kyseisiä hankkeita.

22 Selvityksen toisessa osassa käsiteltävien esimerkkihankkeiden kohdalla mainitaan myös kunkin hankkeen yksityisen rahoituksen osuudet, koska ne on eritelty case-analysien lähteenä käytetyissä viranomaisloppuraporteissa.

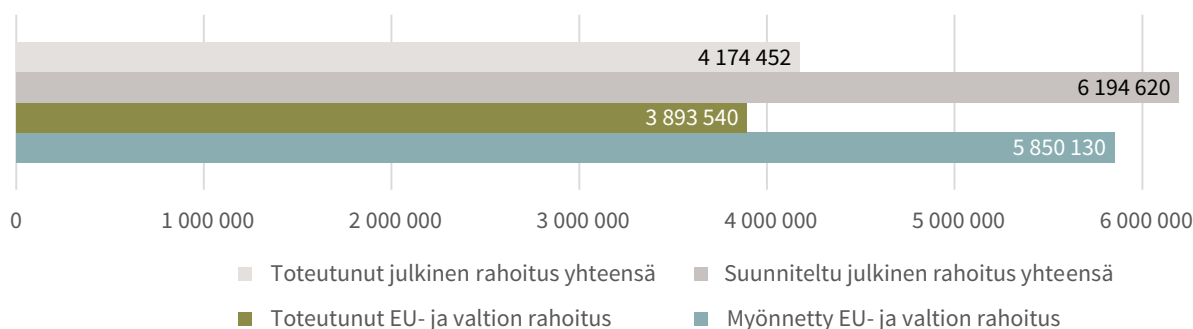
23 Mukana luvussa eivät ole Finnveran tuet (ei voitu tunnistaa kulttuurille meneviksi) tai OKM:n, TEM:n tai ympäristöministeriön koordinaatio-, viestintä-, arviointi-, tai hallintohankkeet tai tekninen tuki.

Kuvio 2.

EAKR-hankkeiden määrä ja toteutunut julkinen rahoitus 2007-2013.

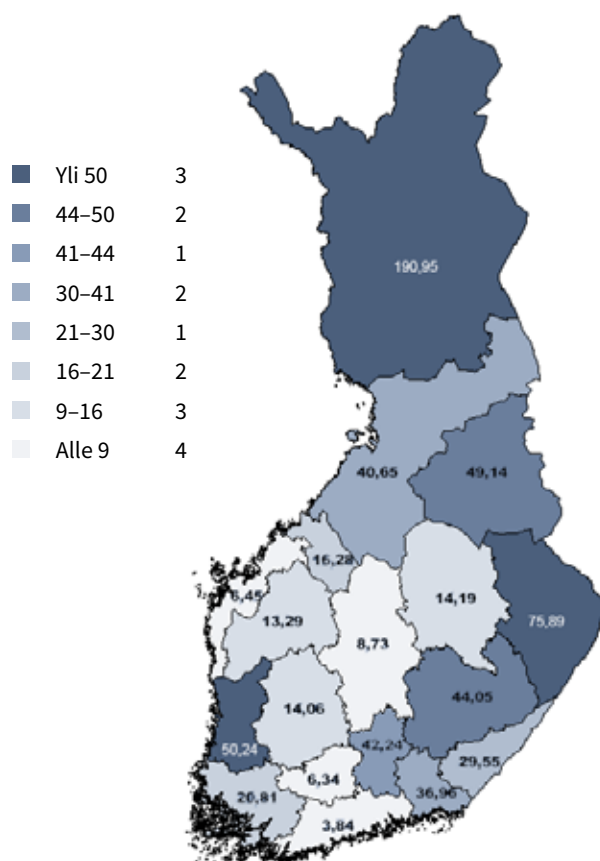
Näiden 504 hankkeen joukosta voidaan vielä erotella luovien alojen Tekes-rahoitteiset hankkeet ja yritystukihankkeet, joita tunnistettiin yhteensä 84 kappaletta. Toteutunutta julkista rahoitusta niissä oli yhteensä lähes 4,2 M€ ja myönnettyä EU- ja valtion rahoitusta noin 5,8 M€. EAKR-rahoitus on siis merkittävää myös yksittäisinä yritystukina ja Tekesin rahoituksena kulttuurille ja luoville aloille²⁴. Tässä selvityksessä Tekes-hankkeita ja yritystukia käsitellään pääosin osana kulttuurihankkeiden kokonaisuutta. Eroteltuina muista rahoitusosuudet on esitelty kuviossa 3 (tosin osa luovien alojen yritystukihankkeista ja Tekes-hankkeista on voinut jäädä löytymättä hakusanahaussa, joten tietoa on pidettävä suuntaa-antavana).

Kuvio 3. EAKR:n Tekes-rahoitus ja yritystuot luoville aloille 2007-2013 (€).

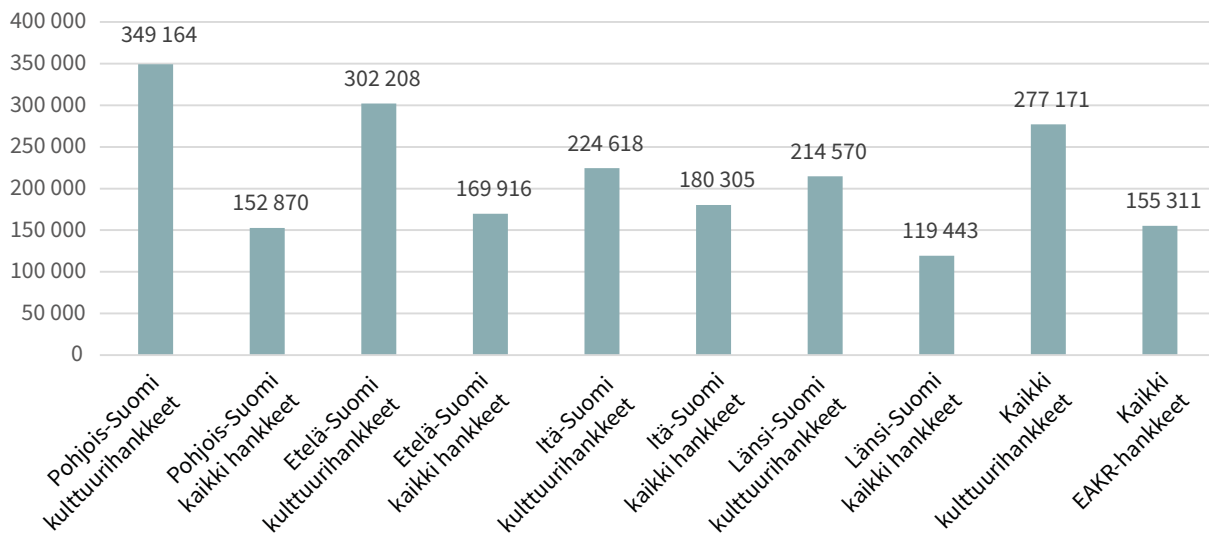
24 Kauden 2000-2006 luovien alojen yritystoiminnan hankkeita on kartoitettu selvityksessä KTM 2007. Rakennerahastotietokannan mukaan kaikki kauden 2007-2013 yritystukiin saajat eivät olleet yrityksinä, vaan joukossa on myös säätiöitä ja oppilaitoksia.

Eniten julkista rahoitusta per asukas²⁵ kohdistui EAKR-kulttuurihankkeisiin Lapissa, Pohjois-Karjalassa ja Satakunnassa. Lapin asukaskohtainen osuus on selvästi suurempi kuin missään muussa maakunnassa. Lapissa toteutettiin tällä kaudella muun muassa kaksi julkiselta rahoitukseltaan isoa infrastruktuurihanketta: Taiteiden Talo ja Sajos. Uudenmaan pientä asukaskohtaista osuutta selittää maan väestön keskittyminen pääkaupunkiseudulle, eli maakunnan suuri asukasmäärä (yli 1,5 miljoonaa asukasta) mihin tahansa muuhun maakuntaan verrattuna. Kuten kartta osoittaa, kulttuurihankkeiden julkinen rahoitus asukasta kohden oli yleisesti ottaen suurinta Itä- ja Pohjois-Suomessa. Satakunta erottuu Länsi-Suomesta suurella asukaskohtaisella rahamäärällä. Myös Päijät-Hämeen asukaskohtainen kulttuurirahoitus oli suurehko muun muassa suurten muotoilu- ja innovaatiohankkeiden vuoksi. Satakunnan osuutta selittävät muun muassa muutamat isot luovan talouden hankkeet ja useat kohtuullisen suuret kulttuuriperintö- ja ympäristöhankkeet. Maakunnista kaikkein vähiten rahoitusta kulttuurihankkeissa oli asukasta kohden (Uudenmaan lisäksi) Kanta-Hämeessä, Keski-Suomessa ja Pohjanmaalla. Oheisessa kartassa (kartta 1) näkyy kulttuurihankkeiden ja kulttuuria kehittävien hankkeiden toteutunut julkinen rahoitus asukasta kohti maakunnittain.

Kartta 1.

EAKR-kulttuurihankkeiden julkinen rahoitus per asukas maakunnittain.

Kuvio 4. EAKR-kulttuurihankkeiden keskokoot alueittain 2007–2013
(toteutunut julkinen rahoitus yhteensä, €).

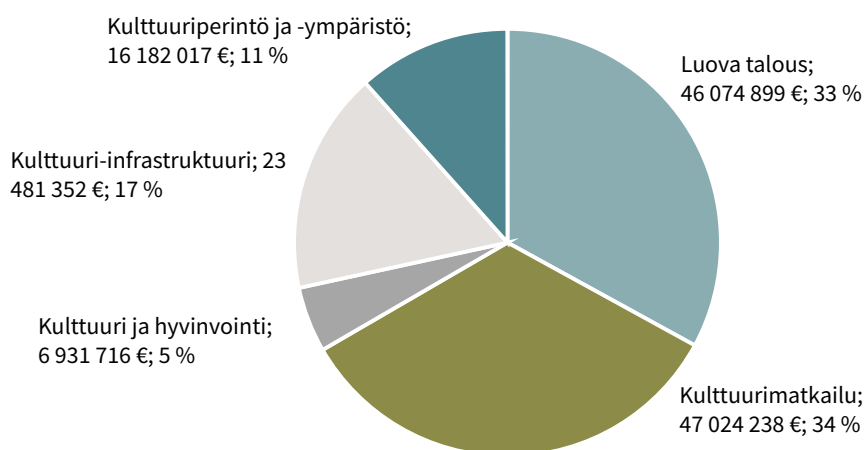
Yleisesti ottaen kulttuuria kehittävät EAKR-hankkeet olivat julkiselta rahoitukseltaan melko suuria. Niiden keskokoko Manner-Suomessa oli miltei kaksinkertainen verrattuna kaikkiin EAKR-hankkeisiin. Voimme havaita, että kulttuurihankkeet ja kulttuuria kehittävät hankkeet olivat kaikilla suuralueilla toteutuneelta julkiselta rahoitukseltaan suurempia kuin alueen EAKR-hankkeet keskimäärin. Pohjois-Suomen suuralueella niiden keskokoko oli yli kaksinkertainen verrattuna koko alueen EAKR-hankkeisiin. Myös Länsi- ja Etelä-Suomessa kulttuurihankkeiden koko oli miltei kaksinkertainen suhteessa kaikkiin EAKR-hankkeisiin. EAKR-rahoituksella tuetaan paljon muun muassa kulttuuriperinnön sekä -ympäristöjen kunnostukseen ja infrastruktuuriin liittyviä hankkeita, jotka ovat rahoitukseltaan melko suuria. Suuralueista Itä-Suomessa kulttuurihankkeiden keskokoko oli kaikkein lähimpänä alueen kaikkien EAKR-hankkeiden keskokoa. (Kuvio 4).

2.1.2 Kulttuurihankkeiden temaattinen jakautuminen

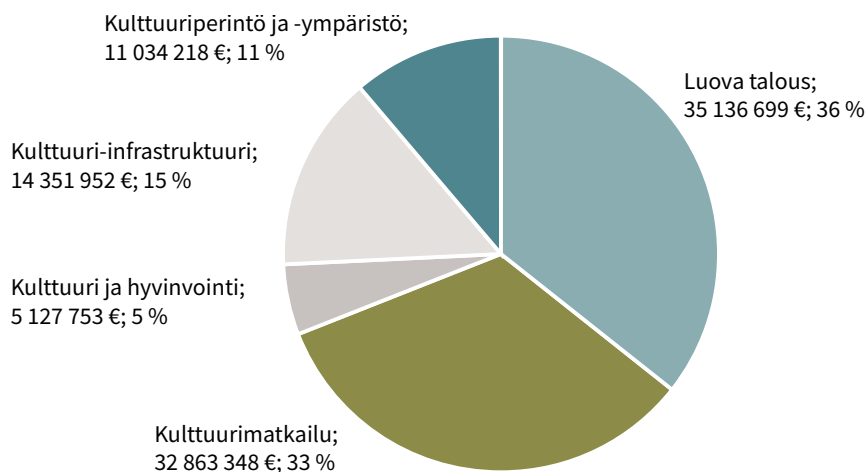
Tarkasteltaessa kulttuurihankkeiden *rahoitusta* eri teemoille, suurimmat temaattiset ryhmät 2007–2013 olivat kulttuurimatkailu ja luova talous, joiden julkisessa rahoituksessa oli vain yhden prosentin ero suhteessa toisiinsa. Luovan talouden ja kulttuurimatkailuhankkeiden ero ei myöskään ole aina itsestään selvä. Monet luovan talouden hankkeet voivat tukea kulttuurimatkailutoimintaa tarjoamalla kulttuurituotteita- ja palveluita, joita myös matkailu voi hyödyntää. Tällaisia ovat esimerkiksi monet alueellista vetovoimaa, yrittäjyyttä ja taloutta kulttuurin ja luovuuden avulla kasvattavat hankkeet, joiden määrittely luovan talouden ja matkailun välillä on häilyvää. Muun muassa Kainuun museon hanke tämän selvityksen esimerkkiosiossa on luokiteltu luovan talouden hankkeisiin, vaikka se voisi olla myös matkailu- tai vaikkapa kulttuuriperintöhanke. Luovan talouden ja kulttuurimatkailun hankkeisiin kohdistui yhteensä kaksi kolmasosaa kulttuurihankkeiden julkisesta rahoituksesta.

Rahoituksen suhteen kaikkein suurimmaksi temaattiseksi hankeryhmäksi nousi kaudella 2007–2013 kulttuurimatkailu. Näissä hankkeissa rahoitusta oli noin 47 M€ mikä oli noin 34 % kulttuurihankkeiden rahoituksesta. Toiseksi suurin joukko ja lähes yhtä suuri matkailun kanssa on luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden hankkeet, joissa rahoitusta oli 46,1 M€, eli 33 % kulttuurihankkeiden rahoituksesta. Kolmanneksi isoin ryhmä oli kulttuuri-infrastruktuuri, jonka osuus oli 23,5 M€ ja 17 %. Infrastruktuurihankkeiden osuudesta on hyvä huomioida, että Lapin suurien hankkeiden, Taiteiden Talon ja Sajoksen, yhteinen osuus oli yli 13 M€. Kulttuuriperintö- ja ympäristöhankkeissa rahoitusta oli 16,2 M€ eli 11 %. Kulttuurin hyvinvointihankkeiden osuus oli 6,9 M€ eli 5 %.

Seuraavissa kuvioissa on esitetty kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen kohdistuminen (kuvio 5) teemoittain sekä erikseen EU- ja valtion rahoituksen kohdistuminen (kuvio 6) eri teemoille Manner-Suomessa.

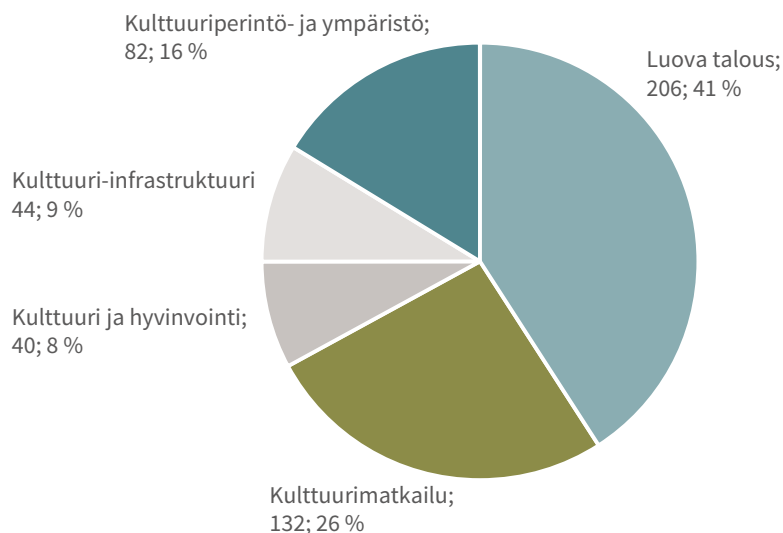
Kuvio 5. EAKR-kulttuurihankkeiden toteutuneen julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain 2007-2013 Manner-Suomessa, yhteensä 139,7 M€.

Kuvio 6. EAKR-kulttuurihankkeiden EU- ja valtion rahoituksen jakaantuminen teemoittain 2007-2013 Manner-Suomessa, yhteensä 98,5 M€.

Tarkasteltaessa kulttuurihankkeiden *määriä* eniten tunnistettiin luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden hankkeita (206). Toiseksi eniten oli kulttuurimatkailuhankkeita ja kulttuuria sisältäviä matkailuhankkeita (132). Kolmanneksi eniten oli kulttuuriperintöä ja -ympäristöä kehittäviä hankkeita (82). Kulttuuri-infrastruktuuriin liittyviä hankkeita tunnistettiin 44 kappaletta. Kulttuurin hyvinvointihankkeita tunnistettiin vähiten, yhteensä 40.

Luovan talouden hankkeissa on tässä selvityksessä mukana myös 78 Tekesin rahoittamaa hanketta tai kulttuurin ja luovan alan yritystukihanketta (ELY-keskukset). Ilman näitä hankkeita luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden hankemäärä on yhteensä 128, eli 30 % kaikista kulttuurihankkeista. Näin luokitellen kulttuurimatkailuhankkeiden ryhmä olisi määrällisesti hieman luovaa taloutta suurempi ja suurin temaattinen ryhmä. Jos kaikki löydetty luovien alojen Tekes- ja yritystukihankkeet (84 kpl) otetaan pois kulttuurihankkeiden kokonaismäärästä, kaudella 2007–2013 toteutettiin yhteensä 420 EAKR-kulttuurihanketta Manner-Suomen alueella. Kuviossa 7 on esitetty kulttuurihankkeiden määrät teemojen mukaan koko maassa.

Kuvio 7.

EAKR-kulttuurihankkeet Manner-Suomessa 2007–2013 (n=504).

Hankkeiden määrät teemoittain.

2.2 EAKR-toimintalinjat ja kulttuurihankkeet

Rakennerahastokaudella 2007–2013 EAKR-kulttuurihankkeet sijoituivat viidelle toimintalinjalle, joista kolme ensimmäistä olivat voimassa kaikilla suuralueilla, toimintalinja 4 Etelä- sekä Länsi-Suomessa ja toimintalinja 5 vain Etelä-Suomessa. Toimintalinja 4 eli Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen oli voimassa Etelä- ja Länsi-Suomen suuralueilla. Lisäksi ainoastaan Etelä-Suomen suuralueohjelmassa on ylimaakunnallisia hankkeita toimintalinjassa 5 eli Suuralueet – toimenpiteiden temaattinen keskittäminen (Etelä-Suomen EAKR-ohjelmassa käytetään myös termiä ylimaakunnallisten teemahankkeiden toimintalinja). Näiden toimintalinjojen kulttuurihankkeiden määrä oli vähäisempi jo niiden rajatun alueen vuoksi. EAKR-toimintalinjat ja löydettyjen kulttuurihankkeiden jakautuminen niille näyttivät rahastokaudella 2007–2013 Manner-Suomen osalta seuraavalta:

TL1: Yritystoiminnan edistäminen – 15 % kulttuurihankkeista – 75 kulttuurihanketta (näistä 66 oli ELY-keskusten yritystukihankkeita).

TL2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen – 31 % kulttuurihankkeista – 154 kulttuurihanketta.

TL3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen – 46 % kulttuurihankkeista – 231 kulttuurihanketta.

TL4: Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen (Etelä- ja Länsi-Suomi) – 7 % kulttuurihankkeista – 38 kulttuurihanketta.

TL5: Suuralueet – toimenpiteiden temaattinen keskittäminen (Etelä-Suomi) – 1 % kulttuurihankkeista – 6 kulttuurihanketta.

Lähes puolet (46 %) löydetystä EAKR-kulttuurihankkeista sijoittui toimintalinjalle 3 eli Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen. Tämä ei ole kovin yllättävää, sillä toimintalinjan 3 tavoitteissa annetaan myös kansallisessa rakennerahastostrategiassa eniten painoa kulttuurin kehittämiseksi. Toimintalinjan kohdalla strategiassa mainitaan luonnon- ja kulttuuriympäristön, kulttuurimatkailun ja kulttuurikohteiden sekä -palveluiden kehittäminen. Samoin esimerkiksi rakennerahastokauden yleisesitteessä kuvattiin, kuinka kyseisen toimintalinjan 3 hankkeissa pyritään tekemään alueista houkuttelevampia muun muassa kulttuuriympäristöjä kehittämällä. Lisäksi painotettiin matkailun tukemista kulttuurin kautta.

Toimintalinjalle 2 sijoittui 31 % hankkeista. Toimintalinjan 1 hankkeiden osuus oli 15 %. Yritystoimintaa edistäneen toimintalinjan 1 kohdalla täytyy huomioda, että toimintalinjan tunnistetuista kulttuurihankkeista valtaosa, yhteensä 66 hanketta, oli ELY-keskusten rahoittamia yksittäisiä luovan alan ja kulttuurialan yritystukihankkeita. Kansallisessa rakennerahastostrategiassa painotettiin, että toimintalinjalla 1 yritystoimintaa haetaan erityisesti luovilta aloilta (hyvinvoin-

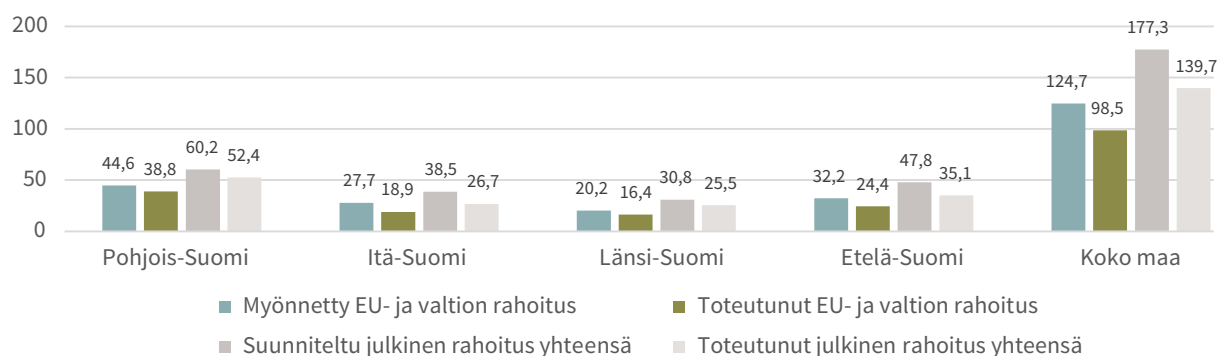
ti- ja naisyrittäjyyden ollessa muita painopisteitä). Jos yritystukihankkeita ei huomioida, toimintalinjalta 1 löytyi vain 9 kulttuurihanketta.

Vain Etelä- ja Länsi-Suomessa ollut toimintalinja 4 sisälsi 7 % hankkeista. Etelä-Suomen ylimaakunnalliselle toimintalinjalle 5 sijoittui yhteensä 6 hanketta, eli 1 % kulttuurihankkeista (mm. luovaa taloutta ja infrastruktuuria kehittänyt *Luova Tila* ja peliteollisuuden *Game Cluster*).

Temaattisesti tarkasteltuna hankkeet jakautuivat toimintalinjoille niin, että kaikista löydetyistä luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden hankkeista lähes puolet, 47 %, sijoittui verkostoitumista, innovaatioita ja osaamisrakenteita korostavalle toimintalinjalle 2 ja kolmasosa, 32 %, yritysten toimintaa tukevalle toimintalinjalle 1. Kulttuurimatkailuhankkeista noin kaksi kolmasosaa, 67 %, oli alueiden saavutettavuutta ja toimintaympäristön parantamista korostaneella toimintalinjalla 3 ja 23 % toimintalinjalla 2. Kulttuurin hyvinvointihankkeet toteutettiin pääosin Etelä- ja Länsi-Suomessa, ja niistä sijoittuikin 42 % vain näillä suuralueilla olleeseen, suuria kaupunkiseutuja kehittäneeseen toimintalinjaan 4. Kulttuuri-infrastruktuurihankkeista kaksi kolmasosaa, 61 %, oli toimintalinjalla 3. Lähes kaikki kulttuuriperinnön- ja ympäristön hankkeet, 90 %, sijoittuivat niin ikään toimintalinjalle 3.

2.3 Kulttuurihankkeet suuralueilla

Kuviosta 8 näkyy, että rakennerahastokauden 2007–2013 EAKR-kulttuurihankkeiden yhteenlaskettu suunniteltu julkinen rahoitus koko maassa oli 177,3 miljoonaa euroa. Verrattuna toteutuneeseen julkiseen rahoitukseen eroa oli 37,6 miljoonaa euroa. Kulttuurihankkeiden toteutunut julkinen rahoitus²⁶ oli siis koko maassa noin 79 % suunnitellusta julkisesta rahoituksesta.

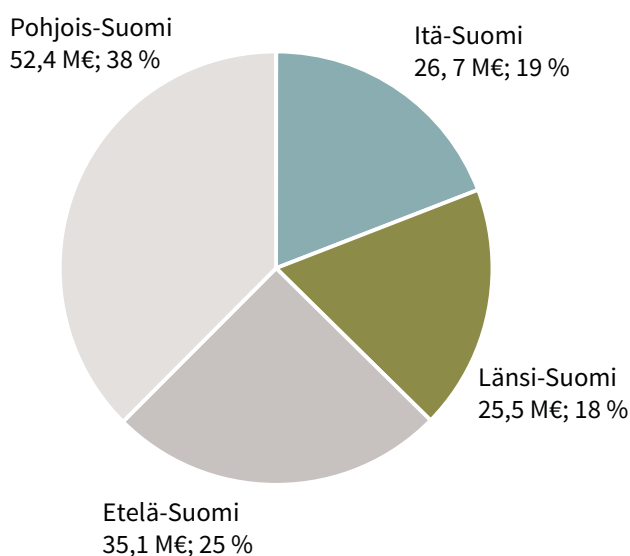
Kuvio 8.

Kulttuurihankkeiden rahoitus Manner-Suomessa ja alueittain.

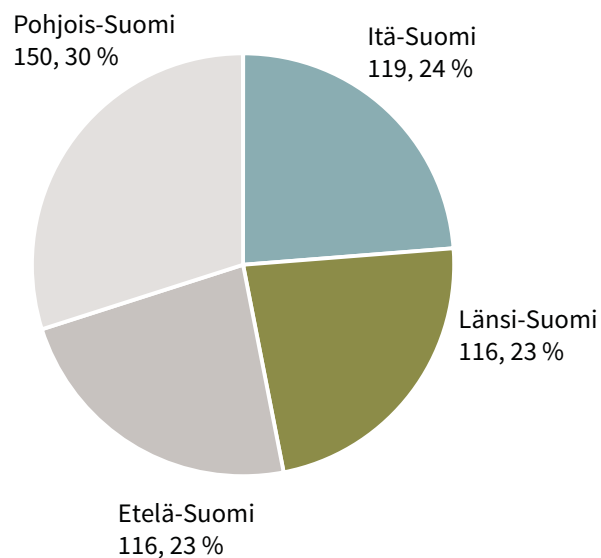
26 Tämä siis tutkimuksen teon aikaan kesällä ja syksyllä 2014. Joidenkin hankkeiden toteutuneen julkisen rahoituksen tiedot voivat vielä muuttua tietokannassa, koska osa hankkeista on yhä käynnissä vuoden 2014 loppuun tai vuoden 2015 puolelle ja tiedot päivittyvät vielä tietokantaan.

Pohjois-Suomessa toteutunut julkinen rahoitus oli 87 % suunnitellusta, Itä-Suomessa vain 69 %, Länsi-Suomessa 83 % ja Etelä-Suomessa 73 %. Parhaiten toteutunut julkinen rahoitus vastasi suunniteltua rahoitusta siis Pohjois-Suomessa. Itä-Suomessa ero suunnitellun ja toteutuneen julkisen rahoituksen välillä oli kaikkein suurin. Kaikilla suuralueilla ja koko maassa on havaittavissa ero myönnetyn ja toteutuneen EU- ja valtion rahoituksen välillä sekä suunnitellun ja toteutuneen julkisen rahoituksen välillä. Kaikissa tapauksissa myönnetty ja suunniteltu rahoitus ovat olleet suurempia kuin lopulta toteutunut rahoitus.

EAKR-rahoituksella kulttuuriin liittyviä hankkeita rahoitettiin ohjelmakaudella 2007–2013 Manner-Suomessa neljällä suuralueohjelmalla (Etelä-, Itä-, Länsi- ja Pohjois-Suomi). Eniten kulttuurihankkeita (150 kpl) tunnistettiin Pohjois-Suomen suuralueelta. Itä-Suomen ja Länsi-Suomen alueilta löytyi molemmista 119 hanketta, Etelä-Suomesta puolestaan 116 hanketta. Eniten toteutunutta julkista rahoitusta kulttuurihankkeissa oli Pohjois-Suomessa, noin 52,4 M€. Toiseksi eniten rahoitusta kulttuurihankkeille oli kohdistunut Etelä-Suomessa, 35,1 M€. Itä-Suomessa kulttuurihankkeissa oli toteutunutta julkista rahoitusta 26,7 M€ ja Länsi-Suomessa 25,5 M€. (Kuviot 9 ja 10). Suhteellisesti eniten kulttuuria rahoitettiin kuitenkin Etelä-Suomessa, jossa EAKR-hankkeiden julkisesta rahoituksesta kulttuurihankkeisiin ja kulttuuria kehittäviin hankkeisiin kohdistui noin 12,6 %. Pienin suhteellinen osuus julkisesta rahoituksesta kulttuurihankkeille kohdistui Itä-Suomessa, jossa niiden osuus oli 5,1 %. Etelä-Suomessa kulttuurihankkeiden määrällinen osuus suuralueen kaikista hankkeista oli niin ikään suurin, sillä Etelä-Suomen EAKR-hankkeista 7,1 % oli kulttuurihankkeita. Muilla alueilla kulttuurihankkeiden määrälliset osuudet olivat 4–5 prosenttia. Itä-Suomessa kulttuurihankkeiden suhteellinen osuus oli pienin, 4,1 % hankkeista.

Kuvio 9. EAKR-kulttuurihankkeiden toteutunut julkinen rahoitus suuralueittain kaudella 2007–2013, yhteensä 139,7 M€.

Kuvio 10. EAKR-kulttuurihankkeiden määrät suuralueittain 2007–2013, yhteensä 504 hanketta.

Suuralueista Pohjois-Suomi käytti EAKR-kulttuurihankkeisiin eniten julkista rahaa myös suhteessa asukaslukuun. Pohjois-Suomessa kulttuurihankkeiden yhteenlaskettu toteutunut julkinen rahoitus suhteessa asukaslukuun osoittaa, että alueella kulttuurihankkeissa rahoitusta oli 80,1 € asukasta kohden. Itä-Suomessa kulttuurihankkeisiin käytettiin 41 € per asukas. Länsi-Suomessa rahoitusta oli 18,6 € asukasta kohden ja Etelä-Suomessa 12,8 € per asukas. Lukuja tarkastellessa on hyvä pitää mielessä, että Pohjois-Suomen suuralueella asukkaita oli noin 650 000, kun taas Etelä-Suomen suuralueohjelman piirissä asukasluku oli yli 2,7 miljoonaa. (Taulukko 2).

Taulukko 2.

Kulttuuriin liittyvien EAKR-hankkeiden julkinen rahoitus suuralueilla asukasta kohti.

Alue	Rahoitus per asukas	Julk. rahoitus yhteensä
Pohjois-Suomi	80,1 €	52,4 M€
Itä-Suomi	41,0 €	26,7 M€
Länsi-Suomi	18,6 €	25,5 M€
Etelä-Suomi	12,8 €	35,1 M€

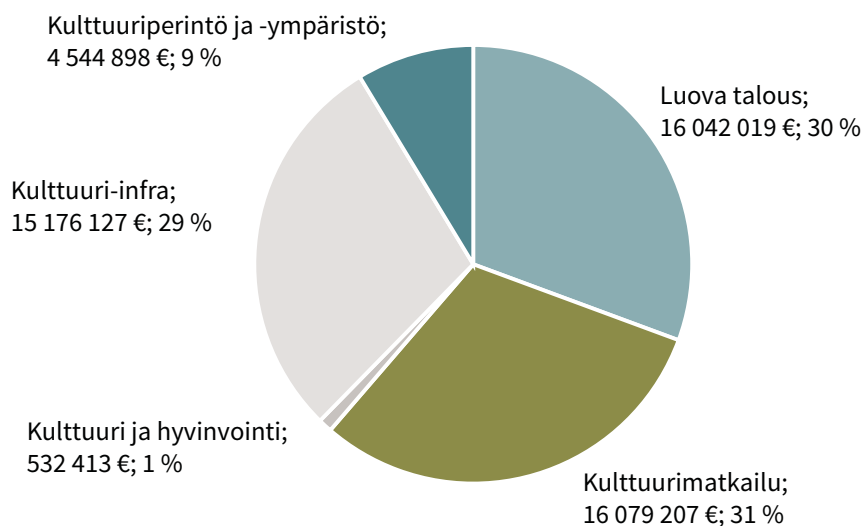
2.3.1 Pohjois-Suomi

(Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Lappi)

Pohjois-Suomen suuralueella kulttuurihankkeita oli alueista määrällisesti eniten, yhteensä 150.²⁷ Se on vajaa kolmasosa koko maan EAKR-kulttuurihankkeista (504). Pohjois-Suomen kulttuurihankkeissa oli myös eniten toteutunutta julkista rahoitusta, yhteensä 52,4 M€. Rahoituksen perusteella Pohjois-Suomen suuralueen kolme suurinta teemaa kulttuurihankkeissa olivat kulttuurimatkailu (31 %), luova talous (30 %) ja kulttuuri-infrastruktuuri (29 %). Näistä jokaiselle päättyi vajaa kolmasosa kulttuurin rahoituksesta alueella. Kulttuuriperintö- ja ympäristöhankkeille kohdistui 9 % julkisesta rahoituksesta ja kulttuurin hyvinvointihankkeille ainoastaan 1 % (hyvinvointihankkeita olivat pohjoisessa muun muassa Made In Lapland 1 ja 2). (Kuvio 11).

Kulttuuri-infrastruktuurihankkeiden suhteen täytyy huomioida, että Taiteiden Talon (Kulttuurikeskus Korundi) ja Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksen suuriin hankkeisiin kohdistui julkista rahoitusta yhteensä yli 13 M€, mikä on lähemmäs 90 % koko Pohjois-Suomen kulttuuri-infrastruktuurihankkeiden julkisesta rahoituksesta. Näiden kahden suuren kulttuuri-infrastruktuurihankkeen osuus oli yli 50 % koko maan kulttuuri-infrastruktuurin julkisesta rahoituksesta.

27 Määrällisesti eniten Pohjois-Suomesta löytyikin luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden hankkeita, joita oli yhteensä 72 eli 48 % kaikista alueen hankkeista. Näistä noin puolet (37) oli ELY-keskusten rahoittamia yritystukihankkeita ja Tekes-hankkeita. Kulttuurimatkailuhankkeita oli 41, kulttuuri-infrastruktuurihankkeita 16, kulttuuriperintö- ja ympäristöhankkeita 15 ja kulttuurin hyvinvointihankkeita 6.

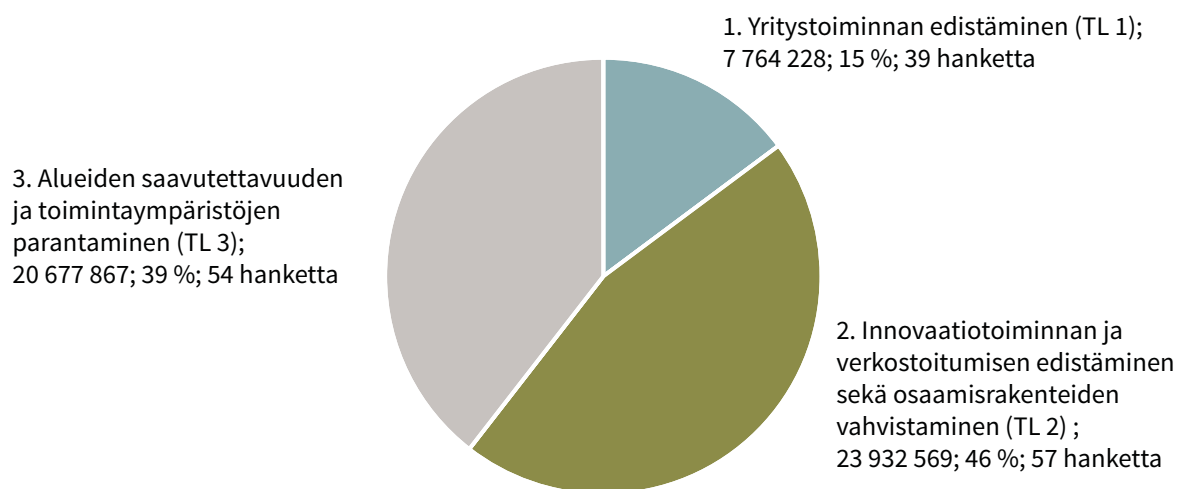

Kuvio 11.

Pohjois-Suomen suuralue - EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain, yhteensä 52,4 M€

Kulttuurimatkailun suurta osuutta Pohjois-Suomessa kasvattaa muun muassa Lapin Liiton paikalliskulttuuria ja kulttuuriperintöä hyödyntävä, toimintalinjan 1 markkinointihanke ”Lapland – North of Finland -imagomarkkinointihanke 2011–2013”, jossa rahoitusta oli yli 5 M€. Luovan talouden hankkeista julkiselta rahoitukseltaan suurin oli Lapin yliopiston toteuttama ”Muotoilu-alojen tutkimuksen-, tuotekehityksen ja kehittämistoiminnan laboratorio”, jossa julkista rahoitusta oli lähes 1,8 M€.

Eniten rahoitusta oli Pohjois-Suomessa toimintalinjan 2 hankkeissa. Kulttuurihankkeiden rahoituksesta lähes puolet, 46 % kohdistui tämän toimintalinjan hankkeisiin. 39 % rahoituksesta koh-

Kuvio 12.

Pohjois-Suomen suuralue, EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakautuminen toimintalinjoille 1-3, yhteensä 52,4 M€.

distui toimintalinjalle 3. Vaikka määrällisesti Pohjois-Suomessa oli paljon yritysten tukemiseen tarkoitettulle toimintalinjalle 1 osuneita kulttuurihankkeita (39), niiden osuus rahoituksesta oli kuitenkin vain 15 %. Tämä johtuu siitä, että linjan 1 hankkeet olivat pääosin pienehköjä yritystuki-hankkeita. Toimintalinjoittainen jakautuminen näkyy kuviossa 12.

2.3.2 Etelä-Suomi

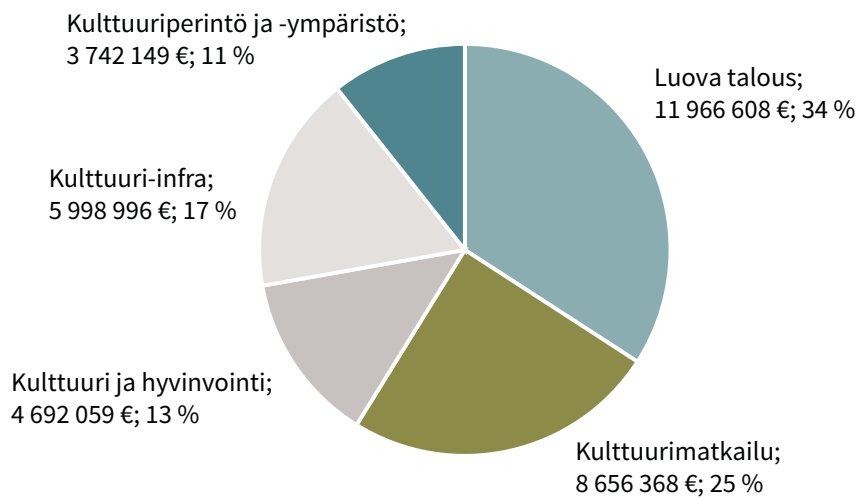
(Uusimaa, Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Päijät-Häme,
Kanta-Häme, Varsinais-Suomi)

Etelä-Suomen suuralueelta kulttuurihankkeita tunnistettiin 116, mikä oli vähiten neljästä suuralueesta. Ero Länsi- ja Itä-Suomeen oli tosin vain muutama hanke. Rahoitusta Etelä-Suomen kulttuurihankkeissa oli yhteensä 35,1 M€, mikä oli Pohjois-Suomen jälkeen toiseksi eniten. Etelä-Suomen suurin temaattinen kategoria oli luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden hankkeet. Niihin kohdistui 34 % rahoituksesta²⁸. Kulttuurimatkailuhankkeiden osuus oli 25 %. Kulttuuri-infrastruktuurille kohdistui 17 %, kulttuurin hyvinvointihankkeisiin 13 % ja kulttuuriperintöön- sekä ympäristöön 11 %. (Kuvio 13). Verrattaessa koko maahan sekä etenkin Pohjois- ja Itä-Suomeen, kulttuurin hyvinvointihankkeiden osuus oli Etelä-Suomessa huomattava. Etelä-Suomen alueella esiin nousee se, että kulttuurihankkeiden pienimmästä määrästä huolimatta hankkeiden julkisen rahoituksen yhteenlaskettu osuus oli silti suuralueista toiseksi suurin Pohjois-Suomen jälkeen. Julkiselta rahoitukseltaan suurin luovan talouden hanke Etelä-Suomessa oli Suomen Muotoilusäätiön ”Muotoilun ja median palvelukeskus”, jossa oli tarkoitus suunnitella, testata ja rakentaa pysyvä palvelukeskus sekä synnyttää 20 pysyvää työpaikka ja 5 uutta yritystä. Hankkeessa oltiin kansainvälisessä yhteistyössä Stanfordin yliopiston kanssa. Kulttuurimatkailuhankkeista suurin oli Cursor Oy:n toteuttama ”TULITUS – Tuotteita, liiketoimintaa ja tulosta Merikeskus Vellamossa”.²⁹ Kulttuurin hyvinvointihankkeiden osuutta kasvattavat muun muassa Metropolia ammattikorkeakoulun suuret hankkeet ”Kulttuurisilta – Osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa” ja ”Kansalaisnavigointia metropolissa”. Samoin monialainen, kestävä elämäntapaa ja kaupunkikulttuuria kehittävä Pääkaupunkiseudun Kierätyskeskus Oy:n ”4V: Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin – yhteisöllisyys ja hyvä elinympäristö” on listattu kulttuurisiin hyvinvointihankkeisiin Etelä-Suomessa.

Eniten julkista rahaa oli Etelä-Suomessa toimintalinjan 3 ja suurkaupunkilinjan 4 hankkeissa. Suurten kaupunkiseutujen kehittämisen TL4 oli siis kulttuurin kannalta keskeinen Etelä-Suomessa. Ainoastaan Etelä-Suomen alueella toimineeseen, ylimaakunnalliseen toimintalinjaan 5 kohdistui 11 % kulttuurihankkeiden julkisesta rahoituksesta (tällä linjalla oli muun muassa *Luova Tila* -hanke). Etelä-Suomessa toimintalinjoittainen jakautuminen näkyy kuviossa 14.

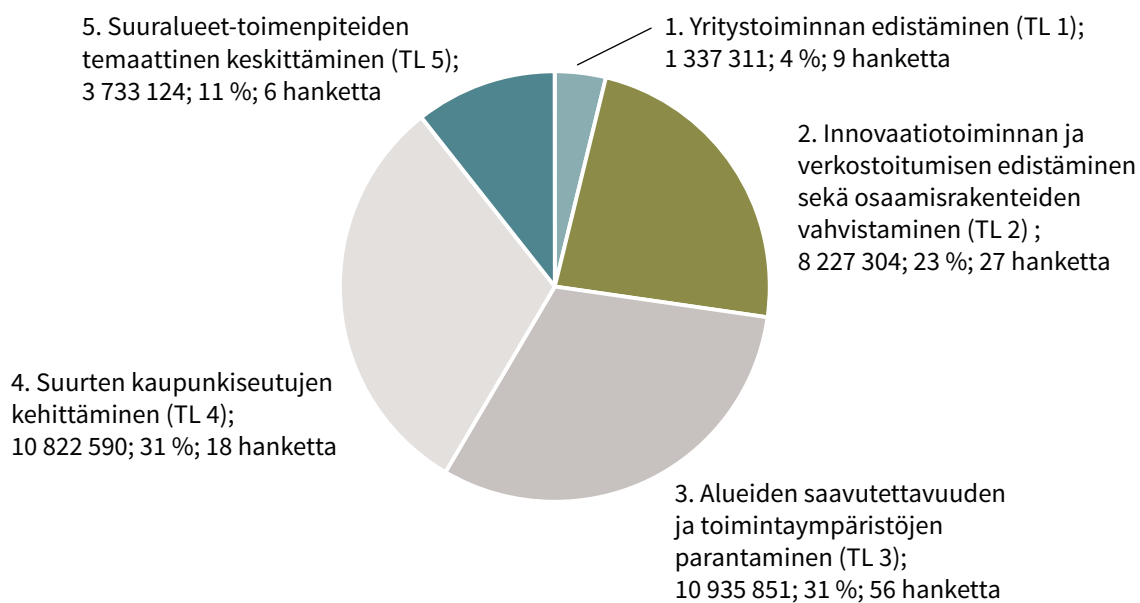
28 Lukumäärällisesti myös Etelä-Suomessa oli eniten luovan talouden hankkeita (44). Kulttuurimatkailuhankkeita oli 33, Kulttuuri-perintöhankeita 19 ja kulttuurin ja hyvinvoinnin hankkeita sekä kulttuuri-infran hankkeita molempia 10.

29 Kuten jo hankkeen nimi kertoo, hanke olisi voitu teemoitella myös luovan talouden kategoriaan. Tässä on kuitenkin noudatettu Pekkanen (2012) tekemää tematisointia, jossa kyseinen hanke oli sijoitettu matkailuun. Yleisemmin tapaus on hyvä esimerkki tematisoinnin tulkinvaraisuudesta.

Kuvio 13.

Etelä-Suomen suuralue - EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain, yhteensä 35,1 M€.

Kuvio 14.

Etelä-Suomen suuralue, EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakautuminen toimintalinjoille 1-5, yhteensä 35,1 M€.

2.3.3 Länsi-Suomi

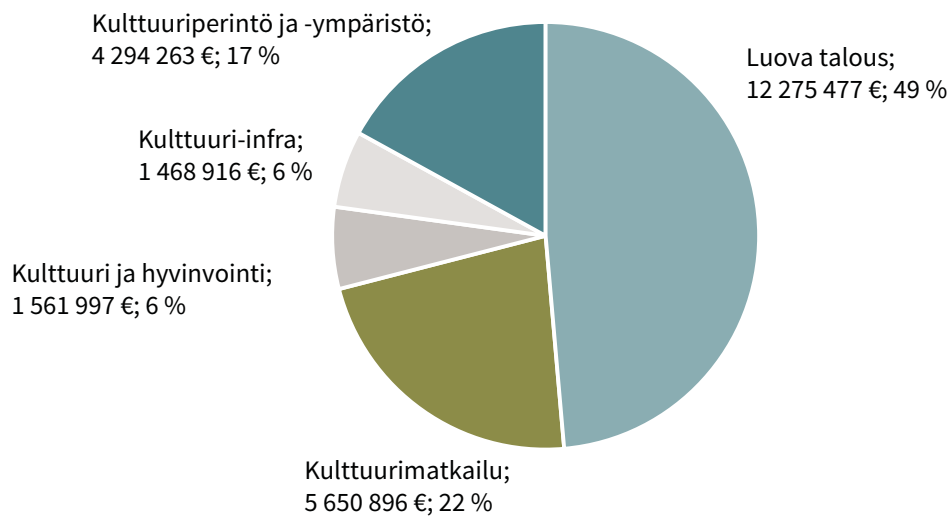
(Satakunta, Pirkanmaa, Keski-Suomi,
Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa)

Länsi-Suomessa kulttuurihankkeita oli 119, mikä on saman verran kuin Itä-Suomessa. Julkista rahoitusta Länsi-Suomen kulttuurihankkeissa oli yhteensä 25,5 M€. Tarkasteltaessa julkisen rahoituksen jakautumista alueen kulttuurihankkeissa³⁰, luovan talouden ja kulttuuriyrittäjyyden hankkeet ovat selkeästi suurin kategoria Länsi-Suomessa. Niihin kohdistui 49 % toteutuneesta julkisesta rahoituksesta. Osuus on selvästi suurempi kuin koko maan vastaava ja suurempi kuin muilla suuralueilla. Kulttuurimatkailu oli alueen toiseksi suurin teema 22 %:n osuudella julkisesta rahoituksesta. Kulttuuriperintö- ja ympäristöhankkeisiin kohdistui 17 % ja kulttuuri-infrastrukturiin sekä kulttuurin hyvinvointihankkeisiin molempiin 6 % julkisesta rahoituksesta. (Kuvio 15). Myös Länsi-Suomessa kulttuurin hyvinvointihankkeiden rahoitusosuus oli hieman suurempi kuin koko maassa ja selvästi suurempi kuin Itä- tai Pohjois-Suomessa (määrällisesti tarkasteltuna hyvinvointihankkeita oli Länsi-Suomessa yhteensä 19, mikä on peräti 17 % alueen kaikista kulttuurihankkeista).

Luovan talouden maisteriohjelmat Porissa olivat keskeisiä Länsi-Suomen alueen hankkeista. Esimerkkeinä näistä suurista luovan talouden hankkeista voidaan nostaa esiin ”Creative Leadership – Luovan talouden tutkimus- ja kehittämishanke” (Turun yliopiston kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö), ”Visuaalisen kulttuurin ja mediatuotannon osaamisen kehittämishanke” (Taideteollinen korkeakoulu, Porin taiteen ja median osasto) ja ”Visuaalinen kulttuuri ja mediatuotanto – luovan talouden ja taiteen prosessien koulutuksen kehittäminen 2010–2013” (Aalto-yliopisto, Aalto-korkeakoulusäätiö). Myös musiikintutkimushanke RYTKE, Rytmikorjaamo ja Pirkanmaan festivaalit olivat merkittäviä luovan talouden hankkeiksi luokiteltuja hankkeita Länsi-Suomessa. Yhteensä Länsi-Suomen alueelta tunnistettiin 25 luovan talouden hanketta, joiden rahoitus vaihteli sadasta tuhannesta miljoonaan euroon. Yli miljoonan euron luovan talouden hankkeita tunnistettiin 4 kappaletta. Kulttuurin hyvinvointihankkeista merkittävä kokonaisuus oli Tampereen kaupungin toteuttamat ”Tampere yhdessä -pienhankkeet”.

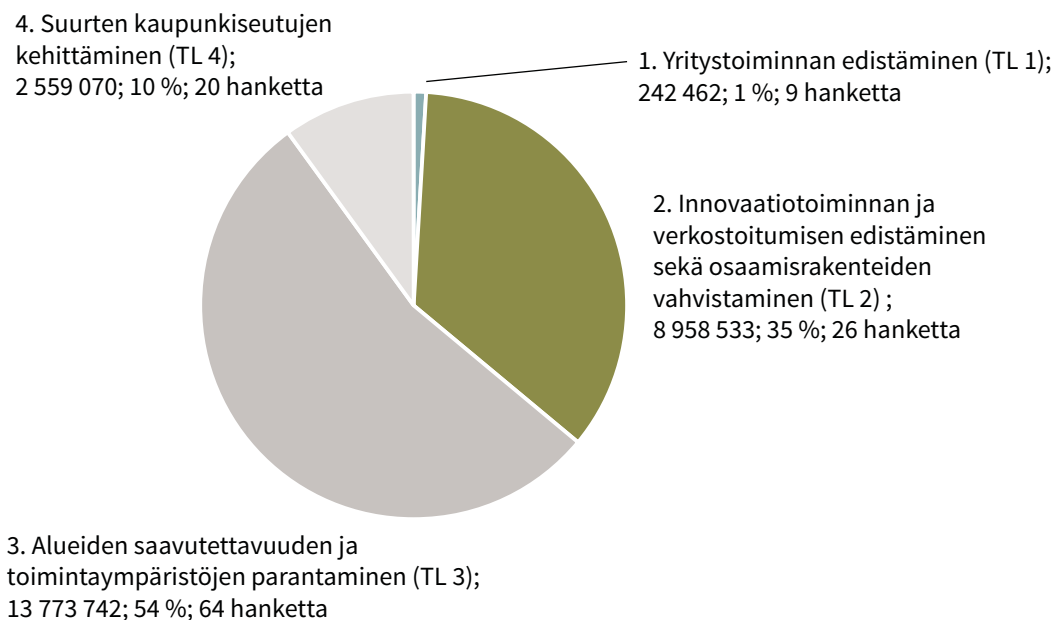
Selvästi eniten toteutunutta julkista rahoitusta oli Länsi-Suomessa toimintalinjalla 3, yhteensä 64 % kulttuurihankkeiden toteutuneesta julkisesta rahoituksesta. Hieman yli kolmasosa rahoituksesta kohdistui toimintalinjan 2 hankkeisiin. Länsi-Suomen hankkeet jakautuivat eri toimintalinjoille kuvion 16 mukaisesti.

30 Lukumäärällisesti Länsi-Suomessakin oli eniten luovan talouden hankkeita (48). Toiseksi eniten löytyi kulttuuriperintö- ja ympäristöhankkeita (28). Kulttuurimatkailuhankkeita ja kulttuurin hyvinvointihankkeita oli molempia 19. Kulttuuri-infrastrukturi-hankkeita oli vain 5.

Kuvio 15.

Länsi-Suomen suuralue - EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain, yhteensä 25,5 M€.

Kuvio 16.

Länsi-Suomen suuralue, EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakautuminen toimintalinjoille 1-4, yhteensä 25,5 M€

2.3.4 Itä-Suomi

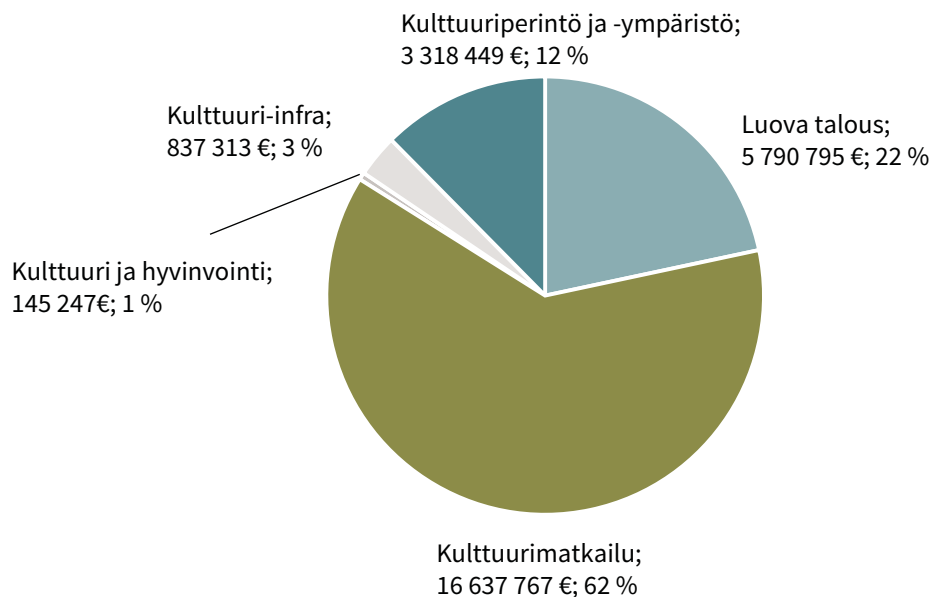
(Pohjois- ja Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala)

Itä-Suomen suuralueelta kulttuurihankkeita tunnistettiin 119. Rahoitusta niissä oli yhteensä 26,7 M€. Ylivoimaisesti suurin temaattinen kategoria Itä-Suomessa oli kulttuurimatkailuhankkeet, joiden osuus Itä-Suomen kulttuurihankkeiden julkisesta rahoituksesta oli 62 %.³¹ Osuus on miltei kaksinkertainen verrattuna koko maan jakaumaan ja selvästi suurempi kuin muiden alueiden matkailupanostukset. Toiseksi suurin ryhmä Itä-Suomessa oli luova talous ja kulttuuriryittäisyys, jonka osuus oli 22 %. Kulttuuriperintö- ja ympäristöhankkeisiin kohdistui 12 % rahoituksesta. Kulttuuri-infrastruktuurin (3 %) ja kulttuurin hyvinvointihankkeiden (1 %) osuudet olivat pieniä. (Kuvio 17.)

Itä-Suomessa toteutettiin useita isoja, paikallisia kulttuuriperinteitä (esim. käsityö), paikalliskulttuuria, luontoa ja kulttuuri-identiteettiä hyödyntäneitä matkailuhankkeita. Useissa tavoiteltiin Itä-Suomen (tai hankkeen maakunnan) imagon kehittämistä ja käytettiin kulttuuripahtumia vetovoimatekijöinä. Näitä olivat esimerkiksi Joensuun kaupungin ”Pohjois-Karjalan historiamatkailun vierailijakeskus -vaihe 2” ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton ”Pohjois-Karjalan ja Joensuun vetovoimaohjelma 2011–2013” sekä Etelä-Savon maakuntaliiton kulttuuripahtumia korostava ”Etelä-Savo – elinvoimainen Saimaan maakunta”. Itä-Suomen suuralueelta tunnistettiin yhteensä 22 kulttuurimatkailuhanketta, jotka osuivat rahoitukseltaan sadantuhannen ja miljoonan euron välille. Yli miljoonan euron matkailuhankkeita löydettiin yhteensä 6.

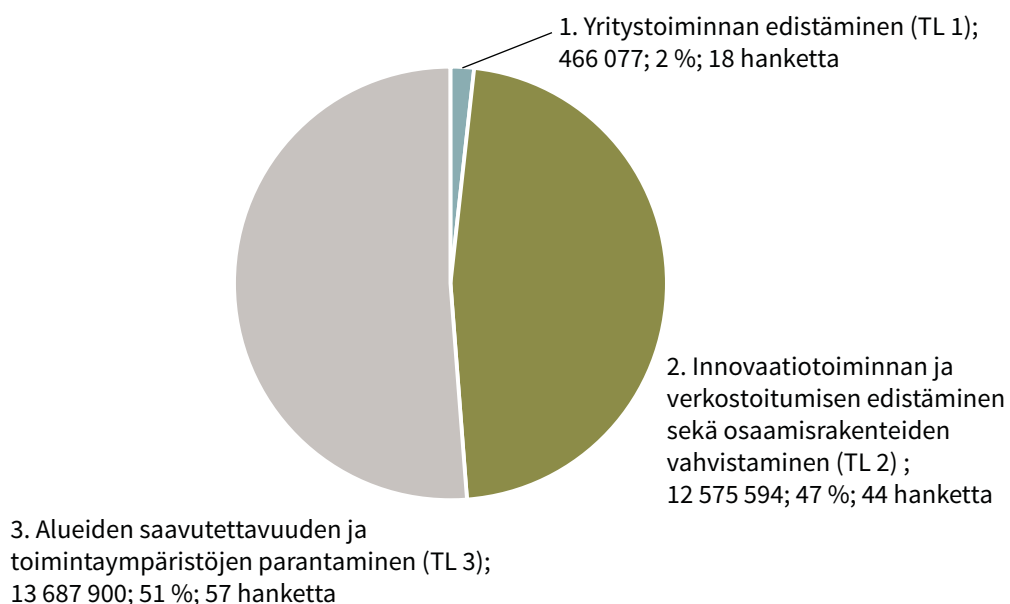
Itä-Suomessa kulttuurihankkeet toteutuivat kolmella toimintalinjalla ja valtaosin toimintalinjoilla 2 ja 3. Niissä oli yhteensä 98 % kulttuurihankkeiden toteutuneesta julkisesta rahoituksesta. Toimintalinjoittain jakautuminen näkyy kuviossa 18.

31 Lukumääriä katsoessa myös Itä-Suomessa kuten muuallakin eniten löytyi luovan talouden hankkeita (42). Kulttuurimatkailuhankkeita oli lähes yhtä paljon (39). Kulttuuriperintöhankkeita oli kolmanneksi eniten (20). Infrastruktuurihankkeita löytyi 13 ja kulttuurin hyvinvointihankkeita vain 5.

Kuvio 17.

Itä-Suomen suuralue - EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen teemoittain, yhteensä 26,7 M€.

Kuvio 18.

Itä-Suomen suuralue, EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakautuminen toimintalinjoille 1-3, yhteensä 26,7 M€.

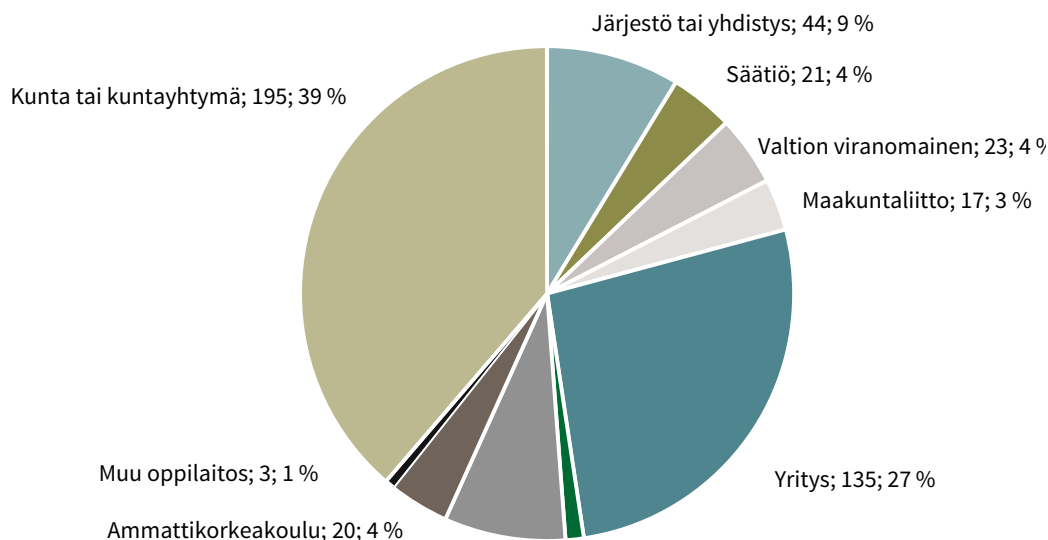
2.4 Kulttuurihankkeiden toteuttajat

Rakennerahastorahoitusta hankkeilleen olivat voineet hakea yritykset, oppilaitokset, tutkimuslaitokset, kunnat, seutukunnat ja muut oikeuskelpoiset yhteisöt ja näiden yhdistelmät. Toteuttajan organisaatiotyyppin tarkastelu antaa suuntaa siitä, millä yhteiskunnan alueella hankkeita toteutetaan: yksityisellä, julkisella vai kolmannella sektorilla. Samalla hanketoimijan tarkastelu kertoo ainakin jossain määrin toiminnan alueellisesta laajuudesta. Kansalaisyhteiskunnan (pienen) järjestön tai yhdistyksen toteuttama hanke ei oletettavasti ole yhtä laaja kuin kunnan, kuntayhtymän tai maakuntaliiton toteuttama hanke. On kuitenkin hyvä pitää mielessä, että myös pienellä hankkeella voi olla paikallisesti merkittäviä vaikutuksia. Hankkeiden toteuttajataho tai budjetti ei suoraan kerro hankkeiden vaikuttavuudesta.

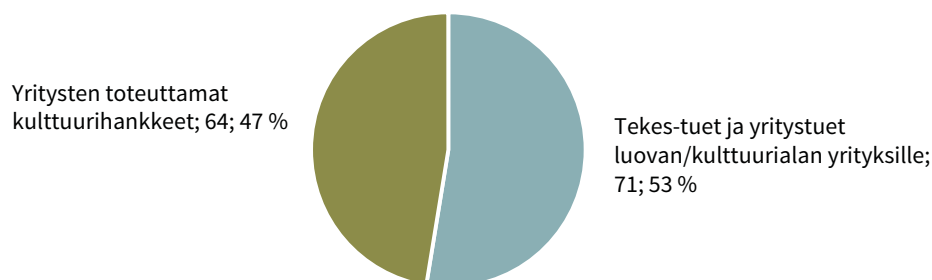
Hankkeiden toteuttajat on määritelty julkisessa rakennerahastotietokannassa mainittavan organisaatiotyyppin mukaan. Tietokannassa alueellisiksi kehittämistoimijoiksi luetellut tahot (kuten Porin Seudun Kehittämiskeskus Oy) ja alueelliset kehittämissyhtiöt (esimerkiksi Cursor Oy), on määritelty tässä yrityksiksi. Näin on menetelty siksi, että julkisen rakennerahastotietokannan tiedot hanketoteuttajan määrittelystä eivät ole yksiselitteisiä tämän kaltaisten toimijoiden organisaatiotyyppien kohdalla. Selvityksen aikataulun puitteissa ei pystytty ottamaan riittävän kattavasti selvää siitä, moniko kulttuurihanketoteuttaja voitaisiin todella luokitella alueelliseksi kehittämistoimijaksi, kehittämissyhtiöksi tai vain yritykseksi.³²

Tarkasteltaessa EAKR-kulttuurihankkeiden toteuttajia kaudella 2007–2013 (kuvio 19) huomataan kaksi selvästi suurinta ryhmää: Kunnat ja kuntayhtymät sekä yritykset. Kunta tai kuntayhtymä on merkitty hanketoteuttajaksi yhteensä 195 hankkeeseen, mikä on 39 % kaikista kulttuurihankkeista. Yritysten toteuttamia kulttuurihankkeita tunnistettiin yhteensä 135, eli 27 %. Yritysten toteuttamiin hankkeisiin on laskettu mukaan alueellisten kehittämistoimijoiden hankkeet. Yritysten toteuttamissa hankkeissa on huomattava, että mukaan on laskettu myös ELY-keskusten yritystukihankkeet luovan alan yrityksille (yhteensä 71 hanketta). Jos yritystukihankkeita ei lasketa mukaan koko summaan, yritysten toteuttamia kulttuurihankkeita oli yhteensä 64, mikä on noin 13 % koko määrästä. Seuraavaksi suurimmat hanketoteuttajien kategoriat olivat järjestöt ja yhdistykset (44 hanketta, 9 %) sekä yliopistot (40 hanketta, 8 %) ja ammattikorkeakoulut (20 hanketta, 4 %). Kuvion muu yhteisö -kategoria viittaa seurakuntiin, saamelaiskäräjiin ja tutkimuslaitoksiin. Valtion viranomainen -kategoriassa ovat puolestaan muun muassa Metsähallitus, Museovirasto, Suomen ortodoksinen kirkollishallitus ja jotkin hankkeiden toteuttajiksi merkityt ELY-keskukset.

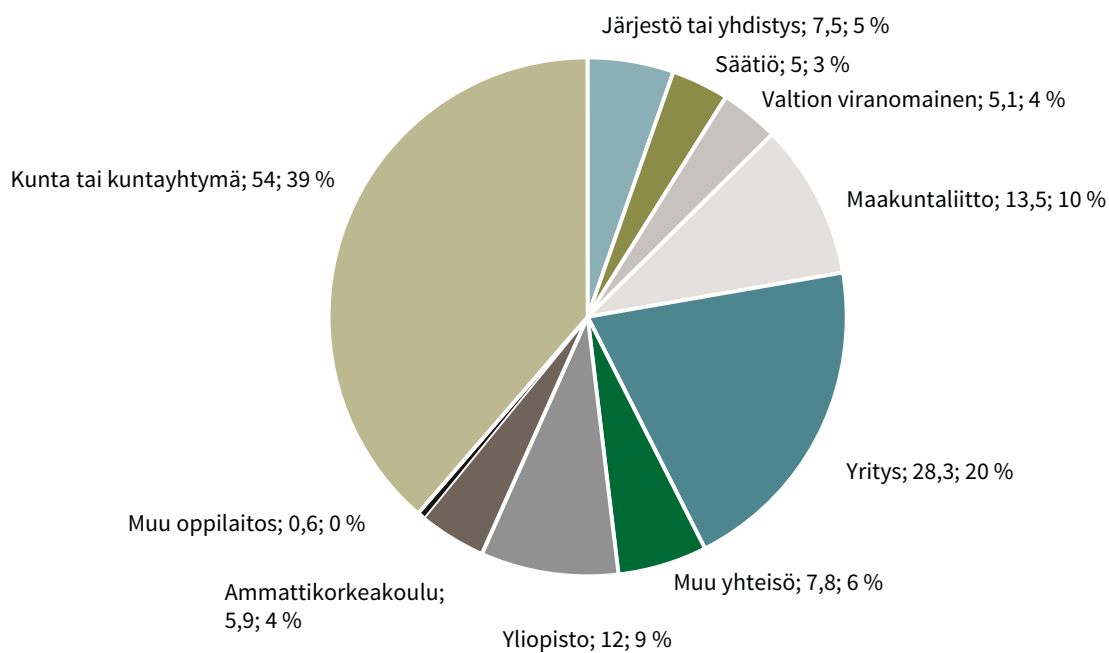
32 Esimerkiksi kehittämissyhtiö Cursor Oy luokitellaan tietokannassa hankkeesta riippuen ”muuksi yhteisöksi” tai ”yritykseksi”.

Kuvio 19. EAKR-kulttuurihankkeiden määrät hankkeiden toteuttajien organisaatiotyyppin mukaan (n = 504).

Kuvio 20. EAKR-kulttuurihankkeet ja yritykset 2007-2013 (n = 135).

Kuvio 21. EAKR-kulttuurihankkeiden julkisen rahoituksen jakaantuminen hanketoimijoittain (M€, yhteensä 139,7 M€).

Yllä mainitut yritysten 135 kulttuurihanketta jakautuvat 1) yritysten toteuttamiin kulttuurihankkeisiin ja 2) yritystukiin sekä Tekesin myöntämiin tukiin kulttuuri- ja luoville aloille kuvion 20 mukaisesti³³.

Kaikkien EAKR-kulttuurihankkeiden yhteenlaskettu julkinen rahoitus (139,7 M€) kaudella 2007–2013 jakaantui puolestaan eri hanketoteuttajien kesken melko samoin kuin hankkeiden määrät (kuvio 21). Kuten hankkeiden määriä tarkasteltaessa, suurimmat osuudet kuviossa ovat kunnilla ja kuntayhtymillä sekä yrityksillä. Kuntien prosenttiosuus hankkeista on täsmälleen sama sekä määrissä että rahoituksessa. Yritysten osuus on rahoitusta tarkasteltaessa pienempi kuin määrissä, mikä selittyy muun muassa hankkeiden pienellä koolla. Maakuntaliittojen hankkeiden rahoitusosuus on toimijan hankkeiden määrään verrattuna selvästi suurempi, mikä johtuu puolestaan hankkeiden suuresta koosta. Maakuntaliitot toteuttivat monia suuria markkinointihankkeita, joista esimerkkinä on tässä selvityksessä Etelä-Savon hanke. Muiden yhteisöjen kategorian suuri rahoitusosuus verrattuna määrään selittyy sillä, että Saamelaiskäräjien Sajos (n. 6 M€) sijoittuu tähän kategoriaan.

2.4.1 Kuntien ja kuntayhtymien kulttuurihankkeet

Aktiivisimmat kunnat kulttuurihankkeiden toteuttajina olivat Tampere (10), Pori (9), Oulu (9), Turku (8) ja Kajaani (7 hanketta). Mitä kunnat tekivät? Tampereen kaupunki toteutti useasta eri pienhankkeesta (1–7) ja koordinoitihankkeista koostuneen kulttuuri ja hyvinvointi -kokonaisuuden sekä valotapahtumia kehittäneen hankkeen ”Valovoimainen Pirkanmaa”. Turun kaupunki ja Turun seudun kehittämiskeskus olivat aktiivisia luovien alojen, tilojen ja kaupungin kulttuuri-infrastruktuurin kehittäjä muun muassa hankkeissa ”Luova Tila”, ”Ihmiselle parempi keskusta” ja ”Fortuna-korttelin kehittämishanke”. Turun kaupunki, Turun kulttuuriasiainkeskus ja Turun museokeskus kehittivät Turun linnaa matkailukohteena hankkeessa ”Turun linnan uudistamishanke kulttuurimatkailullisen vetovoiman parantamiseksi”.

Porin kaupunki toteutti kulttuurihankkeita vaihtelevasti lastenkulttuurista monikulttuurisuuteen ja kulttuuritapahtumiin, esimerkkinä voidaan mainita: ”Etnisen Yhdenvertaisuuden Edistäminen Satakunnassa” ja ”Kulttuuritapahtumat maakunnan vetovoimatekijänä”. Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Satakunnan lastenkulttuuriverkoston hankkeissa ”Vähäx valottaa -lasten ja nuorten valokuvafestivaali” ja ”Liikutu” yhdistettiin lastenkulttuuria, taidetta ja liikuntaa.

33 Tekes-rahoitusta ja yritystukia kohdistui myös säätiöille, yhdistyksille ja oppilaitoksille, joten tässä kuviossa eivät ole mukana koko aineistosta löydetty Tekes- ja yritystukihankkeet (84), vaan ainoastaan ne tukihankkeet, joissa toteuttaja on yritys.

Oulussa (osa hankkeista oli vuonna 2013 Ouluun liitetyn Oulunsalon toteuttamia) kehitettiin usealla hankkeella Varjakan aluetta kulttuuriperinnön ja -ympäristön sekä matkailun näkökulmasta. Varjakan alueen kehittäminen EAKR-rahoituksella alkoi 2008³⁴. Suurin Oulun toteuttama kulttuurihanke oli ”Oulu 15, Kulttuurin ja luovien alojen kehittämisen sateenvarjohanke”, jossa julkista rahoitusta oli yli 800 000 €.

Kajaanin kaupunki oli aktiivinen yhdessä Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa muun muassa peliteollisuudessa hankkeella ”Simulaatio- ja pelikehityslaboratorio”. Kajaani toteutti myös Kainuun museon kanssa museota koskevan investointi/kehittämishankkeen ”Avain Kainuun kulttuuriperintöön”, joka löytyy myös tämän selvityksen case-analyysiosioista.

Kuntayhtymien kulttuurihankkeista yksi merkittävimmistä oli Kemi-Tornionlaakson koulutus-kuntayhtymä Lappian investointi- ja kehittämishanke ”Pohjoisen kulttuuri-instituutti” (jossa oli julkista rahoitusta yli 1,1 M€). Kulttuuri-instituutin päätoimijoita ovat Lapin yliopisto, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Rovaniemen ammattikorkeakoulu ja Ammattiopisto Lappia. Pohjoisen kulttuuri-instituutin kuvailtiin olevan ”ainutlaatuinen kulttuuri- ja taideteollisuusalan tutkija, kouluttaja ja kehittäjä, joka pitää sisällään kaikki kulttuuri- ja taideteollisen alan koulutusasteet toiselta asteelta yliopiston tohtorikoulutukseen.”

Taulukossa 3 on esitetty kuntien ja kuntayhtymien suurimpia kulttuuria kehittäviä EAKR-hankkeita.

Taulukko 3.

Kuntien ja kuntayhtymien toteuttamat kulttuuria kehittävät hankkeet.
Kymmenen suurinta hanketta julkisen rahoituksen perusteella 2007–2013.

KUNTA	HANKE (JULKINEN RAHOITUS €)
Turun kaupunki	Ihmiselle parempi keskusta – investointiprojekti 2009–2014 (2 894 113)
Outokummun kaupunki	Outokumpu – Aarrekaupunki (1 529 598)
Kuopion kaupunki	Tehtävänä tulevaisuus – Pohjois-Savon maakunnallinen markkinointiohjelma (1 263 727)
Kannonkosken kunta/ Nuorisokeskus Piispala	Hyvinvointimatkailun toimintakeskus (1 242 892)
Sastamalan kaupunki / tilakeskus	Kirjan keskus (1 227 300)
Rovaniemen koulutuskunta- yhtymä/Lapin ammattiopisto	PROTO-DESIGN, korkeakoulujen ja oppilaitosten yhteistoiminnalla uusia ratkaisuja ja palveluja yrityksille (1 193 823)
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia	Pohjoisen kulttuuri-instituutti (1 179 594)
Kuopion kaupunki	SAGA SaaristoGalleria (1 089 900)
Turun kaupunki	Ihmiselle parempi keskusta – kehittämisprojekti 2008–2012 (1 011 575)
Turun kaupunki, Turun Seudun Kehittämiskeskus	Luova Tila (962 422)

34 Katso lisää esim. <http://www.ouka.fi/oulu/varjakka>.

2.4.2 Yritysten kulttuurihankkeet

Selvityksessä tunnistettiin yhteensä 71 Tekesin tukea luovien alojen yrityksille tai ELY-keskusten yritystukihanketta luoville aloille. Lisäksi yritysten toteuttamia kulttuurihankkeita tunnistettiin 64. Yhteensä yritysten EAKR-kulttuurihankkeita tunnistettiin 135 kappaletta kaudella 2007–2013. Pelkästään Tekes-tuissa ja yritystukihankkeissa oli myönnettyä EU- ja valtion rahoitusta luovien alojen yrityksille yli 4 miljoonaa euroa. Tekesin tuet ja ELY-keskusten myöntämät yritystuot olivat siis luovien ja kulttuurialojen yritysten kannalta merkittävä rahoituslähde. Isoin yksittäinen yritystukihanke oli Lapin ELY-keskuksen Oy Estar Studios Ld:lle myöntämä yli 700 000 euroa ”joulu- ja talviaiheisiin keskittyvän elokuvatuotantopaikan rakentamiseen”. Esimerkiksi verkkopalvelu Kulttuuritori Amusaa³⁵ kehitettiin Suomen Portaalit Oy:n vuosien 2008–2011 investointi- ja kehittämisprojektissa, jota kuvattiin seuraavasti: ”Käynnistetään kotimaiset kulttuurin tuottajat ja kuluttajat yhdistävä yhteisöllinen internet-palvelu.” Kyseisessä yritystukiprojektissa oli julkista rahoitusta yli 41 000 €. Tässä selvityksessä ei kuitenkaan case-analyysseissä keskitytä yritystukihankkeisiin, vaan yritysten toteuttamiin varsinaisiin kulttuurihankkeisiin. Seuraavassa on selvitetty yritysten roolia kulttuurihanketoteuttajina.

Selvityksessä alueelliset kehittämissyhtiöt on siis luokiteltu yrityksiksi. Täten täytyy huomioda kehittämissyhtiöiden vahva kuntasidonnaisuus: kehittämissyhtiöt ovat kuntien tapa organisoida seudullista kehittämistä. Niiden tehtävä on kunnan tai seudun elinkeinopolitiikan tietyn osan toteuttaminen. Yrityksistä alueellinen kehittämissyhtiö Cursor Oy on merkitty toteuttajaksi 9 hankkeeseen (mm. viisi peliteollisuuteen liittyvää hanketta). Myös Kainuun Etu Oy (4 hanketta) ja Mikkelin seudun elinkeinoyhtiö Miset Oy (5 hanketta) olivat aktiivisia. Monet alueelliset kehittämissyhtiöt olivat aktiivisia kulttuurihanketoimijoita, mutta useimpien kohdalla kyse oli yhdestä tai korkeintaan kahdesta hankkeesta. Esimerkkeinä voidaan mainita Porin Seudun Kehittämiskeskus Oy ja ”Villilän uudet markkinat ja tuotantopalvelut”-hanke, Vakka-Suomen Kehityskeskus Oy ja ”Lasten kulttuuri”, Rovaniemen Kehitys Oy ja ”SAVOTTA – Lapin metsämuseosta kulttuurimatkailun vetovoimatekijä” sekä Rauman Seudun Kehitys Oy:n ”Luovan sektorin kehittäminen Satakunnassa. Taulukossa 4 on esitetty yritysten toteuttamien kulttuurihankkeiden ja kulttuuria kehittävien hankkeiden julkiselta rahoitukseltaan kymmenen suurinta. Suurin osa hankkeista oli toiminnan kehittämisprojekteja. Taiteiden Talon rakentamishanke oli merkitty investointihankkeeksi. Myös kulttuurihistoriallisen kauppahallin kehittäminen Porissa oli osittain investointihanke. Yritysten toteuttamien suurimpien hankkeiden lista kertoo kulttuurin monipuolisesta käyttämisestä ja kehittämisestä. Hankkeet vaihtelevat kestävän elämäntavan, monikulttuurisuuden ja infrastruktuurin kehittämisestä kulttuurimatkailuun ja kulttuuriperinnön kunnostamiseen. Myös luovan talouden hankkeet, kuten muotoilu ja peliala, ovat yritysten hankkeissa keskeisellä sijalla.

35 <http://www.amusa.fi/fin/etusivu/>.

Taulukko 4.

Yritysten toteuttamat kulttuurihankkeet ja luovan alan hankkeet,
julkiselta rahoitukseltaan suurimmat 10 hanketta 2007-2013.

(Ei yritystuki- tai Tekesin rahoittamia hankkeita).

Selvästi monialaiset hankkeet on merkitty.

YRITYS / PAIKKAKUNTA	HANKE (JULKINEN RAHOITUS €)
Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy, Rovaniemi	Taiteiden Talo, Rovaniemi (6 800 000)
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, Helsinki	4V: Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin – yhteisöllisyys ja hyvä elinympäristö (1 858 601) – MONIALAINEN HANKE
Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy, Lahti	ELITE 2 – Elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa tukevan tutkimus-toiminnan vahvistaminen (1 491 407) – MONIALAINEN HANKE
Mikkelin seudun elinkeinoyhtiö Miset Oy, Mikkelä	Etelä-Savon matkailuyritysten kansainvälistäminen (1 452 847)
Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy, Lahti	D-FORCE – Kansainvälisen tason muotoilu-, ympäristö- ja materiaaliosaamiskeskittymän rakentaminen ja pilotointi Etelä-Suomen alueella (1 333 088) – MONIALAINEN HANKE
Cursor Oy, Kotka/Hamina	Game Cluster (1 171 920)
Cursor Oy, Kotka/Hamina	TULITUS – Tuotteita, liiketoimintaa ja tulosta Merikeskus Vellamossa (905 250)
Kiinteistö Oy Porin Halli, Pori	Kauppahallin kehittämishanke (700 019)
ETELÄ-KARJALAN MATKAILU OY, Lappeenranta	Maakunnallisen matkailuyhtiön rahoitus (685 838)
Lapin Elämystuotanto Oy, Rovaniemi	Finnish Lapland Film Commission (673 777)

2.4.3 Kolmannen sektorin kulttuurihankkeet

Myös kolmas sektori oli merkittävä EAKR-kulttuurihankkeiden toteuttaja. Järjestöt ja yhdistykset toteuttivat 9 % (44 hanketta) löydetystä kulttuurihankkeista. Joukossa oli sekä isoja, julkiselta rahoitukseltaan satojen tuhansien eurojen hankkeita että pienimuotoisia muutamien kymmenien tuhansien kehittämishankkeita. Yksi julkiselta rahoitukseltaan suurimmista tämän kategorian hankkeista oli Sodankylän elokuvafestivaali ry:n ”Kulttuurimatkailun kansainvälistämishanke” (yli 400 000 €). Pirkanmaan festivaalit – Pirfest ry oli toteuttajana neljässä kulttuurimatkailu- ja verkostoitumishankkeessa Pirkanmaalla. Taideyhdistyksistä aktiivisia olivat lisäksi mm. Esittävän taiteen tila ry, Joensuun Popmuusikot ry, Rakastajat teatteriryhmän kannatus ry ja Oulun Musiikkivideofestivaalit ry. Yhteensä järjestöjen ja yhdistysten kulttuurihankkeissa oli julkista rahoitusta noin 7,5 miljoonaa euroa. Taulukossa 5 on esitelty järjestöjen ja yhdistysten toteuttamia merkittäviä kulttuurihankkeita, rahoitukseltaan sekä isoja että pieniä. Taulukkoon on valittu useita hankkeita toteuttaneita kolmannen sektorin toimijoita ja toisaalta rahoitukseltaan isoja yksittäisiä hankkeita. Taulukko kertoo, kuinka laaja-alaisesti kulttuurin eri osa-alueita kehittäviä rakennerahasto-hankkeita myös kolmannella sektorilla toteutettiin aina kulttuurimatkailusta ja taidetapahtumista kulttuuriperinnön kehittämiseen ja kulttuurin hyvinvointihankkeisiin.

Taulukko 5. Yhdistysten ja järjestöjen toteuttamia kulttuurihankkeita 2007–2013
(listassa yksittäiset isoimmat hankkeet ja useita hankkeita toteuttaneita toimijoita).

YHDISTYS/JÄRJESTÖ/KOTIPAikkakunta	HANKE (JULKINEN RAHOITUS €)
Taito Pohjois-Karjala ry, Joensuu	Taitotuote-hanke (77 560), Taitokorttelin jatkohanke (135 414)
Sodankylän elokuvafestivaali ry, Sodankylä	Kulttuurimatkailun kansainvälistämishanke (411 502)
Rovalan Settlementti ry, Rovaniemi	Made in Lapland (105 838), Made in Lapland II (80 403)
Region Åboland rf, Kemiönsaari	SkärgårdsTV (393 056)
Rakastajat teatteriryhmän kannatus ry., Pori	Rakastajat-teatterin toiminnan kehittäminen ja tunnettuuden lisääminen (51 449) Rakastajat-teatterin toiminnan kehittäminen (13 722)
Pirkanmaan festivaalit ry, Tampere	Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista (suurten kaupunkiseutujen osahanke) (258 636), Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista (haasteellisten alueiden osahanke) (138 422), Culture Tampere Region – Pirkanmaan kulttuurimatkailun kehittäminen (129 461), Culture Tampere Region – Pirkanmaan kulttuurimatkailun kehittäminen (90 321)
Perinnelaivayhdistys Ihana ry, Luvia	Perinnesatama kulttuurikohteena (375 278), Purjelaiva kulttuurikohteena (339 241)
Oulun Musiikkivideofestivaalit ry, Oulu	OMVF-kulttuuriviennin kehittäminen 2007–2010 (333 625)
Oulun Liikekeskus ry, Oulu	Meri-City-Tunturi (735 506), Oulun ydinkeskustan kansainväliset tapahtumat (379 154)
Loimaan seutukunnan kehittämiskeskus ry, Loimaa	Maaseudun kulttuurista vetovoimaa matkailuun (203 199)
Kansainvälisen Uuno Klami -sävellyskilpailun kannatusyhdistys ry, Kotka	Kymi Sinfoniettan ja Uuno Klami -sävellyskilpailun kansainvälisen ulottuvuuden ja oheistoimintojen kehittämishanke (217 812)
Haminan Työväenyhdistys ry., Hamina.	Haminan Työväentalon restaurointi ja laajennus (406 030)
Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys ry, Seinäjoki	Arkkitehtuurin tutkimus- ja kehittämishanke (282 258), Rytmimusiikin tutkimus- ja kehittämishanke (RYTKE) (313 000)
Joensuun Popmuusikot ry, Joensuu	Popkulttuurin uudisrakennuksen organisaation kehittäminen (113 909)
Esittävän taiteen tila ry, Joensuu	Pakkaprojekti (kehittämishanke) (95 002), Pakkaprojekti (investointihanke) (30 057)
Elias Lönnrot -seura ry, Kajaani	Kainuun Kulttuuri-Info (250 752)

Kansainvälisen Uuno Klami -sävellyskilpailun kannatusyhdistys ry:n kehittämishankkeessa (lähes 220 000 € julkista rahoitusta) kehitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuden piiriin kuuluvan Kymi Sinfoniettan kansainvälistä tunnettuutta ja kv-yhteistyöverkostoja sävellyskilpailun kautta. Kymi Sinfonietta on Kymenlaaksossa toimiva sinfoniaorkesteri, joka muodostettiin vuonna 1999 yhdistämällä Kotkan ja Kouvolan kaupunginorkesterit. Kymi Sinfonietta on ainoa kahden kaupungin sinfoniaorkesteri Suomessa.

2.4.4 Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kulttuurihankkeet

Yliopistoista Lapin yliopisto oli mukana toteuttamassa kahdeksaa hanketta ja Turun yliopisto peräti 11 hanketta, joista osa oli Porin yksikössä. Helsingin yliopisto oli ainakin yhtenä toteuttajana kuudessa hankkeessa ja Aalto-yliopisto kolmessa luovan talouden hankkeessa Satakunnassa (maisteriohjelmat). Lapin yliopiston suurin hanke oli ”Muotoilualojen tutkimuksen-, tuoteke-

hityksen ja kehittämistoiminnan laboratorio”. Turun yliopiston kauppakorkeakoulu aloitti suuren hankkeen ”Creative Leadership – Luovan talouden tutkimus- ja kehittämishanke” Porissa. Ammattikorkeakouluista aktiivisia olivat esimerkiksi Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Oy. Taulukossa 6 on yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen aloittamia keskeisiä kulttuurihankkeita.

Aalto-yliopistolla ja Taideteollisella korkeakoululla (ennen tuloa osaksi Aalto-yliopistoa 2010, päätös yhdistämisestä tehtiin jo vuonna 2007) oli Porissa EAKR-rahoitteisia hankkeita luovan talouden maisteriohjelmien käynnistämiseksi. Taideteollisen korkeakoulun (TaiK) Porin taiteen ja median osasto ja Turun kauppakorkeakoulun (TuKKK) Porin yksikkö käynnistivät Creative Business Management (CBM) -maisteriohjelman. Aalto-yliopisto (ja Taideteollinen korkeakoulu) käynnisti Porissa visuaalisen kulttuurin maisteriohjelman. Sekä visuaalisen kulttuurin maisteriohjelma että Creative Business Management (CBM) -maisteriohjelma lopetettiin nykymuodossaan syksyllä 2014. Vuoden 2013 tietojen mukaan ohjelmissa oli yhteensä 78 opiskelijaa³⁶, mutta yliopiston mukaan lakkautettavista ohjelmista voi valmistua vielä siirtymäkauden ajan³⁷. Alla olevasta listasta ilmenevät maisteriohjelmien kehittämiseen liittyvät, kolme miljoonaa euroa julkista rahoitusta yhteensä keränneet hankkeet, jotka eivät saavuttaneet jatkuvuutta. Tämä antaa aihetta pohtia EAKR-hankerahoituksen soveltuvuutta yliopistollisten koulutus- ja maisteriohjelmien luomiseen. Ongelmia vaikuttaisi syntyvän tilanteessa, jossa hankerahoitus loppuu.

- **Visuaalisen kulttuurin ja mediatuotannon osaamisen kehittämishanke**
Taideteollinen korkeakoulu, Porin taiteen ja median osasto (1 067 281 €), alkoi 2007.
- **Creative Leadership – Luovan talouden tutkimus- ja kehittämishanke**
Turun yliopiston kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö (1 075 536 €), alkoi 2008.
- **Visuaalinen kulttuuri ja mediatuotanto – luovan talouden ja taiteen prosessien koulutuksen kehittäminen 2010–2013**
Aalto-yliopisto, Aalto-korkeakoulusäätiö (644 684 €), alkoi 2010.
- **Creative Alternatives – Luovan talouden vaihtoehdot**
Aalto-yliopisto, Aalto-korkeakoulusäätiö (238 888 €), alkoi 2011.
- **Visuaalinen kulttuuri ja luovan talouden vaihtoehdot 2013–2014**
Aalto-yliopisto, Aalto-korkeakoulusäätiö (248 367 €), alkoi 2013.

36 Ks. esim. Yle:n uutinen 26.9.2013. http://yle.fi/uutiset/aalto-yliopisto_lopettaa_maisteriohjelmaa_porissa/6850834.

37 http://taide.aalto.fi/fi/pori/creative_business_management/.

Taulukko 6. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen toteuttamia kulttuurihankkeita 2007-2013.

YLIOPISTO	HANKKEET (JULKINEN RAHOITUS €)
Aalto-yliopisto, Aalto-korkeakoulusäätiö	Visuaalinen kulttuuri ja mediatuotanto – luovan talouden ja taiteen prosessien koulutuksen kehittäminen 2010–2013 (644 684), Creative Alternatives – Luovan talouden vaihtoehdot (238 888) Visuaalinen kulttuuri ja luovan talouden vaihtoehdot 2013–2014 (248 367) ^a
Aalto-yliopiston taideteollisen korkeakoulun Länsi-Suomen muotoilukeskus Muova	Design SOS – Markkinalähtöisen muotoilun paketointi yhteiskunnallisiin haasteisiin (201 449)
Taideteollinen korkeakoulu ^b , Porin taiteen ja median osasto	Visuaalisen kulttuurin ja mediatuotannon osaamisen kehittämishanke (1 067 281)
Lapin yliopisto	Muotoilualojen tutkimuksen-, tuotekehityksen ja kehittämistoiminnan laboratorio -hanke (1 778 359), Service Innovation Corner (SINCO) (232 549) Lapin muotoiluohjelma 2010–2015 (131 064), Artic Art Camp – innovaatiotoiminnan jalkauttaminen (239 924), Arktikum ympärivuotiseksi nähtävyydeksi (114 656) Ekologinen perinnetieto Suomen Saamelaisalueella. Perinteisen tietotaidon kestävä käyttö ja innovatiiviset sovellutukset (yhä toiminnassa) LaplandSnowDesign; Lapin lumiosaaminen vientituotteeksi (toiminnassa), Arktinen monimedial testausympäristö -selvityshanke (toiminnassa)
Turun yliopisto / Kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö	Hyvinvointipalvelujen innovatiivinen johtaminen ja kehittäminen – HITTI (1 723 338) Creative Leadership – Luovan talouden tutkimus- ja kehittämishanke (1 075 536) ^c
Turun yliopisto	Nature Craft Finland, Varsinais-Suomen osa-aluehanke (147 215) KUMURU – Kulttuurin, musiikin ja ruoan yhteinen kattaus (toiminnassa) Juuret Suomessa. Tutkimus Euroopan suomalaisten ja heidän lastensa Suomi-kuvasta ja paluumuuton edellytyksistä (91 857), Selkämeren teemavuosi (121 000) Osana omaa ympäristöä (100 277), Satakunnan ympäristökoulu- Kulttuuriympäristö koulutuksessa ja kasvatuksessa (296 984), Selkämeren rannikon matkailutiehanke (165 090), Takaisin Suomeen? Tutkimus Euroopan Unionin maissa asuvien ulkosuomalaisten ja heidän lastensa Suomi-kuvasta ja paluumuuton edellytyksistä (28 011)
Turun yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto, Porin Yksikkö	Mobile Social Media: video applications for entertainment and learning (MoVie) (176 630) Mobile Social Media: video applications for entertainment and learning (MoVie) (31 643) ^d
Helsingin yliopisto	Kummilaitosyhteistyö ja kummiprofessuurit (159 107) Rautatiekulttuurikeskus REILIA (361 633), Verkkoviestinnän professori (403 750) STRADA – Sotilashistoria alueellisen identiteetin vahvistajana (83 056) ^e DIGRA – Digitaalisesta raakadatasta aineistoksi (toiminnassa) POTRA – Pohjalaistaloverkoston rakentaminen (toiminnassa) ^f
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Kansalaisnavigointia metropolissa (510 963) Kulttuurisilta – Osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa (527 262) Liikkuvan Arjen Design (431 635)
Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Oy	Cultura – Kaakkois-Suomen kulttuuriperintöpalvelut (169 354) Game Cluster – pelilaboratorion varustaminen (94 737) PERKO – Kymenlaakson perinne- ja korjausrakentamisen keskus (toiminnassa)

a Hankkeet toteutettiin Porissa.

b Osa Aalto-yliopistoa vuodesta 2010, päätös tehtiin 2007.

c Osa Aalto-yliopiston maisteriohjelmia Porissa.

d Tekesin rahoittamat hankkeet.

e Nämä hankkeet koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian kanssa (Kouvola).

f DIGRA-hanke Kansalliskirjaston kanssa, POTRA Ruralia-instituutin kanssa.

2.4.5 Muiden toimijoiden kulttuurihankkeet

Valtion viranomaisista Metsähallitus aloitti peräti 14 hanketta alueellisten luontopalveluiden kautta. Näissä kehitettiin kulttuurimatkailua sekä kulttuuriperintöä ja ympäristöä, esimerkiksi seuraavissa hankkeissa: ”Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen näyttely ja toimintamalli”, ”KUIKKA – kulttuuriperinnön ikkunoita Kainuuseen”, ”Itäisen Suomenlahden kansallispuiston luonto- ja kulttuurimatkailun kehittäminen 1”, ”Kulttuuriperintökohteiden kunnostaminen osana itäisen Suomenlahden matkailua” sekä ”Kulttuuriperintö matkailun voimavaraksi (KULMA)”. Lapin ELY-keskus aloitti Lapin kulttuuriympäristöohjelma -hankkeen (lähes 500 000 euroa julkista rahoitusta). Myös Museovirasto oli aktiivinen kulttuurihankkeissa: kolme hanketta liittyi Kotkaniemen Svinhufvud-museoalueeseen ja yksi Olavinlinnan saavutettavuutta edistävään näyttelyyn ja lasten työpajaan.

Monet maakuntaliitojen hankkeet olivat maakunnan ja alueen tapahtumien markkinointihankkeita. Maakuntaliitoista Lapin liitto aloitti kuusi kulttuurihanketta, joista viisi oli matkailun ja kulttuurin kehittämishankkeita. Näissä kulttuurimatkailuhankkeissa oli julkista rahaa yhteensä yli 6 miljoonaa euroa. Pohjois-Pohjanmaan liitto aloitti 4 kulttuurihanketta ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 3 hanketta.

Säätiöiden isoista hankkeista voidaan tuoda esiin Suomen Muotoilusäätiön ”Muotoilun ja median palvelukeskus” sekä Suomen Kirjainstituutin Säätiön ”Suomalaisen kirjan museo” Sastamalassa (myöhemmin siis Pukstaavi osana Sastamalan museoita). Myös Ortodoksisen kulttuurin säätiö toteutti Joensuussa ”Ortodoksisen kulttuurikeskuksen käynnistämisen- ja markkinointihankkeen”. Sami Museum – Saamelaismuseosäätiö aloitti ”Ealli biras – elävä ympäristö” -hankkeen, jossa tuotettiin tietoa saamelaisesta kulttuuriympäristöstä. Säätiöt kehittivät EU-rahoituksella museoiden toimintaa: mainitun Suomalaisen kirjan museon lisäksi muun muassa Visavuoren museosäätiö aloitti hankkeen ”Valkeakosken kaupunginmuseon uusi perusnäyttely”, Raumanmeren merimuseosäätiö rs. (Rauman merimuseo) hankkeen ”Rauman merimuseon 3. vaihe” ja Kultamuseosäätiö useita hankkeita, kuten ”Kultaisia elämyksiä Lapista”, jossa kehitettiin Kultamuseota Lapissa.

Muista yhteisöistä seurakunnat hakivat jonkin verran EAKR-rahoitusta kirkkojen ja hautausmaiden korjaamiseen hankkeissa, joita perusteltiin kulttuuriperinnön, rakennusperinnön ja kulttuuriympäristöjen kunnostamisella. Myös Saamelaiskäräjien yli kuuden miljoonan euron suurhanke ”Saamelaiskulttuurikeskus Sajos” on luokiteltu muiden yhteisöjen aloittamien hankkeiden kategoriaan.

Pelialan ja peliteollisuuden hankkeet keskeisenä osana luovaa taloutta

Peliteollisuus on ollut Suomessa nousussa viime vuosina. Se on Suomen luovan talouden merkittävimpiä toimialoja. Pelialan liikevaihto ylitti vuonna 2013 jo miljardin euron rajan (joissakin arvioissa puhutaan 800–900 miljoonasta eurosta). Euroissa mitattuna pelit ovat kulttuurin suurin vientiala Suomessa. Alan suomalaisesta tuotannosta yli 90 % päättyy vientiin. Kolmessa

vuodessa alalle on syntynyt 125 yritystä.³⁸ Peliala on hyvä esimerkki uuden liiketoiminnan synnyttämisestä. Tässä selvityksessä käsitellyistä maakuntaohjelmista muun muassa Lapin Liiton ”Lapin luovan toimialan strategiassa 2008–2013” mainitaan pelialan kehittäminen osana luovia toimialoja ja Lappi-brändiä. Kymenlaaksossa peliteollisuus oli vahvassa nosteessa ja alueen tavoitteena olikin nousta Suomen toiseksi merkittävimmäksi peliklusteriksi pääkaupunkiseudun jälkeen.³⁹ Kymenlaaksossa toimiva alueellinen kehittämisyritys Cursor Oy oli merkittävä pelihankkeiden toteuttaja. Rakennerahastorahoitus oli kaudella 2007–2013 myös pelialalle ja -teollisuudelle tärkeä rahoituslähde. EAKR-rahoitusta kohdistui tämän selvityksen perusteella noin 6,8 miljoonaa (myönnetty EU- ja valtion rahoitus) euroa erilaisiin pelialan ja peliteollisuuden kehittämishankkeisiin (mukana myös yritystukihankkeet). Toteutunutta julkista rahoitusta näissä hankkeissa oli noin 5,2 miljoonaa euroa. Taulukossa 7 on suurimpia EAKR-rahoitteisia pelialan investointi- ja kehittämishankkeita kaudelta 2007–2013 Manner-Suomesta.

Taulukko 7.

Peliteollisuuden suurimpia EAKR-rahoitteisia hankkeita 2007–2013.

HANKE/SUURALUEOHJELMA	TOTEUTTAJA / JULKINEN RAHOITUS €
Game Cluster, Etelä-Suomi	Cursor Oy, 1 171 920
Kaakon Peliklusteri (2 hanketta), Etelä-Suomi	Cursor Oy, 580 534 ja 232 749 = 813 283
Outokummun Sisältökaivos – Kansainvälinen peli- ja simulaatiostudio sekä yrityshautomotoiminta (investointiosio), Itä-Suomi	Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä, 444 774
Pelitutkimuskeskus, Pohjois-Suomi	Oulun yliopisto tietojenkäsittelytieteiden laitos, 427 406
Virtual Naval Battles, Etelä-Suomi	Cursor Oy, 329 405
Kajaani Gaming Cluster, Itä-Suomi (Kainuun ELY:n yritystukihanke)	Kainuun Etu Oy, 138 492

Muotoilusta vipuvoimaa alueiden kilpailukyvyille

Muotoilun merkitystä on peliteollisuuden ohella korostettu Suomen luovan talouden kansainvälistymisen ja viennin keskeisiksi toimialoiksi. Suomen muotoiluohjelman uudistamisesta sovittiin Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa keväällä 2011 ja sitä toteutetaan vuosina 2013–2020. Ohjelman tavoitteena on kansallisen kilpailukyvyn parantaminen korkeatasoisen muotoiluosaamisen ja sen hyödyntämisen kautta. Ohjelma pyrkii erityisesti edistämään muotoilun koko ekosysteemin toimintaa sen eri osa-alueita vahvistamalla.⁴⁰

Alueet tukivatkin rakennerahastorahoituksen (EAKR) turvin muotoiluhankkeita yli 10 M€:lla. Erityisesti muotoiluun panostettiin Lapissa ja Etelä-Suomessa ja niiden hankkeissa korostettiin osaamista, tutkimusta ja uudenlaisten palvelujen kehittämistä. Alla on listattu julkiselta rahoitukseltaan 5 suurinta EAKR-rahoitteista hanketta. Kyseessä ovat monialaiset hankkeet, joissa muotoilu osana kokonaisuutta.

38 ks. Ylen uutinen 3.4.2014. http://yle.fi/uutiset/peliteollisuus_on_jo_miljardibisnesta_suomessa/7169571 ja <http://www.neogames.fi/tietoa-toimialasta/>.

39 http://yle.fi/uutiset/pelialan_yritysten_maara_kaksinkertaistunut_kymenlaaksossa/6723095.

40 https://www.tem.fi/files/36278/Muotoile_Suomi_spreads.pdf.

Taulukko 8.

Muotoilun suurimpia EAKR-rahoitteisia hankkeita 2007-2013.

HANKE	TOTEUTTAJA / JULKINEN RAHOITUS €
Muotoilualojen tutkimuksen-, tuotekehityksen ja kehittämis-toiminnan laboratorio -hanke	Lapin yliopisto, 1 778 359
Muotoilun ja median palvelukeskus	Suomen Muotoilusäätiö, 1 551 094
ELITE 2 - Elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa tukevan tutki-mustoiminnan vahvistaminen	Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy, 1 491 407
D-FORCE – Kansainvälisen tason muotoilu-, ympäristö- ja materiaaliosaamiskeskittymän rakentaminen ja pilotointi	Etelä-Suomen alueella, Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy, 1 333 088
PROTO-DESIGN, korkeakoulujen ja oppilaitosten yhteistoi-minnalla uusia ratkaisuja ja palveluja yrityksille	Rovaniemen koulutuskuntayhtymä/Lapin ammat-tiopisto, 1 193 823

Lisäksi Lapissa toteutettiin Lapin muotoiluohjelma 2010–2015, Lapin yliopisto, 131 064

2.5 Suurimmat kulttuuria sisältävät hankkeet maakunnissa rahoituksen perusteella ja hanketoteuttajat

Taulukossa 9 on esitetty jokaisesta maakunnasta julkisen rahoituksen osalta suurimpia kulttuurihankkeita tai kulttuuria kehittäviä hankkeita. Osa hankkeista on ns. monialaisia hankkeita, joissa kulttuurin kehittäminen on mukana välillisesti, mutta kuitenkin keskeisenä osana. Taulukko antaa tietoa siitä, mitkä olivat kussakin maakunnassa ”kärkihankkeita” ja mihin kulttuurin teemoihin panostettiin julkisen rahoituksen kohdentamisen kautta. Samalla tulee ilmi, ketkä toimijat toteuttivat eri maakunnissa julkiselta rahoitukseltaan suurimpia hankkeita. Vaatisi lisäselvitystä, miten paljon rahoitusosuuksista todella kohdentuu juuri kulttuurille ja taiteelle. Toki kyse on myös kulttuurin määrittelystä. Tässä selvityksessä kulttuurin määritelmä oli suhteellisen laaja ja ihmisten elämäntapaa painottava. Samoin on otettava huomioon, että yksityisen rahoituksen osuudet voivat muuttaa hankkeiden lopullisia kokoja, mutta yksityistä rahoitusta ei ollut julkisessa tietokannassa nähtävillä. Taulukossa on merkitty sulkeisiin ne selkeästi monialaiset hankkeet, joissa kulttuurin osuus on vain osa kokonaisuutta.

Taulukko 9. Julkiselta rahoitukseltaan suurimmat kulttuuria kehittävät ja sisältävät hankkeet maakunnittain 2007-2013.

MAAKUNTA	HANKE / TOTEUTTAJA / TOTEUTUNUT JULKINEN RAHOITUS €
UUSIMAA	(4V: Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin – yhteisöllisyys ja hyvä elinympäristö / Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy / 1 858 601) ^a Kulttuurisilta – Osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa / Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy / 527 262 Kansalaisnavigointia metropolissa / Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy / 510 963 Liikkuvan Arjen Design / Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy / 431 635 Huomisen arki / Helsingin kaupunki, kaupunginkirjasto / 380 347 Tammisaaren saariston kansallispuiston luonto- ja kulttuurimatkailun edellytysten kehittäminen / Metsähallitus / 351 187
VARSINAIS-SUOMI	Ihmiselle parempi keskusta / Turun kaupunki / 2 894 113 Ihmiselle parempi keskusta / Turun kaupunki / 1 011 575 Luova Tila / Turun kaupunki, Turun Seudun Kehittämiskeskus / 962 422

VARSINAIS-SUOMI (JATKOA)	Varsinais-Suomen yhteismarkkinointi / Turun Seudun Kehittämiskeskus / 765 899 Fortuna-korttelin kehittämishanke / Turun Seudun Kehittämiskeskus / 685 399 Turun linnan uudistamishanke kulttuurimatkailullisen vetovoiman parantamiseksi / Turun kaupunki / Turun kulttuuriasiainkeskus / Turun museokeskus / 486 372
SATAKUNTA	(Hyvinvointipalvelujen innovatiivinen johtaminen ja kehittäminen – HITTI / Turun yliopisto / Kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö / 1 723 338) ^b Creative Leadership – Luovan talouden tutkimus- ja kehittämishanke / Turun yliopiston kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö / 1 075 536 Visuaalisen kulttuurin ja mediatuotannon osaamisen kehittämishanke / Taideteollinen korkeakoulu, Porin taiteen ja median osasto / 1 067 281 Kauppahallin kehittämishanke / Kiinteistö Oy Porin Halli / 700 019 Visuaalinen kulttuuri ja mediatuotanto – luovan talouden ja taiteen prosessien koulutuksen kehittäminen 2010–2013 / Aalto-yliopisto, Aalto-korkeakoulusäätiö / 644 684
KANTA-HÄME	Wahren-keskus / Forssan kaupunki / 291 948 MIDGÅRD – MIELIHYVÄTEHDAS, kulttuurimatkailun kehittämishanke / Humppilan kunta / 200 070 Lounais-Hämeen museot matkailukäyttöön / Tammelan kunta / 197 582 Vorsammuseo 3.0 / Forssan kaupunki / 156 211
PIRKANMAA	Kirjan keskus / Sastamalan kaupunki / tilakeskus / 1 227 300 Bäckmanin talo / Sastamalan kaupunki / tilakeskus / 667 970 Valovoimainen Pirkanmaa / Tampereen kaupunki / 573 400 Suomalaisen kirjan museo / Suomen kirjainstituutin säätiö / 447 560 VETO Etelä-Pirkanmaan vetovoimaisuuden kehittäminen / Valkeakosken Seudun Kehitys Oy / 412 798
PÄIJÄT-HÄME	(ELITE 2 – Elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa tukevan tutkimustoiminnan vahvistaminen / Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy / 1 491 407) Muotoilu ja median palvelukeskus / Suomen Muotoilusäätiö / 1 551 094 D-FORCE – Kansainvälisen tason muotoilu-, ympäristö- ja materiaaliosaamiskeskittymän rakentaminen ja pilotointi Etelä-Suomen alueella / Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy / 1 333 088 IDEAL – International Design and Event Arena Lahti / Lahden kaupungin sivistystoimiala / 654 669
KYMEN-LAAKSO	Game Cluster / Cursor Oy / 1 171 920 TULITUS – Tuotteita, liiketoimintaa ja tulosta Merikeskus Vellamossa / Cursor Oy / 905 250 Miehistökasarmin saneeraus / Kouvolan kaupunki / 725 434 Kaakon Peliklusteri / Cursor Oy / 526 457
ETELÄ-KARJALA	Maakunnallisen matkailuyhtiön rahoitus / Etelä-Karjalan Matkailu Oy / 685 838 Vuoksi-Kruununpuisto / Imatran kaupunki / 420 050 Maakunnallisen matkailuyhtiön rahoitus / Etelä-Karjalan Matkailu Oy / 408 000 Tali-Ihantala – tieto- ja näyttelykeskus, suunnitteluvaihe / Lappeenrannan kaupunki / 278 498
ETELÄ-SAVO	Etelä-Savo – elinvoimainen Saimaan maakunta / Etelä-Savon maakuntaliitto / 1 556 226 Etelä-Savon matkailuyritysten kansainvälistäminen / Mikkelin seudun elinkeinoyhtiö Miset Oy / 1 452 847 Linnankadun kehittämishanke / Savonlinnan kaupunki / Tekninen toimiala / Toimitilapalvelu / 960 419 Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma / Mikkelin kaupunki / 278 516
POHJOIS-SAVO	Tehtävänä tulevaisuus – Pohjois-Savon maakunnallinen markkinointiohjelma / Kuopion kaupunki / 1 263 727 SAGA SaaristoGalleria / Kuopion kaupunki / 1 089 900 RIISA – Elämyksellinen kirkkomuseo / Suomen ortodoksinen kirkollishallitus / 428 590 Vanha Varkaus -hanke / Navitas Kehitys Oy / 375 000
POHJOIS-KARJALA	Pohjois-Karjalan ja Joensuun vetovoimaohjelma 2011–2013 / Pohjois-Karjalan maakuntaliitto / 2 510 743 Pohjois-Karjalan markkinointi- ja viestintäohjelma 2007–2010 / Pohjois-Karjalan maakuntaliitto / 1 537 094 Outokumpu -Aarrekaupunki / Outokummun kaupunki / 1 529 598 Kaivosmuseon kehittäminen / Outokummun kaupunki / 643 760 Elokuva- ja elämysmatkailun investoinnit / Kontiolahden kunta / 624 707

KESKI-SUOMI	Hyvinvointimatkailun toimintakeskus / Nuorisokeskus Piispala / Kannonkosken kunta / 1 242 892 Tapahtumamatkailun toimintaympäristön parantaminen Pihtiputaalla / Pihtiputaan kunta / 444 218 Kivijärven matkailuinfran parantaminen / Kivijärven kunta / 394 565 MAALI – maakunnallisten luovien innovaatioympäristöjen kehittäminen / Keski-Suomen liitto / 158 297
ETELÄ-POHJANMAA	(Spinnoste! – Suupohjan innovaatioympäristöjen ja osaamisen kehittämishanke / Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymä / 552 024)^c eSisällöntuotannon kehittäminen Etelä-Pohjanmaalla ESEP haasteellisen alueen osahanke / Etelä-Pohjanmaan liitto / 323 122 Rytmi-musiikin tutkimus- ja kehittämishanke (RYTKE) / Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys ry / 313 000 Arkkitehtuurin tutkimus- ja kehittämishanke / Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys ry / 282 258
POHJANMAA	(FutureFURstudio / Centria ammattikorkeakoulu Oy / 288 160)^d Design SOS – Markkinalähtöisen muotoilun paketointi yhteiskunnallisiin haasteisiin / Aalto-yliopiston taideteollisen korkeakoulun Länsi-Suomen muotoilukeskus Muova / 201 449 Dux kulturcentrum / Helge och Tauno Miettunens stiftelse / 180 000 Visa Vårt Världsarv / Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut / 169 899 Botnia 360- den regionala mediebranschens arena för innovation och tillväxt / Åbo Akademi / MediaCity / 149 709 Kulturmiljöprogram för Närpes / Närpes stad / 120 000
KESKI-POHJANMAA	Verkko ja media 2013 / Keski-Pohjanmaan aikuisopisto / 884 295 Mäkiraonmäki – Hanke / Kannuksen kaupunki / 136 000 Hyvinvointi Kannus / Kannuksen kaupunki / 87 397
POHJOIS-POHJANMAA	Oulu 15, Kulttuurin ja luovien alojen kehittämisen sateenvarjohanke / Oulun kaupunki, keskushallinto, kehittäminen ja seutuyhteistyö / 858 111 Meri-City-Tunturi / Oulun Liikekeskus ry / 735 506 Pohjois-Suomen elokuvakomissio – vahvempi toimintaympäristö / POEM-Säätiö / 679 409 Kulttuuriperintö matkailun voimavaraksi (KULMA) / Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut / 606 272
KAINUU	KAINU-huonekaluteollisuuden kehittämishanke / Kainuun Etu Oy / 452 413^e Runolaulu-Akatemian perustamishanke / Juminkeko-säätiö / 426 604 Impilinna kaupunkikuvassa / Kajaanin kaupunki/Vimpelinlaakson kehittämisliikelaitos / 328 290 Sosioekologisia työkaluja Vaara-Kainuun matkailualueiden suunnitteluun, VAAKA / Metsäntutkimuslaitos / 280 043
LAPPI	Taiteiden Talo, Rovaniemi / Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy / 6 800 000 Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojekti / Saamelaiskäräjät / 6 287 194 Lapland – North of Finland, Imagomarkkinointihanke 2011–2013 / Lapin liitto / 5 463 224 Muotoilualojen tutkimuksen-, tuotekehityksen ja kehittämistoiminnan laboratorio -hanke / Lapin yliopisto / 1 778 359 PROTO-DESIGN, korkeakoulujen ja oppilaitosten yhteistoiminnalla uusia ratkaisuja ja palveluja yrityksille / Rovaniemen koulutuskuntayhtymä/Lapin ammattiopisto / 1 193 823 Pohjoisen kulttuuri-instituutti / Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia / 1 179 594 Winter Studios; Joulun- ja talviaiheisiin keskittyvän elokuvatuotantopaikan rakentaminen / OY ESTAR STUDIOS LTD/Lapin ELY-keskus, yritystuet / 733 038

- a Monialainen hanke, jossa kehitettiin kestävää kulttuuria, yhteisöllisyyttä ja elämäntapaa monilla erilaisilla hyvillä käytännöillä. Taide ja kulttuuri suppeammin ajateltuina olivat hankkeessa mukana välillisesti muun muassa monikulttuurisuuden kehittämisen ja lasten sekä nuorten vapaa-aikatoiminnan kautta. Voidaan puhua nimenomaan tietynlaisesta elämäntapaa ja kaupunkikulttuuria kehittävästä hankkeesta.
- b Monialainen luovan talouden ja johtamisen tutkimushanke, jossa luova talous yksi osa.
- c Monialainen, muun muassa luovaa taloutta kehittävä hanke.
- d Turkisalan design, suunnittelu- ja tuotekehityshanke, jossa mukana muun muassa Juthbackan kulttuurikeskus.
- e Paikallista kulttuuriperintöä, muotoiluosaamista ja designia hyödyntävä teollisuushanke.

3 KULTTUURIHANKE-ESIMERKIT RAHASTOKAUDELTA 2007-2013

3.1 Esimerkkihankkeiden valinta ja alueellinen, temaattinen sekä toimintalinjallinen jakautuminen

Selvityksen tilaajan kanssa päätettiin, että tämän selvityksen case-analyyseissa keskitytään rakennerahastokauden 2007–2013 kulttuurihankkeista valittujen hanketapausten hyviin käytäntöihin ja kulttuurisiin vaikutuksiin. Esimerkkihankkeiksi valittiin jo päättyneitä hankkeita sekä otettiin mukaan hankkeita kaikilta suuralueilta, toimintalinjoilta sekä teemoista. Hankevalinnoissa painotettiin myös rahoitukseltaan sekä suuria että pieniä hankkeita. Lähtökohtana oli valita case-analyysiin mielenkiintoisia hankkeita, joista oletettavasti löytyisi hyviä kulttuurisia vaikutuksia ja esimerkkejä seuraavalle rakennerahastokaudelle 2014–2020.⁴¹

Esimerkkihankkeiden valinta perustui selvityksen ensimmäisessä osassa esitettyyn tietopohjaan, jonka perusteella voitiin rajata esimerkkihankkeiksi sopivien tapausten määrää ja noudattaa valinnassa temaattisia, alueellisia ja toimintalinjallisia painotuksia tasapainoisesti. Kaikki vielä elo-syyskuussa 2014 käynnissä olevat hankkeet rajautuivat valinnan ulkopuolelle. Yksittäisiä yritystukihankkeita ei myöskään otettu tämän selvityksen case-analyysiin. Luovien alojen yritystukihankkeiden määrää ja rahoitusta on kuitenkin esitelty raportin tietopohjassa. Toki myös yritystuilla kulttuuri- ja luovien alojen yrityksille on oletettavasti positiivisia vaikutuksia yritysten edustamille kulttuurin ja taiteen aloille. Esimerkiksi av-alan yritysten saamat EAKR-tuet auttavat elokuva-alaa.

Selvityksen tehtävänä oli erityisesti arvioida sitä, mitä kulttuurisia vaikutuksia ja kontribuutioita kulttuuripolitiikkaan tarkasteltavaksi valikoiduilla hankkeilla on. Mille kulttuuripolitiikan alueille mahdolliset vaikutukset voivat kohdistua? Miten EU-kulttuurihankkeet voivat tuoda lisäarvoa paikalliseen, alueelliseen ja ministeriön kulttuuripolitiikkaan ja millaisia kulttuurisia vaikutuksia niillä voi olla rakennerahastojen yleisten tavoitteiden toteuttamisen ohella? Hanke-esimerkkien analyysissa kysytään erityisesti, miten jatkuvuus projekteissa on toteutunut ja miten hankkeet jalkautuivat toteuttajatahonsa organisaatioihin. Myös valituissa hankkeissa on luonnollisesti kohdattu ongelmia ja esteitä, joita eritellään niin ikään kunkin hankkeen kohdalla erikseen. Loppupäätelmissä kaikista hankkeista tuodaan kootusti esiin niissä toimineiden sekä kyselyyn vastanneiden henkilöiden esittämiä tulevaisuuden kehittämiskohteita.

Analyysiin valitut, verkostoitumista, klusteroitumista, hyviä käytäntöjä ja kulttuurisia vaikutuksia esiin tuovat hankkeet (12 kokonaisuutta) on esitettyä seuraavissa listoissa alueiden, toimintalinjojen sekä jo selvityksen alussa esitetyn temaattisen jaon mukaan.

41 Kyseessä oli siis harkittu ja tietoisesti hyviä hankkeita korostava näyte, ei satunnainen otos kulttuurihankemassasta (n=504).

ALUEELLINEN JAKAUTUMINEN

Pohjois-Suomi	Pohjois-Suomen elokuvakomissio – vahvempi toimintaympäristö A30223, Finnish Lapland Film Commission A30312, Elokuva- ja sisältötuotantoalan yritysten kansainvälisen verkoston kehittäminen A30248 Taiteiden Talo, Rovaniemi A30256 Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojekti A30119
Etelä-Suomi	Luova Tila A31065 Kulttuurisilta – Osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa A30290
Itä-Suomi	Avain Kainuun kulttuuriperintöön A30216 Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma A31477 Etelä-Savo – elinvoimainen Saimaan maakunta A32041
Länsi-Suomi	Suomalaisen kirjan museo A31524 Tampere yhdessä -pienhankkeet A30156, A31948 Rytmimusiikin tutkimus- ja kehittämishanke (RYTKE) A30481, Rytmikorjaamo A31365, A30164 Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista A30849, A30848

TEMAATTINEN JAKAUTUMINEN

Luova talous ja kulttuuriyrittäjyys	Pohjois-Suomen elokuvakomissio – vahvempi toimintaympäristö A30223, Finnish Lapland Film Commission A30312, Elokuva- ja sisältötuotantoalan yritysten kansainvälisen verkoston kehittäminen A30248 Avain Kainuun kulttuuriperintöön A30216 Rytmimusiikin tutkimus- ja kehittämishanke (RYTKE) A30481, Rytmikorjaamo A31365, A30164 Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista A30849, A30848 Luova Tila A31065
Kulttuurimatkailu	Etelä-Savo – elinvoimainen Saimaan maakunta A32041
Kulttuuri ja hyvinvointi	Tampere yhdessä -pienhankkeet A30156, A31948 Kulttuurisilta – Osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa A30290
Kulttuuri-infrastruktuuri	Taiteiden Talo, Rovaniemi A30256 Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojekti A30119 Suomalaisen kirjan museo A31524
Kulttuuriperintö- ja ympäristö	Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma A31477

TOIMINTALINJOITTAINEN JAKAUTUMINEN

TL1 Yritystoiminnan edistäminen	(Ei sopivia hankkeita, osa vielä kesken, suuri osa yritystukihankkeita)
TL2 Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen	Pohjois-Suomen elokuvakomissio – vahvempi toimintaympäristö, Finnish Lapland Film Commission, Elokuva- ja sisältötuotantoalan yritysten kansainvälisen verkoston kehittäminen Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojekti Rytmimusiikin tutkimus- ja kehittämishanke (RYTKE), Rytmikorjaamo Etelä-Savo – elinvoimainen Saimaan maakunta
TL3 Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	Taiteiden Talo, Rovaniemi Avain Kainuun kulttuuriperintöön Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista (haasteellisten alueiden osahanke) Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi
TL4 Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen	Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista (suurten kaupunkiseutujen osahanke) Tampere yhdessä -pienhankkeet Kulttuurisilta – Osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa
TL5 Suuralueet – toimenpiteiden temaattinen keskittäminen	Luova Tila

3.2 Hankkeiden suhde opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategiaan 2020

Eräs lähtökohta selvityksessä oli toimeksiantajan toiveiden mukaisesti valittujen hankkeiden suhde ministeriön kulttuuripolitiikan tavoitteisiin: miten alueilla toteutettavat rakennerahastojen rahoittamat kulttuurihankkeet voivat toteuttaa kulttuuripolitiikan strategiassa esitettyjä tavoitealueita? Mille tavoitealueille mahdolliset vaikutukset suuntautuvat? Selvityksessä tarkastellaan sitä, mitkä ovat valittujen hankekokonaisuuksien (12) kulttuuripoliittiset ulottuvuudet ja mahdolliset suorat tai epäsuorat vaikutukset suhteessa strategian tahtotiloihin ja tavoitealueisiin. Nämä laajat alueet ovat: 1) Kulttuurisen perustan vahvistaminen, 2) Luovan työn tekijät, 3) Kulttuuri ja kansalaiset, 4) Kulttuuri ja talous.⁴²

Kaikki aluekehitysrahaston hankkeet toteuttavat jo lähtökohtaisesti strategiassa olevaa yhteiskunnan kulttuuriseen perustaan liittyvää tavoitetta ”kulttuurin alueellinen kehittäminen”, joten tätä ei mainita erikseen hankkeiden kohdalla. Kuten esimerkiksi opetusministeriön julkaisussa kulttuuripolitiikan vaikuttavuusindikaattoreista todetaan⁴³, mainitut vaikuttavuustavoitealueet ovat osittain päällekkäisiä eivätkä keskenään täysin yhteismitallisia. Taidelaitosten kehittäminen ja ylläpitäminen voi vaikuttaa taiteilijoiden työllistymiseen ja toimintaedellytyksiin, kulttuurimatkailun edellytyksiin tai taidepalvelujen tasa-arvoiseen tarjontaan kansalaisille. Hankeanalyysissä esiintyvät kulttuuripolitiikan strategian tavoitealueet tulee ymmärtää väljänä kehikkona, jonka avulla EAKR-kulttuurihankkeiden keskeisiä vaikutuksia opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategian eri tavoitealueisiin voidaan karkeasti arvioida ja eritellä. Tarkoituksena on esitellä niitä kulttuurin alueita, joille hankkeilla voi olla erilaisia vaikutuksia.

3.3 Hankkeiden vaikuttavuuden analyysistä

Selvityksessä tarkastellaan hankkeiden toimintaa, tuloksia ja vaikuttavuutta. Kulttuuriprojektien vaikuttavuuden kannalta olennaisia ovat hankkeiden omat tavoitteet, joiden kautta hahmottuvat alueelliset ominaispainotukset ja hankkeiden autonominen liikkumavara⁴⁴.

Vaikuttavuudessa on siis kyse tavoitellusta muutoksesta. Vaikuttavuus on aina tarkoituksellisen toiminnan tulos. Vaikuttavuutta ei ole itse toiminta, vaan sen tulokset. Keskeistä vaikuttavuudessa on sen kytkeytyminen asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen ja painopisteiden toteutumiseen. Vaikuttavuus voi olla muodoltaan suoraa tai epäsuoraa, henkistä, aineellista, kulttuurista.⁴⁵ Se, mitä kunkin toimenpiteen vaikuttavuuteen sisältyy, riippuu siten ennen kaik-

42 Ks. OKM 2009b, 23–24.

43 OKM 2009a, 32.

44 Ks. Kangas & Hirvonen 2001, 55.

45 Suvikumpu ym. 2014, 6.

kea asetetuista tavoitteista. Vaikuttavuuden analyysi lähtee liikkeelle niistä tavoitteista, joihin arviointi suhteutetaan. Kulttuuriprojektien vaikuttavuusarviointiin johtavat tavoitteet ovat jaettavissa (1) yleisiin tavoitteisiin, jotka pohjautuvat EU:n rakennerahastohankkeita yleisesti ohjaaviin lausumiin ja kansallisiin määrittelyihin sekä (2) kulttuurisiin tavoitteisiin, jotka perustuvat kulttuurin ominaislaatuun.⁴⁶ Hankkeiden kulttuuriset tavoitteet kytkeytyvät kunkin maakunnan ja alueen ohjelmiin ja strategioihin. Jokaisen esitellyn hankkeen kohdalla tuodaan esiin, kuinka hanke toteutti rakennerahastojen tavoitteita yleisesti ja toisaalta omien alueidensa kulttuurisia tavoitteita.

Vaikuttavuudella tarkoitetaan tässä tapauksessa erityisesti niitä kulttuurisia vaikutuksia, joita EAKR-kulttuurihankkeilla on yhteiskuntaan sen toiminnan kautta, jota hankkeet toteuttavat kohdealueillaan. Toisaalta vaikuttavuus tarkoittaa tässä tapauksessa myös EAKR-kulttuurihankkeiden saavutettuja tuloksia suhteessa rakennerahasto-toimintaohjelmien yleisiin tavoitteisiin, joita hankkeiden täytyy pyrkiä toteuttamaan. Kulttuuriset vaikutukset (impact) eivät ole sama asia kuin kulttuuripolitiikan vaikuttavuus (effectiveness)⁴⁷. Tässä analyysissä ei olekaan kyse kulttuuripolitiikan vaikuttavuuden analysoimisesta, vaan EAKR-hankkeiden ministeriön kulttuuripolitiikan strategian kannalta hyvistä ja mielenkiintoisista (suorista tai epäsuorista) vaikutuksista. Vaikuttavuus viittaa tässä tapauksessa siis kunkin EAKR-kulttuurihankkeen kuvauksessa esitettyjen (myös kulttuuristen) tavoitteiden toteutumiseen sekä muutokseen lähtötilanteesta kohti haluttua tavoitetilaa (luodaan jotain uutta: verkostoja, infrastruktuuria, käytäntöjä, toimintamalleja ym.)

Vaikuttavuuden viitekehys ja vaikuttavuuden arvioinnin prosessi hankkeiden suhteen näyttää seuraavalta⁴⁸.

TARPEET → TAVOITTEET → RESURSSIT → TOTEUTUS → TUOTOKSET → TULOKSET → VAIKUTUKSET → VAIKUTTAVUUS

Kaikkien seuraavissa luvuissa käsiteltävien EAKR-esimerkkihankkeiden analyysi ja esittelytapa noudattaa yllämainittua vaikuttavuuden viitekehysten ja ketjun kaavaa. Ensin käsitellään hankkeen tarve, lähtökohdat ja tavoitteet sekä rahoitus (resurssit), siitä edetään hankkeen toimintaan ja toimenpiteisiin, lopulta tullaan tuloksiin ja tavoitteiden toteutumiseen sekä vaikuttavuuteen. Aivan lopuksi esitetään, mitä kussakin hankkeessa olisi voinut tehdä paremmin ja mitä opittavaa jatkoon kannalta ilmeni hankkeissa mukana olleiden mielestä. Hankkeiden rahoitustietojen (resurssien) osalta analysoitavien hankkeiden infolaatikoissa mainitaan kunkin hankkeen kohdalla kaikki viranomaisloppuraportissa ilmoitetut rahoituslähteet. Mukana on siis myös hankkeen yksityisen rahoituksen osuus, jos yksityistä rahaa on ollut. Tämä poikkeaa selvityksen alkuosan tietopohjan rahoitustiedoista, koska tietopohjaa muodostettaessa EAKR-hankkeiden yksityisen rahoituksen osuuksia ei ollut saatavilla. Myös ESR-rahoitus on ollut monissa esimerkkihankkeis-

46 Kangas & Hirvonen 2001, 55–56.

47 Ks. OKM 2009a, 13.

48 Mallina Jansson (2014), 12. ks. myös Suvikumpu ym. (2014), 7.

sa keskeistä. Case-esimerkkien kohdalla tuodaan omissa infolaatikoissaan esille, minkälaisia ESR-rahoitteisia hankkeita rakennerahastokaudella oli kehittämässä EAKR-rahoituksen kanssa samaa kokonaisuutta tai jatkamassa toimintaa. Tästä hyvä esimerkki on pohjoisen elokuvakomissiot (EAKR) ja kansallinen elokuvakomissio (ESR). Myös Luova Tila (EAKR) ja Luovan Suomen ESR-hanke täydentävät toisiaan verkostoitumisen muodossa.

Selvityksen seuraavissa osissa käsiteltävien ja analysoitavien hankkeiden aineisto koostuu julkisen rakennerahastotietokannan tiedoista, viranomaisloppuraporteista ja mahdollisuuksien mukaan muista loppuraporteista, jotka ovat olleet saatavilla [www-sivuilta](http://www.sivuilla). Myös hankkeisiin liittyviä www-sivuja on käytetty hyväksi kuvattaessa niiden taustoja ja historiaa. Syys-lokuussa 2014 haastateltiin kysymyslomakkeella hankkeiden toteuttajaorganisaatioiden keskeisiä henkilöitä. Pääosin tämä tarkoitti hankkeiden vastuuhenkilöitä, mutta jossain tapauksissa heidän tavoittamisensa ei onnistunut. Haastattelu toteutettiin SurveyPal-alustalle tehdyllä kyselyllä, joka lähetettiin hanketoimijoille elokuun 2014 lopussa. Muutama haastattelu tehtiin sähköpostitse. Kyselylomake löytyy selvityksen liitteistä. Hankeanalyseissa pisimmät haastatteluvastaukset on erotettu sisennyksillä.

4 POHJOIS-SUOMEN HANKKEET: KULTTUURI-INFRASTRUKTUURI JA ELOKUVAKOMISSIOT

Ensimmäisinä case-tapauksina on Lapin kaksi suurta kulttuuri-infrastruktuurihanketta: Rovaniemen Kulttuuritalo Korundi (Taiteiden Talo) ja Saamelaiskulttuurikeskus Sajos. Ne olivat julkiselta rahoitukseltaan kauden 2007–2013 EAKR-kulttuurihankkeiden kaksi suurinta. Molemmilla on myös takanaan pitkä historia osana alueen ja maakunnan kehittämissuunnitelmia. Saamelaiskeskus oli jo useiden vuosien ajan kansallinen erityishanke. Lapin maakuntaohjelmassa vuosille 2011–2014 on edellisen maakuntaohjelman toteutumisesta arvioiva osio, jossa sekä Taiteiden Talo että Saamelaiskulttuurikeskus tuodaan esiin kärkihankkeita käsittelevässä osuudessa: ”Kulttuurisen infrastruktuurin ja saamelaiskulttuurin kehittämisen hankkeista sekä Rovaniemen Taiteiden Talo että Saamelaiskulttuurikeskuksen rakentaminen Inariin ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti. Lapin kamariorkesteri ja Rovaniemen taidemuseo saavat uudistetut nykyaikaiset tilat käyttöön Rovaniemellä vuoden 2010 aikana. Inarin kirkonkylään Juutuanjoen rannalle rakennettava saamelaiskulttuurikeskus valmistuu vuonna 2012.”⁴⁹

4.1 Kulttuuritalo Korundi (Taiteiden Talo)

A30256 • TAITEIDEN TALO, ROVANIEMI (KULTTUURITALO KORUNDI)

INVESTOINTIPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Pohjois-Suomi
- Toteuttaja: Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy
- Kesto: Alkoi 5.10.2007 ja päättyi 30.9.2011
- Toimintalinja: 3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 3 217 500,00
- Kuntien rahoitus 3 582 500,00
- Rahoitus yhteensä 6 800 000

Temaattinen kategoria: kulttuuri-infrastrukturi (kulttuurimatkailu)

Kulttuurin alat: musiikki, taidemuseo, kulttuuripalvelut

Taiteiden Talo tuodaan esiin myös ”Lapin luovan toimialan strategian” liiteosiossa vuonna 2008 seuraavasti: ”Tulevaisuudessa odotuksia ladataan paljon vuonna 2009 aloitettavan Rovaniemen Taiteiden Talon rakentamiselle ja sen liiketoimintakonseptille ja tilaratkaisuille.” Strategiaassa luovat toimialat määritellään eräksi Rovaniemen kaupungin elinkeinojen kehittämisen pai-

49 Lapin maakuntaohjelma 2011–2014, 10.
http://www.lappi.fi/lapinliitto/c/document_library/get_file?folderId=26465&name=DLFE-5113.pdf.

Rovaniemen Kulttuuritalo
KORUNDI

Arto Liiti | Kulttuuritalo KORUNDI |
Rovaniemen Taidemuseo

Arto Liiti | Kulttuuritalo KORUNDI | Rovaniemen Taidemuseo

Lapin kamariorkesteri

nopisteeksi.⁵⁰ Taiteiden Talo oli Lapin liiton kärkihankkeiden joukossa jo vuonna 2006, mutta rahoitus oli tuolloin epävarmalla pohjalla. Saamelaiskulttuurikeskus oli maakunnan hankkeista tuolloin edellä ja sen rahoitus oli tarkoitettu varmistaa opetusministeriön kanssa.⁵¹

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET Taiteiden Talo, joka on nykyään nimetty Kulttuuritalo Korundiksi, sijaitsee Rovaniemellä vanhan postiautovarikon tiloissa. Muutostyöt tehtiin vuosina 2009 ja 2010. Talon toiminnan keskeisimmän osan muodostaa kaksi opetus- ja kulttuuriministeriön lakisääteisen valtionosuusjärjestelmän piiriin kuuluvaa taideorganisaatiota, Lapin kamariorkesteri ja Rovaniemen taidemuseo.⁵²

Taiteiden Talon kehittäminen oli julkisen kokonaisrahoituksen (6,8 M€) osalta suurin yksittäinen EAKR-rahoitteinen kulttuurihanke rakennerahastokaudella 2007–2013. Investointihankkeen keskeisimpänä tavoitteena oli parantaa infrastruktuuria, rakentaa yhteinen kulttuuritalo Lapin kamariorkesterille ja Rovaniemen taidemuseolle ja varmistaa näiden kulttuuri-instituutioiden toimintaedellytykset tarkoituksenmukaisten tilojen osalta.

Muina tavoitteina olivat EAKR-toimintalinjan mukaisesti Rovaniemen matkailullisen ja imagol-lisen vetovoiman kasvattaminen. Talon kulttuuri-, kokous-, ja ravintolapalveluilla haluttiin houkutella Rovaniemelle lisää matkailijoita. Talolla nähtiin olevan myönteinen alueellinen vaikutus Rovaniemen ja koko Lapin elinkeinotoimintaan. Tavoitteissa korostettiin sitä, että kulttuurin merkitys matkailussa kasvaa jatkuvasti. Perusteluissa todetaan, että kulttuurimatkailu edellyttää tasokkaita ”kulttuurimatkailullisia tuotteita” ja että matkailu puolestaan tuo myös seudun kulttuurille uutta elinvoimaa.

TOTEUTUS, TULOKSET JA HANKKEEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Alun perin vuonna 1933 rakennetussa suojellussa rakennuksessa tehtiin saneeraus, jossa vanha teollisuusrakennus saneerattiin kulttuurikäyttöön, eli luotiin uutta kulttuuri-infrastruktuuria. Suunnittelutyö alkoi arkkitehti Juhani Pallasmaan johdolla 2007. Hankkeen tuloksena syntyneessä Kulttuuritalo Korundissa Rovaniemen taidemuseon näyttelytilat tuplaantuivat ja näyttelyvarasto, museo-kauppa sekä taidekasvatustila toteutettiin rakennuksen sisälle. Lapin kamariorkesteri sai uudet tilat, harjoitteluhuoneet sekä konserttisalin. Konserttisali on suunniteltu ns. monitoimisaliksi, jossa voi esittää muutakin kuin klassista musiikkia. Sali on myös kokous- ja kongressikäytössä.

Hanke sijoittui Pohjois-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjalle 3 – alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen. Toimintalinjalla rahoitettaviksi hankkeiksi mainitaan mm. matkailuympäristöjen suunnittelun ja rakentamisen tukeminen sekä kulttuuriympäristöjen ja -infrastruktuurin kehittäminen. Kulttuuritalo Korundi on siis onnistunut toteuttamaan rakennerahaston tavoitteita sekä matkailun kehittämisen että kulttuuriympäristön osalta. Lop-

50 Lapin luovan toimialan strategia 2008, liite 1, 16.

51 Ylen uutinen 21.11.2006 http://yle.fi/uutiset/rovaniemi_taideiden_talo_2111/5754589.

52 <http://www.korundi.fi/suomeksi/Kulttuuritalo-Korundi>.

puraportissa todetaan: ”Kohteen saamasta runsaasta positiivisesta julkisuudesta päätellen ja käyttäjiltä saadun palautteen perusteella voitaneen päätellä, että projektin toteutuksessa on onnistuttu ja saavutettu projektille asetetut tavoitteet. [] projektin tuloksena Rovaniemelle saatiin arkkitehtonisesti ja akustisilta ominaisuuksiltaan houkutteleva kohde.”

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Taiteiden Talon hankkeessa rakennettiin uudistettu kulttuuritalo eli kestävää kulttuuri-infrastruktuuria. Täten hankkeen voi nähdä edistävän kestävää kehitystä ja kulttuurista kestävyyttä. Ministeriön kulttuuripolitiikan tavoitealueista siinä vahvistettiin yhteiskunnan kulttuurista perustaa. Kulttuuripoliittisesti ajateltuna parannettiin lisäksi kulttuuri-infrastruktuurin avulla valtion tukemien taideinstituutioiden – museon ja orkesterin – toimintaedellytyksiä. Täten hanke vaikutti luovan työn tekijöiden toimintaympäristöön taidelaitoksen kehittämisen kautta. Samalla parannettiin kulttuuriympäristöä ja ylläpidettiin kulttuuriperintöä saneeraamalla vanha rakennus uuteen käyttöön.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Hankkeella on jo luonteensa puolesta jatkuvuutta. Rakennettu tila pysyy kulttuurikäytössä. Rovaniemen kaupunki on vuokrannut uudistetun rakennuksen kaikki tilat 25 vuodeksi kulttuuritoimen käyttöön. Rovaniemen taidemuseo ja Lapin kamariorkesteri ovat vakiinnuttaneet paikkansa Rovaniemellä ja uusilla tiloilla näille taideinstituutioille tarjoutuu tilaisuus kehittää edelleen toimintaansa. Projektissa rakennettiin toimivat tilat Rovaniemen taidemuseolle ja Lapin kamariorkesterille, mutta ne sopivat ns. monikäyttötiloina myös monenlaiseen muuhun toimintaan.

ONGELMIA Alkuperäisessä rahoituspäätöksessä projektin päättymispäivä oli 28.2.2010. Rakentamisen aikana projektille jouduttiin hakemaan kaksi kertaa jatkoaikaa.

Keväällä 2009 suoritetussa urakkakilpailussa urakkatarjoukset ylittivät kustannusarvion ennakoitua enemmän.

4.2 Saamelaiskulttuurikeskus Sajos

Saamelaiskäräjät käynnisti Saamelaiskulttuurikeskus-hankkeen jo vuonna 2000. Keskus oli mukana Lapin liiton maakuntaohjelman 2004–2006 saamelaiskulttuuriosiossa erityishankkeena ja Pohjois-Lapin seutukunnan kärkihankelistalla 2005–2007. Oikeusministeriön asettama toimikunta esitti oikeusministeriölle vuonna 2005, että saamelaiskulttuurikeskus rakennetaan kansallisena erityishankkeena Inariin.⁵³ Kulttuurikeskuksen toiminnan rahoitus kirjattiin valtion budjettiin keväällä 2007. Hanke oli siis osa kansallista monikulttuurisuus- ja kulttuurivähemmistöpolitiikkaa. Taiteiden Talon ohella Sajos oli julkiselta rahoitukseltaan suurin EAKR-kulttuuri-hankkeista kaudella 2007–2013.

53 Ks. lisää esim. Törmä 2005, 9.

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Pohjois-Suomi
- Toteuttaja: Saamelaiskäräjät
- Kesto: 1.6.2011 –31.12.2012.
- Toimintalinja: 3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 162 929

A30119 • SAAMELAISKULTTUURIKESKUKSEN TOTEUTTAMISPROJEKTI**INVESTOINTIPROJEKTI**

- Suuralueohjelma: Pohjois-Suomi
- Toteuttaja: Saamelaiskäräjät
- Kesto: Alkoi 1.11.2007 ja päättyi 31.3.2012
- Toimintalinja: 2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 4 762 195, 57
- Kuntien rahoitus 142 311,10
- Muu julkinen rahoitus 1 325 189, 70
- Tulot 19 549,15
- Rahoitus yhteensä 6 249 245, 52

Temaattinen kategoria: kulttuuri-infrastruktuuri

Kulttuurin alat: kulttuurivähemmistöt, monikulttuurisuus

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET Saamelaiskulttuurikeskus Sajos⁵⁴ on nykyään Pohjois-Lapin suurin kongressi- ja tapahtumatalo⁵⁵. Investointihankkeen ”Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojekti” taustalla ovat jo 1970-luvulla käydyt keskustelut saamelaiskeskuksen rakentamisesta. Lapin maakuntaohjelmassa keskus oli vuodesta 2002 lähtien kärkihankkeena. Keskuksen sijaintipaikaksi valikoitui vuonna 2002 Inarin kirkonkylä, jota pidetään Suomen saamelaisten kulttuurisena ja hallinnollisena keskuspaikkana. Inarin kirkonkylältä löytyy saamelaiskäräjien toimitilojen lisäksi myös Saamelaisalueen koulutuskeskus, Saamelaismuseum, Saamenradio sekä useita saamelaisyhdistyksiä. Jo vuonna 2001 saamelaiskäräjät käynnisti EAKR-rahoitteisen Saamelaiskulttuurikeskuksen valmisteluprojekti Sagun. Vuonna 2003 käynnistettiin uusi 3-vuotinen EAKR-rahoitettu Searra-projekti, jossa kehitettiin Saamelaiskeskuksen toimintamallia. Jatkoksi käynnistettiin vielä vuosiksi 2006–2007 ESR-rahoitteinen hanke (ESR- ja

54 ”Sajos” on saamen kieltä ja tarkoittaa tukikohtaa.

55 http://www.samediggi.fi/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=186&Itemid=327.

Saamelaiskulttuurikeskus Sajos

Saamelaiskulttuurikeskus Sajos © Mika Huisman (Decopic). <http://www.decopic.com/>

valtion rahoitusta yli 160 000 euroa). Saamelaiskulttuurikeskusta on valmisteltu rakennerahastorahoituksella jo yli kymmenen vuotta. Kauden 2007–2013 EAKR-rahoitus mahdollisti viimein keskuksen lopullisen, jo pitkään pohjustetun toteuttamisen. Arviot hankkeen kokonaiskustannuksista ovat vaihdelleet 8–15 M€:n välillä.

Saamelaiskäräjillä oli lisäksi kaudella 2007 - 2013 toinen EAKR-hanke, joka kehitti Sajoksen liike-toiminta-, markkinointi- ja tuotekehitystä. Hankkeessa kartoitettiin saamelaiskulttuurikeskuksen oheispalvelujen tuottajat ja luotiin yhteistyöverkostoa ja sille yhteistä toimintatapaa toimintastrategian muodossa. Hanke kehitti myös uusia saamelaisteemaisia tapahtumia ja integroi nykyiset saamelaistapahtumat osaksi kulttuurikeskuksen toimintaa.

Sajoksen rakentaminen oli kulttuurisesti tärkeää erityisesti monikulttuurisuuden, kulttuurivähemmistön ja alkuperäiskansan kannalta. Saamelaiskeskuksen kehittämisen taustalla oli saamelaisten kulttuurinen tarve kulttuuritilalle, joka tuodaan ilmi muun muassa seuraavasti: ”Suomen saamelaiset ovat pitkään kaivanneet tilavaa tapahtuma- ja kohtaamispaikkaa, joka tuo yhteen eri alueiden saamelaisia, mahdollistaa sosiaalisten kontaktien solmimisen ja luo hyvät puitteet erilaisille kulttuuritoiminnoille.”⁵⁶ Hankkeen tarvetta kuvataan myös poliittisesta näkökulmasta saamelaisten kulttuuri-itsehallinnolla ja sen turvaamisella.

Tavoitteissa ja perusteluissa tuodaan erityisesti esiin saamelaisen kulttuurin ja kielen kehittäminen, saamelaisten elinkeinojen ja yleisten elinolojen ylläpitäminen ja kehittäminen, tiedon levittäminen saamelaisista ja heidän kulttuuristaan. Keskuksesta pyrittiin rakentamaan kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimainen monikulttuurisuuden kohtaamispaikka. Hankkeella oli useita tavoitteita ja strategisia päämääriä, jotka liittyvät myös hankkeen EAKR-toimintalinjan tavoitteisiin verkostoitumisesta ja osaamisrakenteista sekä tietysti rakennerahastojen yleisiin tavoitteisiin työpaikoista ja elinkeinojen kehittämisestä:

- 1) toimia saamelaisten yhteisöllisenä monikulttuurisuuden kohtaamispaikkana
- 2) tukea saamelaisten itsensä määrittämää kulttuuri-itsehallinnon toteuttamista
- 3) lisätä tietoa saamelaisista ja saamelaiskulttuurista
- 4) luoda positiivista imagoa ja lisätä alueen viihtyvyyttä
- 5) luoda työpaikkoja
- 6) lisätä alueen elinvoimaisuutta
- 7) luoda alueelle elinkeinotoimintaa.

TOIMINTA, TULOKSET JA HANKKEEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamishankkeen aikana Inarin kirkonkylään suunniteltiin ja rakennettiin Sajokseksi nimetty saamelaiskulttuurikeskus, joka toimii saamelaiskulttuurin- ja hallinnon keskittymänä sekä saamelaisten parlamenttitalona Suomessa. Loppuraportin mukaan ”saamelaiskulttuuri-

56 Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamishankkeen loppuraportti, 5.

keskus on onnistunut tavoitteissaan toimia saamelaisten yhteisöllisenä kohtaamispaikkana ja kulttuuritoimintojen keskiönä”.⁵⁷ Sajos tavoitti heti ensimmäisenä toimintavuotenaan vajaat 20 000 rekisteröityä kävijää ja ylitti kävijätavoitteensa. Myös Inarin yrittäjät kertoivat Sajoksen tuomasta positiivisesta kassavirrasta.⁵⁸

Hanke sijoittui Pohjois-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjalle 2 – Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen. Yksi toimintalinjan ilmaistuista tuettavista toiminnan muodoista oli nimenomaisesti saamelaisten osaamiseen, koulutukseen ja perinteeseen liittyvä kehittäminen ja investoinnit. Täten Sajos toteutti jo lähtökohtaisesti rakennerahaston toimintalinjan tavoitteita.

Toimintalinjalla haettavaa verkostoitumista voidaan havaita esimerkiksi tarkastelemalla Sajoksen lukuisia käyttäjätahoja: Saamelaiskäräjät, Saamelaisalueen koulutuskeskus, Saamelaisarkisto, Saamelaiskirjasto, SámiSoster ry, Lapin aluehallintovirasto, Sámi Duodji ry/Duodji Shop Oy, Ravintola Galla, Anarâškielâ servi ry, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen saamelaisyksikkö, Saamelaismusiikkikeskus, Saamelainen lastenkulttuurikeskus ja Alkupe räiskansojen elokuvakeskus. Hanke oli myös innovatiivinen eri tavoin: toimintamalli perustuu avoimeen ja laaja-alaiseen yhteistyöhön eri saamelaistoimijoiden kesken. Toiminnassa hyödynnetään kaikkien toimijoiden erityisosaamista. Ideana on yhdistää perinteistä osaamista, uusia innovaatioita ja nykyteknologiaa, ja välttää päällekkäisiä toimintoja. Rakentamisessa on pyritty innovatiivisiin ja energiatehokkaisiin ratkaisuihin.

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Myös hankehaastattelussa korostettiin hankkeen tärkeyttä nimenomaan saamelaiskulttuurin kannalta. Siinä rakennettiin kestävää kulttuuri-infrastruktuuria ja toisaalta vahvistettiin saamelaiskulttuurin asemaa alkuperäiskansana. Kulttuuripoliittisesti hanke tuki alkuperäiskansan ja vähemmistökulttuurin toimintamahdollisuuksia, kulttuuriperinteitä ja vahvasti edellytyksiä saamelaisten kulttuuristen oikeuksien toteutumiselle. Ministeriön kulttuuripolitiikan tavoitealueista saamelaiskeskushanke liittyi erityisesti yhteiskunnan kulttuuriseen perustaan sekä kulttuurin ja kansalaisten suhteeseen, koska siinä oli tavoitteena vaikuttaa saamelaisten kulttuuristen oikeuksien toteutumiseen. Kyse oli saamelaisten kulttuurin sekä kulttuuriperinnön suojelusta ja säilymisen edistämisestä.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Saamelaiskulttuurikeskus jää pysyväksi kulttuuri-infrastruktuurina Inariin ja sen toimintoja kehitetään suunnitelmallisesti yhdessä keskuksen toimijoiden sekä alueen muiden tahojen kanssa. Saamelaiskulttuurikeskus on rakennettu siten, että se mahdollistaa toimintojen laajentamisen ja kehittämisen pitkälle tulevaisuuteen. Saamelaiskulttuurikeskushankkeen hyvinä käytäntöinä voidaan pitää hankkeen pitkäjänteistä

57 Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamishankkeen loppuraportti, 22.

58 Ylen uutinen 18.7.2013. http://yle.fi/uutiset/saamelaiskulttuurikeskus_sajoksen_kavijatavoite_ylittyi/6738631.

suunnittelu- ja valmistelutyötä, sekä hankkeen aikaista onnistunutta yhteistyötä, joihin osallistui merkittävä määrä eri toimijoita ja sidosryhmiä. Käyttäjätahojen uudenlainen yhteistyömalli on joustava ja elinvoimainen, ja kerää voimavarat yhteen muodostaen uusia osakokonaisuuksia ja toimintamalleja. Yhteiskunnallisesti tärkeät saamelaisalueen eri toimijat ja organisaatiot tehtävineen on sijoitettu samaan rakennukseen, jolloin vältytään päällekkäisiltä toiminnoilta. Uudenlainen yhteistyö yhteiskäyttötiloineen luo saamelaisten kulttuuri- itsehallinnolle sekä kielen ja kulttuurin vaalimiselle hyvät puitteet tulevaisuudessa.

ONGELMIA Saamelaiskulttuurikeskus oli rakennuskohteena suuri ja haastava. Kohteen suunnittelussa ja toteuttamisessa täytyi huomioida, että samaan rakennukseen tuli sijoittaa eri toimintoja ja tiloja useille eri toimijoille, joilla kaikilla oli omat tarpeensa. Laajassa ja monitahoisessa hankkeessa aikataulujen yhteensovittaminen ei ollut helppoa. Projektin aikana ilmenneitä ongelmia pyrittiin käsittelemään yhteistyötahojen kesken sekä ohjausryhmän kokouksissa.

4.3 Pohjois-Suomen ja Lapin elokuvakomissiot

Pohjois-Suomen ja Lapin elokuvakomissioiden kehittämishankkeet ovat esimerkki alueellisen luovan talouden ja elokuva-alan (tässä tapauksessa erityisesti AV- ja elokuvateollisuuden) verkostomaisesta kehittämisestä ja rakenteiden vahvistamisesta EAKR-toimintalinjan tavoitteiden mukaisesti. Pohjois-Suomen ja Lapin elokuvaklusterien ja -komissioiden kehittäminen pohjautuu maakunnallisissa strategioissa esitettyihin linjauksiin. Kyse on myös pitkäjänteisestä toiminnasta, sillä komissioiden kehittämishankkeisiin on haettu ja käytetty sekä EAKR- että ESR-rahoitusta useina eri ajanjaksoina. Kolmeen tässä esiteltyyn EAKR-elokuvakomissiohankkeeseen käytettiin Lapin ja Pohjois-Suomen alueilla yhteensä yli 1,5 miljoonaa euroa rahoitusta rakennerahastokaudella 2007–2013, joten kyse on huomattavasta panostuksesta elokuva- ja av- alan alueelliseen kehittämiseen. Alueelliset elokuvakomissiot ovat kiinteä osa kansallista elokuvakomissiota, jota muodostettiin samaan aikaan tässä esiteltyjen Pohjois-Suomen ja Lapin hankkeiden kanssa.

Pohjois-Pohjanmaan liiton kulttuurilinjauksissa asetetaan tavoitteiksi muun muassa kulttuurin ja luovan toimialan kehittäminen⁵⁹. Pohjois-Suomen elokuvakomissio-hankkeen haastattelussa tuli esille, että hanke on ottanut alueelliset linjaukset hyvin huomioon ja että se toteuttaa yhteisiä maakunnallisia kulttuurisia ja elinkeinopoliittisia tavoitteita: *”...keskeisenä yhteisenä tavoitteena on kehittää toimintaympäristöjä ja mahdollistaa monipuolista elokuva- ja media-alan toimintaa pitkällä aikavälillä.”*

59 http://www.pohjois-pohjanmaa.fi/maakunnan_suunnittelu_ja_kehittaminen/kulttuuri/kulttuurin_ja_luovan_talouden_toimiala-_kehittaminen.

Lapin liiton ”Lapin luovan toimialan strategiassa 2008–2013” mainitaan puolestaan sekä Lapin elokuvakomissio että tähän kytkeytynyt yritysten kansainvälisten verkostojen kehittämisprojekti⁶⁰. Strategiassa elokuva- ja sisällöntuotantoala tuodaan esiin Lapin liiton luovien alojen kehittämisen kärkialoina⁶¹. Tämän hankkeen tiimoilta tehdyssä haastattelussa mainitaan, että myös Lapin elokuvakomissiohanke oli linjassa alueellisten päämäärien kanssa: *”Hankkeella tuettiin Lapin luovien alojen liiketoiminnan kehittymistä maakuntaliiton linjausten mukaisesti.”*

Kaikkien alueellisten elokuvakomissioiden tehtävät ovat perustaltaan samankaltaisia. Komissioiden tehtävinä on oman maantieteellisen alueen markkinointi kuvauspaikkana, neuvonta- ja muiden tukipalveluiden tarjoaminen alueesta kiinnostuneille tuotannoille sekä paikallisten palveluiden ja asiantuntijoiden mukaan ottaminen tuotantoihin⁶². Tavoitteena on alueen imagon, vetovoiman ja työllisyyden kasvattaminen työvoimaintensiivisten audiovisuaalisten tuotantojen avulla. Myös matkailun edistäminen on osa komissioiden toimintaa ainakin taustapeeriaatteena. Kyse on myös (kulttuurisen) brändin luomisesta, jossa pyritään luomaan mielikuvia hyvästä toimintaympäristöstä elokuvateollisuuden toiminnalle. Toisaalta alueella kuvattujen tuotantojen kautta kyse on (kulttuurisen) alueellisen brändin ja jopa maabrändin kokonaisvaltaisesta kehittämisestä.

A30223 • POHJOIS-SUOMEN ELOKUVAKOMISSIO

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Pohjois-Suomi
- Toteuttaja: POEM-Säätiö
- Kesto: Alkoi 1.11.2007 ja päättyi 30.6.2011
- Toimintalinja: 2 Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 543 527,46
- Kuntien rahoitus 135 881,88
- Rahoitus yhteensä 679 409,34

Temaattinen kategoria: luova talous

Kulttuurin alat: elokuva, audiovisuaalinen kulttuuri

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET EAKR-rahoitteisen ”Pohjois-Suomen elokuvakomissio – vahvempi toimintaympäristö” -kehittämishankkeen toteutti vuosina 2007–2011 elokuva- ja mediatuotannon keskus, POEM-säätiö⁶³. Vuonna 2001 perustetun Pohjois-Suomen elokuvako-

60 Lapin luovan toimialan strategia (2008), 12.

61 Lapin luovan toimialan strategia (2008), 20.

62 Ks. esim. <http://www.filmlapland.fi/home/film-commission/for-stakeholders/>.

63 Säätiön tehtävänä oli edistää, kehittää ja ylläpitää audiovisuaalista elinkeinoelämää ja kulttuuria Pohjois-Pohjanmaalla ja Perämeren kaaren alueella. Pohjois-Suomen elokuvakomission toimintaa kehitettiin osana POEM-säätiön toimintaa. Syyskuussa 2014 tehdyn haastattelun mukaan säätiön toiminta on nykyään lakkautettu, mikä hankaloittaa komissiotoiminnan jatkuvuutta.

Perintö, 2014. Ohjaaja Jussi Hiltunen, tuotantoyhtiö: Silva Mysterium, Kuvaaja: Tero Saikkonen

Perintö, 2014. Ohjaaja Jussi Hiltunen, tuotantoyhtiö: Silva Mysterium, Kuvaaja: Tero Saikkonen

mission NFFC:n (North Finland Film Commission) tavoitteina on kehittää paikallisen elokuvateollisuuden verkostoja ja infrastruktuuria sekä luoda Pohjois-Suomesta houkuttelevampi paikka myös kansainvälisille elokuvatuotannoille⁶⁴. Toiminnan tavoitteena on komission kuvauksen mukaan ”lisätä alueella tuotettavien AV-tuotantojen määrää ja niistä alueelle koituvaa taloudellista, imagollista ja kulttuurillista hyötyä”.⁶⁵

Kehittämishankkeen pyrkimyksenä oli EAKR-toimintalinjan mukaisesti laajentaa ja verkostoida komission toimintaa koko Pohjois-Suomen suuraluetta palvelevaksi. Sen tavoitteina oli elokuvakomissiotoiminnan laajentaminen ja vakiinnuttaminen alueella, alueen kansainvälinen markkinointi kuvauskohteena, lisätä audiovisuaalisen alan tuotannoista alueelle jäävää taloudellista hyötyä kehittämällä alueen AV-alan verkostoa, sekä kasvattaa imagollista hyötyä tekemällä yhteistyötä alueen matkailu- ja markkinointitoimijoiden kanssa. Matkailun edistäminen on kaikkien alueellisten elokuvakomissioiden taustalla vahvana.

Hanketta valmistellessa vuonna 2007 NFFC:n peruspalvelu toimi Oulun seudulla ja alueen kansainvälistä markkinointia kuvauspaikkana oli aloitettu. Hankkeen yksi keskeisistä lähtökohdista oli levittää toimintaa ja verkostoitua laajemmin Pohjois-Suomen alueella. Hankkeen toteuttajan POEM-säätiön kumppaneiksi listattiin muun muassa Oulun kaupungin elinkeinoliikelaitos Business Oulu, Kuusamon elinkeinokehittäjä Naturpolis, Oulun Matkailu Oy ja Lapin Elämystuotannon Osaamiskeskus LEO. LEO:n kautta (Lapin elämystuotanto toteutti Lapin elokuvakomissiohankkeen) POEM-säätiö verkostoitui ja teki yhteistyötä muiden elokuvakomissioiden kanssa sekä oli myös mukana kansallisen elokuvakomission ”Finland Film Commission” kehittämisessä.

HANKKEEN TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Pohjois-Suomen elokuvakomissio – vahvempi toimintaympäristö -hankkeessa tehtiin yhteistyötä audiovisuaalisen alan ja sen sidosryhmien yritysten, tekijöiden ja tahojen kanssa projektialueella, Suomessa ja kansainvälisesti. Hankkeella oli myös kytkös kansallisen elokuvakomission perustamisprojektiin. Se oli yhteistyössä POEM-Säätiön hallinnoimassa Film Location Finland -hankkeessa (ESR), jossa tavoiteltiin alueellisten elokuvakomissioiden verkottumista ja perustan luomista kansalliselle komissiotoiminnalle. Film Location Finland -hanketta jatkoi Location / Destination Finland -hanke (ESR), jossa kaikki alueelliset komissiot olivat myös mukana⁶⁶. NFFC kuuluu kansainväliseen Association of Film Commissioners International -järjestöön, jossa on jäsenenä yli 300 elokuvakomissiota.

Haastattelun mukaan komissiotoiminnassa verkostoiduttiin laajasti alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Hanke markkinoi Pohjois-Suomen aluetta kuvauspaikkana kansainvälisesti osallistumalla messuille ja tekemällä yhteistyötä markkinoinnissa. Siinä suunniteltiin, koordinoitiin ja toteutettiin verkottumista, liiketoimintaa ja kansainvälistymistä tukevia tapahtumia.

64 NFFC:n kotisivut. <http://www.nffc.fi/index.php?page=what-can-we-do-for-you-2>.

65 Pohjois-Suomen elokuvakomissio -loppuraportti, 2.

66 http://www.filmikamari.fi/page.php?id=5&news_id=826.

Alueelle ja alueen yrityksille kohdistettiin 14 seminaaria, työpajaa ja tapaamista. Näissä vieraili 55 asiantuntijaa ja niihin osallistui 70 yritystä ja 87 muuta toimijaa. Kansainvälisiä seminaareja olivat mm. NFFC Focus on Asia -seminaari 24.3.2009 Kuusamossa. Seminaarissa syntyi verkostoja ja yhteistyötä Aasiaan. Puhujia oli muun muassa Singaporesta, Koreasta ja Intiasta.

Toinen kv-seminaari oli NFFC Focus on Production Services 30.3.2010 Kuusamossa yhteistyössä kansallisen Film Location Finland -hankkeen kanssa. Puhujia oli mm. Iso-Britanniasta, Irlannista ja Unkarista. Aluetta markkinoitiin festivaaleilla ja messuilla, tuottajille järjestettiin tutustumismatkoja alueelle ja tuotantoyhtiöille tehtiin suoramarkkinointia. Hanke osallistui 17 kansainväliseen tapahtumaan, mm. Berliinin elokuvajuhlat, Cannes, Tukholman elokuva-festivaalit jne. Se oli mukana myös kansainvälisten elokuvakomissioverkostojen toiminnassa: Association of Film Commissioners International (AFCI), European Film Commission Network (EUFCN), Scandinavian Locations.

Loppuraportin perusteella hankkeelle asetetut tavoitteet toteutuivat. Projektin tuloksena Pohjois-Suomen elokuvakomission toiminta laajentui tavoitellusti Oulun, Kemi-Tornion ja Koillisen-Suomen alueelle. Alueelle syntyi uutta sisältö- ja kulttuurialan palvelutoimintaa. Av-alan liikevaihto alueella kasvoi vuosien 2005 ja 2010 välillä ja alueelle syntyi uudenlaista palvelutoimintaa. Kansainvälisten tuotantojen määrä alueella kasvoi hankkeen loppuraportin mukaan reilusti vuodesta 2007 vuoteen 2010⁶⁷. Hankkeen aikana komissio avusti yhteensä 37 tuotantoa, joista 10 kotimaisia ja 27 kansainvälistä. Alueella kuvattiin yhteensä 24 audiovisuaalista tuotantoa. Tuotantojen taloudelliset hyödyt (palkat ja ostetut palvelut) alueelle ovat projektin aikana olleet loppuraportin mukaan yhteensä noin 1 200 000 euroa.

Komissiotoiminta sijoittui Pohjois-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjalle 2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen. Haastattelun mukaan hankkeen rakennerahastolliset tavoitteet toteutuivat hyvin: *”komissiotoiminta löysi paikkansa ja osoittautui käytännössä vaikuttavaksi.”*

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Hankkeessa kehitettiin kulttuurin tuotantoa, jakelua, markkinointia ja myyntiä sekä näiden rahoitusmuotoja. Siinä pyrittiin myös tekemään Suomesta kiinnostavampaa toimintaympäristöä kulttuurialan toimijoille. Alueellisessa elokuvakomissiotoiminnassa on tavoitteena alueellisen kulttuurin ja elinkeinojen (av-alan tuottajien ja yritysten) kehittäminen. Hankkeen kulttuuripoliittiset tavoitteet vastuuhenkilöiden mielestä olivat alueen kiinnostavuuden ja vetovoiman lisääminen tuotantopaikkana ja elokuvatuotantojen saaminen alueelle. Haastattelussa tuli ilmi, että myös tältä osin hanke oli onnistunut: *”...hanke lisäsi alueen kiinnostavuutta ja osoitti tuotantojen saamiseksi olevan oikein hyvää potentiaalia.”* Pohjois-Suomen elokuvakomission omilla kotisivuilla EAKR-hankkeen tavoitteiden kerrottiin

67 Hankkeen oman ilmoituksen mukaan alueen kansainvälisten tuotantojen määrä kasvoi 500 %.

liittyneen komission palveluiden ja alueellisen infrastruktuurin kehittämiseen⁶⁸. Hankkeen voi arvioida toteuttaneen sille asetettuja tavoitteita. Se on edesauttanut paikallista kulttuurialan yrittäjyyttä ja tehnyt Suomea kiinnostavammaksi toimintaympäristöksi myös ulkomaisille kulttuurialan (elokuva-alan) toimijoille. Ministeriön kulttuuripolitiikan kehittämisen tahtotiloista vaikutuksia oli erityisesti kulttuuriin ja talouteen.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT EAKR-rahoituksen päättymisen jälkeen NFFC jäi osaksi POEM-Säätiön tarjoamia palveluja. NFFC jatkoi toimintaansa ja peruspalvelujen tarjoamista tuotannoille sekä markkinointia. Projektissa valmistettuja esitteitä, Internet-sivustoa ja tietopankkeja, tapahtumakonsepteja, yhteistyörakenteita sekä yhteyksiä tuotantoyhtiöihin ja yhteistyökumppaneihin voitiin hyödyntää myös projektin päättymisen jälkeen. Tällä hetkellä hankkeella ei ole kunnollista jatkuvuutta. Haastatteluissa kävi ilmi, että hanke ei jatku toivotulla tavalla yllättävien muutosten seurauksena. Ongelmaksi tuli vastuutahon lakkauttaminen, mistä ei ollut tietoa hanketta käynnistettäessä.

Elokuvakomissiotoiminta perustuu asiantuntijuuteen ja ajantasaiseen tietoon alueen elokuva- ja media-alan resursseista. Kun perustyö on tehty hyvin, voidaan komissiotoimintaa ”pyörittää” melko pienellä resurssilla. Ongelmaksi syntyi käytännössä toiminnan pysyvän kotipesän löytäminen, sillä Oulun kaupunki päätti lakkauttaa hanketta toteuttaneen POEM-Säätiön. Toistaiseksi toiminnalle ei ole löytynyt pysyvää jatkosijoitusta ja vastuutahoa.

ONGELMIA Projektin toteutuksessa ongelmia aiheuttivat useat henkilöstö- ja organisaatiomuutokset. Ongelmista kuitenkin selvittiin selkeän projektisuunnitelman ja hallinnoinnin avulla. Hankkeen tuloksiin alueella kuvattujen tuotantojen määrän osalta vaikutti keskeisesti se, ettei POEM-Säätiö ole vuoden 2007 jälkeen toiminut alueellisena rahoittajana. Alueellisen rahoituksen puuttuminen on vaikuttanut merkittävästi erityisesti kotimaisten pitkien elokuvien kuvaamiseen alueella. Elokuvakomissio on pääosin julkisvaroin toimiva alueellinen palvelu. Haastattelussa tuodaan esiin hankkeessa lopulta toteuttamatta jäänyt keskeinen kohta: ”komission pysyvän kotipesän / vastuutahon löytäminen”.

A30312 • FINNISH LAPLAND FILM COMMISSION

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Pohjois-Suomi
- Toteuttaja: Lapin Elämystuotanto Oy
- Kesto: Alkoi 15.4.2008 ja päättyi 30.11.2011
- Toimintalinja: 2 Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 483 289,78
- Kuntien rahoitus 155 343,15
- Yksityinen rahoitus 51 781,04
- Tulot 229,52
- Rahoitus yhteensä 690 643,49

Temaattinen kategoria: luova talous

Kulttuurin alat: elokuva, audiovisuaalinen kulttuuri

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET ”Finnish Lapland Film Commission” -kehittämishankkeen tavoitteena oli perustaa Lappiin elokuvakomissio. Komission tehtäviä kuvataan seuraavasti, ja niiden kytkeytyminen myös hankkeen EAKR-toimintalinjan verkostoitumistavoitteisiin voidaan huomata selvästi:

– tehtävänä on lisätä elokuva-, mainos- ja tv- tuotantojen Lappiin jättämää tuloa sekä niistä saatavia imagohyötyjä. Elokuvakomissio edistää Lapin kilpailukykyä av-alalla ja tuo alueelle tuotantojen kautta työtä, rahaa ja näkyvyyttä. Elokuvakomissio etsii parhaat kumppanit ja neuvoo tuotantojen kanssa toimimisessa. Elokuvakomissio on elokuva-alalla vakiintunut julkinen palvelu, joka yhdistää potentiaaliset kuvauspaikat ja niitä etsivät tahot.⁶⁹

Hankkeen alkaessa 2008 Suomessa oli kolme alueellista elokuvakomissiota. Ne olivat edellä esitelty Pohjois-Suomen elokuvakomissio (Oulun ja Kuusamon seudulla), Itä-Suomen komissio ja Länsi-Suomen komissio. Kaikki ovat kiinteässä yhteistyössä ESR-rahoituksella kehitetyn kansallisen elokuvakomissiotoinnin kanssa.

Finnish Lapland Film Commission -kehittämishankkeessa tavoitteena oli projektin suunnitelman mukaan luoda elokuvakomissio ja tehdä siitä koko Lapin aluetta palveleva kontaktipiste, joka toimisi alueen ja sen palvelutarjonnan markkinoijana kansainvälisesti sekä välittäisi yritysten palveluita av-tuotannoille. Tavoitteena oli myös lisätä Lapin houkuttelevuutta elokuvatuotantojen kuvauspaikkana ja toisaalta hyödyntää tuotantoja matkailumarkkinoinnissa. Kohderyhminä mainittiin ensisijaisesti Lapissa toimivat tuotantopalveluiden tarjoajat, kuten matkailuja av-alan yrittäjät ja muut ammattilaiset. Välillisesti kohderyhmäksi asetettiin koko Lapin elinkeinoelämä (näkyvyyden kasvun kautta).

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Kehittämishankkeen toimenpiteet jakautuivat kolmeen pääkohtaan: Lapin markkinointi kuvauspaikkana kansallisesti ja kansainvälisesti, neuvonta- ja tukipalveluiden tarjoaminen sekä Lapin palvelu- ja av-infran kehittäminen. Hankkeessa järjestettiin erilaisia markkinointitoimenpiteitä, työpajoja, seminaareja ja verkostoitumistilaisuuksia. Lisäksi kehitettiin muun muassa elokuva-alan liittyvä yritysval-

69 <http://www.leofinland.fi/lapin-elokuvakomissio/lapin-elokuvakomission-palvelut/>

mennuskokonaisuus. Lapin elokuvakomission toiminnan käynnistäminen toteutui kuten myös haastattelussa tuli ilmi, ja jatkui hankkeella⁷⁰ ”Finnish Lapland Film Commission 2.0”.

– *elokuvakomission toiminta käynnistettiin kyseisellä hankkeella. Tämän hankkeen jälkeen toteutettiin vielä kaksivuotinen, toimintaa vakiinnuttava hanke, jonka jälkeen Lapin elokuva-komissio on jatkanut toimintaansa alueen kuntien ja yritysten suoralla rahoituksella. Lapin elokuvakomissiolla on tällä hetkellä palvelusopimukset miltei kaikkien Lapin kuntien kanssa sekä keskeisimpien matkailu- ja av-alan yritysten kanssa – – .*

Komission kotisivuilla todetaan kehittämishankkeen ja komission perustamisen jälkeisestä ajasta: ”Lapin elokuvakomissio on toiminut vuodesta 2008. Tänä aikana komissio on avustanut kymmeniä elokuva-, TV- tai mainostuotantoja, joiden Lappiin jättämä suora tulo on miljoonia euroja. Tuotantojen avulla Lappi on myös saanut runsaasti kotimaista ja kansainvälistä näkyvyyttä. Komission toiminta-aikana tuotantokyselyiden ja toteutuneiden tuotantojen määrä on moninkertaistunut.”⁷¹ Lapin elokuvakomissio on muun muassa avustanut ja houkutelut aktiivisesti alueelle seuraavia tuotantoja⁷²:

- *Tumman veden päällä* / Keminmaa & Kemi / pitkä näytelmäelokuva / Suomi
- *Ice Queens* / Rovaniemi / dokumenttielokuva / Suomi & Canada
- *Lordi* / Rovaniemi / dokumenttielokuva / Suomi
- *Anthony* / Sodankylä / lyhytelokuva / Englanti
- *Ylläs – Huipulla Tuulee* / Kolari / TV-sarja / Suomi
- *Ride Life* / Rovaniemi / TV-sarja / Venäjä
- *Postrehy Odjinud* / Rovaniemi / TV-sarja / Tsekkoslovakia
- *Catch and Release* / Savukoski (hyötyjinä myös Salla, Pelkosenniemi, Kemijärvi ja Rovaniemi) / TV-sarja / USA
- *Huuto.net* / Rovaniemi / mainoselokuva / Suomi
- *Valio – Polar* / Inari / mainoselokuva / Suomi
- Korealainen mainostuotanto / Kittilä & Kolari
- Japanilainen mainostuotanto / Kittilä & Kolari
- Espanjalainen mainostuotanto / Pelkosenniemi
- Saksalainen dokumentti / Rovaniemi
- Lifestyle-matkailuohjelma / Inari-Saariselkä / USA & Argentiina
- Matkailu- & ruokaohjelma / Kittilä / Hullu Poro / Hollanti
- *Duudsonit tuli taloon* / Rovaniemi & Kemi / Suomi
- *Today Show* / Rovaniemi / Australia.

70 EAKR-rahoitteinen ”Finnish Lapland Film Commission 2.0” vuosina 2011–2014.

71 <http://www.filmilapland.fi/home/film-commission/for-stakeholders/>.

72 <http://www.lapinkansa.fi/Lappi/1194862045207/artikkeli/lapin+elokuvakomission+toiminta+jatkuu+2014.html>.

Kuten Pohjois-Suomen komissiohanke, tämä hanke sijoittui Pohjois-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjalle 2 – Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisraken- teiden vahvistaminen. Haastattelun mukaan hanke onnistui luomaan verkostoja ja kehittämään liiketoimintaa sekä tavoitteiden mukaisesti lisäsi Lapin vetovoimaa tuotantopaikkana:

– elokuvakomissiohanke edisti uuden liiketoiminnan syntymistä alueelle. Lappiin on pe- rustettu uusia yrityksiä, joiden liiketoiminta perustuu kokonaan tai osittain elokuva-, TV- ja mainostuotantojen tuottamiseen tai palvelemiseen. Lisäksi olemassa olevat yritykset ovat saaneet av-alalta uutta liiketoimintaa ja kehittäneet palveluitaan vastaamaan tämän yritys- segmentin tarpeisiin. Lapin elokuvakomission on edistänyt alueen näkyvyyttä kansallisesti sekä kansainvälisesti, ja mahdollistanut uudenlaisten, tuloksekkaiden yhteistyökumppa- nuuksien syntymisen elokuvatuotantojen ja alueen matkailualan yritysten ja alueorganisaa- tioiden välille. Lappi on hankkeen seurauksena vetovoimaisempi ja kilpailukykyisempi alue tuotantojen toteuttamispaikkana.

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Lapin elokuvakomissiotoiminnassa parannet- tiin kulttuurin tuotantoa, jakelua, markkinointia ja myyntiä sekä tehtiin Suomesta kiinnostavam- paa toimintaympäristöä kulttuuritoimijoille. Se vaikutti ministeriön kulttuuripolitiikan strate- gian tahtotiloista erityisesti kulttuurin ja talouden kehittymiseen. Siinä, kuten Pohjois-Suomen elokuvakomissiohankkeessa, kulttuuripoliittiset tavoitteet kytkeytyvät myös rakennerahaston tavoitteisiin ja vahvasti kulttuurin sekä talouden yhteiseen elinkeinolähtöiseen kehittämiseen. Hanke onnistui haastattelun mukaan tukemaan luovien alojen, tässä tapauksessa erityisesti elokuva-alan, liiketoiminnan kehittymistä Lapissa. Loppuraportissa painotetaan sitä, kuinka La- pin monipuoliset maisemat, saavutettavuus ja saatavilla oleva infrastruktuuri muodostavat pe- rustan, jolta alueen liiketoimintaa, työllisyyttä ja yleistä vetovoimaa voidaan edelleen kehittää myös elokuvabisneksen kautta. Myös verkostot ovat syntyneet tavoitteiden mukaisesti muun muassa kansallisen elokuvakomissiotoiminnan kanssa:

Lapissa hankkeen aikana on syntynyt av-alan sekä matkailualan toimijoiden verkosto elo- kuvakomission toiminnan seurauksena. Verkosto mahdollistaa uusien kumppanuuksien sekä liiketoiminnan kehittämisen. Lisäksi hankkeen aikana on käynnistetty Suomen eloku- vakomission toiminta toisella hankkeella (Location/Destination Finland). Suomen elokuva- komissioiden verkosto on rakentunut tämän hankkeen tuloksena. Lapin elokuvakomissio on myös verkottunut erittäin hyvin sekä kansallisesti että kansainvälisesti av-alan toimi- joiden kanssa.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Hankkeessa saatiin aikaan pysyvä toiminta- malli ja hyviä käytäntöjä, jotka palvelevat alueen elinkeinoelämää, etenkin av-alaa, ja kulttuuria. Toisin kuin Pohjois-Suomen komission tapauksessa, nyt vastuutahoa ei ole lopetettu yllättäen.

Komission toiminta perustuu jatkossa kuntien ja yksityisten yritysten rahoitukseen⁷³. Rahoitus- pohjaa on siis saatu vakiinnutettua hankerahoituksen jälkeiselle ajalle.

Hankkeen seurauksena syntyi pysyvä toimija, Lapin elokuvakomissio, jonka rahoitus perustuu sen tuottamiin palveluihin alueen kunnille ja yrityksille. Hankkeella onnistuttiin rakentamaan malli, joka mahdollistaa tehokkaan, tuloksekkaan toiminnan. Lapin elokuvakomission palvelut ja toiminnan tuloksekkuuden mittarointi ovat hankkeen aikana rakennettuja käytäntöjä. Myös Lapin elokuvakomission tarjoama Film Friendly -valmennus on hankkeen aikana alkunsa saanut käytänne. Ks. <http://www.filmilapland.fi/home/film-commission/film-friendly/>

ONGELMIA Osa hankekumppaneista poikkesi aiesopimuksissa sovituista rahoitusosuuksista ja budjettiin syntyi vaje. Lopulta Inarin elinkeinoyhtiö Inlike, Kemijärvi, Sodankylä, Rovaniemi sekä KTAMK lisäsivät omaa rahoitusosuuttaan niin että vaje voitiin paikata.

A30248 • ELOKUVA- JA SISÄLTÖTUOTANTOALAN YRITYSTEN

KANSAINVÄLISEN VERKOSTON KEHITTÄMINEN

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Toteuttaja: Rovaniemen Kehitys Oy
- Kesto: Alkoi 1.3.2008 ja päättyi 28.2.2010
- Toimintalinja: 2 Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 180 187,02
- Kuntien rahoitus 120 124,68
- Rahoitus yhteensä 300 311,70

Temaattinen kategoria: luova talous

Kulttuurin alat: elokuva, audiovisuaalinen kulttuuri

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET Edellä esitellyn, vuonna 2008 alkaneen Lapin elokuvakomission kehittämisen kanssa tiiviissä yhteistyössä toimi Rovaniemen Kehitys Oy:n hanke ”Elokuva- ja sisältötuotantoalan yritysten kansainvälisen verkoston kehittäminen”. Lähtökohtana oli palvella Lapin elokuvakomission kehittymistä ja verkostojen luomista. Hanke on esimerkki siitä, miten useilla eri rakennerahastoprojekteilla voidaan kehittää yhtä aikaa samaa kohdetta, tässä tapauksessa Lapin elokuvakomissiota ja sen verkostoja.

Kehittämishankkeen tavoitteiksi ilmoitettiin Rovaniemen ja Lapin elokuva- ja sisältötuotantoalan yritysten, oppilaitosten ja kehittämisorganisaatioiden verkostoituminen. Haluttiin

73 <http://www.lapinkansa.fi/Lappi/1194862045207/artikkeli/lapin+elokuvakomission+toiminta+jatkuu+2014.html>.

hankkia osaamista ja kontakteja kansainvälisten verkostojen avulla. Muina ilmaistuina tavoitteina olivat Rovaniemen vetovoimaisuuden kasvattaminen elokuva- ja sisältötuotantoalan keskittymänä, Lapin ja Rovaniemen tunnettuuden lisääminen markkinointimatkojen avulla sekä uusien kansallisten ja kansainvälisten kontaktien luominen alueen yrittäjille, jotka voisivat käyttää kontakteja hyödyksi myös tulevaisuudessa. Alalle haluttiin luoda verkostoja niin alueellisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Kohderyhmänä mainitaan Lapin alueen elokuva- ja sisällöntuotantoalalla toimivat yritykset, joita tietokannan mukaan olivat muun muassa:

Frost, Action Media, 3Dverstas, Unilumi Oy, Videotuotanto Jussi Hiltunen, Sound & Picture, Abevisio, Lapland Studio, Lapland Memories, Forest Camp Entertainment Oy, Idisfilmi, Joulupukki TV, Gigafty, AC Team, Romppainen Tauno, Kuvaraito, Videotodex, Eskino Films Oy, Lumimiesfilmi, Rautasilta, Flatlight Films, Northlight Pictures, Sitlent Storm, Studioala Ruuskanen, Elokuvaluotanto Lumihutale, Mononen Raimo Armas, LudoStorm, Kuva Koodarit, Estar Studios ja Pallas Media.

Haastattelussa todettiin, että hanke on onnistunut luomaan verkostoja tavoitteidensa ja EAKR-toimintalinjan mukaisesti ja auttanut Lapin elokuvakomission toimintaa.

– – hankkeen tavoitteena oli kehittää nimenomaan Lapissa av-alalla toimivien yritysten toimintaedellytyksiä rakentamalla kansallisia sekä kansainvälisiä verkostoja ja suoria kontakteja, sekä tuomalla tietoa asiakaskunnan tarpeista liiketoiminnan sekä alueella tapahtuvan koulutuksen kehittämiseksi. Hankkeessa toteutettiin kaksi isoa seminaaria, joissa oli korkean tason av-alan kansainvälisiä vieraita sekä alan keskeisiä toimijoita Suomesta, sekä alueen yritysten vierailuita muualle samoin kuin asiantuntijoiden vierailuita alueelle. Kontaktit edistivät Lapin elokuvakomission kontaktiverkostoa, markkinatiedon keruuta sekä asiantuntemuksen kasvattamista. Yrityksille hanke toi kontakteja potentiaaliin asiakkaisiin.

ELOKUVAKOMISSIOIHIN LIITTYVÄT ESR-HANKKEET KAUDELLA 2007–2013

Edellä esiteltyt alueelliset komissiohankkeet ovat osa laajaa kansallista elokuvakomissio-toimintaa. Suomen kansallisen elokuvakomission toimintaa toteutettiin Location / Destination Finland -hankkeella, jota koordinoi Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus LEO. Se oli jatkoa alueellisia komissioita kehittäneelle Film Location Finlandille. Location / Destination Finland -hankkeen taustajoukoissa olivat mukana kaikki Suomessa toimivat alueelliset elokuvakomissiot, Suomen elokuvasäätiö, audiovisuaalisen alan tuottajien järjestö SATU ry, Suomen elokuvatuottajien liitto, Matkailun edistämiskeskus ja Finnish Film & Audiovisual Export Favex ry.

FILM LOCATION FINLAND**POEM-Säätiö****Alkoi 1.7.2008 ja päättyi 28.2.2011**

POEM-Säätiön hallinnoimassa Film Location Finland -hankkeessa päämääränä on ollut alueellisten elokuvakomissiotoimijoiden verkottaminen, niiden palveluiden tarjonnan yhtenäistäminen, komissioiden yhteisen kansainvälisen lokaatiomarkkinoinnin käynnistäminen sekä yhtenäisen tilastotiedon tuottaminen Suomessa kuvattujen elokuva-, televisio- ja mainostuotantojen taloudellisista vaikutuksista.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 233 483
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 233 425
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 288 110
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 286 271

LOCATION / DESTINATION FINLAND**Lapin Elämystuotanto Oy****Alkoi 11.4.2011 ja päättyi 31.12.2013**

Hankkeen tarkoituksena on vakiinnuttaa kansallisen elokuvakomission toiminta- ja organisaatiomalli suhteessa alueellisiin komissioihin ja muihin av-alan organisaatioihin sekä rakentaa evaluaatio- ja kehitysprosessi matkailualan ja elokuva-alan yhteistyölle.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 840 370
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 836 025
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 995 270
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 990 925

5 ETELÄ-SUOMEN HANKKEET: LUOVIA TILOJA JA KULTTUURISTA HYVINVOINTIA

5.1 Luova Tila

Osana laajaa Luova Suomi -koordinaatioranketta kehitettiin myös Luovien alojen verkostoa. Sen yksi toimijoista on Luova Tila -verkosto, joka on luovien alojen keskusten yhteistyöfoorumi. Verkoston tavoitteena on tarjota vertaistukea keskuksille ja kehittää keskusten välistä yhteistyötä. Yhteistyömuotoina voivat olla esimerkiksi yhteisten toimintamallien kehittäminen, ideoiden kierrättäminen, yhteistempaukset, tuotantojen kierrättäminen ja keskuksissa tapahtuvan yritystoiminnan tukeminen.⁷⁴ Verkostoa kehitettiin EAKR-rahoitteisella hankkeella vuosina 2009–2012.

A31065 • LUOVA TILA

KEHITTÄMISPROJEKTI

Suuralueohjelma: Etelä-Suomi

- Toteuttaja: Turun kaupunki, Turun Seudun Kehittämiskeskus
- Kesto: Alkaa 1.10.2009 ja päättyy 31.12.2012
- Toimintalinja: 5 Suuralueet-toimenpiteiden temaattinen keskittäminen

Rahoitus/resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 766 899,12
- Kuntien rahoitus 195 523,41
- Yksityinen rahoitus 135 468,72
- Rahoitus yhteensä 1 097 891, 25

Temaattinen kategoria: luova talous, kulttuuri-infrastruktuuri

Kulttuurin ala: luovan alan yrittäjät

HANKKEEN TAUSTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ Turun kaupungin/Turun Seudun Kehittämiskeskuksen vuosina 2009–2012 hallinnoima ylimaakunnallinen kehittämishanke ”Luova Tila” tavoitteli laajasti luovien alojen sekä tilojen kehittämistä ja verkostoitumista erityisesti elinkeinopoliittisesta näkökulmasta. Se on esimerkki EAKR-rakennerahastokauden 2007–2013 kulttuurin ja luovan talouden hankkeesta, joka sijoittui ylimaakunnalliselle toimintalinjalle 5 (yhteinen toimintalinja oli mukana ainoastaan Etelä-Suomen ohjelmassa). Haastattelun mukaan Luova Tila toteutti hyvin Turun kaupungin strategisia linjauksia, koska luovat alat on nimetty Turun kärkihankkeeksi. Esimerkiksi Turun kaupungin osaamis- ja elinkeinostrategiassa vuosille 2006–2009 nostettiin luovat alat (strategiassa yrityspalveluyritykset sekä kulttuuriteollisuus = kulttuuri, media, mainonta) erääksi kärkiklusteriksi, ja tavoitteeksi luoda Turusta kansainvälisesti kilpailukykyinen luovien alojen keskus vuoteen 2015 mennessä.

74 <http://www.luovasuomi.fi/verkosto/luovienalojenverkosto/luovatila>.

Hankkeen aikana käytiin vuoropuhelua eri tahojen kanssa. Toisaalta yhteyksiä pidettiin myös kentälle luovan alan yrityksiin ja muihin organisaatioihin. Hankkeessa huomioitiin alueelliset linjaukset ja kiinnostus kulttuurin ja luovien alojen kehittämisen suhteen. Hankkeeseen liittyvä haastattelu tehtiin Turun näkökulmasta, mutta hankkeessa oli toimijoita myös Porvoossa ja Hämeenlinnassa. Koko toteuttajajoukko koostui Turun Seudun Kehittämiskeskuksesta, Kehittämiskeskus Oy Hämeestä, Posintra Oy:stä ja Suomen Humanistinen ammattikorkeakoulu Oy:stä (HUMAK).

Jatkuva vuoropuhelu kaupungin virkamiesten ja muiden päättäjien kanssa, toisaalta vuorovaikutus arkisessa elämässä luovan alan yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa. Alusta asti huomioitiin [alueelliset tavoitteet] ja tavoitteet toteutuivat.

Luovat alat nähtiin rakennerahaston toimintalinjan mukaisesti yleisesti alueiden vetovoimaa ja menetystä lisäävinä: ”Luovan alan menestys vaikuttaa selvitysten mukaan suotuisasti alueen muiden toimialojen yritysten menestymiseen, alueen asukkaiden hyvinvointiin ja alueen vetovoimaisuuteen.” Turun seudun kehittämiskeskus toteutti samaan aikaan myös niin ikään EAKR-rahoitteista ”Fortuna-korttelin kehittämishanketta” (ajalla 1.1.2010 ja 31.8.2012, julkista rahoitusta 685 399 euroa), joka sijoittui toimintalinjalle 4 – suurten kaupunkiseutujen kehittäminen. Tämän hankkeen yhteydessä mainitaan erityisesti Turun kulttuuripääkaupunkivuosi 2011. Vuonna 2013 alkoi lisäksi sekä Fortuna-korttelin kehittämishanketta että Luova Tila -hanketta jatkava EAKR-hanke, joka päättyy 31.12.2014 (tämän hankkeen suunniteltu julkinen rahoitus on 238 000 euroa). Turun Seudun Kehittämiskeskus kehitti siis laaja-alaisesti usealla toisiinsa linkittyvällä hankkeella kulttuuria, luovan talouden verkostoitumista ja kaupunki-infrastruktuuria aluekehitysrahaston rahoituksella. Niiden yhteinen julkinen rahoitus on noin 2 miljoonaa euroa.

Luova Tila -hankkeen lähtökohdaksi mainittiin luovien alojen yritysten verkostoituminen, yksipuolisen toiminnan kehittäminen sekä luovien alojen tilojen kehittäminen. Tavoitteeksi asetettiin laajassa mielessä luovan talouden ja siihen liittyvän infrastruktuurin kehittäminen. Haastattelussa kohderyhmäksi ilmoitettiin nimenomaan luovan alan yrittäjät eikä ainoastaan kulttuuritoimijat. Luovilla aloilla työskentelee Turun seudulla noin 8000 ihmistä 2500 yrityksessä alan liikevaihdon ollessa 1300 miljoonaa euroa⁷⁵.

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Hankkeessa oli kolme osaprojektia. Turun seudun osaprojektissa kehitettiin luovan alan klusteritoimintaa (luovien alojen ja muiden alojen toimijat yhteen) ja luovien tilojen toimintakonsepteja (luovan alan keskuksen Logomon kehittäminen). Turun osaprojektissa tavoitteena oli myös toteuttaa Suomen luovia keskuksia esittelevä julkaisu. Porvoon osaprojektissa (hallinnoijana Posintra Oy) keskeisenä tavoitteena oli kulttuuri- ja kongressikeskus Taidetehtaan⁷⁶ kehittäminen luovien alojen näkö-

75 <http://www.turunseutu.fi/bt/fi/cms.nsf/pages/92C8426C8DE943F2C2257C2A004B447C?opendocument>.

76 <http://taidetehtas.fi/fi/info/>.

kulmasta. Tähän kuului kulttuuri- ja tapahtumatuotannon kehittämistä ja toimintakonseptin määrittelyä. Taidetehtaan rakentaminen alkoi varsinaisesti 2009 ja se valmistui 2012⁷⁷. Hämeenlinnan osaprojektin (hallinnoi Kehittämiskeskus Oy Häme) tavoitteina oli Wetterhoff-korttelin⁷⁸ kehittäminen luovien alojen keskittymänä.

Loppuraportin mukaan kaikki osahankkeet saavuttivat tärkeimmät tavoitteensa. Tavoitteena oli luoda kolmessa kaupungissa luovalle alalle tilakonsepteja ja verkostoja. Hämeenlinnan osahankkeessa päätavoite oli saneerata vanha Wetterhoff-korttelissa sijaitseva kiinteistö luovan alan yrittäjien liiketilaksi. Wetterhoff-korttelin toimitilat täyttyivät lähes välittömästi niiden valmistuttua. Porvoossa osahankkeen kehittämiskohteena oli Taidetehdas. Toimitiloja remontoitiin yrittäjien lisäksi taiteilijoille. Erityisesti kohderyhmänä olivat tapahtumatuottajat. Turussa toimi kaksi osahanketta, joista ammattikorkeakoulu Humakin osahanke keskittyi yrittäjien ja muiden organisaatioiden verkostoitumiseen, liiketoiminnan eri osa-alueiden kehittämiseen sekä yleiseen tiedon keräämiseen ja levittämiseen luoviin aloihin liittyen. Turun Seudun Kehittämiskeskuksen osahankkeen päätavoitteena oli Logomon kehittäminen luovan alan keskiöksi Turussa. Kehittämiskeskuksen osahankkeen toisena päätavoitteena oli koota yhteen tietoa maamme luovista keskuksista ja muista merkittävistä luovan alan keskittymistä⁷⁹. Hankkeessa rakennettiin aktiivisesti verkostoja myös kansainvälisesti.

Julkisessa rakennerahastotietokannassa hankkeen lähtökohdaksi kuvailtiin tarvetta luoda yhteistyössä infrastruktuuria ja tiloja luovalle alalle ja yrittäjyydelle Varsinais-Suomessa, Kantta-Hämeessä ja Itä-Uudellamaalla. Hanke sijoittui Etelä-Suomen EAKR-ohjelman ylimaakunnalliset teemahankkeet -toimintalinjalle (TL5). Toimintalinja oli voimassa vain Etelä-Suomen alueella ja sen rahoitus kohdistettiin ylimaakunnallisiin hankkeisiin, joissa tuli aina olla mukana useampi kuin yksi maakunta. 80 % kyseisen toimintalinjan kehittämispanoksesta suunnattiin Etelä-Suomen erilaisten klusterien ja keskittymien kehittämistä tukeviin teemoihin. Eräs toimintalinjan teema oli muotoilu ja muut luovat toimialat. Haastattelun perusteella rakennerahaston tavoitteet toteutuivat hyvin:

Kolmeen kaupunkiin rakennettiin / saneerattiin toimitilaa luovan alan yrityksille uusia toimintamalleja ja verkostoja muodostaen. Niitä syntyikin ja mukaan saatiin satoja yrityksiä ja muita organisaatioita. Lisäksi tehtiin kirja ja nettisivusto Suomen luovista keskuksista. Vastaava määritelmää ja dokumentointia ei aiemmin oltu tehty.

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Luova Tila oli ensisijaisesti luovan talouden elinkeinopoliittinen hanke, jossa kehitettiin laajassa mielessä kulttuuriin, luovuuteen ja innovaatioihin perustuvaa taloutta.

77 <http://taidetehdas.fi/fi/info/historia/>.

78 <http://www.wetterhoff.fi/etusivu>.

79 Julkaisu luovista keskuksista löytyy osoitteesta <http://www.luovatkeskukset.fi/etusivu/>.

Wetterhoff | Luova Tila -hanke,
Turun kaupunki,
Turun seudun kehittämiskeskus

Logomo | Luova Tila -hanke,
Turun kaupunki,
Turun seudun kehittämiskeskus

Markus Henttonen

Luovat alat on nimetty Turun kaupungin kärkihankkeeksi ja hankkeessa toteutettiin konkreettinen tilakonseptointi, joka mahdollistaa kulttuuripoliittisten linjausten käytännön toteutumista elinkeinopoliittisesta näkökulmasta. Hankkeessa keskityttiin liiketaloudellisesti kannattavan kulttuuri- ja luovan alan elinkeinotoiminnan rakenteiden edesauttamiseen ja tässä onnistuttiin. Varsinaisia kulttuuripoliittisia tavoitteita hankkeella ei ollut, vaan keskityttiin luoviin aloihin laajemmin ja erityisesti elinkeinopoliittisesta näkökulmasta.

Hankkeessa siis kehitettiin kolmeen kaupunkiin kulttuuri-infrastruktuuria ja tiloja luoville aloille. Ministeriön kulttuuripoliitiikan tavoitteiden näkökulmasta se vaikutti ensinnäkin yhteiskunnan kulttuuriseen perustaan. Toisaalta siinä myös parannettiin luovan työn tekijöiden ja luovan työn toimintaedellytyksiä. Täten hanke liittyi myös ”luovan työn tekijät” -tavoitealueeseen. Kolmanneksi vahvistettiin myös ”kulttuuri ja talous” -aluetta vaikuttamalla kulttuuriyrittäjyyden edellytyksiin ja luovan talouden vahvistumiseen.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Hanke jatkuu Turun osalta niin ikään EAKR-rahoitteisessa jatkohankkeessa ”Luovan alan toimintaympäristön ja yritysysteistyön kehittäminen; Turun luovat tilat Logomo ja Fortuna”, joka käynnistyi 1.1.2013 ja päättyy vuoden 2014 lopussa. Turun näkökulmasta tehdyssä haastattelussa tuotiin esiin hankkeessa luodut pysyvät verkostot muun muassa koulutuksen, taiteen ja yrittäjyyden välillä sekä luovan alan tilat.

Logomon luovan alan toimitilakokonaisuus (9000 m² tilaa) jäi pysyväksi rakenteeksi, ja tilojen monimuotoinen ja yhteisöllisyyttä edistävä konsepti on ollut menestys. Toimitilojen täyttöaste on 100 %. [] Rakennettiin valtakunnallinen luovien keskusten verkosto toimimaan luovan alan verkoston rinnalla. On edelleen toiminnassa. Samoin Turun kaupungin osalta rakennettiin toiminnallisia yhteistyöverkostoja oppilaitosten, kaupungin organisaatioiden ja muiden toimijoiden välillä (koulutusorganisaatiot, yrittäjäjärjestöt, taiteilijajärjestöt, jne.) [] Rakenteet, toimintamallit ja verkostot ovat nivoutuneet ainakin Logomon ja Turun luovien alojen tapauksessa tiiviisti yhteen ja ne muuttavat muotoaan toimijoiden impulsseista etsiä uusia suuntia ja toiminnan muotoja. Fyysiset seinät ja muut rakenteet pysyvät, mutta ihmiset ja toiminta niiden sisällä on alituksessa muutoksessa.

ONGELMIA Eräs ongelmista koski ”luovan talouden” käsitteellistä epämääräisyyttä. Luovan toimialan ja luovien yritysten määrittely ei ole yksinkertaista, minkä vuoksi toiminnan kohderyhmä oli melko laaja. Keskeinen kysymys olikin: Mitä yrityksiä ja tahoja kutsuttaisiin tilaisuuksiin ja toimintaan mukaan? Suosituksena onkin, että mahdollisimman aikaisessa vaiheessa voitaisiin konkretisoida tavoitteita ja saada yhteen sellaisia yrityksiä ja toimijoita joilla on selkeä yhteinen liiketoiminnan intressi. Henkilöstöresurssit jäivät hankkeessa aiottua vähäisemmiksi: ”Hankkeelle myönnettyjä henkilöresursseja ei täysin pystytty hyödyntämään Turun kaupungin rekrytointikiellosta johtuen, joten projektin henkilöresurssit jäivät suunniteltua pienemmiksi.” Hankkeen loppuraportissa haasteeksi mainitaan myös julkisen sektorin päätöksenteon hitaus. Tämä on

ehkä yleisemminkin ongelma hanke- ja projektimaailmassa, kun nopeat projektit kohtaavat (eri logiikalla) toimivan hallinnon.

LUOVAN SUOMEN ESR-HANKE KAUDELLA 2007–2013 Luova Suomi koordinoi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimaa valtakunnallista Luovien alojen yritystoiminnan kasvun ja kansainvälistymisen kehittämisohjelmaa, joka oli osa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ohjelmakautta 2007–2013. Luovan Suomen Luovien alojen verkoston alla toimii myös yllä käsitelty Luova Tila.

ESR

LUOVA SUOMI

Aalto-korkeakoulusäätiö

Alkoi 1.3.2008 ja päättyi 31.3.2011

LUOVA SUOMI, Palvelu luovien alojen kehittäjille

Luova Suomi -hanke koordinoi opetusministeriön luovien alojen yritystoiminnan kasvun ja kansainvälistymisen kehittämisohjelmaa ja on osa valtakunnallista ESR-kehittämisohjelmaa 2007–2013.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 1 138 800
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 1 058 946
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 1 317 600
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 1 236 120

5.2 Kulttuurisilta pääkaupunkiseudulla

Vuosina 2008–2011 toteutettu ”Kulttuurisilta” oli Metropolia Ammattikorkeakoulun EAKR-rahoitteinen hanke, jossa musiikin koulutusohjelma kehitti Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien kulttuuri- ja taideorganisaatioiden kanssa kulttuuripalveluja.⁸⁰

A30290 • KULTTUURISILTA

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Etelä-Suomi
- Toteuttaja: Metropolia Ammattikorkeakoulu
- Kesto: Alkaa 1.8.2008 ja päättyy 31.7.2011
- Toimintalinja: 4: Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 387 538,15
- Kuntien rahoitus 139 724,64

80 <https://wiki.metropolia.fi/display/Kulttuurisilta/Kulttuurisilta;jsessionid=5B101B6D689EF685834E9D8ADBFB8D9>.

– Rahoitus yhteensä 527 262,79

Temaattinen kategoria: kulttuuri ja hyvinvointi

Kulttuurin ala: kulttuuripalvelut, musiikki, musiikkikasvatus, soveltava taide

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET Kulttuuripoliittisesti hankkeessa oli kyse kaupungin kulttuuripalveluiden ja ammattikorkeakoulun musiikkikasvatuksen yhteistyöstä ja sen kehittämistä. Haastattelussa painotetaan, että hanke suunniteltiin ja tehtiin yhteistyössä kaupunkien kulttuuri- opetus- ja vapaa-aikatoimien kanssa. Hankkeella oli kytkökset kaupunkien muuhun hanketoimintaan:

liitettiin mahdollisimman tiivistä osaksi kaupunkien jo käynnissä olevia tai käynnistyviä hankkeita (mm. Espoon KULPS-hanke, jossa kaupungin taidelaitokset tehdään tutuiksi kaikille koululaisille erityisen kulttuuripolun avulla) tai erityishaasteita (mm. Helsingissä radanvarsilähiöiden tai maahanmuuttajapainotteisten asuinalueiden vetovoiman ja eheyden lisääminen taiteen avulla). Vantaalla oli tarve koota kaupungin eri virastot tekemään yhteistyötä yli rajojen mm. päiväkotien, musiikkiopiston ja vanhusten palvelutalojen tarpeiden yhteensovittamisella, ja tässä taidelähtöinen, myönteisiä mielikuvia ja tunteita herättävä osallistava musiikkikasvatus toimi todellisena kulttuurisiltana.

Laajaksi lähtökohdaksi mainittiin eriarvoisuuden vähentäminen. Tavoitteena oli kehittää kulttuuripalveluiden toimintamallia erityisryhmille, jotka eivät pääse osalliseksi kulttuuri- ja taidekokemuksiin. Tausta-ajatteluna mainittiin suurkaupungin sosiaalisten ongelmien vähentäminen asukkaiden elämänhallintaa vahvistamalla, tässä tapauksessa taiteen ja erityisesti musiikin avulla.⁸¹ Lähtökohdiksi ja tarpeeksi ilmaistiin myös taiteen ja taidekasvatuksen kytkeminen kuntien ja yritysten toimintaan. Tässä hankkeessa oli kyse erityisesti osallistavasta musiikkikasvatuksesta.⁸² Tavoitteena oli kehittää osallistavan ja eheyttävän musiikki- ja taidekasvatuksen menetelmien soveltamista uusissa yhteyksissä ja uudella tavalla suoraan kaupunkien palvelurakenteissa.⁸³ Kulttuuriset tavoitteet liittyivät hankkeen suurkaupunki-toimintalinjalla vaadittaviin tavoitteisiin.

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Hankkeen toiminnasta ja materiaaleista löytyy lisätietoa wikisivustolta⁸⁴. Kotisivuilla on kuvaus toiminnan kulusta, jossa muodostettiin yhteyksiä kulttuuripalveluiden ja Metropolian koulutuksen välille.

Kulttuurisilta eteni erityisryhmien tarpeista lähtevinä osaprojekteina, jotka olivat yhdistettävissä pääkaupunkiseudun kulttuuri- ja taidelaitosten toimintaan. Monitaitoiset Metropolia Ammattikorkeakoulun musiikinopiskelijat saivat mahdollisuuden toteuttaa taidetyöpajoja

81 <http://kulttuurisilta.metropolia.fi/info.html>.

82 <https://wiki.metropolia.fi/display/kulttuurisilta/Kulttuurisilta;jsessionid=CD1E71D8A895CB98F2D6DD8194DDC528>.

83 <https://wiki.metropolia.fi/display/kulttuurisilta/Kulttuurisilta;jsessionid=5B101B6D689EF685834E9D8ADBFBD8D9>.

84 <https://wiki.metropolia.fi/display/kulttuurisilta/Kulttuurisilta;jsessionid=CD1E71D8A895CB98F2D6DD8194DDC528>.

niin Tapiola Sinfoniettan, Helsingin Kaupunginteatterin kuin Vantaan musiikkiopiston ja vapaa-ajan palveluiden kanssa. He loivat yhteyksiä lakisääteisiä kulttuuripalveluja tarjoavien toimijoiden ja alan koulutusta järjestävän Metropolian välille. He kohtasivat kaupunkilaisia kirjastoissa, palvelutaloissa, sairaaloissa, eri kulttuurien kohtaamispaikoilla.⁸⁵

Kulttuurisillassa toteutettiin 18 osaprojektia ja 320 työpajaa. Opiskelijoita oli mukana 301 ja opintopisteitä tehtiin 1086.⁸⁶ Kulttuurisillassa julkaistiin kaksi kirjaa: Soivia kohtaamisia sekä sen englanninkielinen käännös Musical Encounters, josta tehtiin sekä verkkokirja että painettu versio. Lisäksi tehtiin kolme DVD:tä: Muistoja musiikilla, Tähän asti ja Kulttuurisilta – kohtaamisia taiteessa.

Hanke sijoittui Etelä-Suomen EAKR-ohjelman kaupunkiseutujen kilpailukykyyn ja erityishaasteisiin keskittyvälle suurkaupunki-toimintalinjalle (4), jonka rahoitus kohdistui pääkaupunkiseudulle ja Turun seudulle. Toimintalinjan rahoituksella tuettava toiminta jaettiin viiteen tavoitealueeseen: 1) vetovoima, turvallisuus, kaupunkiympäristön parantaminen ja elävä kaupunkikulttuuri 2) Yhteisöllisyys, osallisuus, asukkaiden vaikutusmahdollisuudet sekä kansalaisyhteiskunnan kehittyminen 3) sosiaalinen koheesio 4) palvelutuotannon kehittäminen 5) osaa-miskeskittymien toimintaedellytykset. Haastattelun mukaan rakennerahastolliset tavoitteet ”...toteutuivat esimerkillisesti, koska hanke valittiin rahoittajan mallikelpoisesti toteutetuksi best practises -hankkeeksi.” Laajasti ajatellen Kulttuurisillan voi nähdä toteuttaneen vaihtelevasti jopa kaikkia toimintalinjan viittä tavoitealuetta.

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Keskeisenä kulttuuripoliittisena tavoitteena oli kehittää osallistavan musiikkikasvatuksen roolia kaupunkien kulttuuripalveluissa mahdollisimman laajat asukasryhmät tavoittaen ja tasa-arvoa lisäten. Tämä myös saavutettiin haastattelun mukaan:

...kulttuuripoliittiset tavoitteet toteutuivat jo hankkeen aikana (yli 300 osallistavaa työpajaa lapsille, koululaisille, ikäihmisille, erityispäiväkotien lapsille ja henkilökunnalle; osallistujia eri tapahtumissa yli 3000). Lisäksi hankkeen jälkeen on syntynyt pysyvää yhteistyötä ja mm. työharjoittelukäytäntöjä, joiden avulla musiikkikasvatuksen modernit toimintatavat ovat juurtuneet paremmin osaksi kaupunkien kulttuuripalveluja ja taidelähtöistä toimintaa.

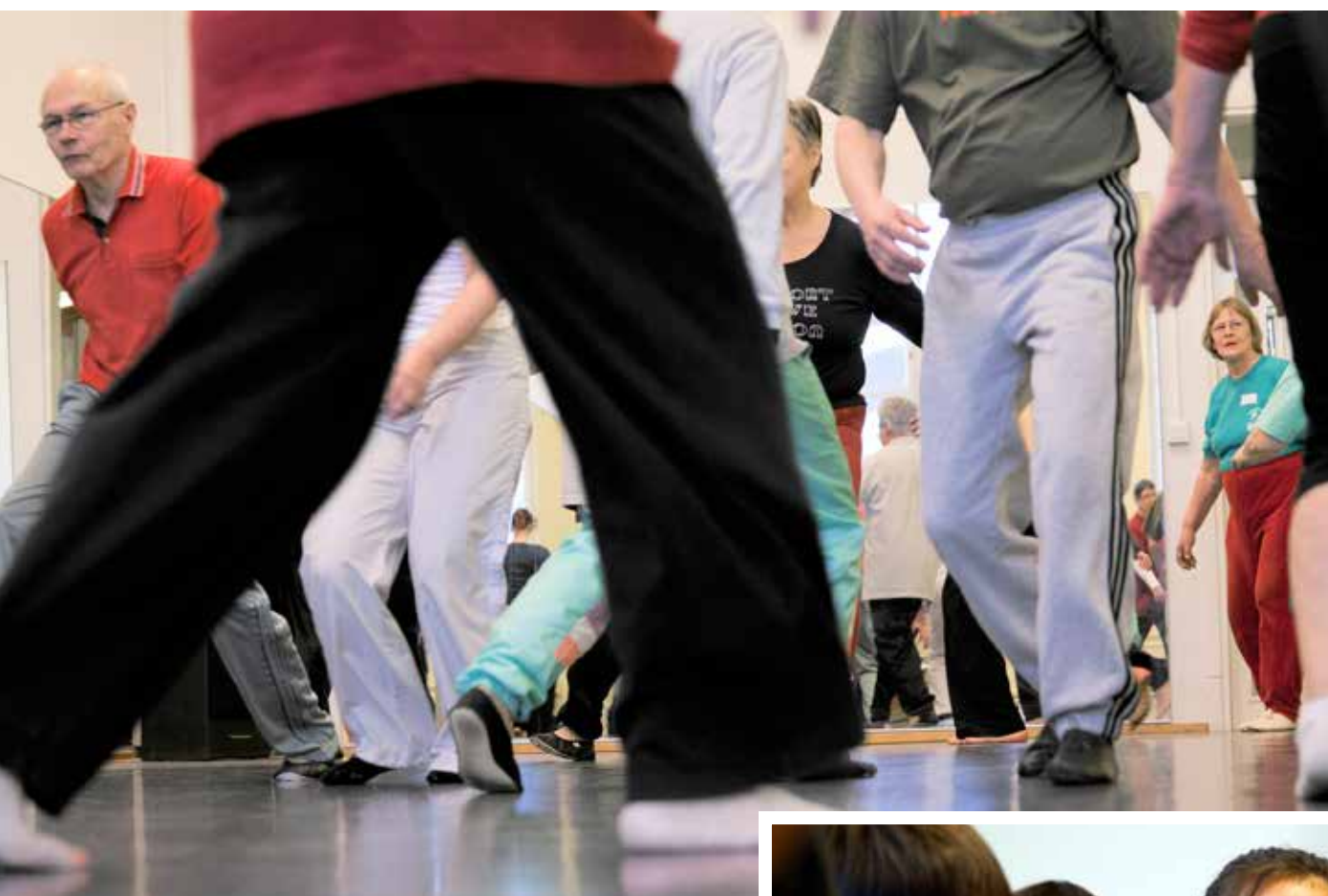
Hankkeella voidaan arvioida olleen kulttuurisia hyvinvointivaikutuksia osallistuneisiin yhteisöihin ja tätä kautta yksilöihin. Ihmiset pääsivät Kulttuurisillassa osallisiksi taidekasvatukseen (musiikkikasvatukseen) ja taiteen luomiseen. Kulttuurisina vaikutuksina voidaan pitää myös sitä, että kaikki hankkeen osaprojektit tukivat paikallista kulttuurituotantoa – jokaisessa osanot-

85 <http://kulttuurisilta.metropolia.fi/info.html>.

86 <http://kulttuurisilta.metropolia.fi/tuloksia.html>.

Kulttuurisilta

Metropolia | Heidi Söderholm

Metropolia | Heidi Söderholm

tajakaupungissa huomioitiin paikallinen kulttuurituotanto. Loppuraportissa korostetaan myös kulttuuriperinnön siirtämistä.

Hankkeessa kehitettiin yhteiskunnan kulttuurista perustaa. Siinä oli kyse taide- ja kulttuurikasvatuksen yhteydestä kulttuuripalveluihin. Samalla vaikutettiin myös luovan työn tekijöihin (Metropolian opiskelijat) koittamalla muodostaa yhteyksiä kulttuuripalveluihin ja esimerkiksi muodostamalla työharjoittelukäytäntöjä. Kolmanneksi hankkeessa oli kyse kulttuurin ja kansalaisten suhteen kehittämistä ja osallistumisen parantamisesta. Kulttuuripalveluita kehitettiin ja taidetta hyödynnettiin yksilöiden hyvinvoinnin parantamisessa. Ministeriön kulttuuripolitiikan tavoitteiden suhteen yhteyksiä oli siis ainakin kolmelle eri tavoitealueelle.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Hanke on saavuttanut jatkuvuutta. Ensinnäkin Kulttuurisillan kokemuksista saatua tietoa voidaan hyödyntää edelleen suunniteltaessa musiikin koulutusohjelman työelämälähtöistä koulutusta sekä tehtäessä kaupunkien ja Metropolia Ammattikorkeakoulun välistä yhteistyötä. Siinä tuotetut dokumentoinnit edistävät jatkuvuutta. Erityisesti Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa on syntynyt uutta toimintaa ja muun muassa aiempaa vakiintuneempia opiskelijoiden työharjoittelukäytäntöjä.

Espoossa on käynnistynyt Kulttuurineuvola-toiminta, jossa neuvoloissa pyritään antamaan, paitsi lasten terveyteen liittyvää neuvontaa, tarjoamaan mahdollisuuksia päästä osallistamaan, voimaannuttamaan ja sosiaalista koheesiota edistävään musiikkitoimintaan. Myös Espoon Entresse-kirjastossa on käynnistynyt yhteistyötä, jossa lapsille tarjotaan musiikkiin liittyviä elämyksellisiä tarinatuokioita yms. omaa luovaa musiikkitoimintaa kirjastokäynnin yhteydessä. Vantaan musiikkiopiston kanssa on opiskelijoiden työharjoitteluyhteistyötä sekä monikulttuurinen Tempo-orkesteritoiminta⁸⁷, jossa Metropolian opiskelijat ja ohjaavat opettajat ovat keskeisessä roolissa.

Metropolian jo ennestään hyvät verkostot⁸⁸ vahvistuivat hankkeessa ja hankkeen avulla:

– osaaminen ja mahdollisuuden kuntien hyvinvointityössä tulivat tunnetuksi ja verkostot kuntatason toimijoihin/yksiköihin/virastoihin vahvistuivat merkittävästi. Samoin hankkeen aikana muodostui yhteistyöverkosto useiden päiväkotien, erityispäiväkotien, koulujen, palvelutalojen ja kaupunkien taidetoimijoiden välillä.

Samoin kehittyi verkosto kaupunkien ylläpitämien taidelaitosten, Metropolian musiikin koulutusohjelman ja kaupungin musiikkikasvatuspalveluja tarvitsevien organisaatioiden kesken. Eri-tyisesti musiikkikasvatuksen alueella Metropolian ja alueen musiikkiopistojen välinen yhteistyö kehittyi.

87 Maksuton Tempo-orkesteritoiminta Vantaalla. Vuonna 2009 perustettuun orkesteriin kuuluu 24 oppilasta luokilta 1–4.

88 <http://www.metropolia.fi/tietoa-metropoliaista/kansainvalisyys/verkostot/>. Metropolialla on muun muassa jäsenyys 20 kansainvälisessä verkostossa/järjestössä. Tämä hanke keskittyi lähinnä verkostoihin Suomessa.

ONGELMIA Kulttuurisillan loppuraportissa annetaan suositukseksi hankkeille yleisesti henkilökunnan hyvä sitouttaminen ja osallistaminen hankkeen toimintaan sekä tavoitteisiin. Myös viestintä ja kommunikaatio tuodaan esiin. Avoin viestintä hankkeiden alkuvaiheessa edesauttaa henkilökunnan sitoutumista ja innostumista. Lisäksi muistutetaan, että hankehenkilökunnan riittävä määrä suhteessa hankkeen sisältöön on hyvä ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa.

Haastattelussa mainittiin eräänä hankkeen tavoitteena tuoda Metropolian musiikkikasvatuksen potentiaali paremmin kaupunkien toimijoiden tietoisuuteen, jotta hyvän koulutuksen saaneiden opiskelijoiden ja valmistuneiden taitoja voitaisiin hyödyntää kulttuuripalveluissa. Samalla haastattelussa epäillään, miten kaupungeissa todella suhtaudutaan hankkeen esille tuomiin mahdollisuuksiin. Arvostetaanko kulttuuria tarpeeksi? Hankkeessa oli tavoitteena myös edistää uudenlaisten työpaikkojen syntymistä kaupunkien palveluihin musiikkikasvatuksen opiskelijoille, eli luovan alan ihmisille.

Vaikka hanke tavoitti valtavan määrän sekä kaupunkien työntekijöitä että yleisöä, jäi epäselväksi, tunnistettiin osaaminen yhtään tätä joukkoa laajemmin tai kykenivätkö kaupungit palkkaamaan esim. varhaiskasvatuksen tehtäviin näitä erityisalansa huippuosaajia. Syntykö yhtään uudenlaista työpaikkaa kaupunkien palvelurakenteisiin? Tämä saattoi jäädä ainakin osin toteutumatta, sillä suomalainen yhteiskunta arvostaa lähinnä ”kovia aloja” ja kulttuurin ei katsota tuovan veroeuroja kaupunkiin samoin kuin teollisuus. Ennalta ehkäisevällä hyvinvointityöllä ei näyttänyt olevan vielä hankkeen toteutusaikana kovin suurta merkitystä.

KULTTUURISILTAAN JA METROPOLIAN MUSIIKKIKASVATUKSEEN LIITTYVIÄ ESR-HANKKEITA KAUDELLA 2007–2013

ESR

ESISELVITYSPROJEKTI KUVATAIDE- JA MUSIIKKIALA HYVINVOINTIPALVELUIDEN TUOTTAJINA

Suomen Taiteilijaseura

Alkoi 1.1.2011 ja päättyi 30.4.2011

Esiselvityksessä tarkasteltiin pääosin EU:n tuella (ESR, EAKR) toteutettuja hankkeita, joiden lisäksi tarkastettiin yksittäisiä innovatiivisia ja hyvinvointia edistäneitä projekteja ja toimintamalleja. Kulttuurisilta oli yksi hankkeista. Selvitystyössä kävi ilmi, että taiteilijat tarvitsevat koulutusta voidakseen toimia paremmin hyvinvoinnin palvelujen kentällä.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 14 000
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 13 549
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 17 000
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 15 638

**MUSIIKKI ELÄMÄÄN – OSALLISTAVAN KONSERTTITOIMINNAN JA
YLEISÖYHTEISTYÖN ALUEELLINEN KEHITTÄMISHANKE – Esiselvitys**

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy

Alkoi 1.7.2010 ja päättyi 31.10.2010

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 27 224
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 25 029
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 32 290
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 29 715

**MUSIIKKI ELÄMÄÄN – OSALLISTAVAN KONSERTTITOIMINNAN JA
YLEISÖYHTEISTYÖN ALUEELLINEN KEHITTÄMISHANKE**

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy

Alkoi 1.4.2011 ja päättyi 30.6.2014

Musiikki elämään -hanke (2011–2014) kehitti kolmannen sektorin, kuntatoimijoiden ja ammattikorkeakoulujen väliseen yhteistyöhön pohjautuvaa palvelumallia hyödyntäen yleisöyhteistyön ja osallistavan musiikkitoiminnan tavoitavuutta ja vaikuttavuutta.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 718 930
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 621 580
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 865 575
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 764 878

6 ITÄ-SUOMEN HANKKEET: KULTTUURIPERINTÖÄ JA -MATKAILUA

6.1 Kainuun museo - Avain Kainuun kulttuuriperintöön

Kainuun maakuntaohjelmassa vuosille 2006–2010⁸⁹ oli oma osionsa kulttuuriteollisuuden kehittämiselle. Ohjelmassa kulttuuriteollisuutta kuvattiin taiteellisen luovuuden ja innovatiivisuuden yhdistämisenä taloudelliseen tuotantoon ja yrittäjyyteen. Samoin korostettiin luovuuden, kulttuurin, kulttuuriperinnön ja matkailun yhdistämistä mm. EU-hankerahoituksen avulla. Täten Kajaanin kaupungin ja Kainuun museon kulttuuriperintöhanke oli linjassa maakuntaohjelman kanssa. Museon ja kulttuuriperinnön kehittäminen kytkeytyi haastattelun mukaan alueen kehittämiseen rakennerahastojen aluestrategian sekä maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman kautta: ”Hanketta perusteltiin sillä, että se a) liittyi Itä-Suomen kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen strategiaan kehittämällä kulttuurista tietoyhteiskuntaa ja edistämällä kulttuuriperinnön kestävää kehitystä, mahdollisuuksien tasavertaista saavutettavuutta sekä toimijoiden verkostoitumista ja kumppanuutta. b) liittyi Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa 2007–2008 mainittuihin toimenpidekokonaisuuksiin: Tpk 2.1 Klustereiden (elämystuotanto) kehittäminen Tpk 4.2 Hyvinvointipalvelut Tpk 6.1. Kansainvälinen ja monikulttuurinen Kainuu.”

A30216 • AVAIN KAINUUN KULTTUURIPERINTÖÖN

SEKÄ INVESTOINTI- ETTÄ KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Itä-Suomi
- Toteuttaja: Kajaanin kaupunki / Kainuun Museo
- Kesto: Alkoi 14.5.2007 ja päättyi 31.10.2009
- Toimintalinja: 3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 155 621,38
- Kuntien rahoitus 63 913,55
- **Rahoitus yhteensä 219 534,93**

Temaattinen kategoria: luova talous (kulttuurimatkailu, kulttuuriperintö)

Kulttuurin ala: museoala, kulttuuriperintö

HANKKEEN TAUSTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄT Opetusministeriö nimesi Kajaanissa sijaitsevan Kainuun Museon vuonna 1981 virallisesti Kainuun maakuntamuseoksi, jolloin museo alkoi huolehtia koko Kainuuta koskevista kulttuuriperintöasioista⁹⁰. Kainuun Museon vuonna

89 Kainuun maakuntaohjelma 2006–2010, 44–45.

90 <http://www.kainuunmuseumo.fi/info/historiaa>.

2007 aloittama hanke on esimerkki museon kehittämisestä yhdistämällä perusteluissa kulttuuriteollisuutta, kulttuuriperintöä ja kulttuurimatkailua. Kulttuuriteollisuutta haluttiin kehittää muun muassa niin, että kulttuuriperintöjen avaaminen tietoverkkoihin antaisi mahdollisuuden kehitellä uusia kulttuurituotteita. Avain Kainuun kulttuuriperintöön -investointi- ja kehittämissankkeen tavoitteet ja tarve liittyivät kulttuuriperintöön, kainuulaiseen kulttuuriin ja identiteettiin, matkailuun sekä matkailu- ja kulttuuriyrittäjyyden kehittämiseen.

Museon kehittämisen tarvetta perusteltiin suunnitelmassa matkailun ja paikallisidentiteetin kautta. Osana kainuulaista mentaliteettia mainittiin vaatimattomuus ja vähättely. Hankkeella pyrittiin osoittamaan asukkaille alueen vahva kulttuuriperintö kulttuuri-identiteetin rakennusaineena: ”Kainuun kulttuuriperintöä pitää esitellä ja avata sekä matkailijoille että maakunnan omille asukkaille. Kulttuuri- ja matkailuyrittäjät voivat hyödyntää maakunnan kulttuuriperintöä ja tietoa pitää tuottaa heille helposti saavutettavaksi. Kainuulaiset tuntuvat helposti vähättelevän omaa kulttuuriaan ja osaamistaan. Hankkeella voidaan vahvistaa alueen kulttuuri-identiteettiä ja lisätä tietoisuutta omasta menneisyydestä.”

Hankkeen omat kulttuuriset tavoitteet listattiin seuraavasti: a) kehittää paikallista kulttuuriteollisuutta tuottamalla uusia kulttuuriperintösisältöjä ja edistämällä niiden saavutettavuutta uuden teknologian avulla, b) vahvistaa maakunnallista kulttuuri-identiteettiä nostamalla esiin menneisyyden uusia tulkintoja, c) siirtää kainuulaista kulttuuriperintöä tulevaisuuden toimijoille avaamalla kokoelmat ja museoammatillinen osaaminen eri kohderyhmien käyttöön tietotekniikan avulla. Ensimmäisessä tavoitteessa pyrittiin siis antamaan mahdollisuuksia yrityksille kulttuuriperinnön tuotteistamiseen, ”sisällöntuotantoon”. Erääksi kohderyhmäksi luettiin mm. matkailuyrittäjät, käsityöyrittäjät ja taiteilijat.

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Hankkeessa uusittiin Kainuun Museon näyttelykalustoa ja museoon rakennettiin ulkoasultaan ja sisällöltään uusi perusnäyttely, jossa käytetään hyväksi myös tietotekniikkaa ja huomioidaan muun muassa saavutettavuus. Uudet kotisivut (www.kainuunmuseo.fi/) antavat tietoja perusnäyttelyn teemoista ja esittelevät maakunnan kulttuuriperintöä sekä museon kokoelmia. Kotisivuilta löytyy aineistoa historian ja kulttuuriperinnön opetukseen sekä myös tietoa alueen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävistä esihistorian ja rakennetun kulttuuriperinnön kohteista. Toimintakertomuksen mukaan museon edellytykset esitellä maakunnan kulttuuriperintöä matkailijoille, koululaisille ja maakunnan asukkaille ovat parantuneet hankkeessa huomattavasti.

Hanke sijoittui Itä-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjalle 3 – Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen, jonka tavoitteita se onnistui haastattelun mukaan toteuttamaan jossain määrin: ”Kun hankkeessa uusittiin ja nykyaikaistettiin museon perusnäyttely ja siirrettiin kulttuuriperintöaineistoa internettiin, niin toimintatavoitteen katsottiin toteutuneen kohtalaisesti. Kokoelmien avaamista internettiin olisi voinut tehdä enemmänkin.”

Kainuun museo

Kainuun Museo/Antti Mäkinen

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Hankkeen kulttuuriset tavoitteet liittyivät alueen kulttuurisen perustan vahvistamiseen, kulttuuriperintöön ja kulttuurin alueelliseen kehittämiseen. Haastattelun perusteella hankkeen omien kulttuuripoliittisten tavoitteiden toteutuminen ei ollut aivan tavoiteltua resurssien rajallisuuden takia:

Hankkeen omia tavoitteita olivat: A) Kehittää paikallista kulttuuriteollisuutta tuottamalla uusia kulttuuriperintösisältöjä ja edistämällä niiden saavutettavuutta uuden teknologian avulla B) Vahvistaa maakunnallista kulttuuri-identiteettiä nostamalla esiin menneisyyden uusia tulkintoja C) Siirtää kainuulaista kulttuuriperintöä (kulttuurinen lukutaito) tulevaisuuden toimijoille avaamalla kokoelmat ja museoammatillinen osaaminen eri kohderyhmien käyttöön tietotekniikan avulla. Omasta mielestäni kaikki tavoitteet toteutuivat minimitasolla eli paljon enemmänkin olisi voinut tehdä, mutta resurssit olivat rajalliset.

Siinä on kehitetty nimenomaan museota ja museon toimintaa, millä on kulttuurisia vaikutuksia alueella (ja myös laajemmin internetin kautta) kulttuuriperinnön parempana saatavuutena. Kulttuuriperintösisältöjä avattiin internetiin kaikkien saataville. Hanke siis toteutti osaltaan ministeriön kulttuuripolitiikan strategian 2020 ”yhteiskunnan kulttuurinen perusta” -kehittämisaluetta. Kulttuuriperintösisältöjen avaamisella pyrittiin myös vaikuttamaan kulttuuriteollisuuden (taiteellisen luovuuden ja yrittäjyyden yhdistymisen) edellytyksiin ja yritysten mahdollisuuksiin kehittää kulttuuriin liittyviä tuotteita. Täten hankkeella voi olla vaikutuksia kulttuuripolitiikan strategian kulttuuri ja talous -alueelle. Tämän selvityksen puitteissa ei ole mahdollista tutkia, miten kulttuuriperinnön avaaminen tietoverkkoon on tosiasiallisesti vaikuttanut (paikallisen) kulttuuriteollisuuden kehitykseen ja vaikkapa tuotekehittelyyn.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Toteutettu perusnäyttely on nyt rakennetussa muodossaan. Sen joitakin osia voidaan muuttaa kohtuullisen helposti. Samoin muutoksia voidaan tehdä, jos museo saa kokoelmiinsa jotain niin merkittäviä uutuuksia, että ne halutaan heti esille. Hankkeen toteuttaja Kainuun Museo vastaa näyttelytoiminnan jatkumisesta. Kaikki hankitut laitteet ja kalusto on Kainuun Museon jatkuvassa käytössä. Hankkeessa luotuja verkkosisältöjä on jo täydennetty hankkeen jälkeen. Kainuun Museo vastaa kotisivujen sisällöstä ja ajantasaisuudesta.

Työryhmän monet kokoukset keskusteluineen ja prosessointeineen olivat hyödyllisiä. Asioiden yhdessä pohtimista tullaan lisäämään myös museon muussa toiminnassa. Vierailevia museoalan ryhmiä varten kootaan lista hankkeessa käytetyistä ostopalveluista ja laitteista sekä niiden toimittajista, jotta hyväksi havaittuja ratkaisuja voidaan toteuttaa myös muualla.

ONGELMIA Ongelmat ovat liittyneet aikatauluun ja kustannusarvioon. Alkuperäinen kustannusarvio ei täysin pitänyt paikkansa. Osa hankinnoista tuli arvioitua kalliimmiksi ja osa halvemmiksi. Hanke oli hakijalle ensimmäinen oma rakennerahastohanke. Alkuvaiheessa olisi tarvittu

tarkempaa ohjeistusta, sillä kaikkea ei osattu kysyä. Haastattelussa ilmeni vielä muutamia ope-
tuksia:

*Oppimateriaalia ja muuta sisältöä olisi voinut toteuttaa museon internet-sivuilla enemmän kuin mitä ennätettiin tehdä. [] Hankkeen aloittaminen viivästyi, kun rahoituspäätös viipyi so-
pimusteknisistä ja muista syistä. Hanketyö olisi vain pitänyt heti aloittaa eikä odottaa päätös-
tä. Hankinnoissa oltiin myös liian varovaisia ja lopulta hankerahoitusta jäi käyttämättä.*

6.2 Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma

”Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma” -kehittämishanke perustui Mikkelin kaupungin strategiassa vuonna 2009 tavoiteltuun kulttuuriperinnön hyödyntämiseen vetovoimaisen kas-
vukeskuksen luomisessa. Erääksi välineeksi tähän päätettiin laatia kulttuuriperintöohjelma.⁹¹
Ohjelma oli Uusiutuva Etelä-Savo -strategian, maakuntaohjelman ja Mikkelin kaupungin kehit-
tämistavoitteiden mukainen. Se myös noudatti Etelä-Savon maakuntaliiton kulttuuriasiainneu-
vottelukunnan linjauksia.

A31477 • MIKKELIN SEUDUN KULTTUURIPERINTÖOHJELMA

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Itä-Suomi
- Toteuttaja: Mikkelin kaupunki
- Kesto: Alkoi 1.11.2010 ja päättyi 30.6.2013
- Toimintalinja: 3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 198 279,13
- Kuntien rahoitus 80 237,06
- Yksityinen rahoitus 4 900,00
- Rahoitus yhteensä 283 416,19

Temaattinen kategoria: kulttuuriperintö

Kulttuurin alat: kulttuuriperintöala, kulttuuriympäristö, kulttuuriperintökasvatus

HANKKEEN TAUSTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄT Mikkelin kaupungin toteuttamassa hank-
keessa oli kyse alueen vetovoimaisuuden lisäämisestä kulttuuriperintöä hyödyntämällä. Siinä ha-
luttiin vahvistaa alueen imagoa, syventää paikallista identiteettiä sekä taloutta korostaen luoda
alueen yrityksille tarinoita aidoista juurista. Kulttuuripoliittisena tavoitteena oli kehittää ja hyö-
dyntää alueen kulttuuriperintöä ja sen tunnettavuutta. Laajassa mielessä pyrittiin siis kehittä-

91 Mikkelin kaupungin strategia (2009).

mään alueellista kulttuuria sekä vaikuttamaan alueen asukkaisiin esimerkiksi kulttuuriperintökasvatuksella.

Hankkeen kuusi tavoitekokonaisuutta listattiin seuraavasti⁹²: Alueen kulttuuriperinnön systemaattinen kartoitus, kulttuuriperintökasvatus -oppimateriaalit, kulttuuriympäristön tarkastelu -rakennusinventointeja, kulttuuriperinnön hyödyntäminen yritystoiminnassa -pilotit ja taustamateriaalit sekä kulttuuriperintöohjelma ja toimintamalli. Keskeisenä tavoitteena oli kartoittaa ja tutkia Mikkelin, Hirvensalmen ja Ristiinan alueiden kulttuuriperintöä. Aineellista perintöä edustivat esimerkiksi rakennukset ja kulttuurimaisemat, aineetonta puolestaan kieli, kansanperinne ja historia.⁹³

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Alueen kulttuuriperinnön systemaattinen kartoitus tehtiin kulttuuri- ja historiantutkijoiden apuvoimin sekä yleisöä osallistamalla. Kulttuuriperintökasvatustyöryhmä työskenteli erilaisten kasvatukseen liittyvien oppimateriaalien parissa. Kulttuuriympäristötyöryhmä keskittyi puolestaan teettämään alueellisia rakennusinvestointeja. Hankkeessa oli mukana joitakin pilottirytyksiä, jotka pyrkivät hyödyntämään räätälöityä kulttuuriperintömateriaalia toiminnassaan. Siinä syntyi laaja kulttuuriperintöohjelma⁹⁴, joka kytkeytyy Mikkelin kaupungin strategiaan. 40-sivuisessa ohjelmassa annetaan muun muassa ohjeita ja toimintatapoja päättäjille. Tiivistetty kokonaisuus hankkeessa syntyneestä kulttuuriperintöä ym. koskevasta tietovarannosta löytyy SeutuWikistä⁹⁵.

Julkaisujen lisäksi hankkeessa tuotettiin oppimateriaaleja, lorupussit kaikille alueen päiväkodeille ja perhepäivähoitajille, arkeologileikki (leikkilaatikot), 300 valokuvaa Mikkelin ja Mikkelin kaupunkikonsernin käyttöön ja digitoidut kyläkirjat, yhteensä noin 40, joista 19 luettavissa seutu.wikimikkeli.fi -sivustolla, loput arkistoituna myöhempää mahdollista julkaisua varten.

Mikkelin kulttuuriperintöohjelma sijoittui Itä-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjalle 3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen. Eräs toimintalinjan tavoitteista oli hyvän ympäristön kehittäminen. Siinä oli tavoitteena luoda Itä-Suomesta vetovoimainen alue, jossa taloudellinen toiminta ja luonnon- ja kulttuuriympäristöstä huolehtiminen sovitaan yhteen. Rakennerahastotavoitteita hanke toteutti haastattelun mukaan muun muassa uudella toimintamallilla kulttuuriperinnön hyödynnettävyyden edistämiseksi, kulttuuriperinnön huomioimisella ja sen hyödynnettävyyden oivaltamisella sekä aineistojen tuottamisella. Myös verkostoitumista oli jossain määrin. Yhteistyötä tehtiin muun muassa Mikkelin kaupun-

92 http://seutu.wikimikkeli.fi/index.php/Mik%C3%A4_kulttuuriperint%C3%B6%3F.

93 Länsi-Savo 4.6.2013. <http://www.lansi-savo.fi/uutiset/1%C3%A4hell%C3%A4/mikkelin-kulttuuriperinn%C3%B6st%C3%A4-kehitettiin-k%C3%A4velykierroksia-ja-oppimateriaalia-57828>.

94 <http://issuu.com/mikkelinkaupunki/docs/kulttuuriperintoohjelma/1>.

95 http://seutu.wikimikkeli.fi/index.php/Mik%C3%A4_kulttuuriperint%C3%B6%3F.

gin työpajatoiminnan kanssa. Toimenpiteitä jalkautettiin kaupungin ja yritysten toiminnan osaksi.

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Hankkeessa vahvistettiin alueellista kulttuurista perustaa kulttuuriperinnön kehittämisen kautta. Sen kulttuuripoliittiset tavoitteet olivat lähellä rakennerahastotavoitteita, ja ne toteutuivat haastateltavan mukaan kulttuuriperinnön tunnetavuuden ja hyödynnettävyyden lisääntymisen myötä. Eräs (alueellinen) kulttuurinen vaikutus on sen kontribuutio kulttuurisesti kestävään kehitykseen (kulttuuriperinnön korostamisen kautta), joka on nostettu taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen kestävyysrinnalle. Hankkeessa korostettiin kulttuuriperinnön lähtökohtana ihmisten arkista elämää, jotka synnyttävät paikalliskulttuuria. Tavoitteena oli myös korostaa kulttuuriperinnön tasa-arvoa ja kuulumista kaikille.

Kulttuuriperintökasvatus, kulttuuriperintöä koskevan tiedon kerääminen ja toisaalta tiedon siirtäminen tietoverkkoihin kaikkien saataville sekä kulttuuriperintöohjelman jalkauttaminen vaikuttavat ministeriön kulttuuripolitiikan tavoitealueista yhteiskunnan kulttuuriseen perustaan. Samalla vaikutettiin kulttuurin ja kansalaisten suhteeseen osallistamalla kuntalaisia kulttuuriperintöohjelman valmisteluun sekä tarjoamalla kulttuuriperintömateriaalia internetissä kaikille ihmisille vapaasti digitaalisessa muodossa.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Laaja-alainen kulttuuriperintöohjelmamalli on pysyvä tuotos. Lähtökohtana oli toimintojen vakiinnuttaminen osaksi kaupungin ja kuntien toimintaa. Oppimateriaalit jäävät käytettäväksi vuosiksi eteenpäin. Hyvinä käytäntöinä voidaan pitää kansalaisten osallistamista kulttuuriperintöohjelman laatimiseen yleisötilaisuuksilla ja kyselyillä. Mikkelin kaupunginhallitus päätti keväällä 2013 hyväksyä kulttuuriperintöohjelman noudatettavaksi kaupunkistrategiassa ja muussa päätöksenteossa. Haastattelun mukaan jatkuvuutta ei ole varsinaisena hankkeena.

Toimenpiteitä on jalkautettu osaksi kaupungin ja yritysten toimintaa. Ely-keskus toteuttaa kulttuuriympäristöön liittyvää hanketta. Hankkeen kulttuuriperintöohjelma toimintamallina tulee Faron sopimuksen ratifiointin valmistelun yhdeksi esimerkkiaineistoksi. seutu.wiki-mikkeli.fi -sivusto, interaktiivisesti täydentyvä sivusto Mikkelin seudun kulttuuriperinnöstä.

ONGELMIA Vastaavalle hankkeelle suositellaan vastaisuudessa lyhyempää kestoja, mutta tiiviimmin organisoitua ja työnjaoltaan selkeärajaisista projektiorganisaatiota. Esimerkkeinä mainitaan projektipäällikön ja sisältöasiantuntijan lisäksi talous- ja viestintä/markkinointitoimenpiteistä vastaavat assistentit. Projektityöntekijöiden paikallistuntemus on tällaisessa projektissa tärkeää. Lisäksi hankkeen tulosten jalkauttaminen pitäisi sisällyttää jo projektisuunnitelmaan ja aikatauluihin. Haastattelussa mainitaan kehittämiskohteina muun muassa yritysten osuus hankkeessa ja toisaalta sisällön rajaaminen.

Yrityksille suunnattu osuus jäi suunniteltua kapeammaksi. Todettiin varhaisessa vaiheessa ja tarkoituksenmukaisuussyistä päätettiin luopua...

Palkkaisin suoraan esim. 4 eri kulttuuriperintöalojen asiantuntijaa ja toteuttaisin tiiminä. Tekisin jalkauttamisosion osaksi hanketta. Mieltäisin hieman kohdennettuna tai rajattuna sisältöä, nyt oli todella laaja.

6.3 Etelä-Savo - elinvoimainen Saimaan maakunta

Maakuntaliiton markkinointihanke toteutti ”Uusiutuva Etelä-Savo” -maakuntastrategiaan perustuvaa Etelä-Savon maakuntaohjelmaa (2010). Se oli myös jatkoa ”Saimaan maakunta tunnetuksi” -hankkeessa tehdylle pohjatyölle (vuosina 2009–2011, toteutunut julkinen rahoitus 601 176 €). Etelä-Savo on siis panostanut EAKR:n voimalla ajanjaksolla 2009–2014 yli 2 miljoonaa euroa julkista rahoitusta maakunnan markkinointihankkeisiin ja erilaisten kärkitapahtumien, kuten kulttuuritapahtumien (myös liikuntatapahtumien ym.) esittelyyn.

A32041 • ETELÄ-SAVO – ELINVOIMAINEN SAIMAAN MAAKUNTA

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Itä-Suomi
- Toteuttaja: Etelä-Savon maakuntaliitto
- Kesto: 1.1.2012–28.2.2014
- Toimintalinja: 2: Innovaatiotoiminnan ja
- verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 1 347 561,02
- Kuntien rahoitus 182 177,22
- Muu julkinen rahoitus 9 978,58
- Yksityinen rahoitus 385 348,25
- Rahoitus yhteensä 1 925 065,07

Temaattinen kategoria: kulttuurimatkailu

Kulttuurin alat: kulttuuritapahtumat ja -festivaalit, paikalliskulttuuri, liikuntatapahtumat

TAUSTA JA LÄHTÖKOHDAT Etelä-Savon maakuntaohjelmassa tuodaan ”Hyvä saavutettavuus ja vetovoima” -osiossa esiin kärkitapahtumien elinvoima ja vierailukohteiden vetovoimaisuus. Etelä-Savon vetovoimaisuuden yhtenä elementtinä nähtiin valtakunnallisesti ja kansainvälisesti arvostetut kärkitapahtumat. Hanke oli linjassa myös Etelä-Savon kult-

tuurin toimenpideohjelman 2010–2015 kanssa. Kulttuuripoliittisesti kyse oli siis kulttuurin käyttämisestä alueen vetovoiman kasvattamisessa ja kulttuurin markkinoinnin sekä myynnin edistämisestä. Haastattelussa tuodaan esiin kytkökset maakuntaohjelmaan ja kulttuuriohjelmaan.

Maakuntaohjelman mukaisesti hankkeessa edistettiin yritysten verkottumista ja hyödynnettiin kärkitapahtumien tunnettuutta ja muodostettiin verkostoa maakunnan vetovoiman kasvattamiseksi. Maakunnallisen kulttuurin toimenpideohjelman toisena kantavana linjana on vahvistaa syitä tulla tänne eli vetovoimatekijöitä, kuten kulttuuritapahtumia.

Lähtökohtana oli markkinoida maakuntaa ja houkutella uusia asukkaita sekä matkailijoita. Kulttuuri oli hankkeessa ja maakuntastrategioissa esillä keskeisesti. Tavoitteina ja kehittämisen lähtökohtina mainitaan muun muassa maakunnan vahva kulttuuri, kulttuuritapahtumien vetovoiman kasvattaminen ja kulttuurimatkailijoiden määrän lisääminen. Rakennerahastotoimintalinjan mukaisesti pyrittiin toteuttamaan tavoitteita eri tahojen yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.

Hankkeessa oli monia osatoteuttajia. Keskeisimmät toteuttajat kulttuuritapahtumien osalta olivat Savonlinnan oopperajuhlat, Taidekeskus Salmela ja Savcor Ballet -balettitapahtuma (joka on jo nykyään lopettanut toimintansa). Sekä oopperajuhlat että Salmela kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriön harkinnanvaraista avustusta saaviin tapahtumiin. Savonlinnan oopperajuhlat oli esimerkiksi vuonna 2014 edelleen suurimman yksittäisen avustuksen opetus- ja kulttuuriministeriöltä saanut valtakunnallinen kulttuuritapahtuma. Myös Taidekeskus Salmela sai vuonna 2014 ministeriön tapahtumatukea.

Oopperajuhlien osalta tavoitteena oli muun muassa Venäjälle Pietarin alueelle ja Keski-Eurooppaan kohdentuvan kv-markkinoinnin kehittäminen asiakaskunnan laajentamiseksi sekä oopperajuhlien ja koko maakunnan matkailu-, kulttuuri- ja oheispalvelujen tunnetuksi tekeminen. Tavoitteena oli kymmenkertaistaa venäläisten kävijöiden määrä Savonlinnan Oopperajuhlilla ja tuoda uusia kävijöitä koko seutukunnalle.

Salmelan tavoitteena oli toteuttaa mainoskampanja lehdissä ja televisiossa. Yhteismarkkinointitoimenpiteillä pyrittiin tavoittelemaan laajaa näkyvyyttä useille tapahtumille, ja luomaan asiakkaille mielikuvaa Etelä-Savosta vetovoimaisena tapahtuma-maakuntana. Savcor Balletin keskeisenä tarpeena nähtiin niin ikään markkinoinnin tehostaminen. Maakuntahankkeen kautta haluttiin nostaa balettitapahtuma kansallisesti näkyväksi ja samalla tuoda alue ja kaupunki baletin mukana voimakkaasti esille.

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Hankkeessa lähtökohtana oli suunnitella markkinointia neljän eri teemaryhmän kautta. Projektijohto oli maakuntaliitossa ja

Etelä-Savon maakuntaliitto / Helena Kontiainen

Etelä-Savon maakuntaliitto / Helena Kontiainen

Ooppera Pietarissa |
Etelä-Savo - elinvoimainen Saimaan maakunta

tavoitteena oli, että ”yhteinen maakunnallinen viesti” olisi mukana eri ryhmien markkinoinnissa. Hankkeen pääteemat olivat KOE, ASU, TEE, OPI. Kulttuuritapahtumat sijoituivat KOE-teemaryhmän alle. KOE-teemassa toteutettiin kesällä 2012 valtakunnallinen tv-mainoskampanja MTV3-kanavalla. Teemassa jatkettiin kesällä 2013 yhteismarkkinointia tv-mainoskampanjalla MTV3:lla ja Avalla sekä HS:n etusivu-ilmoituksella.

Savonlinnan Oopperajuhlat

Savonlinnan Oopperajuhlat toteutti Venäjällä Pietarissa toimenpidekokonaisuuden 6.3.–8.3.2012. Toimenpiteiden tarkoituksena oli edistää ja syventää Etelä-Savon seutukunnan yhteistyötä Pietarin kaupungin, kulttuuritoimijoiden sekä median ja matkanjärjestäjien kanssa. Paikallista verkostoitumista tehtiin SOFringe-tapahtuman avulla. Savonlinnan Oopperajuhlat lanseerasi yhdessä Savonlinnan alueen toimijoiden kanssa kesällä 2012 Fringe-Festivaalin. Ajatuksena oli koota Savonlinnan seudun tapahtumat yhteen ja juurruttaa tapahtumasarja pysyväksi osaksi seutukunnan toimintaa. SOFringe-tapahtumia järjestettiin Savonlinnan Oopperajuhlien juhlakauden aikana ympäri Savonlinnaa ja niitä oli kesän 2012 aikana yhteensä noin 170 ja kesän 2013 aikana yli 120 kappaletta. Kv-markkinointi Keski-Eurooppaan käynnistyi alustavasti.

Taidekeskus Salmela

Taidekeskus Salmela toteutti vuosina 2012 ja 2013 osahankkeeseen liittyen mainoskampanjan lehdistä ja televisiossa, Tv-dokumentin, yhteismarkkinointia hankkeen toisen osahankkeen, Savcor Balletin kanssa ja uudisti internetsivustonsa sekä visuaalisen ilmeen. Lisäksi toteutettiin uutta lähestymistapaa käyttänyt mainoskampanja pääkaupunkiseudulla sekä Mikkelin seudulla. Yhteismarkkinointi toteutettiin asiakaspostituksena yhdessä Savcor Balletin kanssa. Markkinointikirje lähetettiin yhteensä 26.000 Salmelan asiakasrekisterissä olevalle henkilölle. Vastava postitus tehtiin myös Savcor Balletin asiakasrekisterin mukaan.

Savcor Ballet

Savcor Balletin mukaan projektin avulla on saatu paljon uutta kontaktipintaa potentiaalsiin asiakkaisiin. Yhteistyö Salmelan kanssa on tästä hyvä esimerkki. Näkyvyys Kulttuurihaitari-lehdessä on hyvin tapahtumaa ja seutua profiloiva. Lehteä jaetaan kulttuuritaloissa ympäri Suomea ilmaisjakeluna.

”Elinvoimainen Saimaan maakunta” sijoittui Itä-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjalle 2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen. Keskeinen toimintalinjan päämäärä oli verkostojen luominen, myös kansainvälisesti. Innovatiivisuus liittyy puolestaan markkinointikäytäntöihin. Hankkeen teemaryhmissä on luotu uuden-

laisia innovatiivisia markkinointikäytäntöjä, esimerkiksi yhteismarkkinointia eri kulttuuritapahtumien kesken. Toimijat ovat voineet saada uudenlaisia tapoja omaan markkinointityöhön, ja käytännön kokeiluja on tehty. Hanke on mahdollistanut myös uusia avauksia osatoteuttajien markkinointiin uusilla markkina-alueilla, kuten Venäjällä. Tavoite oli maakunnan markkinointi yhteistyössä alueen toimijoiden kesken – toimijat sitoutuvat yhteistyöhön, joka lopulta hyödyttäisi kaikkia toimijoita paremmin kuin yksittäin tehdyt yritykset. Hankkeessa yhdistyivät siis innovatiivisuus uusina toimintatapoina ja verkostojen luominen toimijoiden kesken, eli hanke toteutti rakennerahaston toimintalinjaa.

Hanke tähtäsi maakunnan ja sen seutujen elinvoimaisuuden ja vetovoimaisuuden kasvattamiseen, sekä alueen toimijoiden menestymiseen. Tausta-ajatuksena oli, että onnistunut ja yhdessä alueen toimijoiden kanssa toteutettu maakunnan markkinointi hyödyttää alueen toimijoita: kuntia, yrityksiä, oppilaitoksia ja kolmatta sektoria. Maakunnan markkinointi ei ole tehokasta ilman yhteistyötä ja se edellyttää kaikkien maakunnan toimijoiden yhteistä työpanosta ja osallistumista. Maakuntaliitto halusi toimia tässä tehtävässä yhdistävänä tekijänä. Hanke toteutti EAKR-ohjelman toimintalinjan 2 tavoitteita erityisesti vahvistamalla toimija- ja toimintaverkostoja ja uudistamalla yhteistyötapoja sekä vahvistamalla yritystoiminnan toimintaedellytyksiä.

Hankkeessa saavutettiin sille asetettuja tavoitteita maakunnan yleisen imagon ja siihen liittyvien mielikuvien kehittämistä ja aitojen omien vahvuuksien esiintuomisesta. Se on vahvistanut myös maakunnan kulttuurin kärkitapahtumien vetovoimaa ja ostosmatkailua. Siinä on myös luotu uusia yhteistyömalleja ja -kumppanuuksia, joita toimijat voivat hyödyntää markkinointityössään jatkossa. Asumisen, oppimisen, kaupan alan ja tapahtumien teemaryhmien toimijat ovat kukin päässeet tutustumaan toisiinsa, toimintaansa, markkinointikäytäntöihin ja -malleihin. Verkostoja on syntynyt toimijoiden välille yhteisissä tapaamisissa.

– keskeisten tapahtumajärjestäjien verkosto maakunnallisesti – yhteiset palaverit ja kokoontumiset tutustuttivat toimijoita toisiinsa ja siten mahdollistivat luontevan ja luottamuksellisen yhteistyön synnyn.

Savon Sanomien uutisessa vuoden 2014 alusta korostuvat muun muassa Savonlinnan oopperajuhlien ja Taidekeskus Salmelan hyvät kokemukset hankkeesta: ”Yli miljoona euroa suunnattiin osatoimijoiden omiin hankkeisiin. Se on yksi seikka, joka sai Taidekeskus Salmelan toiminnanjohtaja Tuomas Hoikkalan ja Savonlinnan Oopperajuhlien markkinointipäällikkö Helena Kontiaisen nimeämään hankkeen yhdeksi parhaista.”⁹⁶

Loppuraportissa mainitaan kuitenkin myös vetovoima- ja markkinointiohjelmien vaikutusten arvioinnin vaikeus, koska markkinoinnin vaikutukset eivät välttämättä näy välittömästi. Vaiku-

96 Savon Sanomat 18.2.2014. <http://www.savonsanomat.fi/savo/etela-savo-koki-hyotyvansa-yhteismarkkinoinnista/1771345>.

tukset mielikuviin ja maakunnan imagoon ovat mitattavissa vasta pidemmällä aikavälillä. Yle teki vuonna 2013 tutkivaa journalismia EAKR-rahoitetuista maakuntien markkinointihankkeista kaudella 2007–2013. Uutisesta selviää muun muassa se, että maakuntien markkinointihankkeiden vaikutusten arviointi on hankalaa.⁹⁷

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Hankkeen kulttuuripoliittiset tavoitteet liittyivät maakunnallisten kulttuurin kärkitapahtumien näkyvyyden lisäämiseen ja kulttuurin markkinointiin. Nämä tavoitteet toteutuivat haastattelun mukaan: *”hanke vahvisti maakunnan kärkitoimijoiden yhteistyötä ja näkyvyyttä”*. Kyse on toinen toisiaan ruokkivista tavoitteista: elävät ja hyvät kulttuuritapahtumat houkuttelevat maakuntaan asukkaita ja matkailijoita, mikä puolestaan lisää kulttuuritapahtumien elinvoimaa. Tärkeintä ovat kuitenkin kaiken perustana olevat tapahtumat ja vahva kulttuurisektori. Ministeriön kulttuuripolitiikan strategian tahtotilojen suhteen hankkeella on ollut vaikutuksia ainakin kulttuuriin ja talouteen. Se vaikutti kulttuurin jakelun, markkinoinnin ja myynnin edistämiseen. Toiseksi vaikutuksia oli luovan työn tekijöihin. Se vahvisti taiteen ja kulttuurin rahoitusperustaa toimenpiteiden kautta (lisää tuloja kulttuuritapahtumille, kulttuuritoimijoille ja alueen yrityksille). Savcor Balletin tapauksessa tehdyt toimenpiteet eivät pystyneet ratkaisemaan lopulta tapahtuman ylitsepääsemättömiä ongelmia.

Loppuraportti kuvaa kulttuuripoliittisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kulttuurin kärkitapahtumien kannalta. Savonlinnan Oopperajuhlat: venäläisten asiakkaiden määrä on kasvanut. Kasvu vuodesta 2011 vuoteen 2012 oli n. 30 % ja vuodesta 2012 vuoteen 2013 yli 150 %. Toimintakertomuksen perusteella venäläisten asiakkaiden määrä oli vuonna 2011 noin 700.⁹⁸ Tämän perusteella vuonna 2012 venäläisiä asiakkaita oli noin 900 ja vuonna 2013 noin 2200. Ainakaan hankkeen aikana venäläisten määrä ei siis aivan kymmenkertaistunut. Paikallisen kulttuuritarjonnan liittäminen rinnakkain Oopperajuhlien kanssa on palvellut sekä paikallisia asukkaita että muualta saapuvaa väkeä. Keski-Euroopan markkinointiprojektin kohdalla tulokset ovat vähiten mittaroituja. Erikoismatkanjärjestäjiä saavutettiin ja kontaktoitiin yli 30 kappaletta, mutta varsinaista verkostoa maakunnan markkinointia varten hankkeen aikana ei ole pystytty rakentamaan. Taidekeskus Salmela: Tavoitteisiin nähden projektin osat onnistuivat. Yhteismarkkinoinnilla tavoitettiin uusia asiakkaita perinteisen postituksen keinoin ja saatiin tuotua esille koko Etelä-Savoa kulttuuritapahtumien maakuntana. Savcor Ballet: Tapahtuma hyötyi korkeatasoisten tapahtumakumppanien kanssa toteutetusta yhteismarkkinoinnista kuten Taidekeskus Salmelan kanssa tehdystä yhteispostituksesta. Savcor ballet -tapahtuma on kuitenkin nykyään jouduttu lopettamaan.

97 Yle 14.8.2013.

http://yle.fi/uutiset/maakunnat_kayvat_miljoonien_brandikilpailua_eu-rahalla_valtio_ja_kunnat_tiiviisti_mukana/6776545.

98 Juhlakauden kokonaiskävijämäärä oli 61 046, joista maksullisissa tilaisuuksissa kävijöitä oli 64 %. Ulkomaalaisten asiakkaiden osuus oli n. 9 % josta venäläisten asiakkaiden osuus 19,7 %. (Toimintakertomus 2011).

JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Oopperajuhlat: Hankkeen avulla on löydetty sopivat väylät verkko- ja somemarkkinointiin, sekä luotu hyviä yhteyksiä paikalliseen mediaan (tv, radio, printti, online). Matkanjärjestäjäyhteistyötä jatketaan sekä mediamatkoja Savonlinnaan toteutetaan jatkossakin.

Taidekeskus Salmela: Hyviksi käytännöiksi havaittiin markkinointitoimenpiteiden rakentaminen toisiaan tukevana. Esimerkkinä Salmelan kohdella tv-mainoskampanjan ja leh- tikampanjan suunnittelu niin, että markkinointi kummassakin mediassa tuki toista kam- panjaa.

Vuodesta 1995 toiminut Savcor Ballet -balettitapahtuma on lopetettu. Loppuraportissa to- detaan lopettamiseen johtaneista syistä seuraavasti: ”Yleinen taloudellinen tilanne ja sen aiheuttama henkinen ilmapiiri kasvoivat ylitsepääsemättömäksi esteeksi balettitapahtuman jatkumiselle Mikkeliissä. Yritysten tilanne on ollut jo nämä kaksi vuotta vaikea, eikä tukea tai edes katsojia ole ollut juurikaan mahdollista yrityspuolelta saada. Aikaisemmin yritysvie- raat ovat täyttäneet jopa puolet salipaikoista. Yksityiset katsojat ovat kyllä ostaneet lippuja, mutta selvästi säästöbudjetilla. Tulokertymä ei kattanut, eikä tule lähitulevaisuudessa katta- maan kuluja, koska myös kaupunginavustus on mieluummin laskeva kuin nouseva. Tappiol- lista toimintaa on mahdotonta jatkaa, joten olemme päätyneet lopettamaan Savcor Balletin toiminnan.”

Hankkeen aikana luodut yhteistyösuhteet ja -muodot jatkuvat tietyiltä osin, mutta osa toi- minnoista päättyi hankkeen päättyessä. [– –] Hankkeella edistettiin mm. Mikkelin klassikot -markkinointibrändin luomista (yhdistää hiihto-, juoksu- ja pyöräilytapahtumat) ja tämä yh- teistyö jatkuu hyvänä. Tapahtumien ristiinmarkkinointi myös jatkuu.

ONGELMIA Oopperajuhlat: Venäjällä toimittaessa loppukuluttajille olisi pitänyt pystyä tarjoa- maan valmiita paketteja, jotka olisivat olleet ostettavissa heti paikalla. Keski-Euroopan eri- koisryhmille kohdennettua markkinointia varten tarvitaan paikallinen kokoava yhteistyötaho. Savcor Ballet: Savcor Balletin ongelmat liittyivät esityspaikan, eli Konserttitalo Mikaelin näyttä- mön ongelmiin. Vuoden 2012 aikana esiintyjät totesivat lavan pienuuden esteeksi uudempien suurien produktioiden esittämiseksi. Haastattelussa tuodaan esiin, että hankkeessa jäi paran- nettavaa yhteisen viestin luomiseen ja toimintaryhmien yhteistyöhön:

Yhteinen viesti olisi voinut olla vieläkin vahvempi ja yhtenäisempi – nyt osittain ”päälle liima- tun” oloinen – – isompi panostus alkuun, yhteisen perustan luomiseen ja yhteisen tahtotilan löytämiseen ennen käytännön toimia – hankkeessa oli teemoina ASU, OPI, KOE ja TEE, joilla kullakin oli oma toimijajoukko, teemaryhmä, mutta ko. ryhmien välinen yhteistyö olisi anta- nut lisäarvoa tekemiselle ja avannut uusia mahdollisuuksia ja näkökulmia – – .

ESR

EAST SIDE STORY – PUHTIA ITÄSUOMALAISEEN TAPAHTUMAMATKAILUUN

Joensuun yliopisto

Alkoi 1.1.2008 ja päättyi 31.12.2009

Hankkeen aikana on tehty viidestä tapahtumasta niiden taloudellisia ja sosiokulttuurisia vaikutuksia arvioiva tutkimus ja raportit: Kihaus Folk, Rääkkylä, Mikkelin Musiikkijuhlat, Savonlinnan Balettijuhlat, Savonlinnan Oopperajuhlat, Taiteiden juhla, Kuopio

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 123 000
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 119 861
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 142 800
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 142 354

ESR

LUOVA SUOMI ETELÄ-SAVOSSA

Aalto-yliopisto Kauppakorkeakoulu Pienyrityskeskus

Alkoi 1.1.2011 ja päättyy 31.12.2014

Luova Suomi Etelä-Savossa hanke toteuttaa emohankkeensa, Manner-Suomessa toimivan valtakunnallisen Luova-Suomen toimenpiteitä räätälöidysti Etelä-Savossa. Hyödyntämällä alueen tutkimusosaamista tuotetaan selvitys, jolla vahvistetaan Pietari-osaamista alueen erityispiirteenä. Kartoitetaan luovien alojen kumppanitahoja Venäjällä/Pietarissa ja tiedotetaan yhteistyömahdollisuuksista.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 341 867
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 250 485
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 400 447
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 288 822

7 LÄNSI-SUOMEN HANKKEET: KULTTUURI-INFRASTRUKTUURIA, LUOVAA TALOUTTA, KULTTUURISTA HYVINVOINTIA JA MONIKULTTUURISUUTTA

7.1 Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi

Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi syntyi kolmen ison EAKR-rahoitteisen investointi- ja kehittämissuunnan myötä vuosina 2008–2012. Niitä edelsivät useiden vuosien valmistelut. Ensimmäiset ajatukset kirjalle omistetun museon tai näyttelyn perustamisesta Sastamalaan (silloiseen Vammalaan) esitettiin jo 1980-luvulla. Suomen kirjainstituutin säätiö perustettiin vuonna 2004 ja se toteutti vuosina 2004–2011 useita hankkeita Suomalaisen kirjan museon synnyttämiseksi. Pirkanmaan liitto valitsi vuonna 2007 yhdeksi maakunnalliseksi kulttuurin kärkihankkeeksi valtakunnallisen kirjakulttuurikeskuksen⁹⁹. Seuraavana vuonna Vammalan kaupunki osti museota varten apteekkari Bäckmanin kulttuurihistoriallisesti arvokkaan talon, jonka peruskorjaus tehtiin EAKR-rahoituksen avulla 2009–2011. Lopullisen nimensä kirjakulttuurikeskus Pukstaavi sai syksyllä 2010.¹⁰⁰ Pukstaavi pääsi myös nopeasti valmistumisensa jälkeen valtiosuuden piiriin. Suomen kirjainstituutin säätiö on hallinnoinut (ylläpitänyt) 1.1.2012 alkaen Sastamalan seudun Museota ja Pukstaavia. Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyi yhdistymisen 28.10.2011 ja Sastamalan museot on ollut valtiosuuden saaja vuodesta 2012 alkaen. Loppuraportissa kuvattiin tehtyjä toimenpiteitä seuraavasti: ”Jatkuva rahoituspohja turvattiin säätiön ottaessa hallintaansa Sastamalan seudun museon ylläpidon, jolloin museon henkilöstövuosiin sidottu valtiosuus siirtyi kaupungilta säätiölle.”

Pukstaavin luomista edeltävien ”Bäckmanin talo” sekä ”Kirjan keskus” -investointi- ja kehittämissuunnan tavoitteina oli siis peruskorjata kulttuurihistoriallisesti merkittävä apteekkari Bäckmanin talo Kirjan Keskusta (myöhemmin Pukstaavi) varten. Suomalaisen kirjan museo -investointi- ja kehittämissuunnan tarkoituksena oli puolestaan infrastruktuurin kehittämisen jälkeen käynnistää Suomalaisen kirjan museon Pukstaavin toiminta. Pukstaavin kolmen EAKR-rahoitteisen hankkeen yhteisrahoitus oli siis noin 2,5 miljoonaa euroa.

A31524 • SUOMALAISEN KIRJAN MUSEO

SEKÄ INVESTOINTI- ETTÄ KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Länsi-Suomi
- Toteuttaja: Suomen kirjainstituutin säätiö
- Kesto: 01.10.2010–30.11.2012
- Toimintalinja: 3 Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

⁹⁹ <http://www.pukstaavi.fi/fi/sisaltosuunnitteluhanke.html>.

¹⁰⁰ <http://www.pukstaavi.fi/fi/tietoa-museosta/historia.html>.

Rahoitus/resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 289 560,32
- Kuntien rahoitus 158 000,00
- Yksityinen rahoitus 131 560,32
- Rahoitus yhteensä 579 120,64

A30368 • BÄCKMANIN TALO

INVESTOINTIPROJEKTI

- Toteuttaja: Sastamalan kaupunki / tilakeskus
- Kesto: 01.06.2008–30.06.2011
- Toimintalinja: 3 Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Rahoitus

- Rahoitus yhteensä 667 970,31

A30386 • KIRJAN KESKUS

SEKÄ INVESTOINTI- ETTÄ KEHITTÄMISPROJEKTI

- Toteuttaja: Sastamalan kaupunki / tilakeskus
- Kesto: 01.06.2008–30.06.2011
- Toimintalinja: 3 Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Rahoitus

- Rahoitus yhteensä 1 227 300,00

Temaattinen kategoria: kulttuuri-infrastruktuuri

Kulttuurin ala: museo, kirjallisuus, kulttuuriperintö

HANKKEEN TAUSTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ Hankkeessa oli kyse kulttuuri-infrastruktuurin ja kirjallisuusmuseon rakentamisesta. Pukstaavin kotisivuilla sitä kuvaillaan ja perustellaan muun muassa matkailun, alueellisen vetovoimaisuuden ja imagon paranemisen kautta hankkeen EAKR-toimintalinjan tavoitteiden mukaisesti. Kulttuuri ja kulttuuriprojekti toimivat siis perusteluissa laajasti koko aluetta kehittävinä: ”Hankkeen tavoitteena on parantaa myös Sastamalan alueellista saavutettavuutta ja matkailun sekä kulttuurin toimintaympäristöä. Hanke lisää alueen vetovoimaisuutta kehittämällä Sastamalan imagoa ja tunnettuutta ja sen myötä kiinnostavuutta sekä matkailukohteena että yrittämisen ja asumisen paikkana.”¹⁰¹ Keskeinen tehtävä oli luoda matkailullisesti vetovoimainen kohde, jolla on elinkeinollisia, imagollisia ja kulttuurisia tavoitteita. Projektin kuvailtiin vastaavan pitkän ajan tarpeeseen saada luotua suomalaisen kirjan museo ja kehittää kirjallisuutta osana kulttuuria ja yhteiskuntaa. Myös kansalliset teemat ja kansallinen identiteetti nostettiin esiin perusteluissa: ”kirjallisuuden jatkuvaksi kehittämiseksi suomalaisuuden rakennusaineena ja Suomi-kuvan luojana”.

101 <http://www.pukstaavi.fi/fi/toteutushanke.html>.

Suomalaisen kirjan museo
Pukstaavi

Jari Kuusenaho

Jari Kuusenaho

Jari Kuusenaho

Tähän asti kirjan kulttuurihistorian alalla ei ollut vastaavaa toimijaa, vaikka 1940-luvulta saakka ja aktiivisesti 1980-luvulta saakka sellaista on suunniteltu. [– –] Valtakunnallisesti hankkeella on merkitystä kirjakulttuurin ja lukemisen tunnettuuden lisääjänä. Kotimaisella kirjallisuudella on pitkät juuret ja merkittävä rooli globalisoituvassa yhteiskunnassa. Lukeminen on suomalaisen yhteiskunnan elinehto. Pukstaavi edistää lukemista, kirjallisuutta, kirjakulttuuria, kirjallisuuden alan tuntemusta ja koulutusta.

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN ”Bäckmanin talo” ja ”Kirjan keskus” -hankkeissa peruskorjattiin vanhaan infrastruktuuria museota/kirjan keskusta varten. ”Suomalaisen kirjan museo” -hankkeessa puolestaan kalustettiin, varustettiin ja laitteistettiin näyttelytilat ja tuotettiin muun muassa opetus- ja opastusaineisto. Siinä käynnistettiin valtakunnallinen erikoismuseo Pukstaavi, joka avattiin yleisölle 1.7.2011. Nopeasti tämän jälkeen syntyi siis yhdistymisen kautta Sastamalan museot, joka alkoi saada lakisääteistä valtionosuutta.

Hankkeen toimintalinja oli Länsi-Suomen EAKR-ohjelman linja 3 – alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristöjen parantaminen. Toimintalinjan rahoitettavina hankkeina mainitaan matkailua ja kulttuuria kehittävä toiminta. Ohjelmassa tuodaan esiin Länsi-Suomen kulttuuriympäristön hyödyntäminen muun muassa kulttuurimatkailussa. Toimintalinjan rahoitettaviksi kehittämiskohteiksi mainitaan kansallispuistot, retkeilyreitit ja kulttuurikohteet. Pukstaavi-hanke on täten toteuttanut toimintalinjan kulttuuriin liittyviä tavoitteita.

Hankkeessa luodulla toimijalla on merkitystä sekä paikallisesti, seudullisesti että valtakunnallisesti. Hanke lisää paikkakunnan vetovoimaisuutta vireänä ja kulttuuriystävällisenä paikkana. Se vahvistaa kirjaääkaupungin imagoa, ja on ollut etunenässä sitä luomassa ja viemässä eteenpäin muiden kaupungin kirja-alan toimijoiden kanssa. Hankkeen aikana Sastamala on julistautunut valtakunnalliseksi kirjaääkaupungiksi. Pukstaavi on muiden pienempien ja kausittaisten toimijoiden rinnalla ympärivuotisesti ja valtakunnallisesti toimiva. Pukstaavi on lisännyt paikkakunnalla merkittävästi kulttuuritoiminnan volyymiä. Se on myös matkailullisesti kiinnostava kohde, joka lisää seudun matkailullista vetoa. Yhdessä muiden toimijoiden kanssa Sastamalasta on tullut entistä kiinnostavampi kulttuurimatkailukohde, josta löytyy nyt enemmän ympärivuotista toimintaa.

HANKKEEN KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Tavoitteena oli parantaa vanhaa kulttuuri-infrastruktuuria ja käynnistää kirjallisuuden museon toiminta. Siinä rakennettiin kestävää kulttuuri-infrastruktuuria taideinstituution käyttöön. Pukstaavi on myös parantanut kirjakulttuurin saavutettavuutta eri ihmisryhmien parissa ja mahdollistanut osallistumista kulttuurielämään. Loppuraportissa korostetaan myös museon tarjoamaa ”vaihtoehtoa kultuskeskeiselle elämäntavalle”. Tässä mielessä kulttuuriset vaikutukset voivat olla laaja-alaisia muun muassa kulttuurisena hyvinvointina ja kestäväenä kehityksenä. Ensimmäisen puolen toimintavuoden aikana Pukstaavissa vieraili yli 11 000 henkilöä. Vuonna 2012 Pukstaavissa vieraili

lähes 14 000 kävijää. Ministeriön kulttuuripolitiikan tavoitteiden kannalta hanke vahvisti yhteiskunnan kulttuurista perustaa ja vaikutti kansalaisten osallistumismahdollisuuksiin kulttuurissa lisäämällä alueellista kulttuuritarjontaa.

Hankkeen kulttuuripoliittiset tavoitteet toteutuivat erinomaisesti. Hankkeessa saatiin aikaiseksi pysyvä, uusi kulttuurikentän toimija, joka sekä lisää oman sisältöalueensa tietämystä, tuntemusta ja säilyttämistä että on luonut uusia, pysyviä työpaikkoja kulttuurialalle ja tarjoaa uusia työmahdollisuuksia kulttuurialan toimijoille. Sen lisäksi hanke on lisännyt seudun vetovoimaisuutta vahvistamalla positiivista imagoa ja ollut aktiivisesti kehittämässä ja viemässä eteenpäin seudun omaa imaista brändiä.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi on vakiinnuttanut toimintansa osana Sastamalan museoita. Toiminnan laadun, jatkuvuuden ja vaikuttavuuden takaamiseksi on Suomen kirjainstituutin säätiö yhdessä Sastamalan kaupungin kanssa Opetus- ja kulttuuriministeriötä konsultoiden laatinut kehittämissuunnitelman toiminnan ylläpitämiseksi. Suomalaisen kirjan museon kehittymiselle ja merkittävyys lisäämiselle on asetettu tavoitetilaja vuoteen 2018 saakka. Säätiö sai vuonna 2013 yli 120 000 euroa harkinnanvaraisia valtioavustuksia opetus- ja kulttuuriministeriöltä sekä museovirastolta.

Verkostoitumalla muiden kirja-alan toimijoiden kanssa Pukstaavi lisää yhteistyötä, mistä esimerkkinä Pukstaavin organisoima ja vetämä kirjaan liittyvien museoiden verkosto, joka lisää museotalan näkyvyyttä – .

Projektin hyvät käytännöt liittyvät museon perustamiseen, toiminnan aloittamiseen ja rahoitukseen. Hanketta on esitelty museossa hankkeen aikana ja sen päätyttyä vieraileville kiinnostuneille ryhmille ja yhteistyökumppaneiden järjestämissä tilaisuuksissa. Pukstaavi toimii hyvien ja innovatiivisten käytäntöjen mallina museon uudistamishankkeena ja museon rahoituksen järjestämisen suhteen.

Hankkeessa on luotu kuusi uutta, vakituista kulttuurialan työpaikkaa. Sen lisäksi hanke työllistää ympärivuotisesti projektityöntekijöitä sekä kesätyöntekijöitä. Hanke tarjoaa jatkuvasti työmahdollisuuksia myös tuntityöntekijöille, työpajojen pitäjille ja muille kulttuurialan toimijoille sekä eri alojen taiteilijoille.

Hankkeen lopputulos, Pukstaavi, lisää paikkakunnan ja seudun asukkaiden hyvinvointia. Kulttuurielämään panostaminen lisää tutkitusti jopa elinvuosia. Kulttuurin tukeminen on myös ennaltaehkäisevää sosiaalipolitiikkaa. Taide ja kulttuuri on yhteiskunnallisen kehityksen voimavara. Kulttuuritoiminnan ja taiteiden myönteinen vaikutus ihmisen terveyden tilaan on merkittävä. Pukstaavi tarjoaa kulttuuria laaja-alaisesti eri kohderyhmille. Museo tarjoaa kiinnostavaa toimintaa kaikille. Erityisesti lapset ja nuoret ovat toiminnan keskipis-

teenä ja yhteistyö koulujen kanssa aktiivista, mutta myös ikäihmisille on laajalti toimintaa ja yhteistyötä on tehty myös mielenterveyskuntoutujien kanssa – yleisötyötä on myös jalkautettu museon ulkopuolelle, eli viety sisältöä esimerkiksi hoitolaitoksiin.

Nyt kun hankkeella on vankka paikallinen, seudullinen ja valtakunnallinen status, on luodulle pohjalle hyvä lähteä rakentamaan kansainvälistä vaikuttavuutta. Euroopan Unionin Luova Eurooppa -hanke mahdollistaisi kansainvälisen toiminnan aloittamisen.

ONGELMIA Aikataulutuksen vuoksi hankkeelle haettiin jatkoaikaa, että kaikki erilliset hankinnat saatiin suoritettua. Laajassa ja pitkäkestoisessa projektissa tarkkaan aikataulutukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, hankeaikaa tulee varata riittävästi ja suunnitelmien muutoksille pitää varata lisää aikaa.

Jos jotain tekisimme nyt toisin, niin varaisimme enemmän aikaa sekä hankkeen suunnittelulla että toteutukselle torjuaksemme hanketta leimanneen kiireen. Lopputulokseen olemme hyvin tyytyväisiä, kaikki haluttu saatiin toteutettua halutulla tavalla. Palaute hankkeesta on ollut yksinomaan positiivista. Mutta hanke olisi voitu toteuttaa myös väljemmällä aikataululla. Toinen, mitä tekisi toisin, olisi varautuminen toiminnan kasvuun. Toimintatilat ovat jääneet pieniksi, tarvittaisiin lisää näyttely- ja tapahtumatiloja, varastotiloja ja työhuonetilaa henkilöstölle. Tiloja suunnitellessa olisi pitänyt jättää laajentumisvaraa.

7.2 Tampere yhdessä -pienhankkeet

Tampereen kaupungin toteuttamat ”Tampere yhdessä” -pienhankkeet ovat esimerkki kokeellisesta, sosiokulttuurisesta ruohonjuuritason rakennerahastohankkeesta, jossa muun muassa liikunta, taide ja kulttuuri ovat toimineet osana sosiaalisia ja yhteisöllisiä hyvinvointitavoitteita. Toteuttajan Tampereen kaupungin sivuilla hanke on sijoitettu kulttuuripalveluissa kaupunginosakulttuurin otsakkeen alle. Hanke on lisäksi esimerkki sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden lisäämisestä (mm. monikulttuurisuus). Pienhankkeet nostettiin myös Euroopan Unionin tasolla 50 mielenkiintoisimman EAKR-rahoitteisen kaupunkiprojektin (urban development) joukkoon¹⁰².

Pienhanketoiminta pohjautui Tampereen kaupunkistrategian ”Tampere Virtaa” (2009) päämäärään kuntalaisten ja yhteisöllisyyden vahvistamisesta sekä paikallisten toimijoiden mukaan ottamisesta kaupungin kehittämiseen. Loppuraportissa mainitaan taustalla myös Pirkanmaan maakuntaohjelman 2011–2014 periaatteet maahanmuuttajista, yhteisöllisyyttä vahvistavasta toiminnasta ja mikro-

102 European Commission 2013, 25.

sekä alakulttuurien hyödyntämisestä.¹⁰³ Haastattelun mukaan hankkeen taustalla oli nimenomaan Tampere Virtaa -kaupunkistrategian päämäärä saada kuntalaiset ja yhteisöt kehittämään kaupunkia kulttuurin keinoin. Tavoitteena on saada toiminnasta pysyvä käytäntö kaupunkiin vuoteen 2020 mennessä.

A30156 • YHTEISÖLLISTEN PIENHANKKEIDEN KOORDINAATIO

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Länsi-Suomi
- Toteuttaja: Tampereen kaupunki
- Kesto: 01.09.2008–28.02.2012
- Toimintalinja: 4: Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen

Rahoitus/resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 81 923,05
- Kuntien rahoitus 54 615,38
- Rahoitus yhteensä 136 538,43

A31948 • PIENHANKEKOORDINAATIO

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Länsi-Suomi
- Toteuttaja: Tampereen kaupunki
- Kesto: 01.03.2012–31.12.2013
- Toimintalinja: 4: Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen

Rahoitus/resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 47 747,31
- Kuntien rahoitus 31 831,52
- Rahoitus yhteensä 79 578,83

Temaattinen kategoria: kulttuuri ja hyvinvointi

Taiteen ja kulttuurin alat: kuvataide, kirjallisuus, esittävät taiteet, tanssi, monikulttuurisuus

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET Pienhankkeilla haluttiin ensinnäkin parantaa tiettyjen kaupunginosien mainetta ja vetovoimaa puuttumalla alueelliseen eriarvoistumiskehitykseen. Niiden kautta haluttiin myös kehittää toimintamalleja, jossa yhteisöt ja yhdistykset voisivat yhdessä Tampereen kaupungin kanssa kehittää kaupunkia.¹⁰⁴ Pienhankkeiden tavoitteina oli edellä ilmaistuihin (sosiaaliin) tarpeisiin kytkeytyen ehkäistä syrjäytymistä, tukea asukkaiden kotoutumista ja juurtumista, tukea asukkaiden osallistumisaktiivisuutta ja kehittää lähidemo-

103 Tampere virtaa -kaupunkistrategia (2009), Pirkanmaan maakuntaohjelma 2011–2014 (2010). Ks. Hyvien käytäntöjen jäljillä -loppuraportti (2013), 12.

104 Hyvien käytäntöjen jäljillä, 10.

Videootit ry:n Kulttuuri kuvina -hanke |
Tampereen pienhankkeet

Mirja Paljakka

kratiaa, edistää osallisuutta, lisätä suvaitsevaisuutta, parantaa asukkaiden lähiympäristöä sekä edistää myös turvallisuutta.

Toiminnan ensisijaisina kohderyhminä ovat hanketoiminnan alueiksi valikoituneiden haasteellisten kaupunkialueiden (Hervanta, Kaukajärvi, Lentävänniemi, Lielahti, Multisilta, Nekala, Peltolampi, Tesoma, Viinikka) asukkaat, yhteisöt ja yhdistykset. Projektissa pyritään tavoittamaan erityisesti maahanmuuttajayhdistyksiä ja niiden toteuttaman toiminnan avulla maahanmuuttajia. Mukaan saivat hakeutua yhdistykset ja yhteisöt, jotka halusivat toteuttaa pienimuotoisen hankkeen mainituissa kaupunginosissa.¹⁰⁵

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Hanke toteutettiin projektipäällikkömallilla, jossa yhteisöt keskittyivät pääosin omaan pienhanketoteutukseensa. Projektipäällikkö teki yhteisöjen puolesta EAKR-hakemukset ja vastasi raportoinnista.

Pienhankkeiden kirjo oli laaja-alainen. Ne olivat muun muassa kulttuuritapahtumia, julkaisuja ja tallenteita (alueen asukkaille tarkoitettuja lehtiä, kirjoja, esitteitä, videotallenteita, historiikkeja), ympäristön parannus- ja kehittämistoimia (esim. ympäristötaideteoksia) sekä harrastus-tilojen luontia ja kunnostamista (esim. ulkoilureittien viitoittamista, luistelukentän aitojen uusimista). Kulttuuritapahtumat olivat puolestaan muun muassa konsertteja, näytelmiä, näyttelyjä, sanataidetahtumia, kerhoja ja kursseja, alueen kulttuuria ja luontoa tutuksi tekevää retkitointia ja teatteritoimintaa.¹⁰⁶

EAKR-rahoituksen saivat aluksi viisi hankekokonaisuutta: Tampere yhdessä -pienhankkeet (A31129), Tampere yhdessä -pienhankkeet 2 (A31347), Tampere yhdessä -pienhankkeet 3 (A31444), Tampere yhdessä -pienhankkeet 4 (A31580) ja Tampere yhdessä -pienhankkeet 5 (A31690). Kokonaisuuksien 1–4 rahoittajaviranomaisena oli Pirkanmaan liitto ja kokonaisuudessa 5 Pirkanmaan ELY-keskus. Tavoitteena oli saada aikaan 15 pienhanketta, mutta toteuma oli kolme hanketta enemmän, yhteensä 18. EAKR-rahoituksella toteutuivat seuraavat pienhankkeet (suluissa hankkeen toteutusalue Tampereella):

1. Beach volley -kenttä Peltolammin uimarannalle (Peltolampi)
2. Biriani-hanke (Hervanta)
3. Kuurosokeat lähipalvelujen käyttäjinä (Hervanta)
4. Nettipiste kansalaisasiantuntijien varten (Multisilta)
5. Kohti sujuvaa vuorovaikutusta (Hervanta)
6. Papparyhmä Ponnistus (Tesoma)
7. Monikulttuurinen tanssiryhmä Elo (Hervanta)
8. Privet Venäjältä (Multisilta, Peltolampi, Tesoma)

¹⁰⁵ <http://www.tampere.fi/kulttuuripalvelut/kaupunginosat/tampereyhdeassa/mistaprojektissaonollutkysymys.html>.

¹⁰⁶ <http://www.tampere.fi/kulttuuripalvelut/kaupunginosat/tampereyhdeassa/mistaprojektissaonollutkysymys.html>.

9. Tesoman kiertävät tarinat (Tesoma)
10. Viinikan-Nekalan elonkorjuu (Viinikka, Nekala)
11. Somalia tutuksi -esitelmäsarja (Hervanta)
12. Valon etsijät -kiertue (Hervanta)
13. Lentävänniemi – jos sinä saisit päättää (Lentävänniemi)
14. Kaukajärven kesätahtumat (Kaukajärvi)
15. Karosen koulun piha-alueen parantaminen (Kaukajärvi)
16. Nekalan yhteisöpuutarha (Nekala)
17. Aikahyppy – Vilusen kartanomiljöö entiseen loistoon (Kaukajärvi)
18. Reikä 1 – Minigolfia kartanomiljöössä (Kaukajärvi).

Pienhankekoordinaatio-jatkohankeen (2012–2013) määrällisenä tavoitteena oli saada kahdeksan uutta pienhanketta kahden kokonaisuuden alaisuudessa. Lopulliseksi määräksi saatiin kuusi uutta pienhanketta, joista neljä Tampere yhdessä -pienhankkeet 6:ssa (A32226) ja kaksi Tampere yhdessä -pienhankkeet 7:ssä (A32434). Jatkohankkeessa EAKR-rahoituksella toteutuvat seuraavat pienhankkeet (suluissa pienhankkeen toteutusalue Tampereella):

1. Kuurosokeiden tiedotushanke Dialogi (Hervanta)
2. Makkaraa ja minigolfia (Kaukajärvi)
3. Kulttuuri kuvina (Hervanta)
4. Juttelutori (Hervanta)
5. Hiljainen polku Viinikassa (Viinikka)
6. Tervetuloa meille! (Tesoma).

Pienhankkeet sijoittuivat Länsi-Suomen suuralueohjelman toimintalinjalle 4 – suurten kaupunkiseutujen kehittäminen. Länsi-Suomen ohjelmassa tämä toimintalinja koski Tampereen ja Vaasan kaupunkiseutuja. Eräs toimintalinjan painotuksista oli yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen. Länsi-Suomen ohjelmassa toimintalinjalla 4 tuettavaksi toiminnan muodoksi esitetään ”asukkaiden oma-aloitteisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävä pienhanketoiminta, joka kohdistuu esim. lähiympäristön kehittämiseen ja perusparantamiseen, kerho- ja harrastustoiminnan aktivointiin, nuorten ’urbanikulttuuriin’ kuuluvien harrastusmuotojen tukemiseen, alueen yhteisöllisyyttä lisäävien tapahtumien järjestämiseen”.

Euroopan komission raportissa 50 parasta EAKR-rahoitteista kaupunkiprojektia rahastokaudella 2007–2013 Tampereen pienhankkeet tuodaan esiin malliesimerkkinä ”osallistavasta kasvusta”. Täten Tampereen pientoiminta antaa hyviä käytäntöjä myös tulevalle rakennerahastokaudelle, jossa painotetaan kestävästä kasvusta. Komission raportin mukaan hankkeet olivat esimerkki siitä, miten vähällä rahalla voidaan saada aikaa näkyviä tuloksia. Erityisesti komission raportissa kehitetään onnistumista monikulttuurisuuden kehittämisessä ja maahanmuuttajien tavoittamisessa – yleisesti kulttuurisen ymmärryksen lisäämisessä puolin ja toisin. Hankkeissa kansalaiset

olivat mukana toiminnassa eri tavoin myös suunnittelijoina ja toimijoina, eivät vain osallistujina.¹⁰⁷ Haastattelun mukaan hanke toteutti hyvin rakennerahastollista linjaansa:

Hanke puuttui alueelliseen eriarvoistumiskehitykseen, joka on havaittu Tampereen kaupunginosissa joissa on keskiarvoa korkeampi työttömyys, päihde- ja mielenterveysongelmia, syrjäytyneisyyttä ja sekä paljon maahanmuuttajia. Moniongelmaisuus on johtanut kaupungin maineen ja vetovoiman laskuun. Toinen tavoite oli kehittää toimintamalleja, joiden avulla Tampereella toimivat yhteisöt voivat yhdessä Tampereen kaupungin kanssa kehittää kaupunkia. Yhteisöjen aktivoimisessa syntyi uusia toimintamuotoja, joista opittuja käytäntöjä voidaan hyödyntää myös muualla.

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Kulttuurisesti hankkeissa oli kyse alueellisen kulttuurin ja yhteisöllisyyden kehittämisestä, tässä tapauksessa puhutaan yksittäisistä kaupunginosista. Loppuraportissa todetaan, kuinka pienhankkeet ovat toteuttaneet hyvin Euroopan Unionin tason tavoitteita yhdessä paikallisen kehittämisen kanssa ja kuinka suurin osa hankkeista on saavuttanut tavoitteensa: ”käytännön toteutus esimerkki kaupungin ja paikallisten toimijoiden yhteistyöstä. Euroopan unionin tavoite sosiaalisesta investoinnista on siis toteutunut erinomaisesti projektissa. [] Suurin osa pienhankkeista on saavuttanut tavoitteensa yhteisöllisyydessä, sosiaalisen toiminnan aktivoimisessa, syrjäytymisen ehkäisyssä ja turvallisuuden parantamisessa.”¹⁰⁸

Pienhankkeet vaikuttivat positiivisesti kuntalaisten osallisuuteen kulttuurielämässä ja paransivat erilaisten väestöryhmien harrastusmahdollisuuksia. Toisaalta hyödynnettiin taidetta ja kulttuuria yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvoinnin ja elämänhallinnan parantamisessa. Tähän kehitettiin uusia hyviä käytäntöjä. Ne tukivat monikulttuurisuuden edistämistä ja kulttuurista hyvinvointia. Ministeriön kulttuuripolitiikan strategian tavoitteista pienhankkeet toivat lisäarvoa siis erityisesti kansalaiset ja kulttuuri -alueeseen. Laajassa mielessä toiminnan voi katsoa edistäneen kulttuurisesti kestävästä kehitystä. Haastattelun mukaan pienhankkeiden kulttuuriset hankkeet

– – tukivat erityisesti vaikeavammaisia, ikäihmisiä, päihdeongelmaisia ja maahanmuuttajia. [– –] hanke saavutti tavoitteensa yhteisöllisyydessä, sosiaalisen toiminnan aktivoimisessa, syrjäytymisen ehkäisemisessä ja turvallisuuden parantamisessa.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Toiminta ei suoraan enää jatku esimerkiksi uutena hankkeena, mutta siinä luotuja toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä voidaan jatkaa ja hyödyntää. Keskeisenä hyvänä käytäntönä tuodaan esiin projektin toimintamalli kaupungin ja paikallisten toimijoiden yhteistyöstä: kaupunki voi auttaa järjestöjä ja yhdistyksiä hakemaan

107 Ks. European Commission 2013, 25.

108 Hyvien käytäntöjen jäljillä, 23.

EU-rahaa niiden (esimerkiksi yhteisöllisyyttä edistävään) toimintaan. Näin saadaan edistettyä alueellista sosiaalista kestävyttä.¹⁰⁹ Haastattelussa korostetaan hyviä käytäntöjä ja annetaan esimerkkejä hyvistä kulttuurisista toimenpiteistä. Tavoitteena on vakiinnuttaa käytäntöjä vuoteen 2020 mennessä.

Yhteisöjen aktivoiminen ja rohkaiseminen hakemaan EU:n tukirahaa projektipääällikkömallin avulla on erinomainen, toimiva ja tuloksellinen toimintamuoto. Sitä on tarkoitus jatkaa heti kun kuntatalouden tällä hetkellä vaikea tilanne helpottaa.

Juttelutori eli ennestään tuntemattomien ja yksinäisten henkilöiden (erit. ikäihmisten) kohtaaminen musiikin merkeissä ja omien tarinoiden kertominen. Toteutetaan yhteistyössä kauppakeskuksen ja 3. sektorin kanssa. Lapsille tarkoitettu tutustuminen venäläiseen kulttuuriin ja ennakkoluulojen vähentäminen nukketeatterin, musiikin, leikin ja käsityötaiteen keinoin yhteistyössä venäläisen kulttuuriyhdistyksen ja koulujen kanssa. Hanke levitettiin Frankfurt am Mainiin Saksaan ja Tbilisiin Georgiaan. Mielenterveyspotilaille tarkoitettu taidelukuntoutusohjelma, jossa kuntoutujien runoja esitetään laajalle yleisölle. Kuntoutujat saavat tästä uudenlaista voimaa.

ONGELMIA Loppuraportti tuo ilmi hankkeessa opittua ja ilmenneitä ongelmia, joista keskeisiä olivat EAKR-rahoitusmallin kankeus, joustamattomuus ja kohtuuttomat vaatimukset. Monet yhdistykset eivät uskalla hakeutua hanketoimintaan, koska niiden talouden vakavaraisuus ei kestä EAKR-rahoituksen saamista vasta jälkikäteen toiminnan jo päätyttyä.¹¹⁰ Haastattelussa toistuvat EAKR-rahoituksen ongelmat:

Korostaisimme EAKR-rahoituksen ongelmallisuutta yhteisöille: jälkirahoitteisuus (jota korjattiin Tampereen kaupungin ennakkoon maksamalla kuntarahoituksella) sekä usein kummallisiksi ja kohtuuttomiksi koettuja säädöksiä ja selvityspyyntöjä.

7.3 RYTKE ja Rytmikorjaamo

Vuoden 2005 Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategiaa päivittävässä kulttuuriohjelmassa (päivitystyö alkoi vuonna 2009 muun muassa Rytmikorjaamon kehittämishankkeen ollessa jo käynnissä) tuodaan esiin rytmimusiikki Etelä-Pohjanmaan maakunnan eräänä kulttuurinalakohtaisena kehittämiskohteena. Rytmimusiikin tutkimus (Epanet-verkosto) ja Rytmikorjaamo alueen rytmimusiikkikeskuksena nostetaan strategian musiikkiosiossa keskeiselle sijalle¹¹¹. RYTKE on jatkumoa pitkään kehitykseen jo 1990-luvun lopulta.

¹⁰⁹ Pirkanmaan liitto (2013), 23.

¹¹⁰ Pirkanmaan liitto (2013), 22.

¹¹¹ Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategia (2009), 19.

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Länsi-Suomi
- Toteuttaja: Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys ry
- Kesto: Alkoi 1.1.2009 ja päättyi 30.4.2012
- Toimintalinja: 2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 100 000,00
- Kuntien rahoitus 100 000,00
- Muu julkinen rahoitus 113 000,00
- Yksityinen rahoitus 20 000,00
- Rahoitus yhteensä 333 000,00

Temaattinen kategoria: luova talous

Kulttuurin ala: musiikki (erityiset populaari-, kevyt- ja rytmimusiikki), luovat alat, kulttuurin- ja musiikintutkimus

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET

Koko Epanet -tutkimusprofessoriverkoston tavoitteena on vuodesta 1999 alkaen ollut nostaa osaamistasoa Etelä-Pohjanmaalla valituilla painopistealueilla, joista yksi on ollut kulttuuri- ja elämystuotanto. Alueella on rikas kulttuuriperintö kevyen- ja rytmimusiikin saralla ja lukuisa määrä isoja tapahtumia ja tapahtumajärjestäjiä joiden tukemiseksi ja verkostoimiseksi tämä hanke osaltaan toteutettiin samalla huomioiden laaja kulttuuriharrastajien joukko. Tämä ehkä vähän epätavallisen toimintasektorin (kevyt musiikki) professuuri Seinäjoella on osoittanut, että arjen ja teorian välille on rakennettavissa erilaisia molemmilla sektoreilla toimivia henkilöitä ja organisaatioita hyödyttävää toimintaa. Tästä yhtenä esimerkkinä paikallisradioihin ja niiden syntyyn ja kehitykseen liittyvä tutkimustyö, jota ryhmässä tehtiin. Hankkeen yhtenä pää-tavoitteena on ollut verkostoida alueen toimijoita ja kansainvälistää näiden toimintaa. Tämä hanke on edesauttanut selkeästi toimintaa alueen organisaatioissa ja näin tukenut alueellisen kehittämisstrategian toteuttamista, jossa yksi osa-alue on kulttuuri. Seinäjoen kaupunki on tehnyt mm. oman strategiansa rytmimusiikin vahvistamistoimia koskien

Rytmimusiikin tutkimus- ja kehittämishanke RYTKE oli osa Seinäjoen rytmimusiikkiverkoston¹¹² kehittämistä yhdessä Rytmikorjaamo-hankkeiden kanssa. RYTKE toimi osana Rytmikorjaamon

¹¹² <http://www.rytmikorjaamo.com/asukkaat/rytmimusiikkiverkosto/>. Vuonna 2009 perustettu Rytmimusiikkiverkosto on Seinäjoen seudulla toimiva yhteistyöfoorumi.

palveluita, ja se listataan myös Rytmikorjaamon kotisivuilla¹¹³. Se toteutti Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategian periaatteita ja strategisia kehittämisvisioita rytmimusiikista maakunnan yhtenä kärkialueena. Hanke oli aktiivisesti mukana paikallisen rytmimusiikkiverkoston suunnittelussa ja toiminnassa. Se jatkoi viisivuotista (vuosina 2002–2007 toiminutta) kevyen musiikin tutkimus- ja innovaatiohanketta, jolla oli myös ollut EAKR-rahoitusta¹¹⁴. RYTKE kuului aikaisemman hankkeen tapaan Epanet¹¹⁵-verkostoon, jonka tavoitteena on mm. lisätä Etelä-Pohjanmaan elinkeinoelämän yhteyksiä tutkimus- ja kehittämistyöhön. Epanetin kotisivuilla RYTKE listataan ”Alueet ja kulttuuri” -tutkimusryhmän ”Kulttuurinen musiikintutkimus” -osioon. Hankkeen tutkimusalueena oli populaarimusiikin tutkimus. Professuuri sijoittui hallinnollisesti Sibelius-Akatemiaan, joka toimii myös Seinäjoella osana yliopistokeskusta. Täten kyse on laajasta verkostosta.¹¹⁶

RYTKE:ssä tavoitteena oli toteuttaa Seinäjoella ja emoyliopistoissa (SibA ja TaY) populaarimusiikin tutkimusta, osallistua alan jatkokoulutukseen sekä aktivoida rytmimusiikkialan koulutuksen ja yritystoiminnan kehittämistä Etelä-Pohjanmaalla (Rytmikorjaamo on tässä keskeinen piste). Kaikki eteläpohjalaiset kulttuurialan toimijat listattiin hankkeen kohde-ryhmäksi.

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Alkuvaiheessaan RYTKE jatkoi edellisen projektin aikana käynnistynyttä tutkimustoimintaa¹¹⁷. Loppuraportin mukaan hankkeen toiminnan kautta saatiin aikaan haluttuja tuloksia suhteessa tavoitteisiin: Hankkeen tavoitteena oli toteuttaa Seinäjoella ja emoyliopistoissa populaarimusiikin tutkimusta, osallistua näkyvästi alan jatkokoulutukseen sekä aktivoida rytmimusiikkialan koulutuksen ja yritystoiminnan kehittämistä Etelä-Pohjanmaalla.¹¹⁸ Rytmimusiikkialan paikallinen edistäminen toteutui maisterikoulutuksen käynnistämisenä Seinäjoella vuosina 2008–2012.

Hanke on ollut myötävaikuttamassa moneen asiaan. Rytmikorjaamon luonti, Rytmimaisterikoulutuksen aloitus, Seinäjoesta rytmimusiikkikaupunki -strategiatyö, rytmimusiikin opetuksen monipuolistaminen yhteistyössä eri oppilaitoksissa kuten Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistossa Seinäjoella ja Etelä-Pohjanmaan opistossa Ilmajoella. [] MARS -tapahtuman,

113 <http://www.rytmikorjaamo.com/palvelut/yrityskehityspalvelut/>.

114 <http://www.epky.fi/alueet-ja-kulttuuri>.

115 Epanet on Etelä-Pohjanmaalla toimiva suomalaisten korkeakoulujen yhteistyöverkosto. Epanetin yliopistoja ovat Helsingin yliopisto, Sibelius-Akatemia, Tampereen yliopisto, Tampereen teknillinen yliopisto, Turun yliopisto ja Vaasan yliopisto. Ks. <http://www.epky.fi/epanet>. Sibelius-Akatemia toimii Seinäjoella osana Seinäjoen yliopistokeskusta. Seinäjoen yksikkö on perustettu vuonna 1991. Seinäjoen yksikössä toteutetaan aikuiskoulutusta täydennyskoulutuksena ja tutkintoon johtavana 2 vuoden populaari- ja kansanmusiikin maisterikoulutuksena.

116 <http://www.epky.fi/alueet-ja-kulttuuri>.

117 Niihin kuuluivat Tekes-rahoitteinen Musiikin automaatti transkriptio -tutkimusprojekti, Tanssimusiikin paikallishistoria ja sen soiva tulkinta -hanke (Suomen Akatemia ja Taiteen keskustoimikunta) sekä Musiikin kustantamisen historia Suomessa -projekti (Suomen musiikkikustantajat).

118 Hankkeisiin onnistuttiin samaan taitava post doc -tutkijoita ja tohtorikoulutettavia. Hankkeen tuloksina julkaistiin 17 monografiaa tai toimitettua kirjaa (5 väitöskirjaa), 25 referoitua tieteellistä artikkelia (11 kansainvälisissä julkaisuissa), 33 muuta tutkimusartikkelia tai katsausta sekä kymmeniä konferenssipapereita Suomessa ja ulkomailla. Alan jatkokoulutuksen edistämisen tapahtui pääosin valtakunnallisen Musiikin ja näyttämötaiteen tutkijakoulun toiminnassa. Kuusi suoritti hankkeen aikana tohtorintutkinnon.

eli musiikin kansainvälisen vuosittaisen seminaarin luomisen lisäksi yhdessä Taidekorkeakoulun Sibelius-Akatemian kanssa on synnytetty Östermyran musiikkipäivät, joille tutkijat kokoontuvat keskustelemaan kunakin vuonna musiikinalan kysymyksistä.

RYTKE sijoittui Länsi-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjalle 2 – Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen. Toimintalinjan tavoitteissa painotetaan voimakkaasti innovaatio-, tutkimus- ja koulutusjärjestelmän sekä oppimisympäristöjen kehittämistä, sovellustiedon tuottamista alueen elinkeinoelämälle, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen keskinäistä yhteistyötä sekä yritysten ja kehittämis- ja välittäjäorganisaatioiden ja viranomaisten kanssa tapahtuvaa yhteistyötä. Tavoitteissa todetaan, kuinka ”osaamisrakenteiden vahvistamisessa keskeisellä sijalla ovat yliopistot ja yliopistokeskukset sekä ammattikorkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset”. Erityisesti painotetaan niitä maakuntia, joissa ei ole omaa yliopistoa. Haastattelun mukaan toimintalinjan tavoite esimerkiksi verkostoitumisen osalta on täyttynyt erittäin hyvin.

Toimintalinjan iso tavoite on toteutunut hyvin. Hanke on osaltaan energisoinut ja vahvistanut alueellisten toimijoiden pyrkimyksiä kehittää Etelä-Pohjanmaalle ja Seinäjoelle kevyen- ja rytmimusiikin osaamisalusta sekä luonut uusia että vahvistanut jo olemassa olevia kulttuurialan verkostoja. Se on tuonut paljon lisää verkostoja kehittämään ja ylläpitämään luovan talouden kasvua alueella vahvaksi toimialaksi. Kaikkein selkeimmin tämä hanke on tuonut alueen toimijoiden toimintaan lisää kansainvälisyyttä. Tästä on esimerkkinä vuosittain järjestettävä MARS-tapahtuma, johon hankkeen toteutuksesta vastannut Taidekorkeakoulun Sibelius-Akatemia järjestää omilla suhteillaan keynote-puhujat ja organisoi sen toteuttamisen musiikintutkimukseen liittyvän osan.

RYTKE otti aktiivisesti osaa paikallisen rytmimusiikkiverkoston suunnitteluun ja toimintaan, joka tiivistä merkittävästi alan ammatillista toimintaa paikkakunnalla. Samoin on muodostettu verkostoja eri yliopistojen (Vaasa, Turku ja Tampere) kanssa.

MARS -musiikin kansainvälisen vuosittaisen seminaari. KUMURU-verkosto yhdessä Vaasan ja Turun yliopiston sekä Tampereen teknisen yliopiston tutkijoiden kanssa, joka on käynnistänyt useita jatkohankkeita erilaisilla kokoonpanoilla alueen kehittämiseksi. Joitain jäsenyyksiä kansainvälisissä musiikintutkijoiden ja musiikin managereiden ja tapahtumajärjestäjien verkostoissa.

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET RYTKE oli osa Epanet-verkoston koko 2000-luvun käynnissä olleita kulttuurintutkimushankkeita. Kyse oli siis osasta pitkäaikaista kehittämistoimintaa. Hankkeessa tehtiin musiikkiin ja kulttuuriin liittyvää tutkimusta, jonka voi arvioida omalta osaltaan vahvistavan kulttuurin asemaa yhteiskunnassa. Samalla hankkeella voi arvioida olleen vaikutuksia kulttuurin merkityksen ymmärtämiseen ja korostamiseen sekä

kulttuurin nostamiseen osaksi alueen kehittämistä. Tavoitteidensa mukaan se pyrki aktivoimaan rytmimusiikkialan koulutusta ja kasvatusta eri oppilaitosten kanssa, eli hanke vaikutti myös kulttuuri- ja taidekasvatuksen asemaan. Kulttuuripolitiikan strategian tavoitealueiden suhteen RYTKE-hanke vaikutti ensinnäkin yhteiskunnan kulttuuriseen perustaan. Toinen ministeriön kulttuuripolitiikan osa-alue ja tavoitetila, johon toiminta vaikutti, oli kulttuuri ja talous. Hankkeen tavoitteissa mainitaan vaikuttaminen tutkimuksen kautta rytmimusiikkialan yrittäjyyden kehittämiseen (yhdessä Rytmikorjaamon ja koko rytmimusiikkiverkoston kanssa). RYTKE siis pyrki vaikuttamaan myös ainakin epäsuorasti kulttuuriyrittäjyyteen ja täten luovaan talouteen.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Hankkeen pohjalle ja sen jatkoksi suunniteltiin Kulttuurisen musiikintutkimuksen hanke KUMU. Viisivuotinen hanke alkoi syksyllä 2013 ja sitä vetää professori Heikki Uimonen, joka on väitellyt Vesa Kurkelan tutkimusryhmässä hankkeen edellisen vaiheen aikana. Hanke on ns. vapaarahoitteinen, eikä sen toteuttamiseen käytetä EU-rahaa. Hankkeen toteutuksen rahoittavat Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Seinäjoen yliopistokeskus sekä alueen kunnat, yritykset sekä yhdistykset. Kumu-hankkeen tavoitteena on entisestään syventää kulttuurisen musiikintutkimuksen tutkimus- ja kehittämistyötä alueella yhdessä alueen toimijoiden kanssa. Uuden hankkeen ohjausryhmä muodostuu käytännössä samoista tahoista kuin sen edellisessä vaiheessa, joten se on suoraa jatkoa RYTKE-hankkeelle.

RYTKE on ollut siis osa pitkää tutkimushankkeiden jatkumoa ja kestäväää toimintaa. RYTKE-hanke mahdollisti myös Sibelius-Akatemian Helsingin ulkopuolisen maisteriohjelman käynnistämisen. Täten hankkeen alueellinen ja verkostoiva vaikutus oli voimakas. Hankkeessa luotuja kestäviä rakenteita olivat haastattelun mukaan:

- 1. Rytmimusiikin verkosto ja Rytmikorjaamo: Yhtenä osapuolista hanke on ollut rakentamassa Etelä-Pohjanmaalle rytmimusiikin verkostoa ja konkreettisesti antanut taustatukea ja jossain määrin myös uskottavuutta Rytmikorjaamon rakentumiseen Seinäjoelta.*
- 2. Rytmimaisteri koulutus: Rytmimaisteri-koulutus on tällä hetkellä Taideyliopiston Sibelius-Akatemian ainut Helsingin ulkopuolinen maisteriohjelma. Sen konkreettinen käynnistäminen mahdollistui hankkeen aikana Vesa Kurkelan kokoaman verkoston yhteistyöllä. Maisteriohjelma on nyt pyörähtänyt kolme kertaa ja neljättä vaihetta suunnitellaan.*
- 3. Mars-verkosto: Kansainväliset yhteistyökuviot eri suuntiin ovat vahvistuneet ja on luotu oma merkittävä vuosittainen seminaari, johon kokoontuu tutkijoita, kehittäjiä ja musiikin managereita.*

ONGELMIA

Hanke on toteuttanut hyvin sille asetetut tavoitteet ja tuloksia on saavutettu. Hanketyö on kokeilutoimintaa jo itsessään ja hyvien toteuttajien rekrytointi avainasemassa hankkeen toteuttamisessa. Toteutus ja sen ilmentymät ikään kuin tulee toteuttajien mukana. Tästä näkökulmasta lähtien on vaikea sanoa mitään muuta kuin, että ainakin tällä tavalla aika ennakoluulottomastikin koottu hankekokonaisuus onnistui tuottamaan paljon myös sellaisia tuloksia, joita ei hanketta suunniteltaessa osattu ennakoida.

Rytmikorjaamo

Rytmikorjaamon kehittäminen osana musiikin ja tapahtumatuotannon klusteria Etelä-Pohjanmaalla mainitaan muun muassa vuoden 2007 luovien alojen yritystoiminnan kehittämissuunnitelmassa, jossa rytmimusiikin nähtiin olevan keskeinen ja vireä osa Etelä-Pohjanmaan kulttuurialaa. Tahtotilana oli kehittää luovien alojen yritystoimintaa ja yhteistoimintaa. Rytmikorjaamon tilaa haluttiin hyödyntää osana innovaatioympäristöä.¹¹⁹

A30164 • RYTMIKORJAAMO

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Länsi-Suomi
- Toteuttaja: Seinäjoen Teknologiakeskus Oy
- Kesto: Alkoi 1.4.2008 ja päättyi 31.8.2010
- Toimintalinja: 2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 110 596,76
- Kuntien rahoitus 44 238,71
- Yksityinen rahoitus 3 159,91
- Rahoitus yhteensä 157 995,38

A31365 • RYTMIKORJAAMO

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Länsi-Suomi
- Toteuttaja: Frami Oy
- Alkoi 1.9.2010 ja päättyi 30.12.2012
- Toimintalinja: 2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

119 Etelä-Pohjanmaan luovien alojen yritystoiminnan kehittämissuunnitelma, 30.

Rahoitus / resurssit

- EAKR- ja valtion rahoitus 199 464,24
- Kuntien rahoitus 82 635,19
- Yksityinen rahoitus 2 849,50
- Rahoitus yhteensä 284 948,93

Temaattinen kategoria: luova talous, kulttuuri-infrastruktuuri

Kulttuurin ala: musiikki (erityiset populaari-, kevyt- ja rytmimusiikki),
luovat alat, kulttuurin- ja musiikintutkimus

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET Seinäjoen Rytmikorjaamon kehittämisprojekteissa vuosina 2008–2012 vanhasta postiautovarikosta remontoitiin rytmimusiikin, tapahtumatuotannon ja luovien alojen verkostojen keskus. Seinäjoen elävän musiikin yhdistys Selmu ry oli vuokrannut vanhan postiautovarikon jo vuonna 2001 ja kehittänyt tiloista rock-klubia. Vuosi 2008 oli merkittävä, sillä ”vanha varikko sai uudet omistajat Selmu ry:n lisäksi Seinäjoen kaupungista ja Frami Oy:stä. Urbaniksi kesannoksi hiljentynyttä varikkoa alettiin yhteistyössä profiloida Rytmikorjaamoksi; kansallisesti ja kansainvälisesti tunnetuksi luovien alojen ja yritysten sekä musiikin ja tapahtumien keskittymäksi.”¹²⁰

Vuonna 2008 alkaneen ”Rytmikorjaamon alue innovaatioympäristönä” -kehittämishankkeen lähtökohtana oli luoda rytmimusiikkialan keskus saneerattavaan Rytmikorjaamon kiinteistöön. ”Rytmikorjaamo palveluiden- ja sisällöntuottajana” -kehittämishanke vuosina 2010–2012 jatkoi aikaisempaa Rytmikorjaamon suunnittelu- ja kehittämisohjelmaa. Talon saneeraus valmistui syksyllä 2011. Pää tavoitteena oli koota luovan alan toimijoita ja osaamista yhteen Seinäjoen seudulla ja vauhdittaa alan kasvua. Tämän hankkeen tavoitteita kuvattiin EAKR-toimintalinjan mukaisesti seuraavasti: ”Rytmikorjaamo-kiinteistön tavoitteena oli luoda sateenvarjo, joka kerrää seutukunnalle pirstoutuneet luovan alan toimijat saman katon alle. Suurin osa luovan alan toimijoista ovat todetusti pieniä yrityksiä ja yritysosaaminen on osittain heikkoa. Voimia yhdistämällä koko ala saisi tarvittavaa kasvua seutukunnassa.”

TOTEUTUS, TULOKSET JA HANKKEEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Toteutus alkoi paikallisten rytmimusiikkitoimijoiden haastatteluilla, joissa kartoitettiin tila- ja palvelutarpeita sekä yleistä visiota siitä, millaiseksi Rytmikorjaamon yhteisön tulisi muodostua. Hankkeen aikana toteutettiin myös lukuisia workshop tapahtumia ja seminaareja liittyen alan kehitykseen. Ensimmäisen hankkeen lopussa suunniteltiin valmistuvien toimitilojen markkinointia ja toteutettiin kysely Rytmikorjaamon kansallisesta tunnettuudesta. Korjaamon saneeraus valmistui syksyllä vuonna 2011 ja uusiin tiloihin muutti alueen luovan alan yrityksiä ja muita toimijoita. Muun muassa Yle uutisoi Rytmikorjaamon avautumisesta seuraavasti: ”Vanha postivarikko on kokenut muodonmuutoksen. Liki neljä miljoonaa euroa maksaneella remontilla siitä tuli mo-

120 <http://www.rytmikorjaamo.com/info/historia-pahkinankuoressa/>.

Porvoon taidetehdas |
Luova Tila -hanke,
Turun kaupunki,
Turun Seudun Kehittämiskeskus

Markus Henttonen

Markus Henttonen

nipuolinen koulutus- ja tapahtumapaikka, jossa on toimistotiloja 30 yritykselle. Talon yhdessä osassa toiminut Rytmikorjaamo on näin laajentunut luovien alojen keskuspaikaksi.”¹²¹

Yksi tärkeistä tavoitteista oli valtakunnallinen näkyvyys ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Hankeen toimesta Rytmikorjaamolle haettiin myös jäsenyyttä eurooppalaiseen TEH-verkostoon (Trans European Halles – Euroopan kulttuuritilojen verkosto). Jäsenyys toteutui 2010. Rytmikorjaamo oli perustamassa Luova Tila -verkostoa yhteistyössä muiden olemassa olevien keskusten kanssa. Verkostossa toimivat mm. Kaapelitehdas, Verkatehdas, Turun Logomo ja Porvoon taide-tehdas. Rytmimusiikkiverkoston (ks. esim. edellinen hanke RYTKE) sivusto on tuotu Rytmikorjaamo talon www-sivuston alle.

Hanke sijoittui rakennerahastojen toimintalinjalle 2, jossa tavoitteena oli luoda verkostoja, innovaatiotoimintaa ja vahvistaa osaamisrakenteita. Tavoitteet ovat toteutuneet hyvin: ”Projektin suurimpana tuloksena voidaan pitää luovien alojen keskittymän konkreettista luomista Rytmikorjaamon siipien suojaan. [– –] Rytmikorjaamolle on syntynyt konkreettinen rytmimusiikin ja luovien alojen keskus. Talo on pystynyt vastaamaan luovien toimijoiden haasteisiin ja taloon on syntynyt yhteisö, jonka yhdessä tekemisen kulttuuri on aitoa. Talon asukkaat osallistuvat aktiivisesti talon kehittämiseen – – .” Rytmikorjaamon verkostot ovat kansallisia ja kansainvälisiä.

KULTTUURISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA VAIKUTUKSET Hankkeessa syntyi uusi luovien alojen palvelukonsepti ja -keskus Rytmikorjaamolle. Se vahvisti kaupungin strategista tavoitetta toimia rytmimusiikin keskuksena ja loi puitteita ympärivuotiselle toiminnalle niin yhdistys-, yritys- kuin koulutustoiminnallekin. Rytmikorjaamolla on toimintaa kulttuurin eri osa-alueilla (musiikki, muotoilu, design, jne.) ja siten se on monipuolistanut kenttää.

Kuten myös haastattelusta käy ilmi, Rytmikorjaamon ehostuksessa toteutettiin kulttuuri-infrastruktuuria kulttuurille ja luoville aloille. Kulttuurin eri osa-alueet saivat konkreettisia puitteita toiminnalle. Vaikutukset suhteessa kulttuuripolitiikan strategian tavoitealueisiin syntyivät ensinnäkin yhteiskunnan kulttuurisen perustan kehittämisen kautta. Hanke on vaikuttanut myös luovan työn tekijöihin ja heidän toimintaedellytyksiinsä. Samoin vaikutuksia voidaan arvioida olevan kulttuuriin ja talouteen kulttuuriyrittäjyyden edellytysten kehittämisen myötä. Toiminta hyödyttää laajasti ajatellen nimenomaan luovaa taloutta ja kulttuurin kentältä erityisesti musiikkia.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Ensimmäisen hankkeen aikana luodut tilaratkaisut, palvelut, graafinen ilme ja yhteistyön mallit suunniteltiin Rytmikorjaamon yhteisön käyttöön ja osaksi talon toimintakonseptia. Talo jatkaa toimintaansa hankkeessa kehitetyn perustan avulla. Toisen hankkeen aikana kehitetyt konseptit, palvelut ja toimet ovat lähes kaikki

121 Yle Pohjanmaa 9.9.2011. http://yle.fi/uutiset/seinajoki_on_saanut_luovien_alojen_paamajan/5420830.

muokattu pysyväksi osaksi talon toimintaa. Tärkein tavoite oli osallistaa vuokralaiset talon kehittämiseen ja yhteisön luomiseen.

Rytmikorjaamon palvelutarjoama on osa pysyvää toimintatapaa ja jatkunut hankkeen jälkeen. Rytmikorjaamo on ollut viime vuosina hyvin suosittu benchmark-kohde hyvänä käytäntönä ja siitä on pidetty lukuisia esityksiä eri kohde- ja sidosryhmille.

Rytmikorjaamo on liitännäisjäsen kansainvälisten kulttuurihallien verkostossa (TEH-verkosto). Rytmikorjaamo on myös mukana alueellisessa (= Seinäjoen seutu) rytmimusiikkiverkoston toiminnassa.

ONGELMIA Aikatauluissa pysyminen aiheutti haasteita ja niissä jouduttiin joustamaan.

RYTMIKORJAAMOON JA ETELÄ-POHJANMAAN MUSIIKKIVERKOSTOON LIITTYVIÄ ESR-HANKKEITA KAUDELLA 2007–2013

ESR

RYTMINNO

Sibelius-Akatemia

Alkoi 1.7.2008 ja päättyi 31.3.2012

Alueellinen korkeatasoinen tutkimus, koulutus ja kehittämistoiminta nostaa rytmimusiikin alan toimijaverkoston osaamista ja innovaatiopotentiaalia. Projektin ”laboratoriona” toimii Seinäjoelle perustettava luovien alojen ja kulttuurin keskus Rytmikorjaamo. Rytminno toteutti hankeaikanaan alueella kaivattuja toimenpiteitä rytmimusiikin kehittämässä. Hankkeen Rytmimaisteri-pilotti tarjosi mahdollisuuden rytmimusiikkialan ammattilaisuuden korkeakouluopiskeluun. Vuosien 2008 ja 2009 aikana Rytminnon Rytmipro-koulutusjaksot rakennettiin Rytmimaisteri-pilotin muodossa. Rytmimusiikin kaksivuotinen koulutuspilotti vietiin Rytminno-hankkeessa läpi Tampereen Yliopiston ja Sibelius-Akatemian yhteistyönä. Onnistuneen pilotin jälkeen Rytmimaisteri -koulutus alkoi hankkeen jälkeisenä omana toimintana 2010.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 206 625
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 193 686
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 267 235
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 253 466

Rytmikorjaamo

Kuvat Luova Tila -hankkeen
"Kartalla"-julkaisusta (<http://www.luovatkeskukset.fi/etusivu>)

Markus Henttonen

Markus Henttonen

RYTMIMERAATTI**Rytmi-Instituutin kannattajayhdistys ry****Alkoi 1.3.2009 ja päättyi 31.3.2013**

Rytmimeraatti -hankkeen lähtökohtana on ollut edistää musiikkimaailmaa ja muusikoiden menestymismahdollisuuksia Etelä-Pohjanmaalla tiivistämällä yksittäisistä bändin palveluyrityksistä konglomeraatti. Rytmimeraatti -hanke on osa isompaa rytmimusiikkialan hankekokoaisuutta.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 208 100
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 208 100
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 268 700
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 268 700

VIRTALÄHDE**Sibelius-Akatemia****Alkoi 1.4.2012 ja päättyi 30.9.2014**

Virtalähde-hanke on alueellisesti merkittävä luovan prosessin koulutus- ja kehittämishanke. Hankkeen agenda on edistää Etelä-Pohjanmaalla voimakkaassa kehitysvaiheessa olevaa rytmimusiikkialan toimintaa. Virtalähde hanke jalostaa alueen Rytmimusiikkiverkoston kaksitasoiseksi Etelä-Pohjanmaan musiikkiverkostoksi. Etelä-Pohjanmaan musiikkiverkosto kehittää MARS-tapahtumaan alueen tarpeisiin perustuvia seminaareita, paneeleja ja keskusteluja.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 124 295
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 106 054
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 185 900
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 158 573

ROIHU – LUOVIENTALOJEN YRITYSKEHITYSPALVELUIDEN TEHOSTAMINEN**Frami Oy****Alkoi 1.8.2012 ja päättyi 30.6.2015**

Tavoitteena on tehostaa Seinäjoen kaupunkiseudun luovien alojen yrityskehityspalveluita ja sitä kautta edistää luovien alojen yritysten toimintaedellytyksiä ja yrittäjyyttä. Hyviä käytäntöjä levitetään aktiiv-

visesti Etelä-Pohjanmaalla, mutta erityisesti myös kansallisesti esim. Luovien alojen verkoston ja Luova Suomi -hankkeen kautta. Lisäksi kansallista luovien tilojen verkostoa tullaan hyödyntämään hyvien käytäntöjen levittämisessä. Rytmikorjaamo on jo osa Euroopan laajuista luovien tilojen/kulttuurikeskusten TEH (Trans Europe Halles) -verkostoa, jota kautta projektin hyviä käytäntöjä saadaan leviämään kansainvälisesti.

- Myönnetty EU- ja valtion rahoitus: 139 034
- Toteutunut EU- ja valtion rahoitus: 48 460
- Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 200 984
- Toteutunut julkinen rahoitus yhteensä: 70 072

7.4 Pirkanmaan festivaalit -verkosto

”Pirkanmaan festivaalit – voimaa verkostoista” -kehittämishankkeiden avulla (kaksi hanketta eri toimintalinjoilla) vuonna 2009 käynnistettiin kulttuurifestivaalien verkoston ”Pirkanmaan festivaalit – Pirfest ry:n” toiminta. Linjassa toiminnan kanssa olivat Tampereen ja Pirkanmaan elämysstrategian linjaukset ja Pirkanmaan maakuntaohjelma. Molemmissa korostetaan kulttuuritapahtumia ja elämystaloutta alueen taloudellisen menestyksen ja asukkaiden hyvinvoinnin lähteenä.¹²² Hankkeen aloittamisen jälkeen julkaistussa Tampereen ja Pirkanmaan elämystalouden strategiassa 2010–2012 nostetaan festivaalit osaksi elämystalouden klusteria. Pirkanmaan maakuntaohjelmassa 2010–2012 kulttuuri halutaan valjastaa pirkanmaalaisten hyvinvoinnin lähteeksi.¹²³

A30849 • PIRKANMAAN FESTIVAALIT – VOIMAA VERKOSTOISTA (suurten kaupunkiseutujen osahanke)

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Suuralueohjelma: Länsi-Suomi
- Toteuttaja: Pirkanmaan festivaalit ry
- Kesto: Alkoi 1.4.2009 ja päättyi 30.9.2012
- Toimintalinja: 4: Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen

Rahoitus/resurssit:

- EAKR- ja valtion rahoitus 167 990,70
- Kuntien rahoitus 90 645,55
- Yksityinen rahoitus 13 615,85
- Rahoitus yhteensä 272 252,10

¹²² Pirkanmaan festivaalit-testamentti, 14.

¹²³ Pirkanmaan festivaalit-testamentti, 3.

KEHITTÄMISPROJEKTI

- Toteuttaja: Pirkanmaan festivaalit ry
- Kesto: Alkoi 1.4.2009 ja päättyi 30.9.2012
- Toimintalinja: 3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Rahoitus/resurssit:

- EAKR- ja valtion rahoitus 89 906,85
- Kuntien rahoitus 48 516,09
- Yksityinen rahoitus 7 287,28
- Rahoitus yhteensä 145 710,22

Temaattinen kategoria: luova talous

Kulttuurin ala: kulttuurifestivaalit, kulttuuritapahtumat, musiikki, kuvataide, kirjallisuus, elokuva, kuvataide, tanssi, sirkus, teatteri

HANKKEEN TAUSTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄT Haastattelussa tuotiin ilmi Pirfestin elämysstrategia-kytkös ja samalla laaja-alainen maakunnallinen tausta:

Hankkeen suunnittelu pohjautui Pirkanmaan elämysstrategiaan, joka oli tuolloin valmistunut. Elämysstrategia oli laaja ponnistus, jossa oli useita maakunnallisia tahoja mukana (ELY, maakuntaliitto, elinkeinoyhtiöt, kauppakamari, yrittäjät, yliopistot, matkailuyrittäjiä, kulttuuritoimijoita jne.).

Tarvetta kuvaillaan lopputestamentissa alueen festivaalien hajanaisuudella ja yhteistyömallien sekä -rakenteiden puutteella. Festivaalien voimavarat yhdistämällä ja verkostoitumalla voitiin kehittää toimintaa paremmin ja vastata kaikkia festivaaleja koskeviin haasteisiin (esim. rahoitus) yhteisesti.¹²⁴ Hankkeen tavoitteena oli tiivistetysti ilmaistuna Pirkanmaan alueen keskeisten kulttuurifestivaalien verkostoituminen ”Pirkanmaan festivaalit” -verkoston alle. Festivaalien keskinäisen verkostoitumisen tuomien hyötyjen lisäksi motiivina oli ”alueen tunnetuksi tekeminen, festivaalien valtakunnallisen kilpailukyvyn parantaminen sekä vaikutusmahdollisuudet alueen päättäjiin”.¹²⁵

Pirkanmaan Festivaalien suurkaupunkien osahankkeen kohderyhmään kuuluivat Tampereen suurkaupunkialueella sijaitsevat kulttuurifestivaalit (17 festivaalia). Pirkanmaan Festivaalien haasteellisten alueiden osahankkeen kohderyhmään kuuluivat puolestaan Pirkanmaan haasteellisilla alueilla sijaitsevat kulttuurifestivaalit (9 festivaalia).

¹²⁴ Pirkanmaan festivaalit-testamentti, 3.

¹²⁵ Pirkanmaan festivaalit-testamentti, 6.

Kari Savolainen

Maailmantango |
Pirkanmaan festivaalit

Kari Savolainen

Olli-Pekka Latvala

Tampereen flamencoviikko |
Pirkanmaan festivaalit

Olli-Pekka Latvala

TOTEUTUS, TULOKSET JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN Hankkeen tuloksena luotiin pirkanmaalaisten kulttuurifestivaalien yhteisverkosto Pirkanmaan festivaalit – Pirfest ry, joka jatkaa yhä toimintaansa. Loppuraportin (”testamentti”) mukaan tavoitteet ja tulokset vastasivat toisiaan hyvin. Projekti sai aikaan festivaalien keskinäistä verkostoitumista, yhteistyön muotoja sekä festivaalituottamisessa että markkinoinnissa. Siinä toteutettiin ja luotiin yhteistoiminnan rakenteita, kuten Extranet (työntekijäpankki, kalustopankki), kävijätutkimukset, kehittämisseminaarit, opintomatkat, vertaisarviointi, festivaalityön tietopankki ja ympäristösuunnitelmat.

Hankkeen lopputestamentissa todetaan: ”Festivaalien edustajat pitivät toiminnan parhaanaantina verkostoitumista ja yhteistyön lisääntymistä niin toisten festivaalien kuin muidenkin toimijoiden kanssa. Lisäksi kiitettiin tiedon ja kokemuksen välittymistä, osaamisen lisääntymistä, vertaistukea sekä toimintaa tukevien työkalujen kuten kävijätutkimusten kehittämistä. Festivaalien edustajat toivovat ’yksi kaikkien puolesta’ -linjan jatkuvan. Myös yhteistyökumppanit, kuten Pirkanmaan liitto sekä festivaalien kotikuntien ja matkailutoimen edustajat, nostivat tärkeiksi tuloksiksi lisääntyneen verkostoitumisen ja yhteistyön.”¹²⁶

Hankkeen tuloksena syntynyt Pirfest-verkosto luettelee tehtävikseen jäsenfestivaaliensa välisen yhteistyön koordinoinnin, pirkanmaalaisten festivaalien toimintaedellytysten edistämisen ja festivaalien näkyvyyden lisäämisen sekä tunnetuksi tekemisen kotimaassa ja ulkomailla.¹²⁷ Vuonna 2009 hankkeeseen tuli mukaan 27 festivaalia. Nykyään määrä on 36 ja taiteen- ja kulttuurin alojen kirjo on laaja: musiikki (klassinen, pop ja rock, monimusiikki), tanssi (nykytanssi, flamenco, tango, seurataanssit), folk, teatteri, stand up, elokuva, kuvataide (nykytaide ja valokuva), kirjallisuus (kirjallisuus, runous ja sarjakuva), monitaide ja ruoka.¹²⁸ Pirfestin jäsenfestivaalit ovat (1.1.2014) esitetty seuraavassa laatikossa. Mustalla korostetut festivaalit ovat saaneet myös opetus- ja kulttuuriministeriön / Suomen elokuvasäätiön tukea vuosien 2000–2014 välillä.

*Annikin Runofestivaali, Art Festivo, **Backlight-valokuvatapahtuma**, Blockfest, Chilifest Finland, Lost In Music, **Maailmantango**, Monsters of Pop, **Mukamas – Kansainvälinen Nukke-teatterifestivaali**, Musiikkia! Ruovesi, **Mäntän kuvataideviikot**, **Mäntän Musiikkijuhlat**, **Nuorten teatterifestivaali MURROS**, Oriveden Suvi, **Pentinkulman päivät**, Pirkanmaan Triennaali, **Pispalan Sottiisi**, **Pispalan Sottiisin Tanssimania**, **Sastamala Gregoriana**, **Sata-Häme Soi**, Tammerfest, Tammerkosken Sillalla, **Tampere Guitar Festival**, **Tampereen elokuvajuhlat**, **Tampereen flamencoviikko**, Tampereen Kukkaisviikot, **Tampereen Musiikkijuhlat (Tampere Biennale, Tampere Jazz Happening ja Tampereen Sävel)**, **Tampereen Teatterikesä**, **Tampere Kuplii**, **Tanssivirtaa Tampereella -nykytanssifestivaali**, Tapsan Tahdit, Tomaatteja! Tomaatteja! Stand up -festivaali, **Työväen Musiikkitapahtuma** ja **Vanhan kirjallisuuden päivät**.*

126 Pirkanmaan festivaalit-testamentti, 6.

127 <http://www.pirfest.fi/category/hankkeet/>.

128 <http://www.pirfest.fi/mika-pirfest/>.

Pirkanmaan festivaalit -hankkeet sijoittuivat Länsi-Suomen EAKR-ohjelman kahdelle eri toimintalinjalle. Haasteellisten alueiden osahanke oli osa toimintalinjaa 3 – alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristöjen parantaminen. Suurten kaupunkiseutujen osahanke sijoitui toimintalinjalle 4 – suurten kaupunkiseutujen kehittäminen. Toimintalinjan 3 tavoitteeksi mainitaan muiden alueiden kuin toimintalinjan 4 kohteena olevien kaupunkikeskusten aseman parantaminen. Esimerkkinä toimintalinjan hankkeista mainitaan kulttuurihankkeet, joiden taloudellinen hyödyntäminen vaatii yhteistyötä kaupunkien kohteiden kanssa. Juuri tätä Pirfest-hankkeessa tehtiin kulttuurifestivaalien suhteen verkostoimalla koko Pirkanmaan alueen festivaaleja. Toimintalinjan 3 tavoitteiksi mainitaan lisäksi matkailua ja kulttuuria kehittävien hankkeiden rahoituksen kohdentaminen kulttuuriyrittäjyyden ja kulttuuriteollisuuden toimintamahdollisuuksia tukevaan verkottuneeseen yhteistyöhön.

Toimintalinjan 4 kohdalla Länsi-Suomen ohjelmassa tuodaan esiin puolestaan erikseen Luova Tampere -ohjelma, jolla kehitetään ”kehitetään kulttuuriteollisuutta, edistetään palveluinno-vaatioita ja vahvistetaan luovuutta tukevia rakenteita”. Mainitaan myös erikseen, että Luovan Tampereen toimenpiteitä voidaan osarahoittaa EAKR-rahoituksella. Täten voidaan nähdä, että Pirfest-hanke toteutti rakennerahastojen toimintaohjelmaa ja toimintalinjojen tavoitteita.

Projektissa on kehitetty myös uudenlaisia työkaluja, kuten työntekijäpankki ja kalustopankki. Hankkeessa toteutettiin kävijäkyselytutkimukset 2010 ja 2011. Vuoden 2011 tutkimuksesta löytyy kattava loppuraportti¹²⁹. Eräs keskeinen tulos oli, että kävijätutkimukseen osallistuneet festivaalit tuottivat Pirkanmaalle vuonna 2011 35,5 miljoonaa euroa. Pirkanmaan kulttuurifestivaalit ovat tutkimuksen mukaan vetovoimaisia tapahtumia, joihin tullaan eri puolilta Suomea ja ulkomailta asti. 85 % festivaalien paikkakunnan ulkopuolisista kävijöistä tuli paikkakunnalle nimenomaan festivaalin takia.

KULTTUURISET TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET Pelkästään tarkastelemalla Pirfestin nykyisissä verkostoissa toimivien jäsenfestivaalien- ja tapahtumien laajaa kirjoa eri taiteenaloilta, voidaan nähdä, että hankkeella on kulttuurisia vaikutuksia. Useat Pirfestin jäsenfestivaaleista nauttivat opetus- ja kulttuuriministeriön harkinnanvaraista avustusta. Kyse oli eri taiteenlajeja edustavien kulttuurifestivaalien ja musiikkitapahtumien toiminnan kehittämisestä ja niiden taloudellisen vaikuttavuuden osoittamisesta. Toiminnassa kehitettiin kulttuurin markkinointia ja myyntiä. Pirfest voi markkinoida kulttuurifestivaaleja ja vahvistaa edelleen niiden taloudellista perustaa. Samalla voidaan arvioida hankkeen vaikuttaneen kulttuuriyrittäjyyden edellytyksiin. Se siis kokonaisuutena lujitti luovaa taloutta monipuolisten kulttuurin alojen kehittämisen kautta. Vahvistamalla kulttuurifestivaalien verkostoa, markkinointia ja taloutta vaikutettiin myös luovan työn tekijöiden asemaan. Pirfest itse kuvaa merkitystään kulttuurin kannalta seuraavasti: ”Pirfest on Pirkanmaalla toimiva kulttuurifestivaalien verkosto, jäsenfestivaalien laadun tae ja festivaalien edunvalvoja, joka vaikuttaa toimintaedellytyksiin ja -ympäristöön.” Ministeriön kulttuuripoliti-

129 <http://www.pirfest.fi/wp/wp-content/uploads/2013/09/VV-kavijakysely2011.pdf>.

Tampereen Teatterikesä |
Pirkanmaan festivaalit

Olli-Pekka Latvala

Vanhan kirjallisuuden päivät |
Pirkanmaan festivaalit

Olli-Pekka Latvala

Olli-Pekka Latvala

kan strategian tavoitealueiden suhteen hanke vaikutti ainakin kulttuuriin ja talouteen ja luovien alojen työntekijöihin.

HANKKEEN JATKUVUUS JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT Hankkeessa on syntynyt jatkuvuutta – siinä luotiin pysyvä verkosto. Pirkanmaan festivaalit – Pirfest ry jatkaa myös kävijätutkimuksia, Extra-netin käyttöä, ympäristösuunnitelmien hyödyntämistä sekä verkostoitumista sisarfestivaalien ja festivaaliverkostojen kanssa.

Hankkeessa syntyi pysyvä maakunnallinen verkosto, Pirkanmaan festivaalit ry, joka jatkaa toimintaansa yhdistysmuotoisena. Verkosto on ainut maakunnallinen verkosto. Nykyisin verkostoon kuuluu jo liki 40 jäsenfestivaalia. Verkoston toimintatapa ja toiminnot (mm. kävijätutkimukset ja festivaalien aluetaloudellisen vaikuttavuuden mittaaminen) kiinnostavat ympäri Suomea.

Hankkeen hyviä käytäntöjä ovat alueellisen festivaaliverkoston toimintamalli ja keskitetysti toteutetut kävijätutkimukset. Festivaaliverkoston toiminnasta jaetaan tietoa Pirfest ry:n nettisivuilla ja alan tilaisuuksissa Pirkanmaalla ja muualla Suomessa.

Hyviä käytäntöjä, jotka ovat jääneet elämään hankkeen jälkeen ovat festivaalien välinen extranet (työntekijäpankki, tietopankki, kalustopankki), kävijätutkimukset, verkoston tapaamiset, tiimityöskentely ajankohtaisten aiheiden ympärillä.

Hankkeessa syntyi kestävä rakenne, eli itse verkoston toiminta, jonka puitteissa voidaan tehdä muun muassa kävijätutkimuksia:

Verkoston toiminta yhdistysmuotoisena. Toistuvat yhteisellä pohjalla tehtävät kävijätutkimukset, joiden kautta saadaan asiakaspalautteen lisäksi tietoa festivaalien yhteisvaikuttavuudesta niin taloudellisesti kuin myös matkailullisena vetovoimatekijänä. Nyt vaikutukset näkyvät jo siinä, että visittampere.fi-portaalin uudistamisessa tapahtumat on nostettua yhdeksi merkittävimmistä vetovoimatekijöistä.

Kuten lopputestamentissa todetaan kulttuurin taloudellisista vaikutuksista: ”Kävijätutkimusta tulisi jatkaa ja laajentaa; tarvitaan lisää vertailua ja todistusvoimaa tukieuron ja tuloeuron suhteesta. Kulttuuri ei vain vie vaan se myös tuo.”¹³⁰ Pirfest ry jatkoi kehittämistyötä EAKR-rahoitteisella kehittämishankkeella ”Culture Tampere Region – Pirkanmaan kulttuurimatkailun kehittäminen”, joka kestää vuoteen 2014¹³¹. Hankkeessa on mukana noin sata pirkanmaalaista kulttuuri- ja matkailualan toimijaa. Tässä hankkeessa selvitettiin myös toiminnan vaikuttavuutta. Pirfest ry:n ja Innolink Research Oy:n vuosina 2012–2014 toteuttama vaikuttavuusselvitys

130 Pirkanmaa festivaalit -testamentti, 15.

131 <http://www.pirfest.fi/category/hankkeet/>.

kartoitti kulttuurimatkailun aluetaloudellisia vaikutuksia ja matkailukohteiden laatua Pirkanmaalla. Selvitykseen osallistui 37 Pirfest ry:n jäsenfestivaalia. Vaikuttavuusselvityksen johtopäätöksissä tuodaan esille festivaalien ja kulttuuritapahtumien suuri merkitys aluetaloudelle.¹³²

ONGELMIA Haasteita ja hankkeen toteutuksen venymistä aiheutti liian vähäinen henkilöresurssointi. Projektien toteutuksessa tulisi resursoida riittävästi henkilöstön määrään. Hankehallinto vei suuren osan työajasta:

Eniten kiinnittäisin huomiota siihen, että hankkeen toteutukseen varattaisiin riittävästi henkilöresursseja. Jos ei haluta, että hankkeet ovat ainoastaan isojen organisaatioiden kuten yliopistojen ja kehittämissyhtiöiden työnsarkaa, tulisi myös hankehallinnon hoitamiseen resursoida työpanosta. Voimaa verkostoista -hankkeessa oli henkilöresurssi 1 htv, joka oli aivan järkyttävän vähän tarpeeseen nähden. Tuolla yhden henkilön panoksella pitäisi hoitaa myös hankehallinto: kustannusseuranta, kilpailutukset, raportointi, maksatukset, ohjausryhmä. Ja kuitenkin hankkeen onnistumista arvioidaan toimenpiteiden toteutuksen ja tavoitteiden toteutumisen kannalta. Tämä aiheuttaa uskomattoman paineen projektinvetäjälle.

Toimijoiden sitouttaminen on erittäin tärkeää. Kun toimijat ovat sitoutuneita yhteistoimintaan, myös tuloksia on mahdollista saavuttaa. Festivaalien työntekijävaihdokset aiheuttivat ajoittain haasteita hankkeen toiminnassa. Joitakin kehittämiskohteita jäi myös haastattelun mukaan:

Hankkeen toimenpiteistä vertaisarvioinnit jäivät toteutuksellisesti ohuimmiksi. Syynä oli festivaalien resurssipula. Ajatuksena oli, että jokaisen festivaalin edustaja antaa vertaisarvioita kolmesta muusta festivaalista. Toteutus suunniteltiin lopulta ajankäytöllisistä syistä pienimmäksi mahdolliseksi ja niinpä myös tulokset eivät olleet niin antoisia. Myös Ekstranetin käyttöaktivointi verkostolle oli henkilöstön ajanpuutteen vuoksi vähäistä.

132 Pirkanmaan festivaalien ja kulttuurikohteiden vaikuttavuus 2013, sivu 12.
http://www.pirfest.fi/wp/wp-content/uploads/2014/04/Pirkanmaan_kulttuurikohteiden_vaiikuttavuus2013.pdf.

8 LOPPUPÄÄTELMÄT JA TIIVISTELMÄ: RAKENNERAHASTOT, ALUEET, KULTTUURI

Suomen rakennerahastokausi 2007–2013 on nyt päättymässä ja uusi kausi alkamassa vuosille 2014–2020. Mitä kausi 2007–2013 toi maamme kulttuurielämälle ja miten alueet ja maakunnat hyödynsivät kulttuurista osaamistaan, pääomaansa ja infrastruktuuriaan omiin alueellisiin kehittämishankkeisiinsa? Miten ja minkälaisiin hankkeisiin kulttuurin ja luovien toimialojen toimijat ja laitokset lähtivät mukaan alueilla/kaupungeissa? Mitä opittavaa meillä on kaudesta 2007–2013 ja minkälaisia uuden ohjelman mukaisia kulttuuriin liittyviä hankkeita meidän tulisi lähteä edistämään? Kausi 2007–2013 oli vahvasti sidottu Lissabonin strategiaan, jonka tavoitteena oli lisätä alueiden kilpailukykyä ja työllisyyttä. Uuden ohjelman teemana on Eurooppa 2020 strategian mukaisesti kestävä kasvua ja työtä.

Kuinka paljon EAKR-rahoitteisia kulttuuria kehittäviä hankkeita Suomessa oli hankekaudella 2007–2013 ja miten ne jakaantuivat temaattisesti, alueellisesti, rahoituksellisesti sekä toimintalinjojen suhteen? Ketkä olivat aktiivisimpia hanketoteuttajia yhteiskunnan eri sektoreilla ja millaisia hankkeita toteutettiin? Vastauksia tähän kysymykseen selvitettiin raportin tietopohja-osuudessa ja ne voidaan tiivistää seuraavasti.

EAKR-rahoitus kulttuurihankkeisiin ja kulttuuria välillisesti kehittäviin hankkeisiin Manner-Suomessa rakennerahastokaudella 2007–2013 oli merkittävää. Hankkeet edistivät alueillaan kulttuurimatkailua, luovien alojen yrittäjyyttä ja alan työntekijöiden toimintamahdollisuuksia, paransivat alueen kulttuurista infrastruktuuria ja lisäsivät sosiaalista koheesiota ja hyvinvointia.

Tässä selvityksessä Manner-Suomen ohjelmista löydettiin yhteensä 504 kulttuuria kehittävää hanketta. Niissä oli siis yhteensä toteutunutta julkista rahoitusta lähes 140 miljoonaa euroa ja pelkkää EU- ja valtion rahoitusta lähes 100 miljoonaa euroa. Hankkeissa oli siis noin 40 miljoonaa euroa kuntarahoitusta ja mahdollisesti muiden julkisten toimijoiden rahoitusta. Vaatisi kuitenkin tarkempaa selvitystä yksittäisten hankkeiden kohdalta, mitkä osuudet rahoituksesta menevät todella taideprojekteille ja kulttuurille suppeammassa mielessä. Tämän selvityksen kulttuurin määritelmä oli suhteellisen laaja ja perustui myös hanketoimijoiden hankeraportteissaan käyttämiin käsitteisiin, joilla hanketta perusteltiin. EAKR-rahoituksella rahoitetaan paljon kulttuuriperintö- ja ympäristöhankkeina perusteltavia alueiden kehittämistoimia sekä infrastruktuurin parantamista. Monia kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten, kohteiden ja ympäristöjen kunnostuksia tehtiin tällä rahoituksella. Tällaisten hankkeiden rahoituksellisesti suuri koko kasvattaa sitä kokonaisrahasummaa, joka tämän selvityksen perusteella on mennyt EAKR-kulttuurihankkeisiin.

Selvityksen perusteella rakennerahastokaudella 2007–2013 suurimmat temaattiset ryhmät EAKR-rahoituksessa olivat luovan talouden hankkeet ja kulttuurimatkailu. Myös kulttuuri-inf-

rastruktuurille ja kulttuuriperinnön sekä -ympäristöjen kehittämiseen kohdistui merkittävästi julkista rahoitusta. Uutena temaattisena ryhmänä mukaan ovat nousseet kulttuurin hyvinvointihankkeet erityisesti Länsi- ja Etelä-Suomen suuralueilla. Selvityksen perusteella vaikuttaisi siltä, että EAKR-rahoitusta ei juuri käytetä kulttuurisiin työhyvinvointihankkeisiin, vaan tähän tarkoitukseen luontevampi väline on ESR-rahoitus. Luova talous oli yleinen hallitseva kehys kulttuurihankkeissa. Luovaan talouteen luokitelluissa hankkeissa kunnostettiin myös muun muassa vanhoja rakennuksia luovien alojen toimijoille (esim. Rytmikorjaamo, Logomo ja Taidetehdas).

Luovan talouden ja kulttuurimatkailun erottaminen toisistaan on myös vaikeaa. Useissa hankkeissa korostettiin luovan talouden, infrastruktuurin, kulttuurin ja matkailun vuorovaikutusta. Esimerkkinä tällaisista hankkeista voidaan mainita selvityksessä luovan talouden hankkeeksi teemoiteltu Cursor Oy:n ”TULITUS – Tuotteita, liiketoimintaa ja tulosta Merikeskus Vellamosssa”. Selvityksen tulos vahvistaa jo aiemmin esitettyä näkemystä¹³³, jonka mukaan rakennerahastokaudella 2007–2013 painopiste on siirtynyt yhä enemmän luovaa taloutta ja kulttuurin arvoketjuja painottavaan näkemykseen kulttuurin ja luovan tuotannon roolista taloudellisessa kehityksessä. Tämä näkyy luovan talouden vahvassa painotuksessa myös kulttuurimatkailuhankkeissa.

Suurin osa kulttuuriin liittyvistä EAKR-hankkeista sijoittui toimintalinjalle 3 eli Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen (46 %) sekä toimintalinjalle 2 eli Innovaatio-toiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen (31 %).

Pohjois-Suomen suuralueella erottuu kulttuuri-infrastruktuurin suuri osuus. Taiteiden Talon ja Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksen hankkeiden yhteenlaskettu julkinen rahoitus (13M€) oli yli 50 % koko maan kauden 2007–2013 kulttuuri-infrastruktuurihankkeiden julkisesta rahoituksesta (23M€). Pohjois-Suomi panosti myös av-sektorin ja elokuvatuotannon kehittämiseen. Kahden elokuvakomission perustamiseen alueella käytettiin julkista rahoitusta (EAKR-hankkeissa) yhteensä yli 1,5 M€. Maakunnista Lappi käytti ylivoimaisesti eniten rahaa kulttuuria kehittäviin hankkeisiin per asukas (190 €). Pohjois-Suomen suuralueella myös kulttuurihankkeiden keski-koko oli suurin.

Etelä-Suomi panosti luovaan talouteen, hyvinvointihankkeisiin ja kulttuurimatkailuun. Myös Etelässä kulttuuri-infrastruktuurin osuus oli melko suuri, yhteensä noin 25 % koko maan infrastruktuurirahoituksesta. Etelän kulttuurin hyvinvointihankkeet (muun muassa ”Kulttuurisilta”, ”Kansalaisnavigointia metropolissa”, ”Skargårds TV” ja ”Care Music”) olivat puolestaan kaksi kolmasosaa koko maan hyvinvointihankkeiden rahoituksesta. Suhteellisesti Etelä-Suomi käytti kulttuurihankkeisiin eniten rahaa. Koko suuralueen toteutuneesta julkisesta rahoituksesta yli 12 % meni tämän selvityksen perusteella kulttuuria kehittäviin hankkeisiin.

133 Esim. Sacco 2011.

Länsi-Suomessa luova talous oli suurin temaattinen kategoria. Myös kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristöhankkeiden osuus oli kohtuullisen iso. Länsi-Suomen luovan talouden maisteriohjelmat Porissa eivät kuitenkaan juurtuneet pysyviksi käytännöiksi. Syksyllä 2014 lopetettiin kaksi rakennerahastokaudella perustettua ohjelmaa. Vaikuttaisi, että yliopistollisten maisteriohjelmien luominen hankerahoituksella saattaa osoittautua ongelmalliseksi rahoituksen loppuessa.

Itä-Suomessa kulttuurimatkailu oli selvästi suurin alue. Kulttuuri-infrastruktuuriin ei idässä tällä kaudella juuri kohdistettu hankerahoitusta kuten ei kulttuurin hyvinvointihankkeisiin. Suhteellisesti Itä-Suomi käytti kulttuurihankkeisiin suuralueista vähiten rahaa, vain 5,1 %.

Suurimman osan hankkeista toteuttivat kunnat, kuntayhtymät ja yritykset. Vaikka tässä selvityksessä alueellisia kehittämissyhtiöitä ei ole eroteltu omaksi kategoriakseen, voidaan todeta myös niiden olleen merkittäviä kulttuuria kehittävien EAKR-hankkeiden toteuttajia. Aktiivisista kehittämissyhtiöistä voidaan mainita muun muassa Kotkan ja Haminan seudun Cursor Oy.

Myös EAKR-rahoitteiset yritystuet luovien alojen yrityksille olivat rahallisesti merkittäviä. Selvityksessä tunnistettiin yhteensä 84 Tekesin rahoittamaa hanketta tai ELY-keskusten yritystukihanketta kulttuuri- ja luoville aloille. Näissä hankkeissa myönnettyä EU- ja valtion rahoitusta oli noin 5,2 M€ ja toteutunutta julkista rahoitusta lähes 4,2 M€. Suurin osa luovien alojen yritystukihankkeista sijoittui Pohjois-Suomen (38 hanketta) ja Itä-Suomen suuralueohjelmaan (23 hanketta). Pohjois-Suomessa suurin yritystuki luovan alan yritykselle oli Oy Estar Studios LTD:lle myönnetty yli 710 000 euroa ”joulu- ja talviaiheisiin keskittyvän elokuvatuotantopaikan rakentamiseen”. Pohjois-Suomessa luovien alojen yritystukihankkeiden keskipakko (EU- ja valtion rahoitus) oli noin 57 000 euroa. Etelä-Suomesta tunnistettiin tässä selvityksessä vain 9 yritystukihanketta luoville aloille.

Mitä EAKR-kulttuurihankkeissa sitten tehtiin ja millaisia tuloksia saavutettiin? Miten hankkeet toteuttivat rakennerahastojen tavoitteita? Millaisia kulttuurisia vaikutuksia hankkeilla oli omille alueilleen ja maakunnilleen sekä suhteessa kulttuuripolitiikan 2020 strategiaan?

Tähän kysymykseen vastattiin eri puolilta maata valittujen EAKR-esimerkkihankkeiden (12 kokonaisuutta) analyysien kautta. Kulttuuria kehittäville EAKR-hankkeilla oli kiinteitä sidoksia maakuntien ja alueiden ohjelmiin ja kehittämisstrategioihin, mikä on tuotu analyysissa kunkin hankkeen kohdalla esiin. Hankehaastatteluissa vahvistui, että hankkeet toteuttivat rakennerahastojen suuralueohjelmien ohella vaihtelevasti niin kaupunkistrategioita, maakuntastrategioita ja -ohjelmia tai maakunnan kulttuuri- tai elämysstrategioita. Toisaalta esimerkiksi Kulttuurisilta suunniteltiin yhteistyössä kaupunkien kulttuuri-, opetus- ja vapaa-aikatoimen kanssa. Paikalliset ja alueelliset toimijat siis hakivat ja käyttivät EAKR-rahoitusta maakunnissa ja alueilla linjattuihin kehittämiskohteisiin.

Rakennerahastorahoituksella näyttäisi olevan analyysin mukaan alueiden ja kuntien kulttuuri-hankkeille kaksi päämerkitystä. Joissakin hankkeissa rakennerahastorahoitus on lisärahoitus-kanava jo pitkään suunnitellulle ja aikaisemmilla EU-hankkeilla kehitetylle kohteelle. Tällainen hanke oli esimerkiksi Saamelaiskeskus Sajos, joka viimein toteutui kaudella 2007–2013. Toiset hankkeet taas vaikuttavat siltä, että rakennerahastorahoituksella on nimenomaan kehitetty jotain uutta juuri kyseisellä kaudella. Tällaisesta toiminnasta on esimerkkinä muun muassa Tampereen pienhankkeet ja Kainuun museon kehittäminen. Jotkut hanketoimijat toteuttavat samanaikaisesti sekä EAKR- että ESR-rahoitteisia kulttuuria kehittäviä hankkeita, kuten esimerkiksi POEM-säätiö (Pohjoisen elokuvakomissio ja Film Location Finland) ja Metropolia Ammatti-korkeakoulu (Kulttuurisilta ja Musiikki elämään).

8.1 Esimerkkihankkeiden kytkeytyminen taiteen ja kulttuurin aloihin sekä kulttuuripolitiikan strategian 2020 tavoitealueisiin

Kuten analyysissa tuotiin esiin, EAKR-rahoitteiset kulttuuriin liittyvät hankkeet Suomen eri alueilla ovat relevantteja myös opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan tavoitteiden kannalta, vaikka hankkeiden ilmaistut tavoitteet eivät liity suoraan ministeriön kulttuuripolitiikkaan vaan nimenomaan alueiden paikalliseen kehittämiseen. Haastattelujen ja analyysin perusteella seuraavat taiteen tai kulttuurin alat olivat (alueellisesti) hankkeissa kehittämiskoh-teina. Näille aloille on syntynyt mahdollisia vaikutuksia, joiden tarkempi selvittäminen vaatisi jatkotutkimusta.

KULTTUURIN JA TAITEEN ALAT KEHITTÄMISKOHTENA EAKR-HANKKEISSA

RYTKE: Musiikki ja laajasti sen alan toimijat, populaari-, kevyt- ja rytmimusiikki.

RYTMIKORJAAMO: Musiikki (myös luovat alat laajasti ymmärtäen)

PIRFEST: Hankkeessa mukana olleet 24 festivaalia edustivat musiikkia, kuvataidetta, kirjallisuutta, elokuvaa, sirkusta, teatteria, tanssia.

SAJOS: Saamelaiskulttuuri kokonaisuudessaan, monikulttuurisuus (arkkitehtuuri)

TAITEIDEN TALO: Taidemuseo, orkesteri (arkkitehtuuri)

ETELÄ-SAVO: Kulttuuri- ja liikuntatapahtumat

TAMPEREEN PIENHANKKEET: Kuvataide, kirjallisuus, esittävät taiteet, tanssi, monikulttuurisuus

MIKKELIN KULTTUURIPERINTÖ: kulttuuriperintöala; kulttuuriympäristö, kulttuuripe-rintökasvatus, sivuaa monia tieteen ja taiteen aloja

KULTTUURISILTA: Soveltava taide, musiikki, musiikkikasvatuksen uudet menetelmät

KAINUUN MUSEO: Museoala

LUOVA TILA: Luovan alan yrittäjät

ELOKUVAKOMISSIOT: AV-ala, elokuva laajasti käsitettynä eli eri muodoissaan

PUKSTAAVI: Kirjallisuus, kirjakulttuuri, museoala

Tässä raportissa EAKR-hankkeiden vaikuttavuuden osalta opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuri-politiikan strategian 2020 tavoitealueisiin on voitu tehdä vain alustava arvio siitä, minkä tyyppisiin kulttuurin ja taiteen alueisiin vaikutukset ja vaikuttavuus liittyvät. Vaikuttavuuden tarkempi todentaminen kyseisillä alueilla edellyttäisi syvempää analyysia. Tällöin pitäisi tarkastella vaikutuksia laajemmin ja pidemmällä tähtäimellä, sekä sitä, miten vaikuttavuus syntyy tietyn toiminnan vaikutusten ja toisaalta ympäristössä vaikuttavien tekijöiden yhteisvaikutuksena. EAKR-rahoituksen

Taulukko 10. Kulttuuripolitiikan strategian 2020 tavoitealueet, joihin hankkeilla voidaan arvioida olleen suoria tai epäsuoria vaikutuksia.

Pohjois-Suomen ja Lapin elokuvakomissiot	Kulttuuri ja talous: Kulttuurin tuotannon, jakelun, markkinoinnin ja myynnin rahoitusmuodot ovat moninaistuneet. Suomi on kiinnostava toimintaympäristö myös kulttuurialan toimijoille. Luovan talouden lujittaminen. Kulttuuriyrittäjyys. Luovan työn tekijät: taiteen ja kulttuurin toimijoiden toimintaedellytykset.
Taiteiden Talo, Rovaniemi A30256	Yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen: Kulttuuri-infrastruktuuri. Luovan työn tekijät: edistetään taiteellisen työn edellytyksiä, taidelaitosten kehittämistoiminta.
Saamelaiskulttuuri-keskuksen toteuttamisprojekti A30119	Yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen: Kulttuuri-infrastruktuuri. Kulttuuri ja kansalaiset: saamelaiskulttuurin asema alkuperäiskulttuurina on vahvistunut. Luovan työn tekijät: taidelaitosten kehittämistoiminta.
Luova Tila A31065	Yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen: Kulttuuri-infrastruktuuri. Kulttuuri ja talous: Kulttuuriyrittäjyys. Luovan työn tekijät: luovan alan toimintaedellytykset.
Kulttuurisilta – Osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa A30290	Yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen: Taiteen ja kulttuurin alojen koulutus, kulttuuripalvelut Luovan työn tekijät: Taiteen ja kulttuurin toimijoiden toimintaedellytysten parantaminen Kulttuuri ja kansalaiset: Taiteen ja kulttuurin hyödyntäminen ja sovellukset eri aloilla
Avain Kainuun kulttuuri-perintöön A30216	Yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen: Kulttuuriperintö- ja ympäristö. Kulttuuri-infrastruktuuri (museo). Kulttuurisisällöt tietoverkoissa.
Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma A31477	Yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen: Kulttuuriperintö- ja ympäristö. Taide- ja kulttuuriperintökasvatus. Kulttuurisisällöt tietoverkoissa.
Etelä-Savo – elinvoimainen Saimaan maakunta A32041	Kulttuuri ja talous: kulttuurin jakelun, markkinoinnin ja myynnin edistäminen. Luovan työn tekijät: taiteen ja kulttuurin rahoitusperusta.
Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi A31524	Yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen: Kulttuuri-infrastruktuuri (museo). Kulttuuri ja kansalaiset: kulttuuripalveluiden saatavuus ja saavutettavuus.
Tampere yhdessä -pienhanke A30156, A31948	Kulttuuri ja kansalaiset: Taiteen ja kulttuurin hyödyntäminen ja sovellukset eri aloilla. Kansalaiset osallistuvat aktiivisesti kulttuurielämään monikulttuurisessa Suomessa. Väestöryhmien osallisuus ja harrastusmahdollisuudet suomalaisessa kulttuurissa.
Rytmimusiikin tutkimus- ja kehittämishanke ja Rytmikorjaamo	Kulttuuri ja talous: Kulttuuriyrittäjyys. Ammatillisesti vahvat ja monipuoliset kulttuurin alat lujittavat luovaa taloutta. Yhteiskunnan kulttuurisen perustan vahvistaminen: kulttuuri-infrastruktuuri (Rytmikorjaamo). Kulttuurin tutkimus (RYTKE). Luovan työn tekijät.
Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista A30849, A30848	Kulttuuri ja talous: kulttuurin jakelu, markkinointi ja myynti. Kulttuuriyrittäjyys. Monipuoliset kulttuurin alat lujittavat luovaa taloutta. Luovan työn tekijät.

vaikuttavuutta arvioidessa pitäisi esimerkiksi huomioida, mikä todella on ollut juuri rakennerahastorahoituksen merkitys tietyn hankkeen toteutumiselle ja saavutetuille tuloksille.

Taulukossa 10 on tiivistettynä kahdentoista esimerkkihankkeen (suorat tai epäsuorat) vaikutukset ministeriön kulttuuripolitiikan tavoitealueisiin, jotka ovat 1) yhteiskunnan kulttuurinen perusta, 2) luovan työn tekijät, 3) kulttuuri ja kansalaiset sekä 4) kulttuuri ja talous. Kaikki hankkeet ovat vaikuttaneet kulttuurin alueelliseen kehittymiseen ja saatavuuteen hieman eri tavoin. Hankkeissa on kehitetty infrastruktuuria ja tiloja, kulttuurin alueellista taloutta, kulttuuripalveluita sekä kansalaisten osallistumismahdollisuuksia. Voidaan arvioida, että kaikki analysoidut hankkeet ja hankekokonaisuudet tuottivat ministeriön kulttuuripolitiikan kannalta relevantteja (suoria tai epäsuoria) vaikutuksia eri tavoitealueille. Kyse on ennen kaikkea sen havainnollistamisesta, mille kulttuuripolitiikan strategian alueille hankkeilla oli vaikutuksia.

8.2 Hankkeiden innovatiivisuus ja hyvät käytännöt

Luovia toimialoja ja kulttuuria voidaan pitää innovaatiotoiminnan ytimenä. Tutkijoiden mukaan innovaatiot kukoistavat erityisesti vuorovaikutteisissa ja luovissa ympäristöissä. Antti Hautamäki kutsuu näitä ympäristöjä innovaatioiden ekosysteemiksi. Hänen mielestään tätä systeemiä voidaan tarkastella sekä ideoiden luomisen että niiden toteuttamisen kannalta. Hyvässä ekosysteemissä on runsaasti tekijöitä, jotka luovat hedelmällisen maaperän uusien ideoiden luomiselle ja toteuttamiselle tuotteina, palveluina ja uusina toimintamalleina¹³⁴.

Euroopan luovuuden ja innovoinnin lähettiläät tekivät vuonna 2009 ohjelmajulistuksen luovuudesta ja innovoinnista. He korostivat, että luovuus on kulttuurin, suunnittelun ja innovoinnin ydin¹³⁵. Taulukossa 11 on esitelty esimerkkihankkeiden innovatiivisuutta ja hankkeissa syntyneitä hyviä käytäntöjä yllä luonnostellun ekosysteemiajattelun mukaisesti: Uusien ideoiden toteuttaminen tuotteina, palveluina tai uusina toimintamalleina. Rakennerahastorahoitushan antaa ainakin periaatteessa mahdollisuuden uusien ja innovatiivisten toimintatapojen syntyymiseen eri toimijoiden välille.

134 Hautamäki 2009, 6;7.

135 Ks. tästä lisää Euroopan ja luovuuden ja innovoinnin lähettiläät -ohjelmajulistus 2009. <http://www.create2009.europa.eu>.

Taulukko 11. Kulttuurihankkeiden innovatiivisuus ja hyvät käytännöt tulevaisuuteen.

Hanke	Innovatiivisuus	Hyvät käytännöt
Taiteiden Talo	Talon arkkitehtuuri on yhdistelmä kaupungin vanhaa historiaa ja modernia arkkitehtuuria. Samoissa tiloissa toimii kaksi kaupungin keskeistä taidelaitosta, orkesteri ja taidemuseo. Konserttisali toimii lisäksi monitoimisalina kaupungin muille toimijoille.	Rakennettu pysyvä tila Rovaniemen taidelaitoksille ja yleiseen kulttuuri- sekä tapahtumakäyttöön.
Saamelaiskeskus Sajos	Saamelaistoimijoiden keskinäinen toimintamalli ja yhteistyö, Sajoksen arkkitehtuuri.	Pysyvä kulttuuri-infrastruktuuri saamelaiskulttuurille Inarissa. Saamelaisalueen toimijoiden verkosto ja yhteistyömalli saman katon alla.
Pohjoisen elokuva-komissiot	Elokvakomissio toiminnan juurruttaminen alueellisesti ja kansallisesti yhteistyössä useiden eri alan toimijoiden kanssa. Palveluyrittäjien osaamista vahvistavat työpajat. Matkailuyrityksille suunnattu valmennus.	Elokuva- ja av-alan tuotantojen avustaminen ja markkinointi pysyvillä toimintamalleilla. Paikalliset, kansalliset ja kansainväliset kontaktiverkostot ja asiantuntijuus.
Luova Tila	Tilojen ja toiminnan kehittäminen yhtä aikaa (esim. Turun Logomo). Pysyvän verkoston luominen maamme luovien keskusten kanssa. Kolmen kaupungin välinen yhteistyö.	Pysyvät fyysiset rakenteet ja luovien alojen tilakonseptit. Valtakunnallinen luovien keskusten verkosto ja yhteistyöverkostot. Julkaisu luovista keskuksista.
Kulttuurisilta	Musiikkikasvatuksen ja kulttuuripalveluiden välinen työelämälähtöinen kehitysyhteistyö. Musiikkikoulutuksen yhteys kunnan palvelurakenteeseen, poikkihallinnollisuus.	Musiikkikasvatus osana kulttuuripalveluita -käytännöt ja kokeilut. Dokumentointi. Hankkeessa tuotettu tietopohja. Kaupunkien ja Metropolian yhteistyö, yhteistyöverkostot. Työharjoittelukäytännöt. Jatkohankkeet.
Kainuun Museo	Museon uudet koko kainuulaista kulttuuriperintöä esittelevät verkkosivut. Kulttuuriperinnön avaaminen entistä laajemmalle joukolle.	Pysyvä perusnäyttely. Uudet kotisivut ja verkkosillat kaikkien saatavilla.
Mikkelin kulttuuri-perintöohjelma	Matkailun ja kulttuuriperinnön välinen uudenlainen yhteistyö ja uudet toimintamallit. Kansalaisten osallistaminen ohjelman tekoon. Laaja alueellinen kulttuuriperintöohjelma, joka on ensimmäinen laatuaan Suomessa.	Laaja kulttuuriperintöohjelma. Oppimateriaalit. Toimenpiteiden jalkauttaminen osaksi kaupungin ja yritysten toimintaa. Avoin wikisivusto (Mikkelin) kulttuuriperinnöstä.
Etelä-Savo	Maakunnan eri toimijoiden ja kulttuuritapahtumien markkinointi yhteistyössä ja luoden uusia toimintamalleja tulevaisuudelle. Yhteisen ilmeen kehittäminen monien eri alan toimijoiden kanssa.	Markkinointitoimenpiteet, verkostoituminen myös kansainvälisesti. Yhteistyösuhteet. Tapahtuminen ristiinmarkkinointi.
Pukstaavi	Suomalaisen kirjan museon toimintaympäristö kokonaisuutena, joka mahdollistaa muun muassa kirjan ja kirjallisuuden tuotteistamista.	Luotu pysyvä (maamme ainoa) kirjallisuusmuseo ja kirjakulttuurikeskus Sastamalaan ja varmistettu museon rahoitus osana Sastamalan museoita.
Tampere yhdessä -pien-hankkeet	Kaupungin ja hanketoimijoiden (yhteisöjen ja pienten toimijoiden jne.) yhteistyö. Malli, jossa kaupunki hoitaa rahoitusbyrokratian hanketoimijoiden puolesta. Eri yhteisöjen ja toimijoiden uudenlainen verkottuminen.	Projektin toimintamalli kaupungin ja paikallisten toimijoiden yhteistyöstä EAKR-rahoituksen hakeemisessa ja byrokratian hoitamisessa. Pienhankkeet ruohonjuuritason osallistavina kulttuurisina käytäntöinä kaupunginosissa. EU-tasolla tunnistettu esimerkki kestävästä kasvusta.
RYTKE ja Rytmikorjaamo	Rytmikorjaamon kiinteistön toiminta-, tila-, tapahtuma- ja yhteistyömalli. Rytmimusiikin verkosto. Luovien toimialojen keskuksen luominen alueelle.	Rytmimusiikin verkosto ja Rytmikorjaamo. Rytmimaisteri-koulutus. Mars-verkosto. Rytmikorjaamon rakennus jatkaa toimintaansa. Rytmimusiikin klusteri Seinäjoella. Tutkimustoiminta jatkuu.
Pirkanmaan festivaalit	Kulttuuri- ja taidefestivaalien alueellinen verkosto (Pirkanmaa) ja uudenlainen yhteistyö ja toimintamalli on ensimmäinen laatuaan Suomessa.	Pysyvä maakunnallinen verkosto. Festivaalien välinen extranet (työntekijäpankki, tietopankki, kalustopankki), kävijätutkimukset, verkoston tapaamiset, tiimityöskentely ajankohtaisten aiheiden ympärillä. Festivaalien vaikuttavuuden osoittaminen.

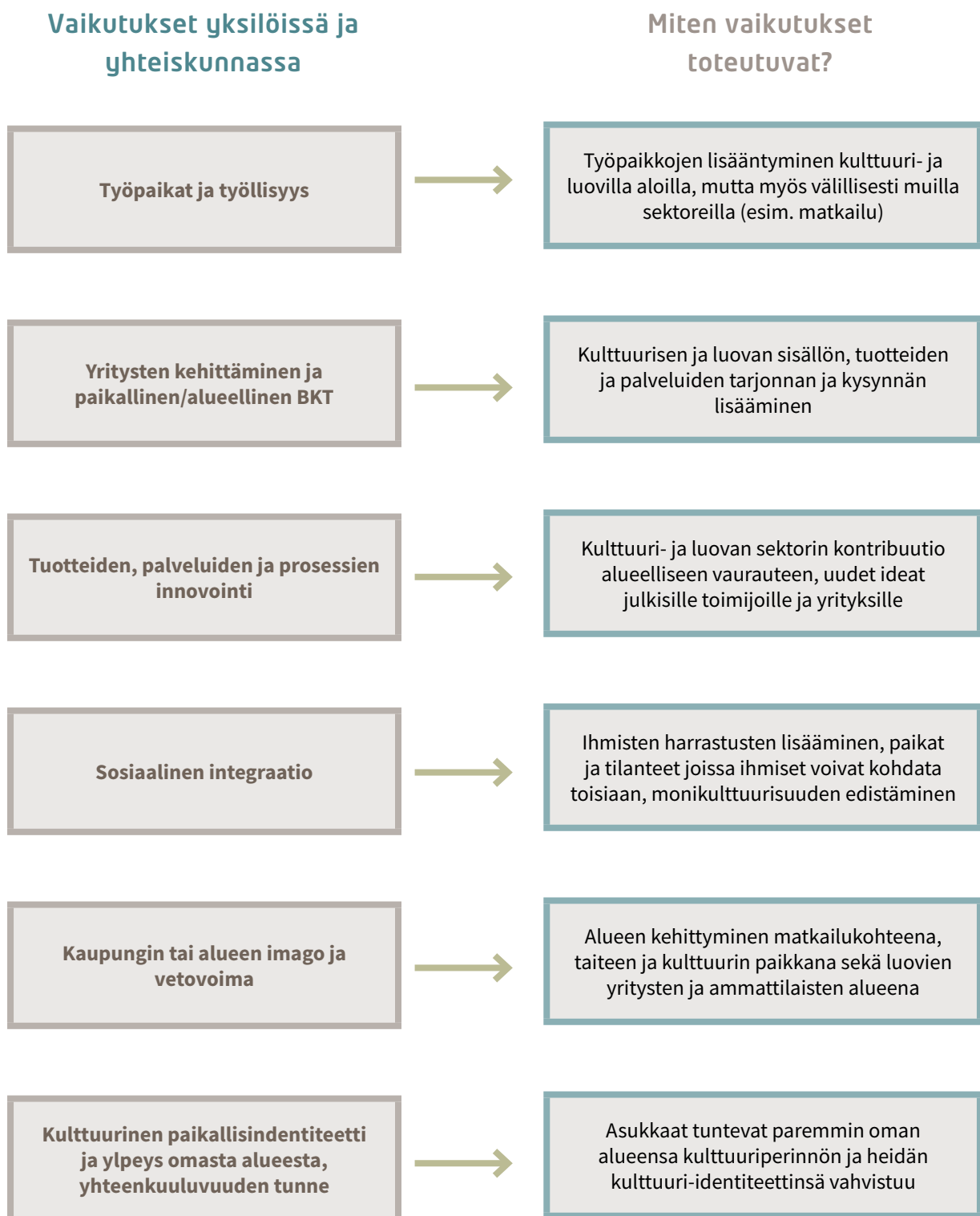
8.3 Hankkeiden rakennerahastolliset, paikalliset, alueelliset ja omat tavoitteet sekä vaikutukset

Kaikissa analysoiduissa hankkeissa saavutettiin tuloksia. Kulttuurihankkeilla on ollut vaikutuksia aluekehitysrahaston (EAKR) tavoitteisiin alueiden vetovoimasta, toimintaympäristöjen parantamisesta sekä verkostoitumisesta ja innovaatioista. Hankkeen sijoittuminen rakennerahastojen toimintalinjalle kertoo siitä, mikä on kunkin kulttuuria kehittävän hankkeen keskeinen tavoite laajassa mielessä. Pohjoisen elokuvakomissioissa, Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksessa, Rytmikorjaamossa ja RYTKKE:ssä sekä Etelä-Savon matkailuhankkeessa oli kyse innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistämisestä sekä osaamisrakenteiden vahvistamisesta (toimintalinja 2). Alueiden saavutettavuutta ja toimintaympäristöä paransivat (toimintalinja 3) Taiteiden Talo, Kainuun Museo, Mikkelin kulttuuriperintöohjelma, Pirkanmaan festivaalit sekä Pukstaavi. Pirkanmaan festivaalien toinen hanke, Kulttuurisilta sekä Tampereen pienhankkeet edistivät suurten kaupunkiseutujen kehittämistä (toimintalinja 4). Luova Tila toteutti ylimaa-kunnallisia toimenpiteitä kolmessa kaupungissa (Turku, Hämeenlinna, Porvoo) ylimaakunnalliset teemahankkeet -toimintalinjalla (toimintalinja 5). Analysoidut hankkeet ovat pystyneet toteuttamaan toimintalinjojen asetettuja tavoitteita ja tuottamaan muutosta suhteessa lähtötilanteeseen. Kulttuuriin liittyvät hankkeet voivat siis samaan aikaan täyttää rakennerahastojen tavoitteita, alueellisia tavoitteita ja omia, autonomisia tavoitteitaan (kulttuuriset, sosiaaliset ym. tavoitteet).

EAKR-rahoituksen käyttäminen kulttuuriin liittyviin hankkeisiin on alueiden ja paikkojen kannalta hyödyllistä. Se on alueiden ja kuntien investointia omaan kulttuuriseen osaamiseensa, pääomaansa ja infrastruktuuriinsa. Selvityksen esimerkkihankkeet osoittavat, että kulttuurilla ja kulttuuriin liittyvillä rakennerahastohankkeilla voi olla suuri merkitys kaupunkien ja alueiden sosiaalisessa, taloudellisessa ja kulttuurisessa kehittämisessä, jos kulttuuri ja sen potentiaali ymmärretään tarpeeksi laaja-alaisesti. Kulttuuri voi auttaa aluetta luomaan oman imagon ja erottautumaan muista. Selvityksen kulttuuria hyödyntävillä ja kehittäville rakennerahastohankkeilla aina pääkaupunkiseudulta Tampereen ja Kajaanin kautta Inariin on ollut vaikutuksia muun muassa seuraavalla sivulla olevan kuvion esittämillä tavoilla¹³⁶.

Listan vasen puoli kertoo, millaisia vaikutuksia taiteeseen, kulttuuriin ja luovuuteen panostamisella voi olla yhteiskunnassa. Oikealla puolella on esitetty, millä tavoin mahdollinen vaikutus tapahtuu. Esimerkiksi pohjoisen elokuvakomissiot pyrkivät vaikuttamaan yritysten kehittymiseen ja alueelliseen BKT:een sekä alueen imagoon. Pukstaavi puolestaan loi suoraan lisää työpaikkoja kulttuurialalle.

136 Mallina on käytetty KEA 2012, 75. Kyseinen julkaisu tehtiin Euroopan Parlamentille 2012.

Kuvio 22. Kulttuuri-investointien vaikutukset alueelliseen kehitykseen.

Edellä esitetyt imagolliset, sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset vaikutukset ovat analysoituissa kulttuuria kehittäneissä hankkeissa toteutuneet paikallisesti ja alueilla eri tavoin:

Pohjois-Suomi

Taiteiden Talo

Kulttuuri-infrastruktuurin rakentaminen ja kulttuuripalveluiden kehittäminen (taidemuseo ja orkesteri) lisäävät alueen vetovoimaa ja tuovat matkailijoita. Hyvät olosuhteet parantavat taiteen ja kulttuurin toimintaedellytyksiä ja voivat kasvattaa kulttuuripalveluiden kysyntää.

Sajos

Saamelaiskulttuurikeskus Sajos auttaa vaalimaan saamen kieltä ja kulttuuria sekä saamelais-ten poliittisia oikeuksia. Se on myös vetovoimainen kohde alueen koko alueen ja maan väestölle sekä kansainvälisille matkailijoille. Sajos parantaa verkostoja, yhteisöllisyyttä, monikulttuurisuutta ja lisää tietoa saamelaisista ja saamelaiskulttuurista sekä luo uusia yhteistyön- ja liiketoiminnan muotoja eri toimijoiden välillä.

Elokuvakomissiot

Komissiot tähtäävät alueen vetovoiman, imagon ja työllisyyden kasvattamiseen elokuvatuotantojen kautta. AV-alan tuotantojen kuvaaminen alueella vaikuttaa myös matkailualaan ja hyödyttää paikallista luovan alan yrittäjyyttä. Elokuva-alan verkostot ovat kehittyneet osana kansallista elokuvakomissiota.

Etelä-Suomi

Kulttuurisilta

Osallistavien taidekasvatus- ja musiikkikasvatusmenetelmien avulla voidaan tuoda taiteellispedagogista toimintaa ihmisten ulottuville. Henkisen hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisääminen musiikki- ja ilmaisukasvatuksen kautta. Pääkaupunkiseudun kulttuuripalveluiden kehittäminen ja kulttuuriin liittyvien menetelmien kysynnän lisääminen palvelurakenteissa. Kulttuurialoille valmistuvien henkilöiden työmahdollisuuksien parantaminen.

Luova Tila

Kulttuuri, luovuus, yritykset ja elinkeinopolitiikka toimivat tiiviisti yhdessä. Luovan alan yritysten tiloja, liiketoimintaa, verkostoitumista ja työllisyyttä edistävät ylimaakunnalliset toimintamallit ja fyysiset rakenteet. Verkostoituminen Luova Suomi -hankkeen kanssa. Luova sektori voi lisätä alueellista vaurautta.

Itä-Suomi

Kainuun museo

Museon kunnostaminen ja alueen kehittäminen matkailukohteena. Internetin hyödyntäminen kulttuuriperinnön levittämisessä. Kulttuuri- ja matkailuyrittäjät voivat hyödyntää maakunnan kulttuuriperintöä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä. Hankkeella vahvistetaan alueen kulttuuri-identiteettiä ja lisätään tietoisuutta omasta kulttuuriperinnöstä ja menneisyydestä.

Mikkelin kulttuuriperintöohjelma

Kulttuuriperintöä hyödyntämällä, jalkauttamalla ja tietoverkkoon avaamalla voidaan lisätä alueen vetovoimaa ja imagoa sekä syventää paikallista identiteettiä. Myös alueen yritykset voivat saada kulttuuriperinnöstä uusia sisältöjä ja tuotteita.

Etelä-Savo

Elävä kulttuuri ja kulttuuritapahtumat tuovat maakuntaan matkailijoita ja uusia asukkaita. Hanke lisää verkostoitumisen, markkinoinnin ja viestinnän keinoin maakunnan ja sen seutujen ja kuntien, yritysten, oppilaitosten ja kulttuuritapahtumien vetovoimaa ja synnyttää uusia yhteistyömalleja. Alueen yhteistä imagoa on pyritty kehittämään. Savonlinnan Oopperajuhlat ja Taidekeskus Salmela ovat keskeisiä kulttuuritapahtumia hankkeessa.

Länsi-Suomi

Pukstaavi

Luotu uusi kirjallisuusmuseo. Parantaa alueen kulttuuritarjontaa. Tukee matkailu- ja kulttuuriyritysten ja muun alueellisen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja verkostoitumista. Lisää maakunnan imagoa ja arvostusta. Vahvistaa tietoisuutta kirjan kulttuurihistoriasta ja kirjallisuuden historiasta sekä niiden yhteiskunnallisesta merkityksestä eri aikoina suomalaisessa yhteiskunnassa. Museo on myös paikka, jossa ihmiset voivat kohdata toisiaan kulttuurin äärellä. Loi työpaikkoja kulttuurialalle.

RYTKE ja Rytmikorjaamo

Rytmimusiikin tutkimus- ja koulutustoiminnan kehittäminen Suomessa ja kansainvälisesti verkostoituen. Vanhan infrastruktuurin kehittäminen kulttuurikäyttöön ja luoville aloille. Yhteistyötä ja verkostoja eri luovien alojen ja kulttuuritoimijoiden välille. Luovien alojen toimijoiden tuominen saman katon alle. Luovan alan yritykset saavat lisää näkyvyyttä. Rytmikorjaamo on kohtaamispaikka ihmisille.

Tampereen pienhankkeet

Pienimuotoinen yhteisöllisyyttä edistävä kulttuuritoiminta kaupungin avustuksella. Edistää kaupunginosan imagoa. Kulttuuri yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin edistäjänä. Ihmisten harrastusmahdollisuuksien lisääminen, kohtaamispaikkojen luominen ja monikulttuurisuuden ja sosiaalisen koheesion edistäminen.

Pirkanmaan festivaalit

Lähtökohtana alueella hajallaan toimineet kulttuurifestivaalit, jotka olivat vailla syvempää yhteistoimintaa ja yhteistyön rakenteita. Taide- ja kulttuuritapahtumien yhteistyö ja toiminnan vahvistaminen. Festivaalien taloudellisen tuloksen parantaminen. Kulttuuritapahtumien alueellisen merkittävyyden (kulttuuri, talous) osoittaminen.

Kulttuurin, aluepolitiikan ja innovaatiopolitiikan yhteys on tärkeä. Analysoidut hankkeet loivat linkkejä alueellisesti kulttuurin, innovaatioiden, kilpailukyvyn, sosiaalisen kestävyys ja osaamisen välille eri tavoin, jotka tulisi huomioida niin tulevaisuuden hankkeissa kuin myös strategioissa ja ohjelmissa alkavalla rakennerahastokaudella kaudella 2014–2020:

- Sisällöntuotanto, kulttuurintutkimus ja kulttuuriperinnön digitointi muun muassa yrityksissä ja kulttuuriteollisuutta varten sekä identiteettien kehittämisessä ja kulttuurikasvatuksessa → **Mikkelin kulttuuriperintöohjelma, Kainuun museo kehittäminen, RYTKE**
- Yrittäjyyden tukeminen kulttuuri- ja luovilla aloilla → **Elokuvakomissiot, Luova Tila, Rytmikorjaamo, Pirkanmaan festivaalit**
- Investoinnit kulttuuri-infrastruktuuriin alueiden vetovoiman parantamiseksi, matkailun ja sosiaalisen integraation edistämiseksi → **Saamelaiskulttuurikeskus, Taiteiden Talo, Pukstaavi**
- Kulttuurin rooli uusien työpaikkojen luonnissa ja alueen kehittämisessä sekä markkinoinnissa myös kansainvälisesti → **Elokuvakomissiot, Pirkanmaan festivaalit, Elinvoimainen Saimaan maakunta, Pukstaavi**
- Kulttuurin rooli alueiden sosiaalisessa koheesiossa ja yhteisöllisyydessä → **Tampereen pienhankkeet, Kulttuurisilta, Saamelaiskulttuurikeskus**
- Julkisen hallinnon ja kulttuuripalveluiden kehittäminen, kulttuurin rooli julkisten palveluiden kehittämisessä → **Kulttuurisilta**

EAKR-rahoituksella voidaan parantaa ihmisten kulttuurisen osallistumisen mahdollisuuksia ja samalla kehittää alueita laaja-alaisesti. Tämä vaatii kulttuurin ymmärtämistä kokonaisvaltaisesti ja katsomista välittömien taloudellisten hyötyjen ohi tulevaisuuteen. Kulttuuriin panostaminen ja ihmisten kulttuurisen osallistumisen mahdollistaminen voi tuottaa strategisesti merkittäviä ja monitahoisia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Tässä rakennerahastorahoituksen käyttäminen kulttuuriin voi olla vaikuttava väline. Tutkimusten mukaan kulttuurilla ja ihmisten kulttuurisella osallistumisella (cultural participation) voi olla vaikutuksia ainakin Pier Luigi Saccon mainitsemilla kahdeksalla alueella, jotka puolestaan voivat tuottaa merkittäviä sosiaalisia ja makroekonomisia vaikutuksia koko yhteiskuntaan (ks. kuvio 23).¹³⁷

Tämän selvityksen esimerkit edustivat vaihtelevaa kirjoa erilaisia kulttuuriin ja sen kehittämiseen liittyviä EAKR-hankkeita Manner-Suomen eri alueilta. Jo pelkästään tämän selvityksen ar-

137 Sacco 2011. Katso tästä julkaisusta tarkemmin, miten taide ja kulttuuri voivat todella ja tutkitusti vaikuttaa mainittuihin kahdeksaan alueeseen. Erityisesti sivut 6–9.

Kuvio 23. Kulttuurisen osallistumisen vaikutukset.

vioiden perusteella on mahdollista sanoa, että käsitellyillä hankkeilla, niissä tehdyillä toimenpiteillä ja saavutetuilla tuloksilla oli vaihtelevasti kytköksiä lähes kaikkiin ylläolevan kuvion kulttuurin yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen liittyviin osa-alueisiin. Tietysti yksittäisten hankkeiden vaikutussuhteiden tarkka selvittäminen kuvion eri alueisiin vaatisi pidemmän aikavälin syvällistä lähitarkastelua, jota tässä selvityksessä ei valitettavasti voitu tehdä. Etenkin osa-alueiden todellinen toteutuminen ja toteutumatta jääminen vaatisi lisätarkastelun. Kuvion kahdeksaa osa-aluetta voisi käyttää kehikkona vaikutusten lähemmässä jatkotarkastelussa.

Silti voidaan välttää helppo ”kaikki vaikuttaa kaikkeen” -toteamus, ja esittää alustavia arvioita kunkin hankkeen kohdalla yllä olevan kuvion kahdeksan alueen suhteen: *Taiteiden Talo (Korundi)* ja *saamelaiskeskus Sajos* olivat laajoja kulttuurista perustaa kehittäviä infrastruktuurihankkeita, jotka jo lähtökohtaisesti mahdollistavat monenlaisia vaikutuksia. *Taiteiden Talo* tarjoaa ihmisille aiempaa paremmat olosuhteet taiteesta nauttimiseen ja yhteisöllisiin kokemuksiin. *Sajos* puolestaan antaa eväitä monikulttuurisuudelle, paikallisen identiteetin kehittymiselle ja sosiaaliselle koheesiolle. *Elokuvakomissiotointa* vaikuttaa luovien alojen yrittäjyyteen, paikalliseen imagoon ja maabrändiin. *Luova Tila* -hankkeessa oli kyse luovan yrittäjyyden kehittämisestä sekä innovaatioiden mahdollistamisesta. *Kulttuurisilta* puolestaan tavoitteli sosiaalista koheesiota ja hyvinvointia kulttuurin kautta. Samalla se kehitti musiikinopiskelijoiden työelämäsuuntautumista, mikä voi vaikuttaa uusien yrittäjyysmallien syntymiseen. *Kainuun Museossa* ja *Mikkelin kulttuuriperintöohjelmassa* oli erityisesti kyse paikallisesta identiteetistä, mutta aivan yhtä hyvin niiden voi katsoa vaikuttaneen myös ihmisten elinikäiseen oppimiseen uusien

kulttuurisisältöjen tarjoamisen kautta. Niissä tehtiin myös mielenkiintoista luovan talouden kehittämistä avaamalla kulttuuriperintösisältöjä yritysten käytettäväksi ja tuotteistettavaksi. *Etelä-Savon markkinointihanke* painotti maakunnan paikallista identiteettiä ja imagoa. Kirjallisuusmuseo *Pukstaavi* oli laaja, yhteiskunnan kulttuurista perustaa kehittävä kokonaisuus, kuten vaikkapa *Taiteiden Talo tai Sajos*. *Tampereen pienhankkeissa* kulttuuri ja taide toimivat monikulttuurisuuden, sosiaalisen koheesion ja hyvinvoinnin edistäjinä. *RYTKE*, *Rytmikorjaamo* ja *Pirfest* tukivat kaikki kulttuuri- ja luovien alojen verkostoja ja yrittäjyyttä. *RYTKE* oli kulttuurintutkimushanke, joka on kulttuurin perustan laajaa kehittämistä, muun muassa (elinikäistä) oppimista. *Rytmikorjaamo* on lisäksi musiikin, kulttuuritapahtumien ja luovien alojen keskus – kuten *Taiteiden Talo*, *Pukstaavi* ja *Sajos*, *Rytmikorjaamo* toimii kulttuurisena perusinfrastruktuurina, joka mahdollistaa monia muita asioita ja vaikutuksia.

8.4 Kymmenen kehittämis ehdotusta rakennerahastokaudelle 2014-2020

Kymmenen neuvoa seuraavalle rakennerahastokaudelle 2014–2020 kauden 2007–2013 EAKR-kulttuurihankkeiden kokemusten perusteella:

KUUSI YLEISTÄ EHDOTUSTA:

1. Pidä mielessä, miten rakennerahastojen kunkin kauden tavoitteet, alueen tavoitteet ja hankkeen omat tavoitteet kohtaavat. Mikä on hankkeen keskeinen ydintavoite? Mitkä ovat alueen keskeiset tarpeet, joihin hanke liittyy?
2. Mikä on taiteen ja kulttuurin rooli hankkeessa ja miten se perustellaan? Ovatko kulttuuri ja taide välineitä johonkin vai itseisarvoja sinänsä? Mikä on taiteen ja kulttuurin rooli yleisesti alueen kehittämisessä (suunnitelmissa, strategioissa, ohjelmissa)?
3. Koeta löytää toiminnalle pysyvä vastuutaho ja varmistaa rahoituksen jatkuminen hanke- rahoituksen loputtua. Jos mahdollista, suunnittele hanke siten, että voit hyödyntää EU:n eri rahastoja! Pidä koko ajan mielessä alueellinen tarve, jotta vastuutahojen löytäminen ja jatkuvuuden varmistaminen on helpompaa.
4. Mieti, miten hankkeen toiminta voidaan juurruttaa rakenteisiin ja pysyviksi käytännöiksi. Ole tietoinen vanhojen ja pysyvien rakenteiden jäykkyyydestä suhteessa hankkeiden not- keuteen ja innovatiivisuuteen.
5. Tiedosta vallitsevat asenteet taidetta ja kulttuuria kohtaan. Tunnista kulttuurin ja ihmisten kulttuurisen osallistumisen todellinen sosiaalinen ja taloudellinen potentiaali. Työskentele asenteiden muuttamiseksi ja tietoisuuden levittämiseksi!

6. Kehitä yhteistyötä ja verkostoitumista alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti ennen hanketta ja hankkeessa. Muista monialainen yhteistyö eri tahojen välillä!

SUOSITUKSIA HALLINNOINTIIN:

7. Ole tietoinen hankerahoituksen hankkimisen mahdollisista ongelmista ja rahoituksen joustamattomuudesta sekä byrokraattisuudesta. Jälkirahoitteisuus voi olla ongelma etenkin pienille, vähävaraisille toimijoille.
8. Huolehdi, että hankkeen suunnitelmat ovat selkeitä ja realistisia. Tee realistinen kustannusarvio!
9. Suunnittele aikataulut ja pyri pitämään ne. Varmista henkilöstöressurssien riittävyys suhteessa hankkeen sisältöön, rekrytoi sopivat henkilöt, sitouta henkilöstö, huomioi hankehallinto ja tee sopiva työnjako hankkeen aikana.

JA LOPUKSI:

10. Muista, että hanketyö on aina kokeilua jossain määrin, eikä tuloksia voida täysin ennakoida: tarvitaan uskallusta heittäytyä epävarmuuteen ja olla luova!

LÄHTEET

Haastattelut

Surveypal-kyselylomakkeella syys-lokakuun 2014 aikana toteutetut hankehaastattelut. Kyselylomake on liiteosiossa.

Alueiden ja maakuntien strategioita ja ohjelmia analysoitujen hankkeiden taustalla

Etelä-Pohjanmaan luovien alojen yritystoiminnan kehittämissuunnitelma vuosille 2007–2013.

http://www.epliitto.fi/upload/files/luovien_suunnitelma.pdf

Kainuun maakuntaohjelma 2006–2010.

http://www.kainuu.fi/UserFiles/File/Kainuu/Maakunnan_suunnittelu/Kainuun_maakuntaohjelma_2006_-_2010

Kulttuurisesti kilpailukykyinen ja hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa. Kulttuuristrategia vuosille 2010–2013 -päivitys.

http://www.epliitto.fi/upload/files/Kulttuuristrategia_vuosille_2010_2013.pdf

Lapin maakuntaohjelma 2011–2014.

http://www.lappi.fi/lapinliitto/c/document_library/get_file?folderId=26465&name=DLFE-5113.pdf

Lapin luovan toimialan strategia (2008)

http://www.lappi.fi/lapinliitto/c/document_library/get_file?folderId=51464&name=DLFE-3311.pdf

Mikkelin kaupungin strategia (2009).

http://www2.mikkeli.fi/fi//liitteet/03_mikkeli-tieto/03_julkaisut/strategia.pdf

Pirkanmaan maakuntaohjelma 2011–2014.

http://www.pirkanmaa.fi/files/files/hallinto/julkaisut/pdf/mko_2011_14_netti.pdf

Tampere virtaa – kaupunkistrategia (2009).

http://www.tampere.fi/material/attachments/5kC1W6Z6K/Tampereen_kaupunkistrategia.pdf

Turun kaupungin osaamis- ja elinkeinostrategia 2006–2009.

<http://www.turku.fi/Public/download.aspx?ID=55128&GUID=%7BFC15693C-6DB0-409C-847D-B0A892CE3D9E%7D>

Uusiutuva Etelä-Savo -maakuntastrategia (2009).

<http://slideplayer.fi/slide/1964706/>

Muut lähteet

European Commission (2013). *Urban Development in the EU: 50 Projects Supported by the European Regional Development Fund During the 2007–13 Period*.

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/50_projects/urban_dev_erdf50.pdf

Gray, Clive (2007): "Commodification and instrumentality in cultural policy." *International Journal of Cultural Policy*, 13:2, 203–215.

Hautamäki, Antti (2009): *Luova talous ja kulttuuri innovaatiopolitiikan ytimessä*. Teoksessa "Luova talous ja kulttuuri innovaatiopolitiikan ytimessä". Opetusministeriön julkaisuja 2009:30.

Hyvien käytäntöjen jäljillä. Tampere yhdessä. Loppuraportti.

<http://www.tampere.fi/kulttuuripalvelut/material/tampereyhdessa/i89CKWyeN/PienhankeWEB.pdf>

Jansson, Satu-Mari (2014). *Mittaamattoman arvokasta? Taiteen ja kulttuurin vaikutustutkimuksia ja -metodologioita*. Taideyliopisto, Kokos-julkaisusarja 2/2014.

Kainuun Museo, toimintakertomus (2009).

<http://www.kainuunmuseumo.fi/files/Kainuun%20Museon%20toimintakertomus%202009.pdf>

Kangas, Anita & Hirvonen, Johanna (2001). *Kulttuuriprojekti – Euroopan unionin rakennerahastot, kulttuuri ja alueet*. Opetusministeriön EU-rakennerahastot -julkaisu 7/2001.

KEA (2012): *Use of Structural Funds for Cultural Projects*. European parliament, directorate general for internal policies, policy department B: structural and cohesion policies.

http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2012/474563/IPOL-CULT_ET%282012%29474563_EN.pdf

Kauppa- ja teollisuusministeriö (2007): *Luovien alojen yritystoiminnan hankkeet vuosina 2000–2006*. Kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisuja 4/2007.

Luova Suomi: Luova talous.

<http://www.luovasuomi.fi/mikaluovatalous>

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2009b): *Kulttuuripolitiikan strategia 2020*. Opetusministeriön julkaisuja 2009:12.

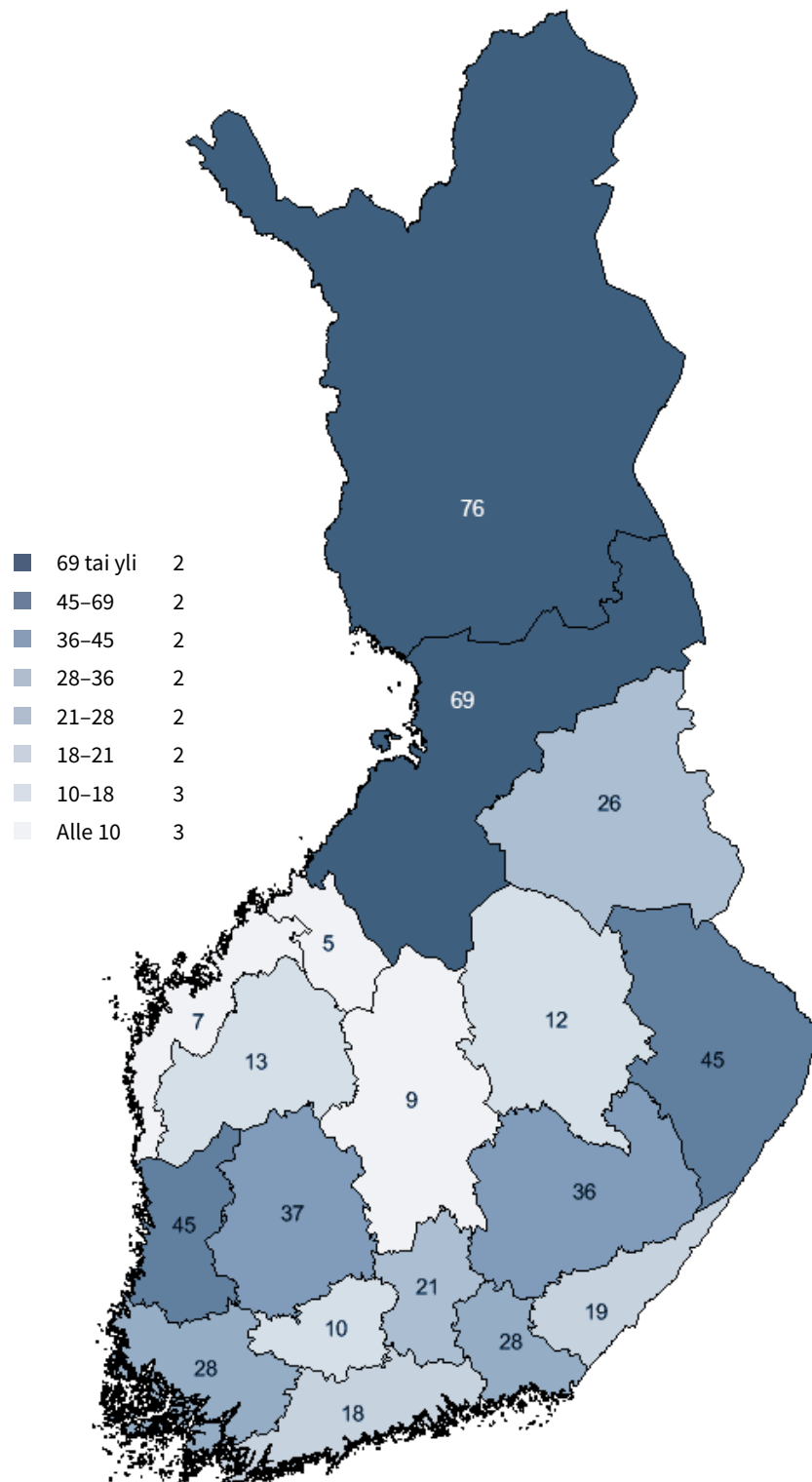
http://okm.fi/OPM/Julkaisut/2009/Kulttuuripolitiikan_strategia_2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2006): *Opetusministeriön hallinnonalan rakennerahastohankkeet 2000–2005*. Opetusministeriön julkaisuja 2006:40.

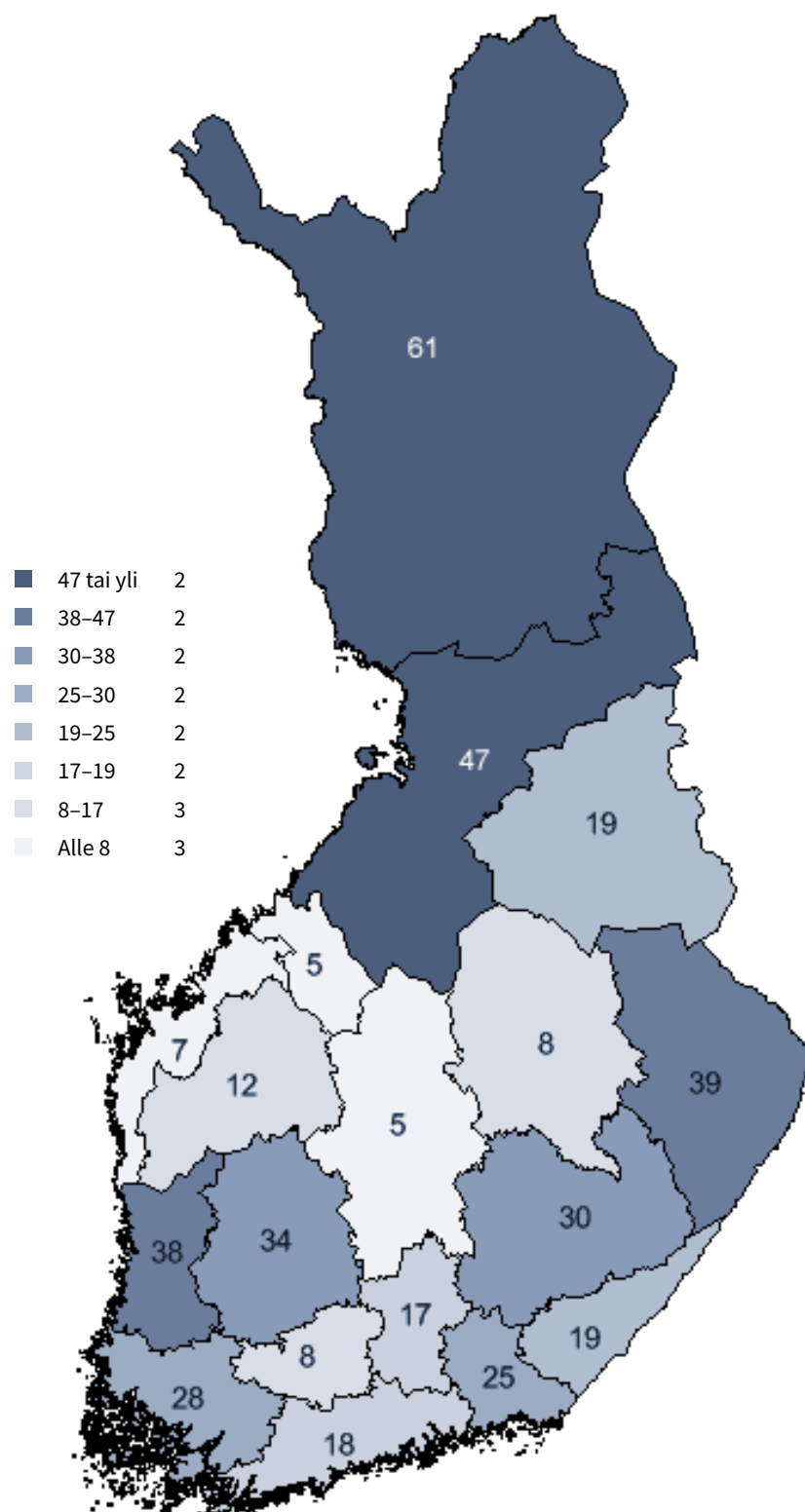
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2009a): *Vaikuttavuusindikaattorit kulttuuripolitiikan tietopohjan vahvistajina*. Opetusministeriön julkaisuja 2009:57.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2010): *Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus toimintaohjelmaksi 2010–2014*. Opetusministeriön julkaisuja 2010:1.
- Pekkala, Laura (2012): *Kulttuurihankkeet EU-ohjelmissa; Kulttuuri Euroopan rakennerahasto-ohjelmissa sekä Manner-Suomen maaseutuohjelman hankkeissa kaudella 2007–2013*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:11.
- Pirkanmaan festivaalit – voimaa verkostoista -hankkeen testamentti.
<http://www.pirfest.fi/wp/wp-content/uploads/2012/09/Voimaa-verkostoista-hankkeen-testamentti.pdf>
- Pohjois-Suomen elokuvakomissio – vahvempi toimintaympäristö. Hankkeen tulosten tiivistelmä.
http://www.nffc.fi/uploads/NFFC%20loppuraportti_ULKOINEN_FINAL.pdf
- Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamishanke -loppuraportti.
http://www.samediggi.fi/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=131&Itemid=10
- Sacco, Pier Luigi (2011): *Culture 3.0: A New perspective for the EU 2014–2020 structural funds programming*.
http://www.eenc.info/wp-content/uploads/2011/07/pl-sacco_culture-3-0_CCIs-Local-and-Regional-Development_final.pdf
- Suntola, Silja & Matilainen, Kristine (toim.) (2013): *Case Book – tarinoita luovasta taloudesta*. Luova Suomi.
- Suvikumpu, Liisa & Tikka, Päivi & Saukkonen, Pasi (toim.) (2014). *Vaikuttava SÄÄTIÖ!* Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta, Helsinki.
- Suomen rakennerahastostrategia 2007–2013.
http://www.rakennerahastot.fi/vanhat_sivut/rakennerahastot/tiedostot/asiakirjat/rakennerahastostrategia_30072007.pdf
- Törmä, Hannu (2005). *Inarin saamelaiskulttuurikeskus-hankkeen aluetaloudelliset vaikutukset*. Helsingin yliopisto, maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus.
<http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Raportteja3.pdf>

LIITTEET: KARTAT, KYSELYLOMAKE JA HAKUSANAT

LIITE 1 EAKR-kulttuurihankkeet maakunnittain 2007-2013 (n = 504)

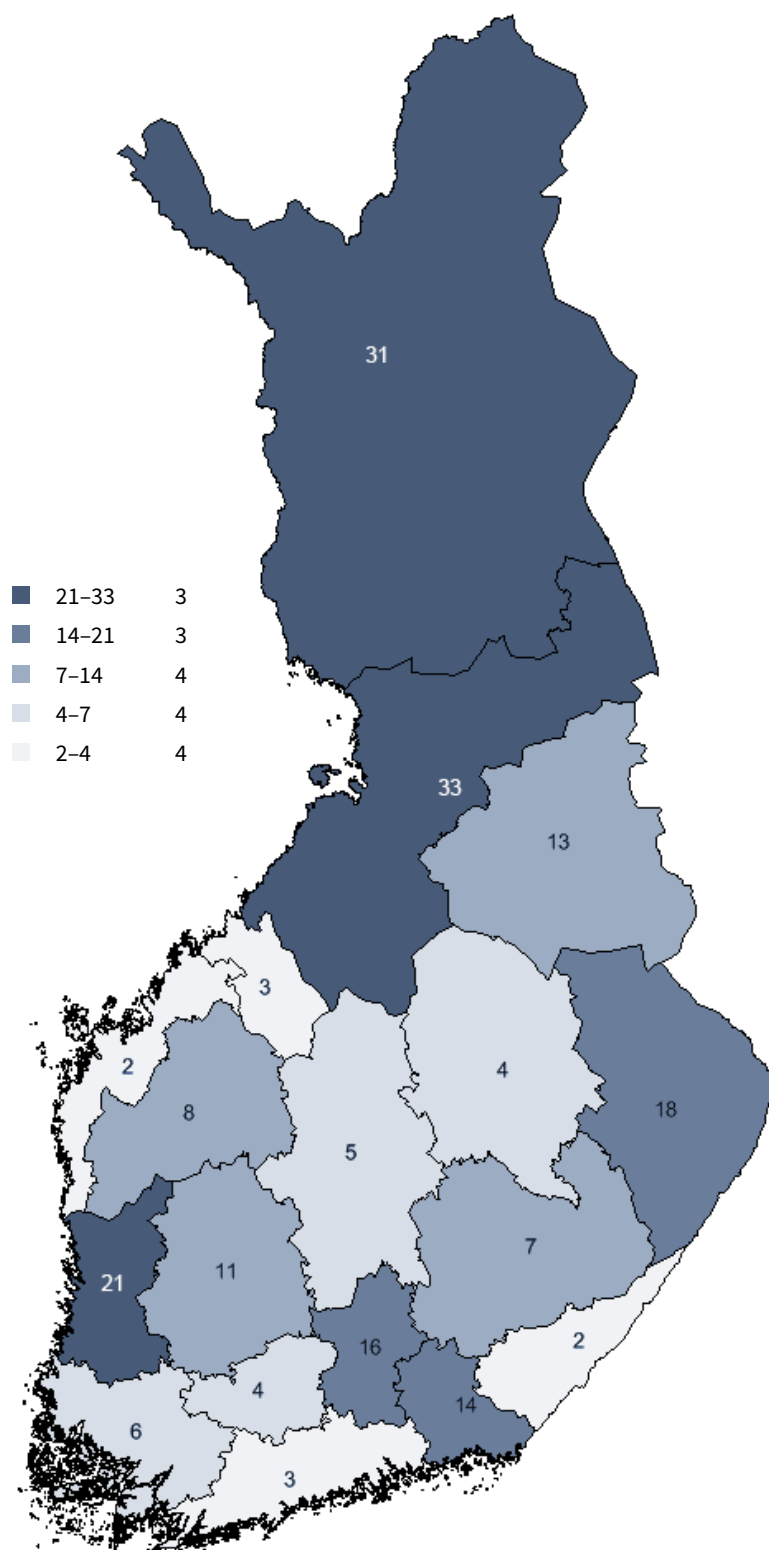

LIITE 2 EAKR-kulttuurihankkeet maakunnittain 2007-2013 ilman
Tekes-rahoitteisia hankkeita tai yritystukihankkeita (n = 420)

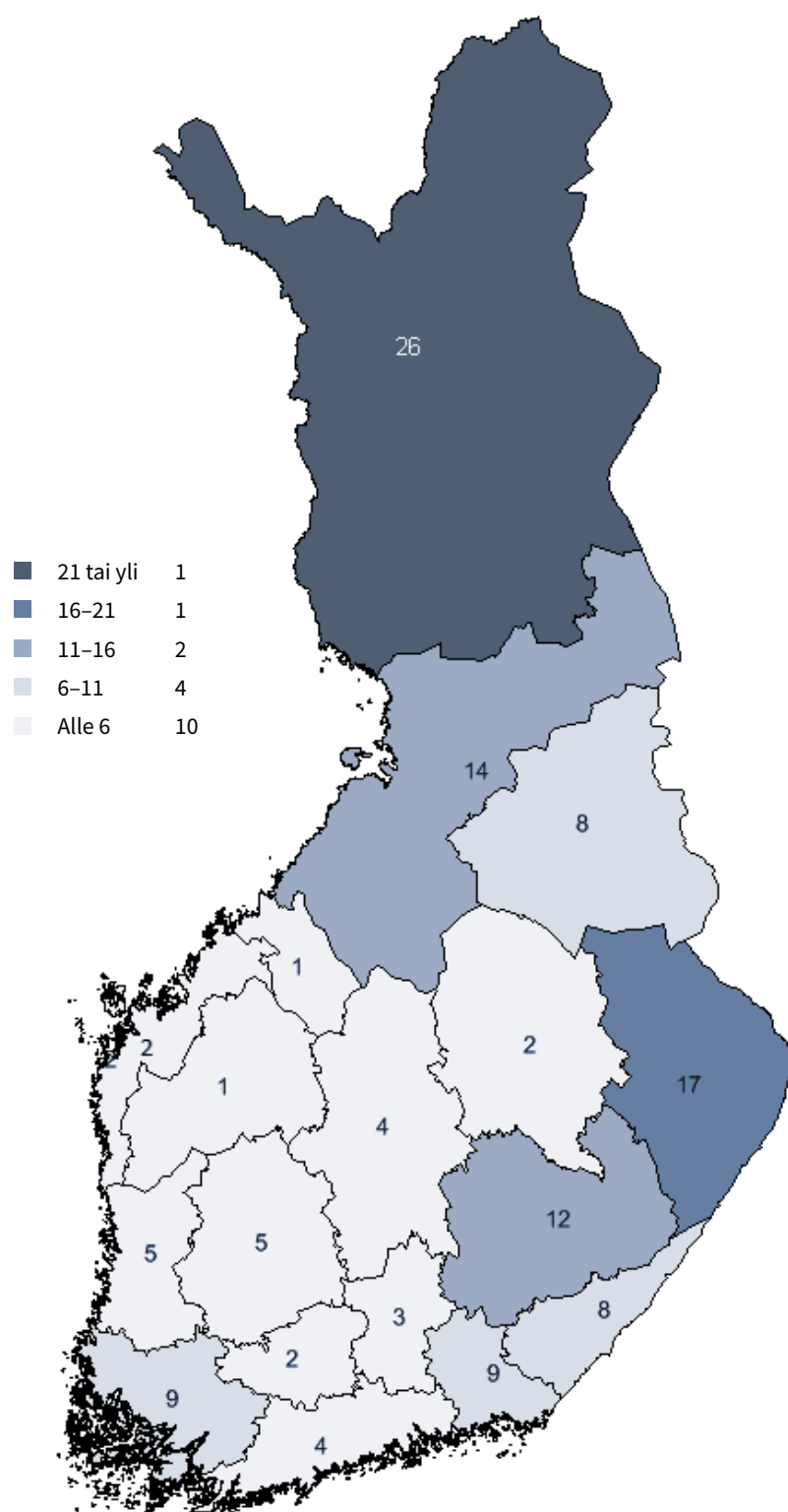

LIITE 3 Kulttuurihankkeiden jakautuminen temaattisesti maakunnittain (5 luokkaa)

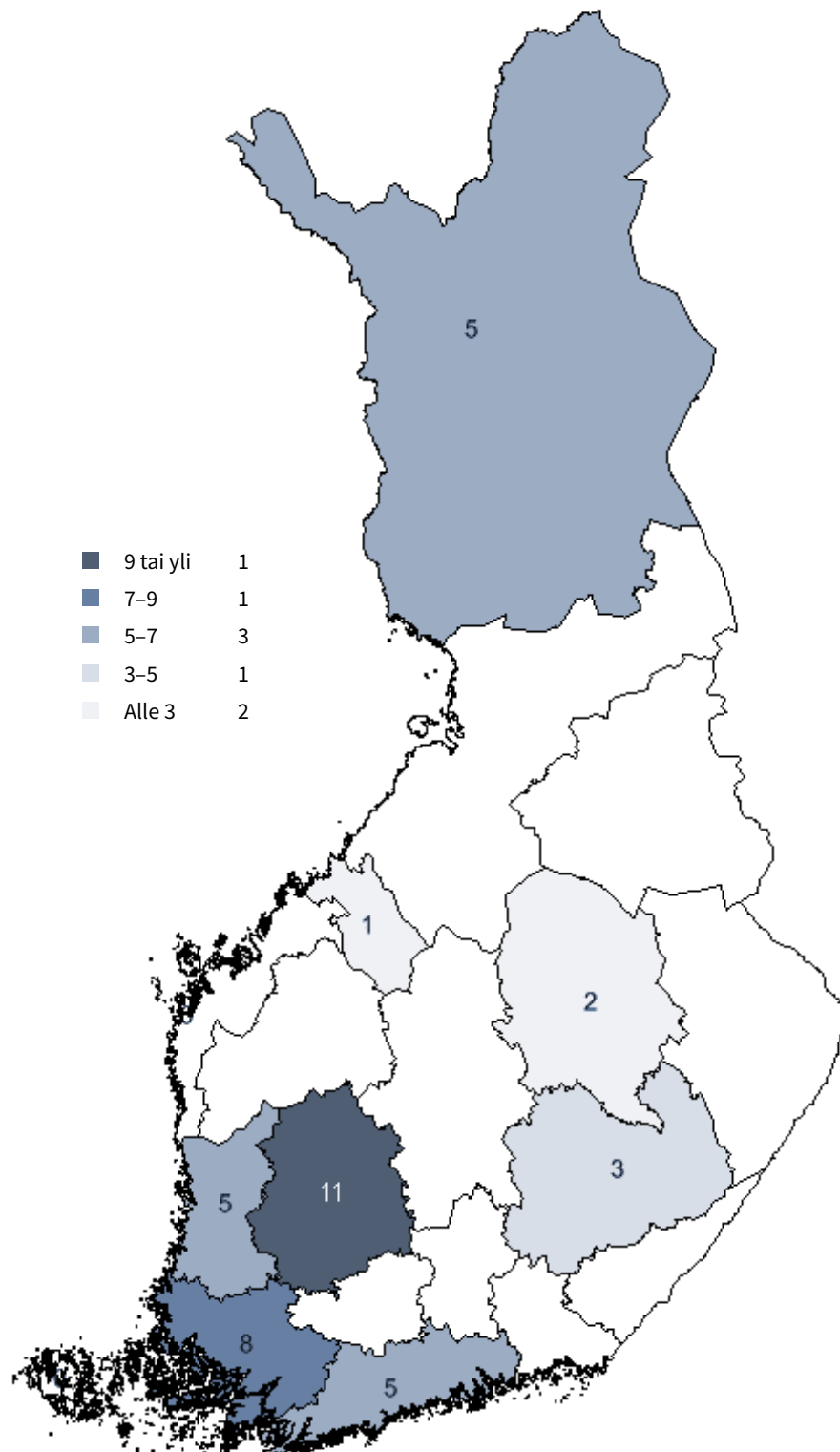
a - Luova talous ja kulttuuriyrittäjyys (n = 206)

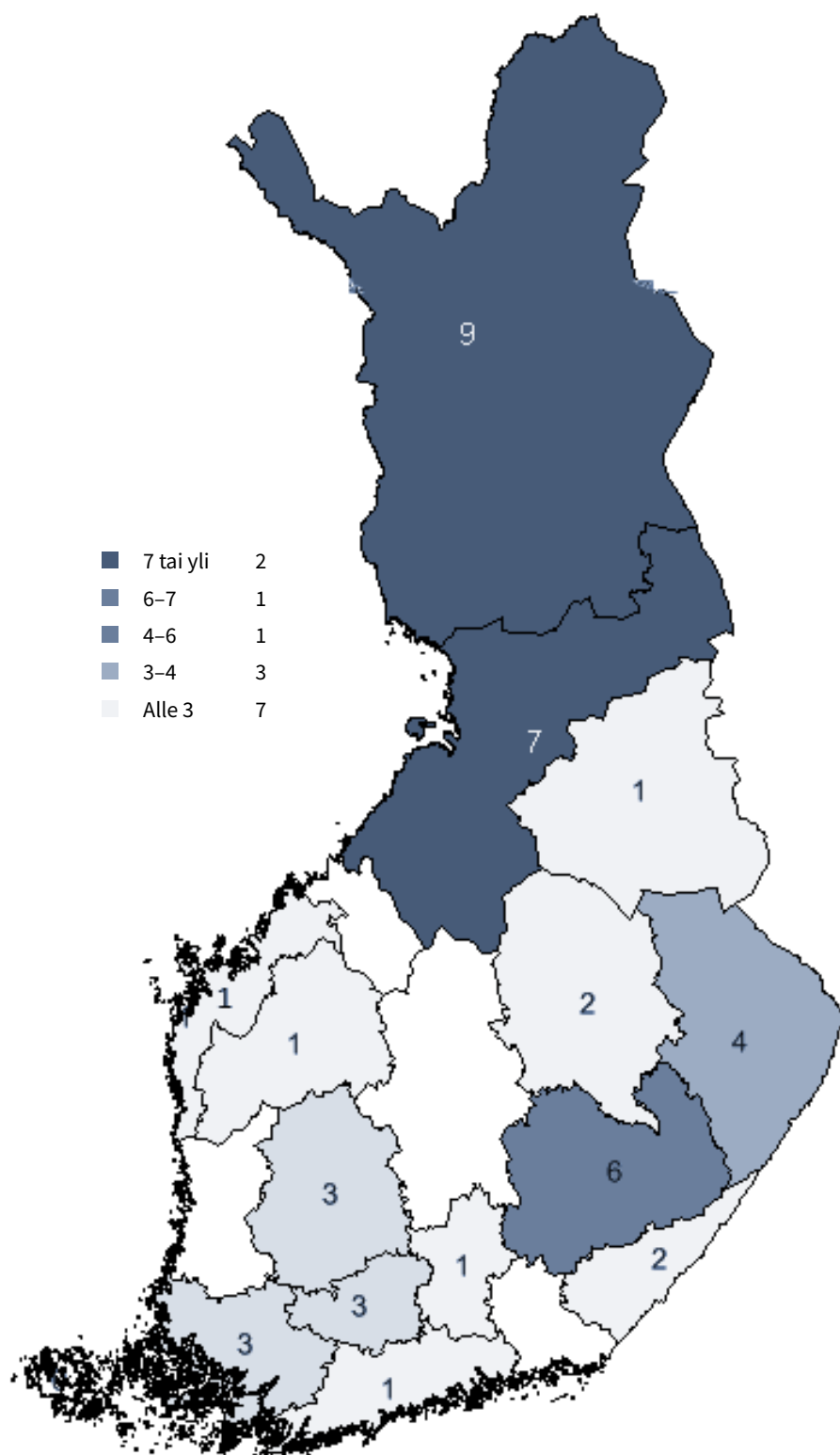
b - Kulttuurimatkailu ja kulttuuriset matkailuhankkeet (n = 132)

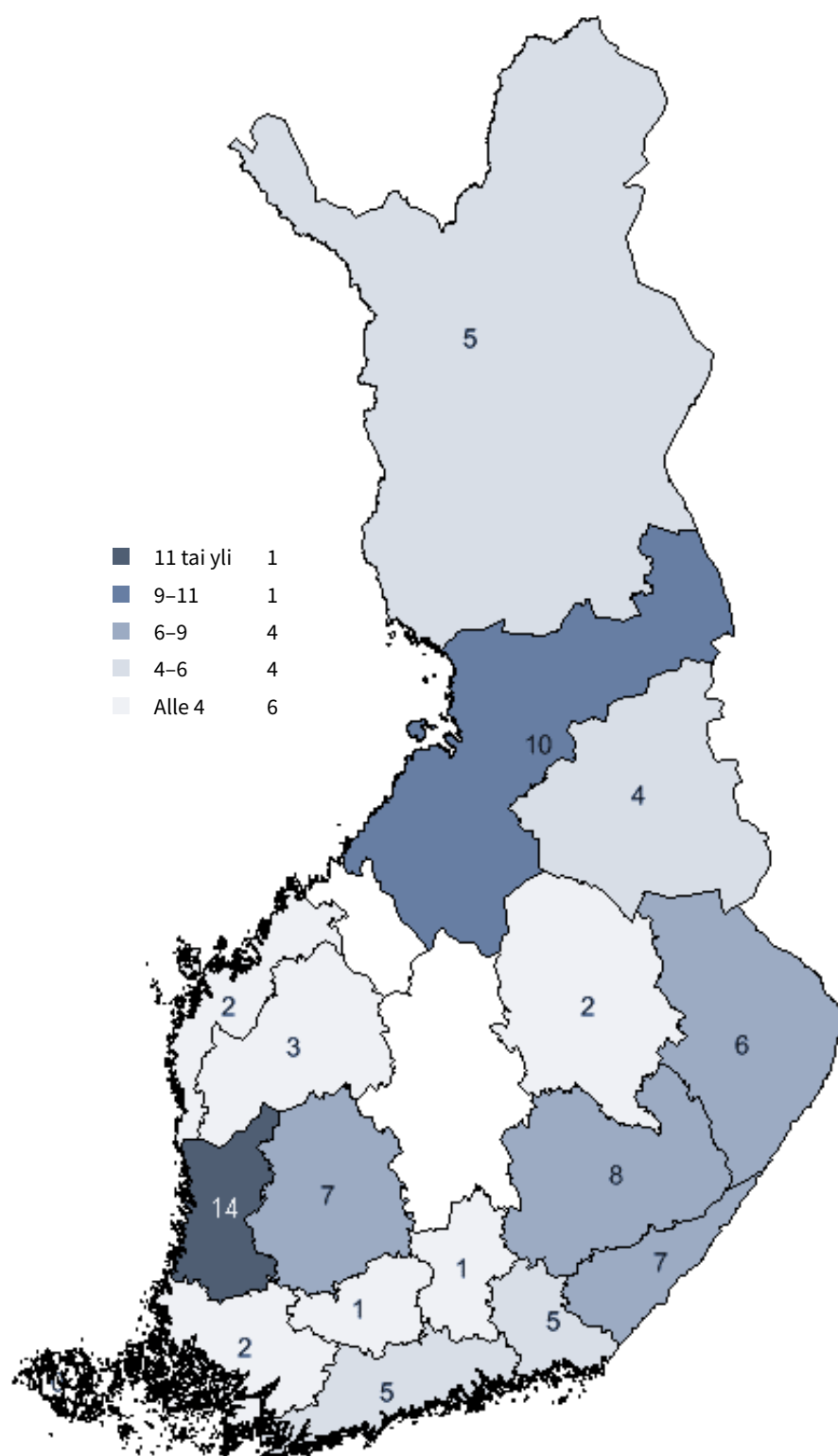
c - Kulttuuri ja hyvinvointi (n = 40)

d - Kulttuuri-infrastruktuuri (n = 44)

e - Kulttuuriperintö- ja ympäristö (n = 82)

Hankkeen nimi _____

1. Hankkeen tavoitteiden toteutuminen

Miten hankkeen tavoitteet toteutuivat rakennerahaston (EAKR) tavoitteiden osalta (hankkeen toimintalinjan tavoitteet)?

Miten hankkeen kulttuuripoliittiset tavoitteet toteutuivat?

2. Maakunnan ja alueen kulttuuri

Miten maakunnan ja/tai alueen kulttuurilinjaukset ja -strategia otettiin huomioon hankkeessa ja hanketta suunniteltaessa?

Mikä kulttuurin tai taiteen ala oli hankkeessa keskeisimpänä hyötyjänä tai kehittämisen kohteena (vastaa mielellään lyhyesti, esim. kuvataide, kirjallisuus, museoala, monikulttuurisuus tms.)

3. Hankkeen jatkuvuus, kestävyys ja hyvät käytännöt

Jatkuuko hanke yhä jollain tavalla?

☐ kyllä/ei

Millä tavoin hanke jatkuu (jos vastasit edellä kyllä)?

Syntyikö hankkeessa uusia, pysyviä tai kestäviä toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä?

Syntyikö hankkeessa uusia ja pysyviä verkostoja (alueellisia, kansallisia, kansainvälisiä)?
Millaisia?

Syntyikö hankkeessa uusia, kestäviä rakenteita tai innovaatioita? Millaisia?

4. Mitä haluttua hankkeessa jäi toteuttamatta?

5. Mitä tekisitte toisin jos hankkeen toteuttaminen alkaisi nyt?

LIITE 5 Hakusanat

Kulttuurihankkeiden etsimisessä julkisesta tietokannasta käytetyt hakusanat (perusmuodot, tässä ei ole listattuna kulttuuri-hakusanalla löytyviä yhdysanoja, kuten kulttuurimatkailu, kulttuuriperintö jne.)

kulttuuri* culture* taide* taiteilija* luova* luovuus* animaatio* arkkitehtuuri* audiovisuaalinen* design* muotoilu* draama* elokuva* (elokuva* ja tv*) elämäntapa* kirja* kirjallisuus* kirjasto* kuvataide* käsityö* lastenkulttuuri* (media* ja viestintä*) museo* musiikki* näyttämötaide* paikallisuus* peli* peliala* peliteollisuus* rakennustaide* runous* sarjakuva* sirkus* sisällöntuotanto* tanssi* teatteri* valokuva* ympäristötaide* mediataide* journalismi* sisältötuotanto* monikulttuurisuus* taidegalleria* taidekauppa* antiikki* radio* kultur* konst*

LIITE 6 Kulttuuria kehittävät EAKR-hankkeet kaudella 2007-2013

Mustalla korostetut hankkeet olivat mukana myös Pekkalan selvityksessä (2012). Järjestys on toteutuneen julkisen rahoituksen mukaan laskeva suurimmasta pienimpään. Yritystukihankkeet ja Tekesin rahoittamat hankkeet (n=84) on listattu erikseen.

POHJOIS-SUOMI (N=112)

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30256	EAKR	Taiteiden Talo, Rovaniemi
A30119	EAKR	Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojekti
A31600	EAKR	Lapland – North of Finland, Imagomarkkinointihanke 2011–2013
A30237	EAKR	Muotoilualojen tutkimuksen-, tuotekehityksen ja kehittämistoiminnan laboratorio -hanke
A30331	EAKR	PROTO-DESIGN, korkeakoulujen ja oppilaitosten yhteistoiminnalla uusia ratkaisuja ja palveluja yrityksille
A31027	EAKR	Pohjoisen kulttuuri-instituutti
A31136	EAKR	Verkko ja media 2013
A30089	EAKR	Oulu 15, Kulttuurin ja luovien alojen kehittämisen sateenvarjohanke
A31666	EAKR	Meri-City-Tunturi
A30223	EAKR	Pohjois-Suomen elokuvakomissio – vahvempi toimintaympäristö
A30312	EAKR	Finnish Lapland Film Commission
A30729	EAKR	Kalajokisuun maisema-hanke
A30109	EAKR	Neo Arena Työpaketti 6 – Pilotointi
A30174	EAKR	Raahen saaristo ja kaupunginranta / virkistyskäytön kehittäminen
A30466	EAKR	Kulttuuriperintö matkailun voimavaraksi (KULMA)
A30059	EAKR	Tyrnävän meijerialueen kehittäminen / alueen ympäristötyöt ja julkisivut
A31144	EAKR	Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen näyttely ja toimintamalli
A30822	EAKR	Iin Vanhan Haminan kulttuuriympäristön turvaaminen ja kehittäminen
A31660	EAKR	International Sales Promotion
A30513	EAKR	Pohjois-Suomen kansainvälistymisen ja innovaatiokilpailukyvyyn kehittäminen
A30509	EAKR	AV- ja tapahtumatuotannon osaamisympäristö – YSOMedia
A30402	EAKR	Vireä Malisjoki
A31806	EAKR	Vireä Malisjoki II
A30433	EAKR	Lapin kulttuuriympäristöohjelma -hanke
A30902	EAKR	Näyttely paikallaan! Sallan aseman kulttuuriympäristön säilyttäminen
A31921	EAKR	Finnish Lapland Film Commission 2.0
A30878	EAKR	Pelitutkimuskeskus
A31428	EAKR	Lappi-brändin kehittämishanke ”LABRA”
A30336	EAKR	Kulttuurimatkailun kansainvälistämishanke
A31489	EAKR	Valtakunnallisesti arvokkaan Varjakan kartanon alueen peruskorjaaminen matkailu-, järjestö- ja oppimiskäyttöön
A30696	EAKR	Vanha Liminka
A31730	EAKR	SAVOTTA – Lapin metsämuseosta kulttuurimatkailun vetovoimatekijä
A30024	EAKR	Oulun ydinkeskustan kansainväliset tapahtumat
A31931	EAKR	TIPPI – Turning Ideas into Profitable Partnerships in ICT and Media Industry
A30808	EAKR	Tornion kirkon kunnostamisinvestoinnit
A30511	EAKR	Kulttuurikonsulttien verkosto Oulun Eteläisessä (”Kukko”)
A31159	EAKR	Roadmap for Lapland: Lapin matkailun strateginen kehittäminen 2010–2012
A31577	EAKR	Limingan tori ja sen kalustaminen
A31531	EAKR	Elävä Lappi – Liikunta-, luonto- ja ostosmatkailua tukevien käyttäjälähtöisten liiketoimintapalveluiden kehittäminen -hanke
A30241	EAKR	OMVF-kulttuuriviennin kehittäminen 2007–2010
A30245	EAKR	Tyrnävän meijerialueen kehittäminen; Kivipirtin kirjastotila / Juustolan lukion auditorio
A30404	EAKR	Mediatuotteiden tuotekehitysympäristö
A30463	EAKR	Plassi – Kalajoen vanha kaupunki
A30711	EAKR	Kalle Päättalo -näyttely ja arkistotila

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30837	EAKR	Oulujokilaakson tervareitistö; Kallioselkä-Sankivaaran hiihto- ja patikkareitti
A30248	EAKR	Elokuva- ja sisältötuotantoalan yritysten kansainvälisen verkoston kehittäminen
A31547	EAKR	Kalajoki tapahtuma- ja teema-akatemia
A30922	EAKR	Kilpisjärvi 2020 kehittämissuunnitelma
A31770	EAKR	Sallan Rajakievari -hanke
A30467	EAKR	Siikalatvan monitoimikulttuuritalon laitteistohankinnat
A31764	EAKR	LaplandSnowDesign; Lapin lumiosaaminen vientituotteeksi
A31914	EAKR	Vuorovaikutuslaboratorion kehittäminen ja yritysysteistyöverkosto (Vuoroverkko)
A32290	EAKR	Pappilanniemen alueen ympäristöhanke
A31389	EAKR	Syötteen lumoa
A31128	EAKR	Utsjoen tiede- ja taidetalon käynnistämishanke
A31810	EAKR	Nuorten Lappi II
A31149	EAKR	Artic Art Camp – innovaatiotoiminnan jalkauttaminen
A30306	EAKR	Kulttuurimatkailun sekä tapahtumatuotannon ja -tuotteistuksen kehittämishanke
A31117	EAKR	Service Innovation Corner (SINCO)
A32134	EAKR	Pohjolan luonto ja kulttuuri (Polku)
A30343	EAKR	Posio – Lapin taikamaa – matkailun kehittämishanke 2007–2009
A30326	EAKR	MOPAALI (Monimediaiset palveluratkaisut sähköiseen liiketoimintaan)
A30342	EAKR	Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun
A31378	EAKR	Törrönjoki-lentokenttä-kirkonseutu-alueen kehittämissuunnitelma 2009–2020
A30401	EAKR	Ylläksen kylän arkkitehtikilpailu
A31866	EAKR	Utajärven elinympäristön kehittämissuunnitelma 2015
A31464	EAKR	Ealli biras – Elävä ympäristö
A30258	EAKR	Villa Hannalan miljö
A30225	EAKR	Lapin matkailustrategian toteutus- ja koordinaatiohanke (Lapin MaTKa)
A30314	EAKR	Tornionlaakson talvi- ja kesäohjelmakokonaisuuksien luominen ja matkailun yhteismarkkinoinnin kehittäminen
A31515	EAKR	Varjakka kestävä seudullinen matkailukeskus 2020 koordinaatiohanke
A30772	EAKR	Tapahtumakoordinaattori
A31693	EAKR	Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksen liiketoiminta-, markkinointi- ja tuotekehitysprojekti
A32325	EAKR	Lappi-brändin käyttöönotto
A30945	EAKR	Rovaniemen keskustan vetovoimaisuuden lisääminen. Kemijoen ranta-alue.
A30288	EAKR	Nutukas
A32024	EAKR	SAUMA – Sponsorointi ja alueen markkinointi AV-tuotannoissa
A31344	EAKR	Mäkiraonmäki – Hanke
A31056	EAKR	Kultaisia elämyksiä Lapista
A30993	EAKR	Lapin muotoiluohjelma 2010–2015
A30192	EAKR	Varjakka 2020
A30471	EAKR	Iin Wanhan Haminan museokorttelin ja Huilingin alueen täydennysrakentaminen
A30890	EAKR	Arktikum ympärivuotiseksi nähtävyydeksi
A32078	EAKR	Langin kartanon sivurakennus
A31160	EAKR	Made in Lapland
A32084	EAKR	3DLAPLAND – Peli- ja 3D-koulutuksen kehittäminen Lapissa
A31888	EAKR	SYKLI – Syötteen liikunta- ja kulttuurikeskus
A31982	EAKR	Hyvinvointi Kannus
A31482	EAKR	Varjakan ja Akion kulttuuri- ja luontoreitin toteuttaminen oppimisympäristönä
A32025	EAKR	Made in Lapland II
A32114	EAKR	Tie Tankavaaraan
A31711	EAKR	Selvitys Pyhäntänturin kulttuuritapahtumien infrastruktuurin tilasta ja kehittämistarpeista
A32111	EAKR	KOKOLuova
A31968	EAKR	Esiselvityshanke Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin ja luovan talouden kehittämissuunnitelman laatimiseksi
A32318	EAKR	Katvalan kehittämishanke
A31125	EAKR	Tiede- ja taidetalon kunnostushanke
A32432	EAKR	Maupertuisin jalanjäljillä
A32200	EAKR	ValoTila-I
A31779	EAKR	GeoKulMa
A32344	EAKR	Arktinen monimediala testausympäristö -selvityshanke

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A32294	EAKR	Käsityöpalveluiden kehittäminen tietotekniikan avulla
A32201	EAKR	ValoTila-D
A32630	EAKR	Mediakeskus Lime – alueellinen innovaatio- ja osaamisympäristö
A32532	EAKR	Kanava – innovatiivinen palvelukonsepti kulttuurin tunnettuuden parantamiseksi Rovaniemellä
A32796	EAKR	Kulttuuriperipheriahanke
A32665	EAKR	Ekologinen perinnetieto Suomen Saamelaisalueella. Perinteisen tietotaidon kestävä käyttö ja innovatiiviset sovellutukset.
A32187	EAKR	Matkailu- ja kulttuurikeskus Karhuntutassu
A32670	EAKR	Saamen kielikeskus Utsjoelle
A32104	EAKR	Pohjois-Pohjanmaan elinkeinopainotteinen kulttuurin ja luovan talouden kehittämisohjelma
A32719	EAKR	Rovaniemen Arktinen Tiede-, Taide- ja Yrityspuisto -esiselvitys
A31835	EAKR	Kulttuuriperintö maakunnan voimavaraksi KULMAPOHJOLA
A32571	EAKR	Varjosta valoon, katveesta katu-uskottavaksi – Tornion kulttuuritoimijat yhteistyöllä eteenpäin

ETELÄ-SUOMI (N=107)

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30745	EAKR	Ihmiselle parempi keskusta
A30170	EAKR	4V: Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin – yhteisöllisyys ja hyvä elinympäristö
A30090	EAKR	Muotoilun ja median palvelukeskus
A31223	EAKR	ELITE 2 – Elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa tukevan tutkimustoiminnan vahvistaminen
A31307	EAKR	D-FORCE – Kansainvälisen tason muotoilu-, ympäristö- ja materiaaliosaamiskeskittymän rakentaminen ja pilotointi Etelä-Suomen alueella
A30187	EAKR	Ihmiselle parempi keskusta
A31065	EAKR	Luova Tila
A30246	EAKR	TULITUS – Tuotteita, liiketoimintaa ja tulosta Merikeskus Vellamossa
A32139	EAKR	Game Cluster
A31395	EAKR	Varsinais-Suomen yhteismarkkinointi
A30889	EAKR	Miehistökasarmin saneeraus
A30176	EAKR	Maakunnallisen matkailuyhtiön rahoitus
A31157	EAKR	Fortuna-korttelin kehittämishanke
A31661	EAKR	IDEAL – International Design and Event Arena Lahti
A32345	EAKR	Älybussi
A30290	EAKR	Kulttuurisilta – Osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa
A31791	EAKR	Kaakon Peliklusteri
A30177	EAKR	Kulttuurisen toimintaympäristön kehittämishanke 2008–2011
A31110	EAKR	Kansalaisnavigointia metropolissa
A31585	EAKR	Turun linnan uudistamishanke kulttuurimatkailullisen vetovoiman parantamiseksi
A31485	EAKR	Liikkuvan Arjen Design
A31612	EAKR	Vuoksi-Kruununpuisto
A30962	EAKR	Pyhtään kirkon julkisivujen kunnostus
A31363	EAKR	WDC2012 Lahti
A30791	EAKR	Maakunnallisen matkailuyhtiön rahoitus
A30014	EAKR	Haminan Työväentalon restaurointi ja laajennus
A30685	EAKR	Verkkoviestinnän professuuri
A31044	EAKR	Etelä-Karjalan kiviklusteri
A30517	EAKR	SkärgårdsTV
A31353	EAKR	1. Sysmän rannikkoalueen ja miljöön kehittämisohjelma
A31960	EAKR	Huomisen arki
A31872	EAKR	Greening Events
A30083	EAKR	Rautatiekulttuurikeskus REILIA
A31544	EAKR	Tammisaaren saariston kansallispuiston luonto- ja kulttuurimatkailun edellytysten kehittäminen
A31121	EAKR	Pääkaupunkiseudun matkailumarkkinoinnin kehittämishanke
A31202	EAKR	Itäisen Suomenlahden kansallispuiston luonto- ja kulttuurimatkailun kehittäminen 1
A31906	EAKR	Care Music
A30338	EAKR	Virtual Naval Battles

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30157	EAKR	HÄKANSBÖLEN KARTANOPUISTON KUNNOSTUS- JA RESTAUROINTI Blylodinpuiston ja Kormuniitynojan lähivirkistysalueen kunnostuminen
A30283	EAKR	Wahren-keskus
A32021	EAKR	Saaristolaisuus voimavaraksi Söderskärillä ja Glosbolmenilla
A30493	EAKR	Tali-Ihantala – tieto- ja näyttelykeskus, suunnitteluvaihe
A31606	EAKR	Gamedu – Pelialan koulutuksen kehittäminen Kymenlaaksossa (investointiosio)
A32317	EAKR	Heinolan siunauskappelin ja hautausmaan kulttuuriympäristön kunnostus
A31643	EAKR	Parikkalan aseman ja ympäristön kunnostaminen
A31362	EAKR	DESTHI – Muotoilupalvelujen kehittäminen Päijät-Hämeen alueella
A31642	EAKR	Wolkoffin talomuseon kellarin muutos ravintolaksi
A31814	EAKR	Kaakon Peliklusteri
A31126	EAKR	Kymi Sinfoniettan ja Uuno Klami -sävellyskilpailun kansainvälisen ulottuvuuden ja oheistoimintojen kehittämishanke
A31809	EAKR	Camera2DVD – Automaattinen kotivideoiden editointi DVD-elokuvaksi: innovaatio uudeksi ICT-palveluliiketoiminnaksi
A31108	EAKR	Porvoon ulkosaariston luonto- ja kulttuurimatkailun edellytysten kehittäminen
A30146	EAKR	Maaseudun kulttuurista vetovoimaa matkailuun
A31318	EAKR	Matkailun myyntivalmiudet
A31312	EAKR	MIDGÅRD – MIELIHVÄTEHDAS, kulttuurimatkailun kehittämishanke
A30868	EAKR	Lounais-Hämeen museot matkailukäyttöön
A30100	EAKR	Lasten kulttuuri
A30735	EAKR	Keisarin Aseman keisarillisen huoneiston entisöiminen
A31399	EAKR	Pohjois-Kymenlaakson kulttuuri- ja luontokohteiden kunnostaminen
A30085	EAKR	Cultura – Kaakkois-Suomen kulttuuriperintöpalvelut
A30963	EAKR	Taavetin linnoituksen kehittämishanke
A30144	EAKR	Yhtälö
A30684	EAKR	Kummilaitosyhteistyö ja kummiprofessuurit
A31784	EAKR	Vorssammuseo 3.0
A31005	EAKR	Nature Craft Finland, Varsinais-Suomen osa-aluehanke
A31405	EAKR	Kustkultur i Östra Nyland – Itä-Uudenmaan rannikkokulttuuri
A31367	EAKR	Langinkosken kehittäminen I vaihe, Langinkosken kehittämisen suunnittelu
A31926	EAKR	Rannikkoverkko, Kustnät; Verkostomainen yritystoiminta saaristossa, Nätverksmässigt företagande i skärgården
A30652	EAKR	Lahti Wellbeing Weeks
A31509	EAKR	Hiilineutraali Harakka
A30027	EAKR	Siitolan kartanopuiston entistämisen loppuunsaattaminen
A32193	EAKR	Langinkosken kehittäminen – toteutusvaihe (Keisarillista tasoa Langinkosken matkailupalveluihin)
A31286	EAKR	Vuoksen yleissuunnitelma
A30674	EAKR	Pirtu-hanke
A31790	EAKR	AuReStudio – Täydennetyn todellisuuden kuvausstudio tutkimus-, tuotekehitys- ja opetuskäyttöön
A31857	EAKR	Linnoituksen valaistus ja liikenne
A32140	EAKR	Game Cluster – pelilaboratorion varustaminen
A30103	EAKR	Saariston Kokousmatkailu (SAKO)
A30803	EAKR	Produktion av restaurerade Mumin-filmer
A30883	EAKR	Kulttuuriperintökohteiden kunnostaminen osana itäisen Suomenlahden matkailua
A31086	EAKR	STRADA – Sotilashistoria alueellisen identiteetin vahvistajana
A30821	EAKR	Jotunheimin salaisuus – elinkeinollinen kehittämishanke
A30947	EAKR	Yhteisöhanke 10
A31613	EAKR	Kotkaniemi-hanke, esiselvitys 2011
A32261	EAKR	Muotoilustrategia roadshow
A31155	EAKR	Turun saaristo – kotimaan helmi
A30549	EAKR	Jokioisten Tietotalon kehittämishanke
A32584	EAKR	Access Southeast135 – Matkailun pelilliset mobiilisovellukset ja seudun vetovoiman kehittäminen yhteistyössä Googlen kanssa
A31890	EAKR	Pyörällä Saareen ja Portaaseen
A32238	EAKR	Kymi Film Location Leijonansydän pilotti
A31392	EAKR	Varsinais-Suomen yhteismarkkinointihanke

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A31265	EAKR	Rörliga bilder – från Kimitoön
A32276	EAKR	Luovan alan toimintaympäristön ja yritysyhteistyön kehittäminen; Turun luovat tilat Logomo ja Fortuna
A30853	EAKR	Matkustajaterminaali Kotkan kulttuurisatamaan
A31006	EAKR	Produktutveckling av kulturprodukter i Skärgården
A30154	EAKR	Taavetin linnoituksen kehittäminen, esiselvityshanke
A32745	EAKR	Elävä kulttuurialue
A32713	EAKR	Linnoituksen Kehruuhuone
A32813	EAKR	Kehittyvä Kotkaniemi
A32557	EAKR	Kehittyvä Kotkaniemi
A32718	EAKR	Designers Village -kesätyöpaja
A32762	EAKR	Muotoilun Pre Inka
A32369	EAKR	Tuottajapalveluja maahanmuuttajataustaisille luovien alojen toimijoille
A32518	EAKR	Tammisaaren saariston kehittäminen, lisärahoitus hanke
A32645	EAKR	Illuusoiden Riihimäki
A32771	EAKR	K3-tila
A32592	EAKR	Ankkuri – luovien alojen keskuksen toiminnan suunnittelu
A32433	EAKR	PERKO – Kymenlaakson perinne- ja korjausrakentamisen keskus

ITÄ-SUOMI (N=96)

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A31568	EAKR	Pohjois-Karjalan ja Joensuun vetovoimaohjelma 2011–2013
A32041	EAKR	Etelä-Savo – elinvoimainen Saimaan maakunta
A30010	EAKR	Pohjois-Karjalan markkinointi- ja viestintäohjelma 2007–2010
A31361	EAKR	Outokumpu -Aarrekaupunki
A30347	EAKR	Etelä-Savon matkailuyritysten kansainvälistäminen
A32091	EAKR	Tehtävänä tulevaisuus – Pohjois-Savon maakunnallinen markkinointiohjelma
A30413	EAKR	SAGA SaaristoGalleria
A30199	EAKR	Linnankadun kehittämishanke
A30970	EAKR	Kaivosmuseon kehittäminen
A30439	EAKR	Elokuva- ja elämysmatkailun investoinnit
A30892	EAKR	Pohjois-Karjalan historiamatkailun vierailijakeskus -vaihe 2
A31536	EAKR	Sähköisten palveluiden soveltavan tutkimuksen rakenteet
A30934	EAKR	Pielisen museon vanhojen rakennusten kunnostaminen
A30777	EAKR	KAINU – huonekaluteollisuuden kehittämishanke
A30437	EAKR	Outokummun Sisältökaivos – Kansainvälinen peli- ja simulaatiostudio sekä yrityshautomotoiminta (investointiosio)
A31964	EAKR	RIISA – Elämyksellinen kirkkomuseo
A30431	EAKR	Runolaulu-Akatemian perustamishanke
A31699	EAKR	Vanha Varkaus- hanke
A30460	EAKR	Parppeinvaaran kehittämishanke, kehittämisosio
A31163	EAKR	EETU. Elämänlaatu, e-työ, tietoyhteiskunta ja uudistuva työ Pielisen Karjalassa.
A31758	EAKR	Impilinna kaupunkikuvassa
A30571	EAKR	LIVE, Learning and innovative environment
A31413	EAKR	Visualisointitehdas – Innovaatiotoiminnan visualisointiympäristön investoinnit Pohjois-Karjalassa
A31750	EAKR	Sosioekologisia työkaluja Vaara-Kainuun matkailualueiden suunnitteluun, VAAKA
A31477	EAKR	Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma
A31704	EAKR	Leppävirta Areena
A30252	EAKR	Haapakosken ruukkikylän saneeraushanke
A31718	EAKR	Kainuun Kulttuuri-Info
A30198	EAKR	LINNUNNIEMI, työelämän kehittämis- ja palvelukeskus, II vaihe
A30114	EAKR	LINNUNNIEMI, työelämän kehittämis- ja palvelukeskus, II vaihe
A30871	EAKR	Arppen jäljillä – uutta yritystoimintaa Keski-Karjalaan
A31359	EAKR	Kajak Game Studio – investointihanke
A30124	EAKR	Tulkittua Tuuvaa – merkkivuoden 1809 tapahtumakokonaisuus Mikkelin seudulla
A31953	EAKR	Spektaakkeli 2012

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30216	EAKR	Avain Kainuun kulttuuriperintöön
A32266	EAKR	Made in Kainuu – Kainuun markkinointiviestintähanke
A32230	EAKR	Outokumpu – Aarrekaupunki II vaihe, Vanhan Kaivoksen toiminnallinen kehittäminen
A32501	EAKR	Raatteen Portin laajennus ja kehittäminen
A30448	EAKR	Simulaatio- ja pelikehityslaboratorio
A30715	EAKR	Elokuva- ja elämysmatkailun kehittäminen Pohjois-Karjalassa
A30220	EAKR	Paimenpojan poluilla
A31738	EAKR	Metsä hyvinvointimatkailun kohteena
A30224	EAKR	Pattoin tilan kunnostus nähtävyydeksi
A31490	EAKR	Meijerinrannan yritys- ja kulttuurikeskus
A31320	EAKR	Uitonrinne entistä ehommaksi
A32421	EAKR	Kiteen Meijerinrannan myllyrakennuksen entisöinti yleishyödylliseen käyttöön
A30692	EAKR	Taitokorttelin jatkohanke
A30869	EAKR	Kallioniemen huvilan kunnostaminen
A30701	EAKR	Kolin kansallispuiston toiminta- ja palvelukeskus – Arkkitehtuurikilpailu
A32050	EAKR	Sotahistorian taltiointi ja tuotteistaminen Ilomantsissa
A32284	EAKR	Hiekanpään elämäntaiteenhanke
A30370	EAKR	Popkulttuurin uudisrakennuksen organisaation kehittäminen
A31050	EAKR	Kestävä Koli
A32303	EAKR	Saimaa Routes: Mikkelin seudun virkistys- ja kulttuurireitistöjen kehittämisohjelma
A30693	EAKR	Ortodoksisen kulttuurikeskuksen käynnistämis- ja markkinointihanke
A30860	EAKR	Idän Taigan alueen matkailuyhteistyön kehittäminen
A30703	EAKR	Pakkaprojekti (kehittämishanke)
A31941	EAKR	Kainuun kulttuuriympäristöohjelma
A31656	EAKR	Eino Leino -talon kulttuurinen ja matkailullinen kehittäminen
A31479	EAKR	Kenkäverosta verkostojen vahva veturi -hanke
A30039	EAKR	Taitotuote
A30458	EAKR	Parppeinvaaran kehittämishanke, investoinnit
A30640	EAKR	Tervan tie – matkailutiehanke
A30956	EAKR	Kainuun Osaamiskeskus Aalto esiselvityshanke 1.7.2009–30.4.2010
A31825	EAKR	Elokuvan ja median palvelukeskus
A32264	EAKR	ICT- ja digitaalisen toimialan toimintaympäristön kehittämiselvitys
A32082	EAKR	Vesiviskurin siirto, Lapinlahti
A32307	EAKR	Astuvansalmen kalliomaalausten matkailullisen vetovoiman hyödyntäminen -kehittämisohjelma
A32342	EAKR	Mustarinda – Paljakanvaaran matkailun kehittämisen esiselvityshanke
A32598	EAKR	Food meets Art for Europe 1
A30702	EAKR	Pakkaprojekti (investointihanke)
A32286	EAKR	Teatterin osaamiskeskus
A30122	EAKR	Hyvinvointimatkailun (wellness) kehittämishanke
A32578	EAKR	ECMTA-konferenssi
A30214	EAKR	InnoKainuu – Kainuun Innovaatioympäristön alueellinen vaikuttavuusselvitys 1995–2007
A30694	EAKR	Ortodoksisen kulttuurikeskuksen käynnistämis- ja markkinointihanke, investoinnit
A553552	EAKR	Taiteilija- ja luksusasunnot
A32750	EAKR	Heinäveden kulttuuritori
A32605	EAKR	Tapahtumat matkailualueen imagon rakentajina
A32827	EAKR	Elinvoimaa esille Pohjois-Karjalasta
A32623	EAKR	Oasis Game Inc. – Pelialan innovaatioympäristö
A32753	EAKR	Games for Health Finland – Pelilliset menetelmät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tukena
A32652	EAKR	Olavinlinnan saavutettava näyttely ja lasten työpaja
A32304	EAKR	Riihisaaresta Saimaan luonto- ja kulttuurikeskus
A32688	EAKR	Parppeinvaaran museoaittojen restaurointi
A32687	EAKR	Pielisen museon vanhojen rakennusten ja rakenteiden kunnostaminen
A32775	EAKR	Luovien alojen liiketoimintaosaamisen uusi kehityspolku
A32806	EAKR	Möhkön kanavarakenteiden kunnostus
A32679	EAKR	Areenainfra
A32503	EAKR	Vanhat Veturitallit – kuntoon

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A32682	EAKR	KUIKKA – kulttuuriperinnön ikkunoita Kainuuseen
A32826	EAKR	Sotahistoriakeskus Mikkeli -esiselvitys
A32371	EAKR	Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta kuntoon
A30441	EAKR	Suvorovin tykkivene
A30250	EAKR	Haapakosken ruukin alueen saneeraushanke
A32100	EAKR	DIGRA – Digitaalisesta raakadatasta aineistoksi

LÄNSI-SUOMI (N=105)

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A31619	EAKR	Hyvinvointipalvelujen innovatiivinen johtaminen ja kehittäminen – HITTI
A32278	EAKR	Hyvinvointimatkailun toimintakeskus
A30386	EAKR	Kirjan keskus
A30026	EAKR	Creative Leadership – Luovan talouden tutkimus- ja kehittämishanke
A30019	EAKR	Visuaalisen kulttuurin ja mediatuotannon osaamisen kehittämishanke
A31798	EAKR	Kauppahallin kehittämishanke,
A30368	EAKR	Bäckmanin talo
A31292	EAKR	Visuaalinen kulttuuri ja mediatuotanto – luovan talouden ja taiteen prosessien koulutuksen kehittäminen 2010–2013
A31387	EAKR	Valovoimainen Pirkanmaa
A31231	EAKR	Spinnoste! – Suupohjan innovaatioympäristöjen ja osaamisen kehittämishanke
A30861	EAKR	Hyvinvoinnin neloskierre
A30110	EAKR	Pisara – Kulttuuriympäristöt arjen arvoiksi
A30856	EAKR	Selkämeren kansallispuisto Rauma
A31524	EAKR	Suomalaisen kirjan museo
A32487	EAKR	Tapahtumamatkailun toimintaympäristön parantaminen Pihtiputaalla
A30456	EAKR	VETO Etelä-Pirkanmaan vetovoimaisuuden kehittäminen
A32205	EAKR	Kivijärven matkailuinfran parantaminen
A30968	EAKR	Wanha Kauppala
A30908	EAKR	Villilän koordinointi- ja kehittämishanke
A31105	EAKR	Perinnesatama kulttuurikohteena
A30073	EAKR	Leineperin ruukin kunnostus 2008–2009
A30417	EAKR	Purjelaiva kulttuurikohteena
A30150	EAKR	eSisällöntuotannon kehittäminen Etelä-Pohjanmaalla ESEP haasteellisen alueen osahanke
A31461	EAKR	Varalan museorakennuksen restaurointi käyttökuntoon
A31938	EAKR	Kohtaamisen paikat
A30481	EAKR	Rytmmusiikin tutkimus- ja kehittämishanke (RYTKE)
A30276	EAKR	Teema
A30030	EAKR	Satakunnan ympäristökoulu- Kulttuuriympäristö koulutuksessa ja kasvatuksessa
A31841	EAKR	FutureFURstudio
A30949	EAKR	Arkkitehtuurin tutkimus- ja kehittämishanke
A31365	EAKR	Rytmikorkaamo palveluiden- ja sisällöntuottajana
A30849	EAKR	Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista (suurten kaupunkiseutujen osahanke)
A31094	EAKR	Pirkanmaan uudet palvelukonseptit
A31408	EAKR	Manse Games
A30969	EAKR	Valkeakosken kaupunginmuseon uusi perusnäyttely
A32357	EAKR	Visuaalinen kulttuuri ja luovan talouden vaihtoehdot 2013–2014
A31618	EAKR	Creative Alternatives – Luovan talouden vaihtoehdot
A31694	EAKR	SeAMK vuorovaikutteinen verkko
A31623	EAKR	Torin seudun kehittämishanke
A31424	EAKR	Design SOS – Markkinalähtöisen muotoilun paketointi yhteiskunnallisiin haasteisiin
A31209	EAKR	Laulutalo
A30559	EAKR	Dux kulturcentrum
A31525	EAKR	Pirkanmaan perinnepiha oppimisympäristö
A31720	EAKR	Visa Vårt Världsarv
A30285	EAKR	Selkämeren rannikon matkailutiehanke
A31091	EAKR	Kahden ajan maailmanperinnöt

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30751	EAKR	MAALI – maakunnallisten luovien innovaatioympäristöjen kehittäminen
A30280	EAKR	Ulkosuomalaiset – NettiTV
A30164	EAKR	Rytmikorjaamon alue innovaatioympäristönä
A31757	EAKR	Selkämeren helmet Satakunnassa – Selkämeren kansallispuiston kehittämissuunnitelma
A30269	EAKR	Satakunnan historian jatkokirjoittaminen
A31957	EAKR	Botnia 360- den regionala mediebranschens arena för innovation och tillväxt
A31055	EAKR	Vanhan kääntösillan ja siihen liittyvien kaupallisten alueiden kehittäminen
A31662	EAKR	Jyllinkosken sähköpuisto
A31456	EAKR	Satakunnan kulttuuriympäristöt eilen tänään huomenna -teemahanke
A30848	EAKR	Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista (haasteellisten alueiden osahanke)
A30156	EAKR	Yhteisöllisten pienhankkeiden koordinaatio
A31082	EAKR	VPK-talot, Pori
A32018	EAKR	KUMURU – Kulttuurin, musiikin ja ruoan yhteinen kattaus
A32178	EAKR	Culture Tampere Region – Pirkanmaan kulttuurimatkailun kehittäminen
A31246	EAKR	Leineperin ruukin kunnostus jatkohanke 2010
A30268	EAKR	Selkämeren teemavuosi
A31058	EAKR	Kulturmiljöprogram för Närpes
A31375	EAKR	Rauman merimuseon 3. vaihe
A30275	EAKR	Villilän uudet markkinat ja tuotantopalvelut – hanke
A31595	EAKR	Osana omaa ympäristöä
A31455	EAKR	Kansalliset puistot (teemahanke/innovaatio- ja oppimisympäristöjen kehittäminen/TL3)
A31608	EAKR	Kurikan kulttuuriympäristöohjelma
A31769	EAKR	Juuret Suomessa. Tutkimus Euroopan suomalaisten ja heidän lastensa Suomi-kuvasta ja paluumuuton edellytyksistä.
A32176	EAKR	Culture Tampere Region – Pirkanmaan kulttuurimatkailun kehittäminen
A31295	EAKR	Liikutu
A30602	EAKR	Kokemäenjoen käyttötieto (pilottihanke teemahankkeelle) Paikkatieto informaation ja vuorovaikutuksen välineenä Itämereen laskevien jokivesistöjen...
A31376	EAKR	Opiskelijatalon toiminnan käynnistäminen
A31948	EAKR	Pienhankekoordinaatio
A32047	EAKR	Katto kuntoon Leineperin ruukin Härkätallissa
A31228	EAKR	Rakennusosat kiertoon Satakunnassa – Kierrätystä kertakäyttökulttuuriin
A30282	EAKR	Kulttuuritapahtumat maakunnan vetovoimatekijänä
A30284	EAKR	Luovan sektorin kehittäminen Satakunnassa
A30277	EAKR	Vähäx valottaa -lasten ja nuorten valokuvafestivaali
A31084	EAKR	Valkeakosken kansallinen kaupunkipuisto, perustamisselvitys
A30281	EAKR	Etnisen Yhdenvertaisuuden Edistäminen Satakunnassa
A32355	EAKR	Villilä Pro
A31837	EAKR	Rakastajat-teatterin toiminnan kehittäminen ja tunnettuuden lisääminen
A32052	EAKR	Katson maalaismaisemaa
A32454	EAKR	Avaa silmäs, oot kaupunkipuistos!
A32026	EAKR	Maalahden kulttuuriympäristöohjelma
A31291	EAKR	Takaisin Suomeen? Tutkimus Euroopan Unionin maissa asuvien ulkosuomalaisten ja heidän lastensa Suomi-kuvasta ja paluumuuton edellytyksistä
A32403	EAKR	POTRA – Pohjalaistaloverkoston rakentaminen
A31843	EAKR	Järventaan kartanon peruskorjaus/restaurointi, ensimmäinen vaihe
A32226	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 6
A31690	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 5
A31444	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 3
A32398	EAKR	MARK LivingLab
A32177	EAKR	Kulttuurikasarmi
A31347	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 2
A31357	EAKR	Rakastajat-teatterin toiminnan kehittäminen
A31580	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 4
A32129	EAKR	Strata. Maa- ja ympäristötaiteen kehityshanke Länsi-Pirkanmaan alueelle.
A31129	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet
A32434	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 7
A32620	EAKR	Mediapoliksesta Suomen mediacity

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A32661	EAKR	Tampere Game Factory
A32642	EAKR	Eteläpohjalainen kulttuuri- ja luontokattaus venäläiselle matkailijalle
A32483	EAKR	Bäckmanin Tornihuvila ja piha
A32628	EAKR	Ähtärin kulttuuriympäristöohjelman päivitys

TEKESIN RAHOITTAMAT HANKKEET JA YRITYSTUKIHANKKEET (N=84)

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A540309	EAKR	Winter Studios; Joulu- ja talviaiheisiin keskittyvän elokuvatuotantopaikan rakentaminen
A560629	EAKR	Pelitestauspalveluiden kehityshanke
A550830	EAKR	Luovien alojen hautomon pilotointi
A554908	EAKR	Tapahtumatuotannon tutkimushanke
A539683	EAKR	Mobile Social Media: video applications for entertainment and learning (MoVie)
A560587	EAKR	Kajaani Gaming Cluster
A550065	EAKR	Heureka Mikkeli
A550793	EAKR	Fantastec on peliyritys, joka kehittää reaali maailman ja virtuaalisuuden yhdistävää innovatiivista 3D-maailmaa työnimellä Virtual Lapland
A556486	EAKR	Video on demand -palvelu
A547214	EAKR	Kulttuuriyrittäjyyden ja luovien alojen kehittämishanke
A557413	EAKR	Yritys valmistaa mobiiliapplikaatioita, pelejä, ja niihin liittyviä pilvipalveluita suosituimpiin älypuhelinmalleihin
A538523	EAKR	OLO.MUOTO-messutapahtuman kehittäminen
A560812	EAKR	C/O TILA
A556679	EAKR	Fudeco Games mobiilien pelien ja sisältöjen tuotantoympäristö
A563473	EAKR	Pirkanmaan Design-Networks
A560812	EAKR	C/O TILA
A556895	EAKR	Hukka Design toiminnan kansainvälistäminen
A538264	EAKR	ICT:n hyödyntämisen edistäminen Rovaniemen teollisuuden, luovien alojen ja yrityspalveluyritysten yritysverkostoissa
A557440	EAKR	Luova Rinki – luovien alojen toimintaympäristön kehittämishanke
A555459	EAKR	Tykkää Tyykikylästä
A557893	EAKR	SingOn Goes Global
A539010	EAKR	Neo Arena työpaketti 4-palvelualustan tekninen toteutus
A557488	EAKR	Luova Rinki -luovien alojen toimintaympäristön kehittämishanke
A561582	EAKR	Helmeni Oy:n uuden yrityksen kehittämisavustus sekä peliprojektin Alfa-tasolle kehittämisavustus
A552698	EAKR	Digitaalinen verkkokauppa, extranet-järjestelmä ja ohjelmistot
A558065	EAKR	Painetut sisustustekstiilit
A560108	EAKR	VirtuaaliKajaani 2.0
A552127	EAKR	Kansainvälistymisen kehittämishanke
A534381	EAKR	Taito Pohjois-Karjala konseptin kehittäminen
A540717	EAKR	Kulttuuritori Amusa
A558708	EAKR	Lahti Design -näyttely
A558376	EAKR	valokuvalaboratorion konehankinnat
A539696	EAKR	Mobile Social Media: video applications for entertainment and learning (MoVie)
A545155	EAKR	Fantastec on globaaleilla markkinoilla toimiva peli- ja ohjelmistoalan yritys, joka tuottaa räätälöityjä internet-palveluita
A539688	EAKR	Mobile Social Media: video applications for entertainment and learning (MoVie)
A554490	EAKR	Peliliiketoiminnan kehittäminen
A545286	EAKR	Musiikkituotannon digitaalisen palvelukonseptin ja kansainvälisen markkinoinnin kehittäminen
A560469	EAKR	Sosiaalisen musiikin palvelu
A552522	EAKR	Käsiteollisesta neulonnasta teolliseen neulontaan
A557718	EAKR	Studio OnMars
A536700	EAKR	Pelialan yrityksen toiminnan käynnistäminen
A564058	EAKR	Hiljaisen kansan kulttuuripirtti
A548437	EAKR	Muotoilualan yrityksen käynnistys painottuen omaan tuotteistukseen valikoiduilla myynti- ja markkinointikanavilla
A552346	EAKR	Joulu ja joulupukki suomalaisen arkkitehtuurin, tuotteiden ja rakentamisen kulmakiveksi

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A537279	EAKR	Matkailun- ja kulttuurialan sisältötuotanto ja niihin liittyvien informaatiojärjestelmien kehittäminen
A560429	EAKR	Yritystoiminnan käynnistäminen
A543898	EAKR	OTTOBRE Design tuoteperheen laajentaminen
A538116	EAKR	Teatteri Rio
A559431	EAKR	Yritys, jossa kehitetään 2D-mobiili- ja web-pohjaisia pelejä kaikille merkittävälle alustoille. Yritys käyttää ketteriä ja luovia menetelmiä.
A537580	EAKR	MD-Design tuotteet
A536612	EAKR	Peliyrityksen toiminnan käynnistäminen
A562029	EAKR	Sisällöntuotantojärjestelmän investointi
A555319	EAKR	Yrityksen kehittäminen investoinneilla, tuotantokalusto
A537984	EAKR	Historiaa tallenteeksi-tuotekehitysprojekti
A535671	EAKR	Jaakot ja Pavunvarsi Oy -Yritystoiminnan aloittaminen hautomon tiloissa, kalustohankinnat
A553167	EAKR	Arelalizza-kashmirneulemalliston viennin kehittäminen sekä pohjoismaissa että Pohjois-Amerikassa
A561865	EAKR	Studiop Pit-Stop
A540328	EAKR	Bassoprofondo korkeatasoisen pohjoiskarjalaislähtöisen kulttuuri-/taidetuotannon kansainvälistymisen kehittäminen
A564543	EAKR	Pelialan asiantuntijapalveluiden liiketoiminnan määrittely ja selvitys
A557932	EAKR	Pauliina Rungren HandiCrafts -konsepti osaksi Kenkäveron matkailukokonaisuutta
A533484	EAKR	elokuvatuotannon jälki-yksikön perustaminen
A548193	EAKR	GDC San Francisco, yhtiön esittely- ja konferenssimatka pelialan tapahtumaan San Fransiscoon
A564134	EAKR	Health ProPeli – suomalaisen Games for Health liiketoiminnan kehittäminen
A537839	EAKR	Pelialan yrityksen toiminnan käynnistäminen
A560818	EAKR	Lumilautailuelokuvien ja -videoiden tuottaminen
A541471	EAKR	Audiovisuaalisen tuotannon kehittäminen
A535705	EAKR	Asiakkaalle ja loppukäyttäjälle toimivia muotoilun, mainonnan ja graafisen suunnittelun ratkaisuja tuottaen selkeää lisäarvoa
A559591	EAKR	Pohjois-Suomen musiikkiviennin edistämishanke
A550064	EAKR	Johanneksen käsityö- kahvi- ja teehuone
A557445	EAKR	Muotibrändi ja kansainvälistyminen
A555269	EAKR	Tanon talon, uudenlaisen paikalliseen kulttuuriin pohjautuvan ohjelmalvelun kehittäminen
A554813	EAKR	Aku et Miila osana Collaboration house – luovien alojen yritysten yhteisöä
A553976	EAKR	Tmi TILLUKAT käsityötuotteiden valmistuksen ja myynnin aloittaminen
A565383	EAKR	Salmelan Tapahtumatori
A566361	EAKR	Kaisus Lappland -kulttuurimatkailuyrityksen kansainvälistymishanke
A562018	EAKR	iKNOW -tietopelin menestyksellinen kansainvälistäminen Ruotsiin, Norjaan, Tanskaan, Ranskaan, Hollantiin ja Iso-Britanniaan ja kansainvälistymishanke Pohjois- ja Etelä-Amerikan markkinoille
A565293	EAKR	Harmooni Osallistava tapahtuma- ja kulttuurimatkailukonseptin kehittämishanke
A561241	EAKR	Kansainvälistyvän koru brändejä valmistavan yrityksen kehittämisohjelma
A559955	EAKR	Nature & Culture, Nature & Wellness tuotekehitys- sekä liiketoimintaosaamisen kehittämishanke
A560164	EAKR	Käsinkudottujen mattojen suunnittelu, valmistus ja myynti
A547341	EAKR	Silkkipainotoiminnan laajentaminen matkamaisioiden tekoon
A559974	EAKR	Pykälälistön vahtitupa-alueen kehittäminen kulttuurikohteena
A565837	EAKR	RiiDesign
A564697	EAKR	Hullabalooba-brändin kehittäminen kansainväliseksi menestystuotteeksi

HANKKEET TEEMOITTAIN

Yritystukihankkeet tai Tekesin rahoittamat hankkeet vihreällä. Mustalla korostetut hankkeet olivat mukana Pekkalan (2012) selvityksessä. Järjestys toteutuneen julkisen rahoituksen mukaan laskeva suurimmasta pienimpään.

LUOVA TALOUS JA KULTTUURIYRITTÄJYYS, 206 HANKETTA

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30237	EAKR	Muotoilualojen tutkimuksen-, tuotekehityksen ja kehittämistoiminnan laboratorio -hanke
A31619	EAKR	Hyvinvointipalvelujen innovatiivinen johtaminen ja kehittäminen – HITTI
A30090	EAKR	Muotoilun ja median palvelukeskus
A31223	EAKR	ELITE 2 – Elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa tukevan tutkimustoiminnan vahvistaminen
A31307	EAKR	D-FORCE – Kansainvälisen tason muotoilu-, ympäristö- ja materiaaliosaamiskeskittymän rakentaminen ja pilotointi Etelä-Suomen alueella
A30386	EAKR	Kirjan keskus
A30331	EAKR	PROTO-DESIGN, korkeakoulujen ja oppilaitosten yhteistoiminnalla uusia ratkaisuja ja palveluja yrityksille
A31027	EAKR	Pohjoisen kulttuuri-instituutti
A30413	EAKR	SAGA SaaristoGalleria
A30026	EAKR	Creative Leadership – Luovan talouden tutkimus- ja kehittämishanke
A30019	EAKR	Visuaalisen kulttuurin ja mediatuotannon osaamisen kehittämishanke
A31065	EAKR	Luova Tila
A31136	EAKR	Verkko ja media 2013
A30089	EAKR	Oulu 15, Kulttuurin ja luovien alojen kehittämisen sateenvarjohanke
A32139	EAKR	Game Cluster
A540309	EAKR	Winter Studios; Joulu- ja talviaiheisiin keskittyvän elokuvatuotantopaikan rakentaminen
A30223	EAKR	Pohjois-Suomen elokuvakomissio – vahvempi toimintaympäristö
A30312	EAKR	Finnish Lapland Film Commission
A31292	EAKR	Visuaalinen kulttuuri ja mediatuotanto – luovan talouden ja taiteen prosessien koulutuksen kehittäminen 2010–2013
A30109	EAKR	Neo Arena Työpaketti 6 – Pilotointi
A31231	EAKR	Spinnoste! – Suupohjan innovaatioympäristöjen ja osaamisen kehittämishanke
A31660	EAKR	International Sales Promotion
A30513	EAKR	Pohjois-Suomen kansainvälistymisen ja innovaatiokilpailukyyn kehittäminen
A31791	EAKR	Kaakon Peliklusteri
A30177	EAKR	Kulttuurisen toimintaympäristön kehittämishanke 2008–2011
A30509	EAKR	AV- ja tapahtumatuotannon osaamisympäristö – YSOMedia
A30777	EAKR	KAINU-huonekaluteollisuuden kehittämishanke
A30437	EAKR	Outokummun Sisältökaivos – Kansainvälinen peli- ja simulaatiostudio sekä yrityshautomotoiminta (investointiosio)
A31921	EAKR	Finnish Lapland Film Commission 2.0
A31485	EAKR	Liikkuvan Arjen Design
A30878	EAKR	Pelitutkimuskeskus
A30456	EAKR	VETO Etelä-Pirkanmaan vetovoimaisuuden kehittäminen
A31363	EAKR	WDC2012 Lahti
A30685	EAKR	Verkkoviestinnän professuuri
A31044	EAKR	Etelä-Karjalan kiviklusteri
A31931	EAKR	TIPPI – Turning Ideas into Profitable Partnerships in ICT and Media Industry
A30908	EAKR	Villilän koordinointi- ja kehittämishanke
A30511	EAKR	Kulttuurikonsulttien verkosto Oulun Eteläisessä (”Kukko”)
A31163	EAKR	EETU. Elämänlaatu, e-työ, tietoyhteiskunta ja uudistuva työ Pielisen Karjalassa
A31531	EAKR	Elävä Lappi – Liikunta-, luonto- ja ostosmatkailua tukevien käyttäjälähtöisten liiketoimintapalveluiden kehittäminen -hanke
A30338	EAKR	Virtual Naval Battles
A30150	EAKR	eSisällöntuotannon kehittäminen Etelä-Pohjanmaalla ESEP haasteellisen alueen osahanke

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30404	EAKR	Mediatuotteiden tuotekehitysympäristö
A30571	EAKR	LIVE, Learning and innovative environment
A30481	EAKR	Rytmmusiikin tutkimus- ja kehittämishanke (RYTKE)
A30276	EAKR	Teema
A30248	EAKR	Elokuva- ja sisältötuotantoalan yritysten kansainvälisen verkoston kehittäminen
A560629	EAKR	Pelitestauspalveluiden kehityshanke
A31841	EAKR	FutureFURstudio
A31413	EAKR	Visualisointitehdas – Innovaatiotoiminnan visualisointiympäristön investoinnit Pohjois-Karjalassa
A31365	EAKR	Rytmikorjaamo palveluiden- ja sisällöntuottajana
A550830	EAKR	Luovien alojen hautomon pilotointi
A31764	EAKR	LaplandSnowDesign; Lapin lumiosaaminen vientituotteeksi
A31606	EAKR	Gamedu – Pelialan koulutuksen kehittäminen Kymenlaaksossa (investointiosio)
A31914	EAKR	Vuorovaikutuslaboratorion kehittäminen ja yritysysteistyöverkosto (Vuoroverkko)
A31362	EAKR	DESTHI – Muotoilupalvelujen kehittäminen Päijät-Hämeen alueella
A30849	EAKR	Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista (suurten kaupunkiseutujen osahanke)
A31094	EAKR	Pirkanmaan uudet palvelukonseptit
A31408	EAKR	Manse Games
A31718	EAKR	Kainuun Kulttuuri-Info
A31389	EAKR	Syötteen lumoa
A32357	EAKR	Visuaalinen kulttuuri ja luovan talouden vaihtoehdot 2013–2014
A31618	EAKR	Creative Alternatives – Luovan talouden vaihtoehdot
A30871	EAKR	Arppen jäljillä – uutta yritystoimintaa Keski-Karjalaan
A31814	EAKR	Kaakon Peliklusteri
A31117	EAKR	Service Innovation Corner (SINCO)
A31359	EAKR	Kajak Game Studio – investointihanke
A31953	EAKR	Spektaakkeli 2012
A30216	EAKR	Avain Kainuun kulttuuriperintöön
A31126	EAKR	Kymi Sinfoniettan ja Uuno Klami -sävellyskilpailun kansainvälisen ulottuvuuden ja oheistoimintojen kehittämishanke
A31809	EAKR	Camera2DVD – Automaattinen kotivideoiden editointi DVD-elokuvaksi: innovaatio uudeksi ICT-palveluliiketoiminnaksi
A31694	EAKR	SeAMK vuorovaikutteinen verkko
A30326	EAKR	MOPAALI (Monimediaiset palveluratkaisut sähköiseen liiketoimintaan)
A30448	EAKR	Simulaatio- ja pelikehityslaboratorio
A31424	EAKR	Design SOS – Markkinalähtöisen muotoilun paketointi yhteiskunnallisiin haasteisiin
A30100	EAKR	Lasten kulttuuri
A554908	EAKR	Tapahtumatuotannon tutkimushanke
A539683	EAKR	Mobile Social Media: video applications for entertainment and learning (MoVie)
A32325	EAKR	Lappi-brändin käyttöönotto
A30684	EAKR	Kummilaitosyhteistyö ja kummiprofessuurit
A30751	EAKR	MAALI – maakunnallisten luovien innovaatioympäristöjen kehittäminen
A30164	EAKR	Rytmikorjaamon alue innovaatioympäristönä
A31957	EAKR	Botnia 360- den regionala mediebranschens arena för innovation och tillväxt
A31055	EAKR	Vanhan käänntösillan ja siihen liittyvien kaupallisten alueiden kehittäminen
A31005	EAKR	Nature Craft Finland, Varsinais-Suomen osa-aluehanke
A30288	EAKR	Nutukas
A31926	EAKR	Rannikkoverkko, Kustnät; Verkstomainen yritystoiminta saaristossa, Nätverksmässigt företagande i skärgården
A32024	EAKR	SAUMA – Sponsorointi ja alueen markkinointi AV-tuotannoissa
A560587	EAKR	Kajaani Gaming Cluster
A30848	EAKR	Pirkanmaan Festivaalit – voimaa verkostoista (haasteellisten alueiden osahanke)
A30993	EAKR	Lapin muotoiluohjelma 2010–2015
A32018	EAKR	KUMURU – Kulttuurin, musiikin ja ruoan yhteinen kattaus
A30370	EAKR	Popkulttuurin uudisrakennuksen organisaation kehittäminen
A550793	EAKR	Fantastec on peliyritys, joka kehittää reaali maailman ja virtuaalisuuden yhdistävää innovatiivista 3D-maailmaa työnimellä Virtual Lapland
A32084	EAKR	3DLAPLAND – Peli- ja 3D-koulutuksen kehittäminen Lapissa

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30275	EAKR	Villilän uudet markkinat ja tuotantopalvelut – hanke
A556486	EAKR	Video on demand-palvelu
A31790	EAKR	AuReStudio – Täydennetyn todellisuuden kuvausstudio tutkimus-, tuotekehitys- ja opetuskäyttöön
A547214	EAKR	Kulttuuriyrittäjyyden ja luovien alojen kehittämishanke
A30703	EAKR	Pakkaprojekti (kehittämishanke)
A32140	EAKR	Game Cluster – pelilaboratorion varustaminen
A557413	EAKR	Yritys valmistaa mobiiliapplikaatioita, pelejä, ja niihin liittyviä pilvipalveluita suosituimpiin älypuhelinmalleihin
A538523	EAKR	OLO.MUOTO-messutapahtuman kehittäminen
A30803	EAKR	Produktion av restaurerade Mumin-filmer
A560812	EAKR	C/O TILA
A31479	EAKR	Kenkäverosta verkostojen vahva veturi -hanke
A30039	EAKR	Taitotuote
A30821	EAKR	Jotunheimin salaisuus – elinkeinollinen kehittämishanke
A32261	EAKR	Muotoilustrategia roadshow
A30282	EAKR	Kulttuuritapahtumat maakunnan vetovoimatekijänä
A556679	EAKR	Fudeco Games mobiilien pelien ja sisältöjen tuotantoympäristö
A30284	EAKR	Luovan sektorin kehittäminen Satakunnassa
A32584	EAKR	Access Southeast135 – Matkailun pelilliset mobiilisovellukset ja seudun vetovoiman kehittäminen yhteistyössä Googlen kanssa
A563473	EAKR	Pirkanmaan Design-Networks
A560812	EAKR	C/O TILA
A556895	EAKR	Hukka Design toiminnan kansainvälistäminen
A538264	EAKR	ICT:n hyödyntämisen edistäminen Rovaniemen teollisuuden, luovien alojen ja yrityspalveluyritysten yritysverkostoissa
A557440	EAKR	Luova Rinki – luovien alojen toimintaympäristön kehittämishanke
A555459	EAKR	Tykkää Tyykikylästä
A557893	EAKR	SingOn Goes Global
A539010	EAKR	Neo Arena työpaketti 4-palvelualustan tekninen toteutus
A32238	EAKR	Kymi Film Location Leijonansydän pilotti
A557488	EAKR	Luova Rinki -luovien alojen toimintaympäristön kehittämishanke
A32355	EAKR	Villilä Pro
A31837	EAKR	Rakastajat-teatterin toiminnan kehittäminen ja tunnettuuden lisääminen
A31825	EAKR	Elokuvan ja median palvelukeskus
A561582	EAKR	Helmeni Oy:n uuden yrityksen kehittämisavustus sekä peliprojektin Alfa-tasolle kehittämisavustus
A32111	EAKR	KOKOluova
A32264	EAKR	ICT- ja digitaalisen toimialan toimintaympäristön kehittämisselvitys
A552698	EAKR	Digitaalinen verkkokauppa, extranet-järjestelmä ja ohjelmistot
A31968	EAKR	Esiselvityshanke Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin ja luovan talouden kehittämisohjelman laatimiseksi
A558065	EAKR	Painetut sisustustekstiilit
A560108	EAKR	VirtuaaliKajaani 2.0
A552127	EAKR	Kansainvälistymisen kehittämishanke
A534381	EAKR	Taito Pohjois-Karjala konseptin kehittäminen
A540717	EAKR	Kulttuuritori Amusa
A558708	EAKR	Lahti Design -näyttely
A558376	EAKR	valokuvalaboratorion konehankinnat
A32318	EAKR	Katvalan kehittämishanke
A539696	EAKR	Mobile Social Media: video applications for entertainment and learning (MoVie)
A545155	EAKR	Fantastec on globaaleilla markkinoilla toimiva peli- ja ohjelmistoalan yritys, joka tuottaa räätälöityjä internet-palveluita
A539688	EAKR	Mobile Social Media: video applications for entertainment and learning (MoVie)
A554490	EAKR	Peliliiketoiminnan kehittäminen
A545286	EAKR	Musiikkituotannon digitaalisen palvelukonseptin ja kansainvälisen markkinoinnin kehittäminen
A30702	EAKR	Pakkaprojekti (investointihanke)
A560469	EAKR	Sosiaalisen musiikin palvelu
A552522	EAKR	Käsiteollisesta neulonnasta teolliseen neulontaan

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A557718	EAKR	Studio OnMars
A536700	EAKR	Pelialan yrityksen toiminnan käynnistäminen
A32276	EAKR	Luovan alan toimintaympäristön ja yritysysteistyön kehittäminen; Turun luovat tilat Logomo ja Fortuna
A548437	EAKR	Muotoilualan yrityksen käynnistys painottuen omaan tuoteistukseen valikoiduilla myynti- ja markkinointikanavilla
A32403	EAKR	POTRA – Pohjalaistaloverkoston rakentaminen
A32286	EAKR	Teatterin osaamiskeskus
A552346	EAKR	Joulu ja joulupukki suomalaisen arkkitehtuurin, tuotteiden ja rakentamisen kulmakiveksi
A537279	EAKR	Matkailun- ja kulttuurialan sisältötuotanto ja niihin liittyvien informaatiojärjestelmien kehittäminen
A560429	EAKR	Yritystoiminnan käynnistäminen
A32344	EAKR	Arktinen monimediala testausympäristö -selvityshanke
A543898	EAKR	OTTOBRE Design tuoteperheen laajentaminen
A538116	EAKR	Teatteri Rio
A559431	EAKR	Yritys, jossa kehitetään 2D-mobiili- ja web-pohjaisia pelejä kaikille merkittävälle alustoille. Yritys käyttää ketteriä ja luovia menetelmiä.
A537580	EAKR	MD-Design tuotteet
A536612	EAKR	Peliyrityksen toiminnan käynnistäminen
A30214	EAKR	InnoKainuu – Kainuun Innovaatioympäristön alueellinen vaikuttavuusselvitys 1995–2007
A562029	EAKR	Sisällöntuotantojärjestelmän investointi
A31357	EAKR	Rakastajat-teatterin toiminnan kehittäminen
A555319	EAKR	Yrityksen kehittäminen investoinneilla, tuotantokalusto
A537984	EAKR	Historiaa tallenteeksi-tuotekehitysprojekti
A535671	EAKR	Jaakot ja Pavunvarsi Oy -Yritystoiminnan aloittaminen hautomon tiloissa, kalustohankinnat
A553167	EAKR	Arelalizza-kashmirneulemalliston viennin kehittäminen sekä pohjoismaissa että Pohjois-Amerikassa
A561865	EAKR	Studiop Pit-Stop
A32630	EAKR	Mediakeskus Lime – alueellinen innovaatio- ja osaamisympäristö
A540328	EAKR	Bassoprofondo korkeatasoisen pohjoiskarjalaislähtöisen kulttuuri-/taidetuotannon kansainvälistymisen kehittäminen
A564543	EAKR	Pelialan asiantuntijapalveluiden liiketoiminnan määrittely ja selvitys
A557932	EAKR	Pauliina Rungren HandiCrafts -konsepti osaksi Kenkäveron matkailukokonaisuutta
A533484	EAKR	elokuvatuotannon jälki-yksikön perustaminen
A548193	EAKR	GDC San Francisco, yhtiön esittely- ja konferenssimatka pelialan tapahtumaan San Fransiscoon
A537839	EAKR	Pelialan yrityksen toiminnan käynnistäminen
A560818	EAKR	Lumilautailuelokuvien ja -videoiden tuottaminen
A541471	EAKR	Audiovisuaalisen tuotannon kehittäminen
A535705	EAKR	Asiakkaille ja loppukäyttäjille toimivia muotoilun, mainonnan ja graafisen suunnittelun ratkaisuja tuottaen selkeää lisäarvoa
A559591	EAKR	Pohjois-Suomen musiikkiviennin edistämishanke
A550064	EAKR	Johanneksen käsityö- kahvi- ja teehuone
A557445	EAKR	Muotibrändi ja kansainvälistyminen
A555269	EAKR	Tanon talon, uudenlaisen paikalliseen kulttuuriin pohjautuvan ohjelmopalvelun kehittäminen
A554813	EAKR	Aku et Miila osana Collaboration house – luovien alojen yritysten yhteisöä
A553976	EAKR	Tmi TILLUKAT käsityötuotteiden valmistuksen ja myynnin aloittaminen
A564697	EAKR	Hullabalooba-brändin kehittäminen kansainväliseksi menestystuotteeksi
A32592	EAKR	Ankkuri – luovien alojen keskuksen toiminnan suunnittelu
A565837	EAKR	RiiDesign
A32719	EAKR	Rovaniemen Arktinen Tiede-, Taide- ja Yrityspuisto -esiselvitys
A32771	EAKR	K3-tila
A32645	EAKR	Illuusioiden Riihimäki
A559974	EAKR	Pykälästä vahtitupa-alueen kehittäminen kulttuurikohteena
A547341	EAKR	Silkkipainotoiminnan laajentaminen matkamuuksien tekoon
A560164	EAKR	Käsinkudottujen mattojen suunnittelu, valmistus ja myynti
A559955	EAKR	Nature & Culture, Nature & Wellness tuotekehitys- sekä liiketoimintaosaamisen kehittämishanke
A32104	EAKR	Pohjois-Pohjanmaan elinkeinopainotteinen kulttuurin ja luovan talouden kehittämisohjelma
A32775	EAKR	Luovien alojen liiketoimintaosaamisen uusi kehityspolku

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A32369	EAKR	Tuottajapalveluja maahanmuuttajataustaisille luovien alojen toimijoille
A561241	EAKR	Kansainvälistyvän korubrändejä valmistavan yrityksen kehittämisohjelma
A32762	EAKR	Muotoilun Pre Inka
A32718	EAKR	Designers Village -kesätyöpaja
A32661	EAKR	Tampere Game Factory
A562018	EAKR	iKNOW -tietopelin menestyksellinen kansainvälistäminen Ruotsiin, Norjaan, Tanskaan, Ranskaan, Hollantiin ja Iso-Britanniaan ja kansainvälistymishanke Pohjois- ja Etelä-Amerikan markkinoille
A32623	EAKR	Oasis Game Inc. – Pelialan innovaatioympäristö
A32620	EAKR	Mediapoliksesta Suomen mediacity

KULTTUURIMATKAILU, 132 HANKETTA

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A31600	EAKR	Lapland – North of Finland, Imagomarkkinointihanke 2011–2013
A31568	EAKR	Pohjois-Karjalan ja Joensuun vetovoimaohjelma 2011–2013
A32041	EAKR	Etelä-Savo – elinvoimainen Saimaan maakunta
A30010	EAKR	Pohjois-Karjalan markkinointi- ja viestintäohjelma 2007–2010
A31361	EAKR	Outokumpu -Aarrekaupunki
A30347	EAKR	Etelä-Savon matkailuyritysten kansainvälistäminen
A32091	EAKR	Tehtävänä tulevaisuus – Pohjois-Savon maakunnallinen markkinointiohjelma
A32278	EAKR	Hyvinvointimatkailun toimintakeskus
A30199	EAKR	Linnankadun kehittämishanke
A30246	EAKR	TULITUS – Tuotteita, liiketoimintaa ja tulosta Merikeskus Vellamossa
A31395	EAKR	Varsinais-Suomen yhteismarkkinointi
A31666	EAKR	Meri-City-Tunturi
A30176	EAKR	Maakunnallisen matkailuyhtiön rahoitus
A31661	EAKR	IDEAL – International Design and Event Arena Lahti
A30174	EAKR	Raahen saaristo ja kaupunginranta / virkistyskäytön kehittäminen
A30439	EAKR	Elokuva- ja elämysmatkailun investoinnit
A30466	EAKR	Kulttuuriperintö matkailun voimavaraksi (KULMA)
A30059	EAKR	Tyrnävän meijerialueen kehittäminen / alueen ympäristötöyt ja julkisivut
A31387	EAKR	Valovoimainen Pirkanmaa
A31144	EAKR	Pyhä-Luoston luonto- ja kulttuurikeskuksen näyttely ja toimintamalli
A30892	EAKR	Pohjois-Karjalan historiamatkailun vierailijakeskus -vaihe 2
A30934	EAKR	Pielisen museon vanhojen rakennusten kunnostaminen
A31585	EAKR	Turun linnan uudistamishanke kulttuurimatkailullisen vetovoiman parantamiseksi
A30902	EAKR	Näyttely paikallaan! Sallan aseman kulttuuriympäristön säilyttäminen
A32487	EAKR	Tapahtumamatkailun toimintaympäristön parantaminen Pihtiputaalla
A31964	EAKR	RIISA – Elämyksellinen kirkkomuseo
A31428	EAKR	Lappi-brändin kehittämishanke ”LABRA”
A30431	EAKR	Runolaulu-Akatemian perustamishanke
A31612	EAKR	Vuoksi-Kruununpuisto
A30336	EAKR	Kulttuurimatkailun kansainvälistämishanke
A30791	EAKR	Maakunnallisen matkailuyhtiön rahoitus
A30696	EAKR	Vanha Liminka
A31730	EAKR	SAVOTTA – Lapin metsämuseosta kulttuurimatkailun vetovoimatekijä
A32205	EAKR	Kivijärven matkailuinfra parantaminen
A30968	EAKR	Wanha Kauppala
A31353	EAKR	1. Systeimin rannikkoalueen ja miljöön kehittämisohjelma
A30024	EAKR	Oulun ydinkeskustan kansainväliset tapahtumat
A30808	EAKR	Tornion kirkon kunnostamisinvestoinnit
A31105	EAKR	Perinnesatama kulttuurikohteena
A30073	EAKR	Leineperin ruukin kunnostus 2008–2009
A31159	EAKR	Roadmap for Lapland: Lapin matkailun strateginen kehittäminen 2010–2012
A30083	EAKR	Rautatiekulttuurikeskus REILIA
A31544	EAKR	Tammisaaren saariston kansallispuiston luonto- ja kulttuurimatkailun edellytysten kehittäminen

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30460	EAKR	Parppeinvaaran kehittämishanke, kehittämisosio
A30417	EAKR	Purjelaiva kulttuurikohteena
A31121	EAKR	Pääkaupunkiseudun matkailumarkkinoinnin kehittämishanke
A31202	EAKR	Itäisen Suomenlahden kansallispuiston luonto- ja kulttuurimatkailun kehittäminen 1
A30241	EAKR	OMVF-kulttuuriviennin kehittäminen 2007–2010
A30245	EAKR	Tyrnävän meijerialueen kehittäminen; Kivipirtin kirjastotila / Juustolan lukion auditorio
A30463	EAKR	Plassi – Kalajoen vanha kaupunki
A30837	EAKR	Oulujokilaakson tervareitistö; Kallioselkä-Sankivaaran hiihto- ja patikkareitti
A30030	EAKR	Satakunnan ympäristökoulu- Kulttuuriympäristö koulutuksessa ja kasvatuksessa
A31547	EAKR	Kalajoki tapahtuma- ja teema-akatemia
A31750	EAKR	Sosioekologisia työkaluja Vaara-Kainuun matkailualueiden suunnitteluun, VAAKA
A31770	EAKR	Sallan Rajakievari -hanke
A30969	EAKR	Valkeakosken kaupunginmuseon uusi perusnäyttely
A31642	EAKR	Wolkoffin talomuseon kellarin muutos ravintolaksi
A31149	EAKR	Artic Art Camp – innovaatiotoiminnan jalkauttaminen
A30306	EAKR	Kulttuurimatkailun sekä tapahtumatuotannon ja -tuotteistuksen kehittämishanke
A30124	EAKR	Tulkittua Tuuvaa – merkkivuoden 1809 tapahtumakokonaisuus Mikkelin seudulla
A32266	EAKR	Made in Kainuu – Kainuun markkinointiviestintähanke
A32230	EAKR	Outokumpu – Aarrekaupunki II vaihe, Vanhan Kaivoksen toiminnallinen kehittäminen
A30343	EAKR	Posio – Lapin taikamaa – matkailun kehittämishanke 2007–2009
A32501	EAKR	Raatteen Portin laajennus ja kehittäminen
A30342	EAKR	Kittilän kulttuurista vetovoimaa matkailuun
A30146	EAKR	Maaseudun kulttuurista vetovoimaa matkailuun
A31318	EAKR	Matkailun myyntivalmiudet
A31312	EAKR	MIDGÅRD – MIELIHYVÄTEHDAS, kulttuurimatkailun kehittämishanke
A30868	EAKR	Lounais-Hämeen museot matkailukäyttöön
A30715	EAKR	Elokuva- ja elämysmatkailun kehittäminen Pohjois-Karjalassa
A30220	EAKR	Paimenpojan poluilla
A31866	EAKR	Utajärven elinympäristön kehittämisohjelma 2015
A31399	EAKR	Pohjois-Kymenlaakson kulttuuri- ja luontokohteiden kunnostaminen
A30559	EAKR	Dux kulturcentrum
A30225	EAKR	Lapin matkailustrategian toteutus- ja koordinaatiohanke (Lapin MaTKa)
A30314	EAKR	Tornionlaakson talvi- ja kesäohjelmakokonaisuuksien luominen ja matkailun yhteismarkkinoinnin kehittäminen
A31515	EAKR	Varjakka kestävä seudullinen matkailukeskus 2020 koordinaatiohanke
A31720	EAKR	Visa Vårt Världsarv
A30772	EAKR	Tapahtumakoordinaattori
A30963	EAKR	Taavetin linnoituksen kehittämishanke
A30285	EAKR	Selkämeren rannikon matkailutiehanke
A31738	EAKR	Metsä hyvinvointimatkailun kohteena
A30224	EAKR	Pattoin tilan kunnostus nähtävyydeksi
A31405	EAKR	Kustkultur i Östra Nyland – Itä-Uudenmaan rannikkokulttuuri
A31367	EAKR	Langinkosken kehittäminen I vaihe, Langinkosken kehittämisen suunnittelu
A30652	EAKR	Lahti Wellbeing Weeks
A31344	EAKR	Mäkiraonmäki – Hanke
A30692	EAKR	Taitokorttelin jatkohanke
A30869	EAKR	Kallioniemen huvilan kunnostaminen
A31056	EAKR	Kultaisia elämyksiä Lapista
A32178	EAKR	Culture Tampere Region – Pirkanmaan kulttuurimatkailun kehittäminen
A31246	EAKR	Leineperin ruukin kunnostus jatkohanke 2010
A32193	EAKR	Langinkosken kehittäminen – toteutusvaihe (Keisarillista tasoa Langinkosken matkailupalveluihin)
A32050	EAKR	Sotahistorian taltiointi ja tuotteistaminen Ilomantsissa
A30890	EAKR	Arktikum ympärivuotiseksi nähtävyydeksi
A31286	EAKR	Vuoksen yleissuunnitelma
A32303	EAKR	Saimaa Routes: Mikkelin seudun virkistys- ja kulttuurireitistöjen kehittämisohjelma
A30693	EAKR	Ortodoksisen kulttuurikeskuksen käynnistämis- ja markkinointihanke
A30860	EAKR	Idän Taigan alueen matkailuyhteistyön kehittäminen

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A31375	EAKR	Rauman merimuseon 3. vaihe
A30674	EAKR	Pirtu-hanke
A31888	EAKR	SYKLI – Syötteen liikunta- ja kulttuurikeskus
A32176	EAKR	Culture Tampere Region – Pirkanmaan kulttuurimatkailun kehittäminen
A30883	EAKR	Kulttuuriperintökohteiden kunnostaminen osana itäisen Suomenlahden matkailua
A31086	EAKR	STRADA – Sotilashistoria alueellisen identiteetin vahvistajana
A31656	EAKR	Eino Leino -talon kulttuurinen ja matkailullinen kehittäminen
A30458	EAKR	Parppeinvaaran kehittämishanke, investoinnit
A31155	EAKR	Turun saaristo – kotimaan helmi
A32114	EAKR	Tie Tankavaaraan
A30640	EAKR	Tervan tie – matkailutiehanke
A31392	EAKR	Varsinais-Suomen yhteismarkkinointihanke
A31265	EAKR	Rörliga bilder – från Kimitoön
A32307	EAKR	Astuvansalmen kalliomaalausten matkailullisen vetovoiman hyödyntäminen -kehittämisohjelma
A32342	EAKR	Mustarinda – Paljakanvaaran matkailun kehittämisen esiselvityshanke
A32598	EAKR	Food meets Art for Europe 1
A32432	EAKR	Maupertuisin jalanjäljillä
A30122	EAKR	Hyvinvointimatkailun (wellness) kehittämishanke
A32200	EAKR	ValoTila-I
A31779	EAKR	GeoKulMa
A30853	EAKR	Matkustajaterminaali Kotkan kulttuurisatamaan
A31006	EAKR	Produktutveckling av kulturprodukter i Skärgården
A32201	EAKR	ValoTila-D
A30154	EAKR	Taavetin linnoituksen kehittäminen, esiselvityshanke
A30694	EAKR	Ortodoksisen kulttuurikeskuksen käynnistämis- ja markkinointihanke, investoinnit
A32532	EAKR	Kanava – innovatiivinen palvelukonsepti kulttuurin tunnettuuden parantamiseksi Rovaniemellä
A32642	EAKR	Eteläpohjalainen kulttuuri- ja luontokattaus venäläiselle matkailijalle
A32796	EAKR	Kulttuuriperferiahanke
A32827	EAKR	Elinvoimaa esille Pohjois-Karjalasta
A32605	EAKR	Tapahtumat matkailualueen imagon rakentajina
A566361	EAKR	Kaisus Lappland -kulttuurimatkailuyrityksen kansainvälistymishanke
A565293	EAKR	Harmooni Osallistava tapahtuma- ja kulttuurimatkailukonseptin kehittämishanke
A565383	EAKR	Salmelan Tapahtumatori

KULTTUURI JA HYVINVOINTI, 40 HANKETTA

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30170	EAKR	4V: Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin – yhteisöllisyys ja hyvä elinympäristö
A30290	EAKR	Kulttuurisilta – Osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa
A30861	EAKR	Hyvinvoinnin neloskierre
A31110	EAKR	Kansalaisnavigointia metropolissa
A30517	EAKR	SkärgårdsTV
A31960	EAKR	Huomisen arki
A31872	EAKR	Greening Events
A31906	EAKR	Care Music
A31810	EAKR	Nuorten Lappi II
A31525	EAKR	Pirkanmaan perinnepiha oppimisympäristö
A30144	EAKR	Yhtälö
A30156	EAKR	Yhteisöllisten pienhankkeiden koordinaatio
A32284	EAKR	Hiekanpään elämäntaarihanke
A31160	EAKR	Made in Lapland
A31595	EAKR	Osana omaa ympäristöä
A30103	EAKR	Saariston Kokousmatkailu (SAKO)
A31769	EAKR	Juuret Suomessa. Tutkimus Euroopan suomalaisten ja heidän lastensa Suomi-kuvasta ja paluumuuton edellytyksistä.
A31295	EAKR	Liikutu

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A31982	EAKR	Hyvinvointi Kannus
A31376	EAKR	Opiskelijatalon toiminnan käynnistäminen
A32025	EAKR	Made in Lapland II
A31948	EAKR	Pienhankekoordinaatio
A30947	EAKR	Yhteisöhankeet 10
A30277	EAKR	Vähäx valottaa -lasten ja nuorten valokuvafestivaali
A30281	EAKR	Etnisen Yhdenvertaisuuden Edistäminen Satakunnassa
A32454	EAKR	Avaa silmäs, oot kaupunkipuisto!
A31291	EAKR	Takaisin Suomeen? Tutkimus Euroopan Unionin maissa asuvien ulkosuomalaisten ja heidän lastensa Suomi-kuvasta ja paluumuuton edellytyksistä
A32578	EAKR	ECMTA-konferenssi
A32226	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 6
A31690	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 5
A31444	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 3
A32294	EAKR	Käsityöpalveluiden kehittäminen tietotekniikan avulla
A31347	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 2
A31580	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 4
A31129	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet
A32434	EAKR	Tampere yhdessä -pienhankkeet 7
A564134	EAKR	Health ProPeli – suomalaisen Games for Health liiketoiminnan kehittäminen
A32753	EAKR	Games for Health Finland – Pelilliset menetelmät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tukena
A32652	EAKR	Olavinlinnan saavutettava näyttely ja lasten työpaja
A32571	EAKR	Varjosta valoon, katveesta katu-uskottavaksi – Tornion kulttuuritoimijat yhteistyöllä eteenpäin

KULTTUURI-INFRASTRUKTUURI, 44 HANKETTA

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30256	EAKR	Taiteiden Talo, Rovaniemi
A30119	EAKR	Saamelaiskulttuurikeskuksen toteuttamisprojekti
A30745	EAKR	Ihmiselle parempi keskusta
A30187	EAKR	Ihmiselle parempi keskusta
A31157	EAKR	Fortuna-korttelin kehittämishanke
A30368	EAKR	Bäckmanin talo
A32345	EAKR	Älybussi
A31524	EAKR	Suomalaisen kirjan museo
A31577	EAKR	Limingan tori ja sen kalustaminen
A30711	EAKR	Kalle Päätalo- näyttely ja arkistotila
A30283	EAKR	Wahren-keskus
A30493	EAKR	Tali-Ihantala – tieto- ja näyttelykeskus, suunnitteluvaihe
A30467	EAKR	Siikalatvan monitoimikulttuuritalon laitteistohankinnat
A31704	EAKR	Leppävirta Areena
A31128	EAKR	Utsjoen tiede- ja taidetalon käynnistämishanke
A30401	EAKR	Ylläksen kylän arkkitehtikilpailu
A31209	EAKR	Laulutalo
A31693	EAKR	Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksen liiketoiminta-, markkinointi- ja tuotekehitysprojekti
A31784	EAKR	Vorssammuseo 3.0
A30945	EAKR	Rovaniemen keskustan vetovoimaisuuden lisääminen. Kemijoen ranta-alue.
A31662	EAKR	Jyllinkosken sähköpuisto
A31490	EAKR	Meijerinrannan yritys- ja kulttuurikeskus
A550065	EAKR	Heureka Mikkelä
A32421	EAKR	Kiteen Meijerinrannan myllyrakennuksen entisöinti yleishyödylliseen käyttöön
A30701	EAKR	Kolin kansallispuiston toiminta- ja palvelukeskus – Arkkitehtuurikilpailu
A30471	EAKR	Iin Vanhan Haminan museokorttelin ja Huilingin alueen täydennysrakentaminen
A32078	EAKR	Langin kartanon sivurakennus
A31482	EAKR	Varjakan ja Akion kulttuuri- ja luontoreitin toteuttaminen oppimisympäristönä
A30549	EAKR	Jokioisten Tietotalon kehittämishanke
A31711	EAKR	Selvitys Pyhänturin kulttuuritapahtumien infrastruktuurin tilasta ja kehittämistarpeista

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A31125	EAKR	Tiede- ja taidetalon kunnostushanke
A564058	EAKR	Hiljaisen kansan kulttuuripirtti
A32177	EAKR	Kulttuurikasarmi
A553552	EAKR	Taiteilija- ja luksusasunnot
A32670	EAKR	Saamen kielikeskus Utsjoelle
A32187	EAKR	Matkailu- ja kulttuurikeskus Karhuntassu
A32826	EAKR	Sotahistoriakeskus Mikkeli -esiselvitys
A32750	EAKR	Heinäveden kulttuuritori
A32688	EAKR	Parppeinvaaran museoittojen restaurointi
A32679	EAKR	Areenainfra
A30441	EAKR	Suvorovin tykkivene
A32304	EAKR	Riihisaaresta Saimaan luonto- ja kulttuurikeskus
A32713	EAKR	Linnoituksen Kehruuhuone
A32745	EAKR	Elävä kulttuurialue

KULTTUURIPERINTÖ- JA YMPÄRISTÖ, 82 HANKETTA

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30949	EAKR	Arkkitehtuurin tutkimus- ja kehittämishanke
A31536	EAKR	Sähköisten palveluiden soveltavan tutkimuksen rakenteet
A32100	EAKR	DIGRA – Digitaalisesta raakadatasta aineistoksi
A30085	EAKR	Cultura – Kaakkois-Suomen kulttuuriperintöpalvelut
A32398	EAKR	MARK LivingLab
A31091	EAKR	Kahden ajan maailmanperinnöt
A30433	EAKR	Lapin kulttuuriympäristöohjelma -hanke
A30922	EAKR	Kilpisjärvi 2020 kehittämissuunnitelma
A32290	EAKR	Pappilanniemen alueen ympäristöhanke
A31464	EAKR	Ealli biras – Elävä ympäristö
A32665	EAKR	Ekologinen perinnetieto Suomen Saamelaisalueella. Perinteisen tietotaidon kestävä käyttö ja innovatiiviset sovellutukset.
A30956	EAKR	Kainuun Osaamiskeskus Aalto esiselvityshanke 1.7.2009–30.4.2010
A31758	EAKR	Impilinna kaupunkikuvassa
A32682	EAKR	KUIKKA – kulttuuriperinnön ikkunoita Kainuuseen
A31941	EAKR	Kainuun kulttuuriympäristöohjelma
A30822	EAKR	Iin Vanhan Haminan kulttuuriympäristön turvaaminen ja kehittäminen
A30258	EAKR	Villa Hannalan miljöö
A30192	EAKR	Varjakka 2020
A30729	EAKR	Kalajokisuun maisema-hanke
A30402	EAKR	Vireä Malisjoki
A31806	EAKR	Vireä Malisjoki II
A31489	EAKR	Valtakunnallisesti arvokkaan Varjakan kartanon alueen peruskorjaaminen matkailu-, järjestö- ja oppimiskäyttöön
A32134	EAKR	Pohjolan luonto ja kulttuuri (Polku)
A31378	EAKR	Törrönjoki-lentokenttä-kirkonseutu-alueen kehittämissuunnitelma 2009–2020
A31835	EAKR	Kulttuuriperintö maakunnan voimavaraksi KULMAPOHJOLA
A31058	EAKR	Kulturmiljöprogram för Närpes
A32026	EAKR	Maalahden kulttuuriympäristöohjelma
A31608	EAKR	Kurikan kulttuuriympäristöohjelma
A32628	EAKR	Ähtärin kulttuuriympäristöohjelman päivitys
A30970	EAKR	Kaivosmuseon kehittäminen
A30114	EAKR	LINNUNNIEMI, työelämän kehittämis- ja palvelukeskus, II vaihe
A31050	EAKR	Kestävä Koli
A30198	EAKR	LINNUNNIEMI, työelämän kehittämis- ja palvelukeskus, II vaihe
A32806	EAKR	Möhkön kanavarakenteiden kunnostus
A32687	EAKR	Pielisen museon vanhojen rakennusten ja rakenteiden kunnostaminen
A31699	EAKR	Vanha Varkaus- hanke
A32082	EAKR	Vesiviskurin siirto, Lapinlahti
A30250	EAKR	Haapakosken ruukin alueen saneeraushanke

Koodi	Rahasto	Projektin nimi
A30252	EAKR	Haapakosken ruukkikylän saneeraushanke
A31320	EAKR	Uitonrinne entistä ehommaksi
A32371	EAKR	Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta kuntoon
A32503	EAKR	Vanhat Veturitallit – kuntoon
A31477	EAKR	Mikkelin seudun kulttuuriperintöohjelma
A30735	EAKR	Keisarin Aseman keisarillisen huoneiston entisöiminen
A30027	EAKR	Siitolan kartanopuiston entistämisen loppuunsaattaminen
A31643	EAKR	Parikkalan aseman ja ympäristön kunnostaminen
A31857	EAKR	Linnoituksen valaistus ja liikenne
A31613	EAKR	Kotkaniemi-hanke, esiselvitys 2011
A32557	EAKR	Kehittyvä Kotkaniemi
A32813	EAKR	Kehittyvä Kotkaniemi
A30889	EAKR	Miehistökasarmin saneeraus
A30962	EAKR	Pyhtään kirkon julkisivujen kunnostus
A30014	EAKR	Haminan Työväentalon restaurointi ja laajennus
A32433	EAKR	PERKO – Kymenlaakson perinne- ja korjausrakentamisen keskus
A32317	EAKR	Heinolan siunauskappelin ja hautausmaan kulttuuriympäristön kunnostus
A31623	EAKR	Torin seudun kehittämishanke
A31084	EAKR	Valkeakosken kansallinen kaupunkipuisto, perustamisselvitys
A31843	EAKR	Järventaan kartanon peruskorjaus/restaurointi, ensimmäinen vaihe
A32129	EAKR	Strata. Maa- ja ympäristötaiteen kehityshanke Länsi-Pirkanmaan alueelle.
A32483	EAKR	Bäckmanin Tornihuvila ja piha
A31890	EAKR	Pyörällä Saareen ja Portaaseen
A30110	EAKR	Pisara – Kulttuuriympäristöt arjen arvoiksi
A30269	EAKR	Satakunnan historian jatkokirjoittaminen
A31082	EAKR	VPK-talot, Pori
A30602	EAKR	Kokemäenjoen käyttötieto (pilottihanke teemahankkeelle) Paikkatieto informaation ja vuorovaikutuksen välineenä Itämereen laskevien jokivesistöjen alueella
A31228	EAKR	Rakennusosat kiertoon Satakunnassa – Kierrätystä kertakäyttökulttuuriin
A31798	EAKR	Kauppahallin kehittämishanke,
A30856	EAKR	Selkämeren kansallispuisto Rauma
A31757	EAKR	Selkämeren helmet Satakunnassa – Selkämeren kansallispuiston kehittämissuunnitelma
A31456	EAKR	Satakunnan kulttuuriympäristöt eilen tänään huomenna -teemahanke
A31455	EAKR	Kansalliset puistot (teemahanke/innovaatio- ja oppimisympäristöjen kehittäminen/TL3)
A32047	EAKR	Katto kuntoon Leineperin ruukin Härkätallissa
A32052	EAKR	Katson maalaismaisemaa
A31938	EAKR	Kohtaamisen paikat
A30280	EAKR	Ulkosuomalaiset – NettiTV
A30268	EAKR	Selkämeren teemavuosi
A31108	EAKR	Porvoon ulkosaariston luonto- ja kulttuurimatkailun edellytysten kehittäminen
A32021	EAKR	Saaristolaisuus voimavaraksi Söderskärillä ja Glosholmenilla
A31509	EAKR	Hiilineutraali Harakka
A32518	EAKR	Tammisaren saariston kehittäminen, lisärahoitushanke
A31461	EAKR	Varalan museorakennuksen restaurointi käyttökuntoon
A30157	EAKR	HÄKANSBÖLEN KARTANOPIUSTON KUNNOSTUS- JA RESTAUROINTI Blylodinpuiston ja Kormuniitynojan lähivirkistysalueen kunnostaminen

cupore

Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö